Il-liġi ta' liema pajjiż tapplika?

Meta tkun involut f'litigazzjoni f'każ fejn mhux il-fatti kollha tal-każ huma konnessi mal-istess pajjiż, hemm il-ħtieġa li tiġi stabbilita l-liġi li tkun se tiġi applikata mill-qorti fit-teħid tad-deċiżjoni fuq is-sustanza tal-kwistjoni.

Mal-espansjoni tal-kummerċ u s-safar internazzjonali, jespandi wkoll ir-riskju li kumpanija jew individwu jistgħu jiġu involuti f'tilwima li għandha element internazzjonali. L-element internazzjonali jista' jkun minħabba li l-partijiet ikunu ta' nazzjonalità differenti jew peress li joqogħdu f'pajjiżi differenti jew peress li jkunu daħlu f'kuntratt li jirrigwarda operazzjoni li tkun qed iseħħ barra mill-pajjiż.

Fl-eventwalità ta' tilwima, mhux biżżejjed li jiġi determinat liema qorti għandha ġurisdizzjoni internazzjonali biex tisma' u tiddeċiedi l-każ; Jeħtieġ li jiġi determinat ukoll liema liġi se tkun applikabbli biex tiddeċiedi s-sustanza tal-kwistjoni.

Jekk jogħġbok agħżel il-bandiera tal-pajjiż rilevanti biex tikseb informazzjoni nazzjonali dettaljata.

L-aħħar aġġornament: 18/01/2019

Din il-paġna hi amministrata mill-Kummissjoni Ewropea. L-informazzjoni f'din il-paġna ma tirriflettix neċessarjament il-pożizzjoni uffiċjali tal-Kummissjoni Ewropea. Il-Kummissjoni ma taċċetta l-ebda responsabbiltà fir-rigward ta’ kwalunkwe informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali fir-rigward tar-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-paġni Ewropej.

Jekk jogħġbok innota li l-verżjoni bil-lingwa oriġinali ta' din il-paġna fr ġiet emendata reċentement. Il-verżjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment qed tiġi ppreparata mit-tradutturi tagħna.

Jekk jogħġbok innota li dawn il-lingwi li ġejjin diġà ġew tradotti.

Liema liġi tapplika - Belġju

1 L-għejun tar-regoli fis-seħħ

1.1 Regoli nazzjonali

Is-sorsi vinkolanti tal-dritt domestiku Belġjan huma l-leġiżlazzjoni, il-prinċipji ġenerali tad-dritt u d-dritt konswetudinarju. Il-leġiżlazzjoni tinħareġ neċessarjament minn awtorità pubblika; Il-prinċipji ġenerali tal-liġi huma legalment vinkolanti għaliex is-soċjetà hija konvinta mill-valur legali tagħhom; id-dritt konswetudinarju jikkonsisti minn użu mhux bil-miktub u prassi li hija ġeneralment aċċettata.

Fil-Belġju, il-qrati mhumiex obbligati li jsegwu l-preċedent: il-ġurisprudenza, bħall-opinjoni akkademika, hija portatriċi tal-awtorità iżda mhijiex vinkolanti. Is-sentenzi tal-qrati huma validi biss bejn il-partijiet f'kawża, u mhumiex vinkolanti fuq id-deċiżjonijiet ta’ mħallfin oħra f'kawżi simili. Bl-eċċezzjoni tal-Qorti Kostituzzjonali (*Cour constitutionnelle/Grondwettelijk Hof*), l-ebda qorti ma tista’ tobbliga qrati oħra li jimxu fuq preċedent li jkun ġie stabbilit minnha. Anki sentenza tal-Qorti tal-Kassazzjoni (*Cour de cassation/Hof van Cassatie*), li jaf tħassar sentenza ta’ qorti minuri u tirreferiha għal rieżami, ma tagħtix struzzjonijiet li jobbligaw b’mod vinkolanti lil dik il-qorti li tisma’ l-każ mill-ġdid. Huwa biss jekk il-Qorti tal-Kassazzjoni tagħti sentenza għat-tieni darba dwar l-istess kawża li l-kontenut isir vinkolanti fuq il-qorti mitluba biex tagħti sentenza finali.

1.2 Konvenzjonijiet internazzjonali multilaterali

Ta’ min jinnota li s-Servizz Pubbliku Federali għall-Affarijiet Barranin għandu bażi tad-*data* li tagħti ħarsa ġenerali lejn il-konvenzjonijiet bilaterali u multilaterali ffirmati mill-1987 ’il quddiem:

- https://diplomatie.belgium.be/fr/traites
- https://diplomatie.belgium.be/nl/verdragen
- https://diplomatie.belgium.be/de/vertrage
- https://diplomatie.belgium.be/en/treaties

It-test tad-diversi konvenzjonijiet fis-seħħ fil-Belġju huwa ppubblikat fil-gazzetta uffiċjali tal-Belġju (*Moniteur belge/Belgisch Staatsblad*), li ilha disponibbli elettronikament mill-1997: http://justice.belgium.be/

Barra minn hekk, fl-istess sit web wieħed isib it-test ta’ bosta konvenzjonijiet anki jekk dawn kienu ġew konklużi qabel l-1997, taħt l-intestatura “*Législation consolidée*”/‘*Geconsolideerde Wetgeving*” (fl-1 ta’ Awwissu 2004 kien hemm 2 800 entrata).

Fil-prinċipju, il-Belġju huwa Stat sovran li għandu awtorità suprema fuq dawk li huma soġġetti għall-ġuriżdizzjoni tal-qrati tagħha. Madankollu, minħabba l-internazzjonalizzazzjoni kulma jmur tikber tas-soċjetà, il-Belġju huwa dejjem aktar marbut bir-regoli li jsiru mill-organizzazzjonijiet u l-istituzzjonijiet sopranazzjonali u internazzjonali. B’mod partikolari, l-Unjoni Ewropea (UE), in-Nazzjonijiet Uniti (NU), l-Organizzazzjoni tat-Trattat tal-Atlantiku tat-Tramuntana (NATO) u l-Kunsill tal-Ewropa ħallew it-timbru tagħhom fuq il-liġi Belġjana billi għaddew trattati u regolamenti (li jistgħu jkunu jew ma jkunux direttament applikabbli) u billi imponew direttivi u proċessi ta’ armonizzazzjoni ġuridika sabiex jikkostrinġu lill-Istati Membri ta’ dawn l-organizzazzjonijiet biex jallinjaw is-sistemi ġuridiċi interni tagħhom.

Il-konvenzjonijiet tad-drittijiet tal-bniedem li huma direttament applikabbli fil-Belġju huma l-Konvenzjoni Ewropea dwar id-Drittijiet tal-Bniedem u l-Karta Soċjali Ewropea, li t-tnejn li huma ġew promulgati mill-Kunsill tal-Ewropa. It-testi korrispondenti fil-livell tan-Nazzjonijiet Uniti huma l-Patt dwar id-Drittijiet Ċivili u Politiċi u l-Patt Internazzjonali dwar id-Drittijiet Ekonomiċi, Soċjali u Kulturali, rispettivament.

Bħala organizzazzjoni sopranazzjonali, l-Unjoni Ewropea (UE) għandha influwenza sinifikanti fuq l-Istati Membri tagħha, inkluż il-Belġju. L-istrumenti ġuridiċi ewlenin tal-UE huma r-regolamenti, li huma direttament applikabbli, u d-direttivi, li jridu jiġu trasposti mill-Istati Membri nfushom.

Għadd kbir ta’ istituzzjonijiet u organizzazzjonijiet huma attivi fl-iżvilupp ta’ għadd ta’ fergħat tal-liġi, bħad-dritt internazzjonali privat, id-dritt kriminali internazzjonali u d-dritt ekonomiku u kummerċjali internazzjonali. Dawn huma xi eżempji: in-Nazzjonijiet Uniti, il-Unicitral, il-Konferenza tal-Aja dwar id-Dritt Internazzjonali Privat, il-Unidroit, il-Kunsill tal-Ewropa, l-Unjoni Ewropea u l-Komunità Ewropea, il-Kummissjoni Internazzjonali dwar l-Istat Ċivili, l-Organizzazzjoni Marittima Internazzjonali (OMI), il-IATA (Trasport bl-Ajru), l-Unjoni tal-Benelux, eċċ.

1.3 Konvenzjonijiet bilaterali prinċipali

Kemm l-awtoritajiet federali kif ukoll l-awtoritajiet tal-istati federati tal-Belġju jistgħu, skont il-kompetenzi materjali tagħhom, jikkonkludu konvenzjonijiet bilaterali ma’ pajjiżi oħra jew reġjuni oħra tad-dinja. Bosta minn dawn il-konklużjonijiet jiġu konklużi ma’ pajjiżi ġirien jew pajjiżi li l-Belġju għandu relazzjonijiet kummerċjali mill-qrib jew importanti magħhom.

2 L-implimentazzjoni tar-regoli dwar il-kunflitt ta’ liġijiet

Il-Liġi tas-16 ta' Lulju 2004 li tistabbilixxi l-Kodiċi tad-Dritt Internazzjonali Privat ġiet ippubblikata fil-gazzetta uffiċjali fis-27 ta' Lulju 2004 (http://justice.belgium.be/). Tista' tiġi kkonsultata fl-istess sit web, taħt l-intestatura "*Législation consolidée*"/"*Geconsolideerde Wetgeving*".
Din l-iskeda informattiva tispjega s-sitwazzjoni skont il-Kodiċi tad-Dritt Internazzjonali Privat. Id-dispożizzjonijiet tal-Kodiċi rigward kemm il-ġurisdizzjoni internazzjonali kif ukoll l-effetti tal-istrumenti awtentiċi u s-sentenzi tal-qrati barranin huma applikabbli għall-azzjonijiet li jitressqu wara d-dħul fis-seħħ tal-Liġi, u għal sentenzi tal-qorti u strumenti awtentiċi mogħtija wara d-dħul fis-seħħ tal-Liġi. Każijiet li jippreċedu dan il-perjodu li jaqgħu barra l-arranġamenti tranżizzjonali fil-Kodiċi huma rregolati minn varjetà wiesgħa ta' leġiżlazzjoni u korp sostanzjali ta' ġurisprudenza u ta' duttrina. Is-siti web segwenti jistgħu jkunu ta' siwi:
- http://www.law.kuleuven.be/ipr
- http://www.ipr.be/
- http://www.dipr.be/
Il-Kodiċi japplika biss sa fejn il-każ ma jkunx irregolat minn konvenzjonijiet internazzjonali, mil-liġi tal-Unjoni Ewropea jew minn leġiżlazzjoni speċifika.

2.1 L-obbligu tal-imħallef li japplika b'inizjattiva tiegħu stess ir-regoli dwar il-kunflitt ta' liġijiet

L-imħallfin Belġjani ma japplikawx biss il-liġi Belġjana. Ta' sikwit ikollhom jagħtu sentenza abbażi ta' liġi barranija.
Fid-dritt internazzjonali privat tal-Belġju hemm stipulat li d-dritt barrani għandu jiġi applikat abbażi tal-interpretazzjoni li hija aċċettata fil-pajjiż barrani; jekk il-qorti nfisha ma tkunx tista' tiddetermina l-kontenut tal-liġi barranija, tista' titlob għall-kooperazzjoni tal-partijiet. Meta jkun jidher biċ-ċar li huwa impossibbli li l-qorti tiddetermina l-kontenut tal-liġi barranija fi żmien raġonevoli, din trid tapplika l-liġi tal-Belġju (l-Artikolu 15 tal-Kodiċi).

2.2 Rinviju dwar l-għażla ta' liġijiet

Minn mindu ġie adottat il-Kodiċi, ir-renvoi ma għadux, b'mod ġenerali, aċċettat (l-Artikolu 16 tal-Kodiċi). Madankollu, il-Kodiċi jinkludi eċċezzjoni għal-liġi applikabbli għall-persuni ġuridiċi (l-Artikolu 110) u dispożizzjoni ta' renvoi possibbli lejn il-liġi tal-Belġju dwar il-kapaċità tal-persuni fiżiċi (ara aktar 'l isfel).

2.3 Bidla f'element ta' konnessjoni

Fattur ta' konnessjoni jista' jvarja tul iż-żmien (pereż. in-nazzjonalità) jew fl-ispazju (pereż. ir-residenza abitwali).
Il-Kodiċi tad-Dritt Internazzjonali Privat jagħmel tentattiv biex jispeċifika r-regola li għandha tkun applikata fl-aktar sitwazzjonijiet komuni li fihom ikun hemm tibdil fil-fattur ta' konnessjoni.
Fir-rigward tal-effetti taż-żwieġ, pereżempju, l-ewwel fattur ta' konnessjoni skont il-Kodiċi huwa r-residenza abitwali tal-konjuġi fil-waqt li fih jiġu invokati l-effetti (l-Artikolu 48).
Fil-każ tal-filjazzjoni, il-Kodiċi jispeċifika li l-liġi applikabbli hija l-liġi tan-nazzjonalità tal-persuna li l-paternità jew il-maternità tagħha tkun inkwistjoni fil-waqt tat-twelid tat-tarbija (l-Artikolu 62).
Id-drittijiet *in rem* huma rregolati mil-liġi tal-Istat fejn tkun tinsab il-proprjetà fil-waqt tal-invokazzjoni tad-dritt. Madankollu, il-Kodiċi jispeċifika li l-akkwiżizzjoni u t-telf ta' tali drittijiet huma rregolati mil-liġi tal-Istat fejn tkun tinsab il-proprjetà fil-waqt li seħħew l-atti jew il-fatti invokati bħala l-bażi tal-akkwiżizzjoni jew it-telf tad-dritt (l-Artikolu 87).

2.4 Eċċezzjonijiet għall-applikazzjoni normali tar-regoli dwar il-kunflitt ta' liġijiet

Ir-regoli normali dwar il-konflitt ta' liġijiet ma japplikawx f'għadd ta' każijiet definiti fil-Kodiċi.
1. Il-liġi deżinjata mill-Kodiċi, b'eċċezzjoni, mhijiex applikabbli fil-każijiet li fihom ikun jidher biċ-ċar li, fid-dawl taċ-ċirkostanzi kollha, is-sitwazzjoni għandha biss rabta dgħajfa mal-Belġju, u hija marbuta mill-qrib ferm ma' Stat ieħor. F'dan il-każ, tapplika l-liġi ta' dak l-Istat l-ieħor (l-Artikolu 19).
2. Ir-regoli supremi jew ir-regoli tal-liġi pubblika tal-liġi tal-Belġju li jirregolaw sitwazzjoni internazzjonali irrispettivament mil-liġi deżinjata mir-regoli dwar il-konflitt ta' liġijiet jibqgħu applikabbli (l-Artikolu 20).
3. Teżisti eċċezzjoni għall-politika pubblika internazzjonali li tippermetti li ċerti aspetti ta' liġi barranija ma jkunux applikati jekk l-effett tagħhom ikun intollerabbli fl-ordinament ġuridiku tal-Belġju (l-Artikolu 21).

2.5 Prova ta' liġi barranija

Il-qorti tal-Belġju tista' tirrikjedi lill-partijiet biex jistabbilixxu l-kontenut u l-ambitu tal-liġi barranija. Il-qorti tista' tapplika wkoll il-Konvenzjoni Ewropea dwar l-informazzjoni dwar id-dritt barrani, iffirmata f'Londra fis-7 ta' Ġunju 1968. Meta tkun rikjesta evidenza awtentika, il-parti tintalab tipproduċi dikjarazzjoni magħrufa bħala *certificat de coutume*, li fiha l-awtorità barranija xierqa tagħti evidenza awtentika tar-regoli li huma jew li kienu applikabbli f'pajjiżha.

3 Ir-regoli dwar il-kunflitt ta' liġijiet

Meta l-qorti tal-Belġju jkollha ġurisdizzjoni skont ir-regoli msemmija aktar 'il fuq, xorta trid tikkunsidra liema liġi għandha tiġi applikata minnha fir-rigward tat-tilwima. Hija tieħu deċiżjoni dwar din il-kwistjoni f'konformità mad-dritt internazzjonali privat tal-Belġju. Skont ir-*ratione materiae* tat-tilwima, hemm diversi fatturi li jistgħu jikkollegaw il-każ ma' ordinament ġuridiku partikolari. Il-Kodiċi tad-Dritt Internazzjonali Privat huwa strutturat skont is-suġġett, u jindika l-fattur ta' konnessjoni rilevanti għall-materja. Uħud minn dawn l-oqsma huma diskussi aktar 'l isfel.

3.1 Obbligi kuntrattwali u atti legali

Din il-materja hija koperta mir-Regolament (KE) Nru 593/2008 tas-17 ta' Ġunju 2008, magħruf bħala r-"Regolament Ruma I". Il-Kodiċi tad-Dritt Internazzjonali Privat jestendi l-applikazzjoni tal-Konvenzjoni ta' Ruma l-antika tal-1980 għal kwistjonijiet kontrattwali li kienu esklużi mill-kamp ta' applikazzjoni tiegħu. Il-Kodiċi dalwaqt għandu jiġi adattat biex iqis is-sitwazzjoni li tirriżulta mis-sostituzzjoni tal-Konvenzjoni ta' Ruma l-antika bir-Regolament Ruma I.
Madankollu, ċerti materji esklużi mill-kamp ta' applikazzjoni tar-Regolament huma rregolati minn regoli speċifiċi, jew
– skont konvenzjonijiet internazzjonali (b'mod partikolari l-Konvenzjoni ta' Ġinevra tas-7 ta' Ġunju 1930 għar-riżolviment ta' ċerti konflitti tal-liġijiet f'rabta mal-kambjali u maċ-ċedoli, u l-Konvenzjoni ta' Ġinevra tad-19 ta' Marzu 1931 għar-riżolviment ta' ċertu konflitt tal-liġijiet f'rabta maċ-ċekkijiet), jew inkella
– skont dispożizzjonijiet speċifiċi tal-Kodiċi (b'mod partikolari l-Artikolu 124 dwar it-trusts u l-Artikolu 111 dwar il-ftehimiet ta' sħubija).
Fl-aħħar nett, ta' min jieħu nota tal-fatt li, skont l-Artikolu 25 tar-Regolament, ċerti konvenzjonijiet internazzjonali jibqgħu japplikaw, jiġifieri:
– il-Konvenzjoni ta' Budapest tal-21 ta' Ġunju 2001 dwar il-kuntratt għat-trasport tal-merkanzija permezz ta' passaġġi fuq l-ilma intern,
– il-Konvenzjoni Internazzjonali ta' Londra tat-28 ta' April 1989 dwar l-assistenza,
– il-Konvenzjonijiet Internazzjonali għall-unifikazzjoni ta' ċerti regoli fir-rigward tal-kolliżjonijiet u s-salvataġġ fuq il-baħar, iffirmati fi Brussell fit-23 ta' Settembru 1910, u l-Protokoll tal-Firma mehmuż miegħu.

3.2 Obbligi mhux kuntrattwali

Dan il-qasam huwa kopert mir-Regolament (KE) Nru 864/2007 tal-11 ta' Lulju 2007, magħruf bħala r-"Regolament Ruma II". Il-Kodiċi tad-Dritt Internazzjonali Privat jestendi l-applikazzjoni tiegħu għal materji li huma esklużi mill-kamp ta' applikazzjoni tiegħu.
Madankollu, ċerti materji li mhumiex koperti mir-Regolament huma rregolati minn regoli speċifiċi. Għaldaqstant, l-obbligu li jirriżulta minn att malafamanti jew minn ksur tad-drittijiet tal-privatezza jew tal-personalità huwa rregolat mil-liġi tal-Istat fejn ikun seħħ l-att jew id-dannu jew fejn ikun hemm it-theddida li jseħħ, fuq għażla tal-attur, sakemm il-persuna responsabbli ma tistabbilix li ma setgħetx tipprevedi li d-dannu kien se jseħħ f'dak l-Istat (l-Artikolu 99).
Ta' min jinnota, li skont l-Artikolu 28 tar-Regolament, ċerti konvenzjonijiet internazzjonali jibqgħu japplikaw, jiġifieri:
– Il-Konvenzjoni tal-Aja tal-4 ta' Mejju 1971 dwar il-liġi applikabbli għall-inċidenti tat-traffiku,

– il-Konvenzjoni Internazzjonali għall-unifikazzjoni ta' ċerti regoli dwar il-ġuriżdizzjoni ċivili f'materji ta' kolliżjoni, il-Konvenzjoni Internazzjonali għall-unifikazzjoni ta' ċerti regoli relatati mal-ġuriżdizzjoni penali fi kwistjonijiet ta' kolliżjoni jew inċidenti oħra ta' navigazzjoni, u l-Konvenzjoni Internazzjonali għall-unifikazzjoni ta' ċerti regoli relatati mas-sekwestru tal-bastimenti tal-baħar, kollha kemm huma ffirmati fi Brussell fl-10 ta' Mejju 1952,
– il-Konvenzjoni Internazzjonali dwar l-assistenza, Londra, it-28 ta' Mejju 1989,
– il-Konvenzjoni dwar l-għoti ta' privattivi Ewropej, Munich, il-5 ta' Ottubru 1973,
– il-Konvenzjoni Internazzjonali tad-29 ta' Mejju 1933 għall-unifikazzjoni ta' ċerti regoli relatati mas-sekwestru kawtelatorju tal-inġenji tal-ajru,
– il-Konvenzjonijiet Internazzjonali għall-unifikazzjoni ta' ċerti regoli fir-rigward tal-kolliżjonijiet u s-salvataġġ fuq il-baħar, iffirmati fi Brussell fit-23 ta' Settembru 1910, u l-Protokoll tal-Firma mehmuż miegħu.

3.3 L-istat personali, l-aspetti tiegħu marbuta mal-istat ċivili (isem, domiċilju, kapaċità)

Sakemm ma jkunx speċifikat mod ieħor mill-Kodiċi tad-Dritt Internazzjonali Privat, il-liġi applikabbli f'tilwimiet relatati mal-kapaċità u l-istatus personali hija l-liġi tal-istess Stat tan-nazzjonalità tal-persuna.

Fir-rigward tal-kapaċità tal-persuni fiżiċi, il-Kodiċi jinkludi dispożizzjoni għal renvoi parzjali: il-kwistjoni tkun koperta mil-liġi tal-Belġju jekk id-dritt barrani jkun jitlob l-applikazzjoni tal-liġi tal-Belġju (l-Artikolu 34 tal-Kodiċi).

F'konformità mal-prinċipju ġenerali, il-liġi applikabbli għall-iddeterminar tal-kunjomijiet u tal-ismijiet hija l-liġi tal-istess Stat tan-nazzjonalità tal-persuna (l-Artikolu 37).

3.4 Li tiġi stabbilita r-relazzjoni bejn il-ġenituri u t-tfal, inkluża l-adozzjoni

3.4.1 Li tiġi stabbilita r-relazzjoni bejn il-ġenituri u t-tfal

Bħala regola ġenerali biex tkun stabbilita l-liġi applikabbli, l-Artikolu 62 tal-Kodiċi tad-Dritt Internazzjonali Privat jistipula li d-determinazzjoni jew il-kontestazzjoni tal-paternità jew tal-maternità ta' persuna hija rregolata mil-liġi tal-istess Stat tan-nazzjonalità tal-persuna fil-waqt tat-twelid tat-tarbija jew, jekk id-determinazzjoni tal-paternità jew tal-maternità tirriżulta minn att volontarju, fil-waqt ta' dak l-att.

3.4.2 L-adozzjoni

Il-kundizzjonijiet biex tkun stabbilita adozzjoni huma rregolati mil-liġi nazzjonali tal-ġenitur adottiv jew id-dritt nazzjonali komuni konġunt tal-ġenituri adottivi. Jekk il-ġenituri adottivi ma jkollhomx l-istess nazzjonalità, il-kundizzjonijiet huma rregolati mil-liġi tar-residenza abitwali tagħhom jew, jekk dan ma jkunx possibbli, mil-liġi tal-Belġju.

Il-liġi applikabbli għad-diversi kunsensi meħtieġa hija dik tal-Istat li fih il-persuna adottata jkollha r-residenza abitwali tagħha. Madankollu, jekk din il-liġi ma tirrikjedix il-kunsens tal-persuna adottata jew ma tipprevedix l-adozzjoni, il-kunsens tal-persuna adottata jkun irregolat mil-liġi tal-Belġju (l-Artikoli 67 u 68 tal-Kodiċi tad-Dritt Internazzjonali Privat).

3.5 Iż-żwieġ, koppji mhux miżżewġin/li jikkoabitaw, sħubijiet, divorzju, separazzjoni ġudizzjarja, obbligi ta' manteniment

3.5.1 Żwieġ

Fir-rigward tal-liġi applikabbli għaż-żwieġ, il-Kodiċi tad-Dritt Internazzjonali Privat jagħmel distinzjoni bejn:

1. il-wegħda ta' żwieġ: il-liġi tal-Istat tar-residenza abitwali tal-konjuġi futuri jew, jekk dan ma jkunx possibbli, il-liġi tal-Istat li ż-żewġ konjuġi futuri jkollhom in-nazzjonalità tiegħu jew, jekk dan ma jkunx possibbli, il-liġi tal-Belġju (l-Artikolu 45 tal-Kodiċi);
2. il-konklużjoni ta' żwieġ: il-liġi nazzjonali ta' kull wieħed mill-konjuġi, bil-possibbiltà tal-eċċezzjoni ta' żwieġ bejn persuni tal-istess sess fis-sens li d-dispożizzjoni ta' liġi barranija li tipprojbixxi tali żwieġ tkun eskluża jekk wieħed mill-konjuġi jkollu n-nazzjonalità ta' Stat li l-liġi tiegħu tkun tippermetti tali żwieġ jew ikollu r-residenza abitwali tiegħu fih.
3. formalitajiet: il-liġi tal-Istat fejn jiġi ċċelebrat iż-żwieġ (l-Artikolu 47 tal-Kodiċi);
4. l-effetti ta' żwieġ: il-liġi tal-Istat tar-residenza abitwali tal-konjuġi jew, jekk dan ma jkunx possibbli, il-liġi tal-Istat li ż-żewġ konjuġi jkollhom in-nazzjonalità tiegħu jew, jekk dan ma jkunx possibbli, il-liġi tal-Belġju (l-Artikolu 48 tal-Kodiċi).

3.5.2 Koppji mhux miżżewġin/li jikkoabitaw u sħubijiet

Fir-rigward tas-sħubijiet jew kull għamla ta' koabitazzjoni soġġetta għar-reġistrazzjoni, il-liġi tal-Belġju tiddistingwi bejn ir-relazzjonijiet bejn il-koabitanti li joħolqu rabta ekwivalenti għaż-żwieġ u relazzjonijiet li ma joħolqux rabta ekwivalenti għaż-żwieġ.

Il-liġi applikabbli għal dawk tal-ewwel hija l-liġi li tapplika għaż-żwieġ (ara aktar 'il fuq), filwaqt li l-liġi applikabbli għar-relazzjonijiet ta' koabitazzjoni li ma joħolqux rabta ekwivalenti għaż-żwieġ hija l-liġi tal-Istat fejn tkun ġiet irreġistrata r-relazzjoni ta' koabitazzjoni għall-ewwel darba.

Ma hemm l-ebda dispożizzjoni speċifika li tirregola r-relazzjonijiet ta' koabitazzjoni mhux irreġistrati.

3.5.3 Id-divorzju u s-separazzjoni ġudizzjarja

Ir-Regolament (UE) Nru 1259/2010 tal-20 ta' Diċembru 2010 huwa applikabbli għad-divorzju u għas-separazzjoni.

3.5.4 L-obbligi ta' manteniment

L-Artikolu 15 tar-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 4/2009 tat-18 ta' Diċembru 2008 dwar il-ġurisdizzjoni, il-liġi applikabbli, ir-rikonoxximent u l-eżekuzzjoni tad-deċiżjonijiet u l-kooperazzjoni f'materji relatati ma' obbligi ta' manteniment jirreferi għall-istatus ta' manteniment għall-Protokoll tal-Aja tat-23 ta' Novembru 2007 dwar il-Liġi Applikabbli għall-Obbligi ta' Manteniment. Il-liġi ġenerali tiddeżinja l-liġi tal-Istat li fih il-kreditur ikollu r-residenza abitwali tiegħu jew tagħha. Madanakollu, jeżistu regoli speċjali bejn it-tfal u l-ġenituri tagħhom, fil-konfront ta' persuni taħt il-21 sena fir-relazzjonijiet tagħhom ma' persuni li mhumiex il-ġenituri tagħhom, bejn konjuġi u eks konjuġi, u bejn persuni li ż-żwieġ tagħhom ikun ġie annullat. Il-Protokoll għandu wkoll dispożizzjoni li tippermetti lill-partijiet li jiddeżinjaw il-liġi applikabbli.

Barra minn hekk, il-Konvenzjoni tal-Aja tal-24 ta' Ottubru 1956 dwar il-liġi applikabbli għall-obbligi ta' manteniment fil-konfront tat-tfal tapplika għar-relazzjonijiet bejn il-Belġju u Stat li jkun parti minnha mingħajr ma jkun irratifika l-Protokoll tal-Aja tat-23 ta' Novembru 2007 indikat aktar 'il fuq.

3.6 Reġimi matrimonjali dwar il-proprjetà

Is-sħab jistgħu jagħżlu għalihom infushom il-liġi li tirregola r-reġim tal-proprjetà matrimonjali tagħhom. L-għażla hija limitata: il-liġi tal-Istat tal-ewwel residenza abitwali tas-sħab wara ċ-ċelebrazzjoni taż-żwieġ tagħhom, jew il-liġi nazzjonali ta' wieħed mill-konjuġi (l-Artikolu 49 tal-Kodiċi tad-Dritt Internazzjonali Privat). Fin-nuqqas ta' għażla tal-liġi applikabbli, ir-reġim tal-proprjetà matrimonjali jkun irregolat mil-liġi tal-Istat tal-ewwel residenza abitwali tas-sħab wara ċ-ċelebrazzjoni taż-żwieġ tagħhom. Fil-każ li dawn ir-residenzi abitwali ma jkunux fl-istess Stat, il-liġi applikabbli hija dik tal-Istat li ż-żewġ sħab kellhom in-nazzjonalità tiegħu fil-waqt taċ-ċelebrazzjoni taż-żwieġ tagħhom. F'każijiet oħra, il-liġi li tapplika hija l-liġi tal-Istat fejn kien iċċelebrat iż-żwieġ (l-Artikolu 51 tal-Kodiċi).

3.7 Testmenti u s-suċċessjoni

Dan il-qasam huwa rregolat mir-Regolament (UE) Nru 650/2012 tal-4 ta' Lulju 2012 dwar il-ġurisdizzjoni, il-liġi applikabbli, ir-rikonoxximent u l-infurzar ta' deċiżjonijiet u l-aċċettazzjoni u l-infurzar ta' strumenti awtentiċi fil-qasam tas-suċċessjonijiet u dwar il-ħolqien ta' Ċertifikat Ewropew tas-Suċċessjoni.

3.8 Proprjetà reali

Għall-iddeterminar tal-liġi applikabbli, jintuża wkoll il-kriterju tal-lok li fih tinsab il-proprjetà (l-Artikolu 87 tal-Kodiċi tad-Dritt Internazzjonali Privat.

3.9 Insolvenza

L-insolvenza hija rregolata mir-Regolament (KE) Nru 1346/2000 tad-29 ta’ Mejju 2000 dwar il-proċedimenti ta’ falliment. Il-prinċipju bażiku fir-Regolament huwa li hemm proċedura universali ewlenija waħda ta’ insolvenza, li eventwalment tkun segwita minn proċedura territorjali sekondarji

L-aħħar aġġornament: 05/04/2018

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali ta’ din il-paġna tinżamm mill-punt ta’ kuntatt tan-NĠE rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-oriġinal mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidhirx fit-traduzzjonijiet. La l-NĠE u lanqas il-Kummissjoni Ewropea ma jaċċettaw ebda responsabbiltà fir-rigward ta' kwalunkwe informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Il-verżjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment qed tiġi ppreparata mit-traduttturi tagħna.
Jekk jogħġbok innota li dawn il-lingwi li ġejjin diġà ġew tradotti.

Liema liġi tapplika - Repubblika Ċeka

1 L-għejun tar-regoli fis-seħħ

1.1 Regoli nazzjonali

Il-miżura nazzjonali ewlenija fir-regoli dwar il-konflitt tal-liġijiet hija l-Att Nru 91/2012 dwar id-Dritt Internazzjonali Privat.

1.2 Konvenzjonijiet internazzjonali multilaterali

Għażla ta’ konvenzjonijiet internazzjonali multilaterali li jirregolaw il-liġi applikabbli:

Varsavja Il-Konvenzjoni għall-Unifikazzjoni ta’ Ċerti Regoli dwar it-Trasport Internazzjonali bl-Ajru, Varsavja 1929

Il-Konvenzjoni dwar il-Kuntratt għat-Trasport Internazzjonali ta’ Oġġetti bit-Triq (CMR), 1956

Il-Konvenzjoni ta’ Guadalajara għall-Unifikazzjoni ta’ Ċerti Regoli dwar it-Trasport Internazzjonali bl-Ajru Mwettaq minn Persuna minbarra t-Trasportatur Kontraenti, 1961

Il-Konvenzjoni ta’ Vjenna dwar ir-Responsabbiltà Ċivili għad-Danni Nukleari, 1963

Il-Konvenzjoni tal-Aja dwar il-Liġi Applikabbli għall-Inċidenti tat-Traffiku, 1971

Konvenzjoni Il-Konvenzjoni dwar il-Kuntratt għat-Trasport Internazzjonali ta’ Passiġġieri u Bagalji bit-Triq (CVR), 1973

Il-Konvenzjoni dwar il-Perjodu ta’ Limitazzjoni fil-Bejgħ Internazzjonali ta’ Oġġetti, 1974

Il-Konvenzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti dwar it-Trasport tal-Oġġetti bil-Baħar, 1978

Il-Konvenzjoni ta’ Ruma dwar il-Liġi Applikabbli għall-Obbligi Kuntrattwali, 1980

Il-Konvenzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti dwar il-Kuntratti ta’ Bejgħ Internazzjonali ta’ Merkanzija, Vjenna 1980

Il-Konvenzjoni dwar it-Trasport Internazzjonali bil-Ferrovija (COTIF), 1980

Il-Konvenzjoni dwar il-Ġurisdizzjoni, il-Liġi Applikabbli, ir-Rikonoxximent u l-Kooperazzjoni fir-rigward tar-Responsabbiltà tal-Ġenituri u Miżuri għall-Protezzjoni tat-Tfal, l-Aja 1996

Il-Konvenzjoni għall-Unifikazzjoni ta’ Ċerti Regoli tat-Trasport Internazzjonali bl-Ajru, Montreal 1999

Il-Konvenzjoni tal-Aja dwar il-Protezzjoni Internazzjonali tal-Adulti, 2000

Il-Protokoll tal-Aja dwar il-Liġi Applikabbli għall-Obbligi ta’ Manteniment, 2007 (l-UE fl-intier tagħha hija parti minnu)

1.3 Konvenzjonijiet bilaterali prinċipali

Għażla tal-ftehimiet internazzjonali bilaterali li jirregolaw il-liġi applikabbli:

Ftehim bejn ir-Repubblika Ċekoslovakka u r-Repubblika tal-Poplu tal-Albanija dwar l-assistenza legali f’każijiet ċivili, tal-familja u kriminali, 1959

Ftehim bejn ir-Repubblika Soċjalista Ċekoslovakka u r-Repubblika Federali Soċjalista tal-Jugoslavja dwar ir-regolamentazzjoni tar-relazzjonijiet legali f’ każijiet ċivili, tal-familja u kriminali, 1964 (japplika għall-istati suċċessuri kollha tal-Eks Jugoslavja)

Ftehim bejn ir-Repubblika Soċjalista Ċekoslovakka u r-Repubblika tal-Poplu tal-Bulgarija dwar l-assistenza legali u r-regolamentazzjoni tar-relazzjonijiet legali f’każijiet ċivili, tal-familja u kriminali, 1976

Ftehim bejn ir-Repubblika Soċjalista Ċekoslovakka u r-Repubblika tal-Poplu tal-Mongolja dwar l-assistenza legali u dwar ir-relazzjonijiet legali f’każijiet ċivili, tal-familja u kriminali, 1976

Ftehim bejn ir-Repubblika Soċjalista Ċekoslovakka u r-Repubblika Kubana dwar l-assistenza legali reċiproka f’każijiet ċivili, tal-familja u kriminali, 1980

Ftehim bejn ir-Repubblika Soċjalista Ċekoslovakka u l-Unjoni tar-Repubbliki Soċjalisti Sovjetiċi dwar l-assistenza legali u r-relazzjonijiet legali f’każijiet ċivili, tal-familja u kriminali, 1982 (japplika għall-Federazzjoni Russa u ħafna mill-istati suċċessuri l-oħra tal-eks USSR)

Ftehim bejn ir-Repubblika Soċjalista Ċekoslovakka u r-Repubblika Soċjalista tal-Vjetnam dwar l-assistenza legali f’każijiet ċivili u kriminali, 1982

Ftehim bejn ir-Repubblika Soċjalista Ċekoslovakka u r-Repubblika tal-Poplu tal-Polonja dwar l-assistenza legali u r-regolamentazzjoni tar-relazzjonijiet legali f’ każijiet ċivili, tal-familja, tal-impjiegi u kriminali, 1987

Ftehim bejn ir-Repubblika Soċjalista Ċekoslovakka u r-Repubblika tal-Poplu tal-Ungerija dwar l-assistenza legali u r-regolamentazzjoni tar-relazzjonijiet legali f’każijiet ċivili, tal-familja u kriminali, 1989

Ftehim bejn ir-Repubblika Ċeka u r-Rumanija dwar l-assistenza legali f’każijiet ċivili, 1994

Ftehim bejn ir-Repubblika Ċeka u l-Ukrajna dwar l-assistenza legali f’każijiet ċivili, 2001

Ftehim bejn ir-Repubblika Ċeka u r-Repubblika tal-Użbekistan dwar l-assistenza legali u r-relazzjonijiet legali f’każijiet ċivili u kriminali, 2002

2 L-implimentazzjoni tar-regoli dwar il-kunflitt ta’ liġijiet

2.1 L-obbligu tal-imħallef li japplika b’inizjattiva tiegħu stess ir-regoli dwar il-kunflitt ta’ liġijiet

Din il-materja hija rregolata mill-Artikolu 23 tal-Att dwar id-Dritt Internazzjonali Privat.

Il-qorti tapplika l-liġi barranija fuq deċiżjoni tagħha stess. Il-liġi tapplika bl-istess mod bħall-pajjiż li fih tkun tinsab fis-seħħ. Id-dispożizzjonijiet tal-liġi applikata jkunu d-dispożizzjonijiet applikabbli għal deċiżjoni dwar il-każ fil-pajjiż li fih il-liġi tkun fis-seħħ, irrispettivament mill-ordni tagħhom fis-sistema jew mill-istatus tad-dritt pubbliku, bil-kundizzjoni li dawn ma jkunux f’kontradizzjoni mad-dispożizzjonijiet tal-liġi Ċeka li jridu jiġu applikati.

Fuq deċiżjoni tagħha stess, il-qorti tiddetermina l-parti tal-liġi barranija li trid tiġi applikata. Il-qorti jew l-awtorità pubblika li tiddeċiedi f’każijiet irregolati mil-liġi inkwistjoni tieħu l-passi kollha neċessarji biex tiddetermina l-liġi inkwistjoni.

2.2 Rinviju dwar l-għażla ta’ liġijiet

Din il-materja hija rregolata f’termini ġenerali mill-Artikolu 21 tal-Att dwar id-Dritt Internazzjonali Privat.

Ir-rinviju huwa aċċettat, bl-eċċezzjoni tar-relazzjonijiet ibbażati fuq id-dritt kuntrattwali u tal-impjiegi. Fil-każijiet li fihom il-liġi applikabbli tkun intgħażlet mill-partijiet, id-dispożizzjonijiet tal-konflitt tal-liġijiet jistgħu jitqiesu biss meta dan isir bi qbil tal-partijiet.

2.3 Bidla f'element ta' konnessjoni

Normalment kriterju partikolari jiġi evalwat biss meta jkun qed jiġi vvalutat fatt legalment sinifikanti. Regoli ta’ konflitt tal-liġijiet speċifiċi jistgħu, naturalment, jiddeċiedu kwistjoni f’ċerti waqtiet – ara pereżempju r-regoli dwar id-drittijiet *in rem* fil-punt 3.8.

2.4 Eċċezzjonijiet għall-applikazzjoni normali tar-regoli dwar il-kunflitt ta' liġijiet

Din il-materja hija rregolata f'termini ġenerali mill-Artikolu 24 tal-Att dwar id-Dritt Internazzjonali Privat.

Il-liġi li għandha tkun applikata, skont l-Att dwar id-Dritt Internazzjonali Privat, ma hemmx għalfejn tkun applikata f'ċirkostanzi purament ta' eċċezzjoni li fihom, wara kunsiderazzjoni raġunata kif suppost ta' sommarju taċ-ċirkostanzi kollha ta' każ u b'mod partikolari tal-istennija ġustifikata tal-partijiet fir-rigward tal-applikazzjoni ta' liġi oħra, tkun tidher sproporzjonata u kuntrarja għal soluzzjoni raġonevoli u ġusta tar-relazzjoni bejn il-partijiet. F'dawn il-kundizzjonijiet u meta ma jintlaqtux id-drittijiet tal-persuni l-oħra, il-liġi li trid tiġi applikata hija dik li tirrifletti tali soluzzjoni.

2.5 Prova ta' liġi barranija

Din il-materja hija rregolata mill-Artikolu 23 tal-Att dwar id-Dritt Internazzjonali Privat.

Fuq deċiżjoni tagħha stess, il-qorti tiddetermina l-parti tal-liġi barranija li trid tiġi applikata. Il-qorti jew l-awtorità pubblika li tiddeċiedi f'każijiet irregolati mil-liġi inkwistjoni tieħu l-passi kollha neċessarji biex tiddetermina l-liġi inkwistjoni.

Jekk il-qorti jew l-awtorità pubblika li tiddeċiedi f'każijiet irregolati mil-liġi inkwistjoni ma tkunx midħla tal-kontenut tal-liġi barranija, din tista' titlob l-opinjoni tal-Ministeru tal-Ġustizzja sabiex tiddetermina dan il-kontenut.

Fil-każijiet li fihom il-liġi barranija ma tkunx tista' tiġi ddeterminata fi żmien raġonevoli, jew fejn tali determinazzjoni tkun impossibbli, tapplika l-liġi Ċeka.

3 Ir-regoli dwar il-kunflitt ta' liġijiet

3.1 Obbligi kuntrattwali u atti legali

L-obbligi kuntrattwali huma rregolati mill-Artikoli 87 u 89 tal-Att dwar id-Dritt Internazzjonali Privat. Dan huwa limitat għal dawk l-obbligi kuntrattwali jew aspetti tagħhom li ma jaqgħux fil-kamp ta' applikazzjoni tal-leġiżlazzjoni tal-UE jew tal-ftehimiet internazzjonali, sakemm dik il-leġiżlazzjoni jew dawk il-ftehimiet ma jkunux jippermettulhom li jkunu koperti mill-Att. Għaldaqstant din hija dispożizzjoni ta' natura residwa.

Il-kuntratti huma rregolati mil-liġi tal-Istat li l-kuntratt huwa marbut l-aktar mill-qrib miegħu, sakemm il-partijiet ma jkunux għażlu l-liġi applikabbli. L-għażla tal-liġi trid issir espliċitament jew trid tkun tirriżulta b'mod inekwivoku mid-dispożizzjonijiet tal-kuntratt jew miċ-ċirkostanzi tal-każ.

Il-kuntratti tal-assigurazzjoni huma rregolati mil-liġi tal-Istat li d-detentur tal-polza jkun resident abitwali fih. Il-partijiet jistgħu jagħżlu l-liġi applikabbli għal kuntratt tal-assigurazzjoni.

Fil-każ ta' ftehimiet ta' assigurazzjoni li huma soġġetti għar-Regolament Ruma I, l-Att jagħmel użu mill-fakultà li għandhom l-Istati Membri skont l-Artikolu 7(3) ta' dak ir-Regolament li tippermetti lill-partijiet li jagħżlu l-liġi applikabbli sa fejn jippermetti r-Regolament.

Relazzjonijiet legali li jinħolqu minn kuntratti legali unilaterali huma rregolati, skont l-Artikolu 90 tal-Att, mil-liġi tal-Istat li l-parti li tagħmel kuntratt legali unilaterali tkun residenti abitwalment fih jew ikollha l-uffiċċju reġistrat tagħha fih fil-waqt li fih ikun sar il-kuntratt legali, sakemm ma tkunx intgħażlet liġi oħra għall-applikazzjoni.

3.2 Obbligi mhux kuntrattwali

L-Artikolu 101 tal-Att dwar id-Dritt Internazzjonali Privat jistabbilixxi, l-aktar fir-rigward tal-kamp ta' applikazzjoni tar-Regolament Ruma II, miżura ta' konflitt tal-liġijiet għall-obbligi mhux kuntrattwali biss li jirriżultaw minn ksur tad-drittijiet privati u tal-personalità, inklużi l-inġurji. Dawn l-obbligi huma rregolati mil-liġi tal-Istat li fih isir il-ksur. Madankollu, il-parti li tbati l-ħsara tista' tagħżel l-applikazzjoni tal-liġi tal-Istat li fih (a) il-parti li tbati l-ħsara tkun residenti abitwalment fih jew ikollha l-uffiċċju reġistrat tagħha, (b) l-oriġinatur tal-ksur ikun residenti abitwalment jew ikollu l-uffiċċju reġistrat tiegħu, jew (c) il-ksur ta lok għal riżultat, dment li dan seta' jkun previst mill-oriġinatur tal-ksur.

3.3 L-istat personali, l-aspetti tiegħu marbuta mal-istat ċivili (isem, domiċilju, kapaċità)

Din il-materja hija rregolata mill-Artikolu 29 tal-Att dwar id-Dritt Internazzjonali Privat.

Sakemm l-Att ma jkunx jispeċifika mod ieħor, il-personalità ġuridika u l-kapaċità ġuridika huma rregolati mil-liġi tal-Istat li l-persuna tkun residenti abitwalment fih. Sakemm l-Att ma jkunx jispeċifika mod ieħor, ikun biżżejjed jekk il-persuna fiżika li tkun qed twettaq att legali jkollha l-kapaċità għall-att skont il-liġi li hija applikabbli fil-post li fih il-persuna fiżika twettaq dak l-att.

Il-miżura dwar l-ismijiet tal-persuni fiżiċi hija rregolata mil-liġi ta' dak l-Istat li l-persuna jkollha n-nazzjonalità tiegħu. Madankollu, il-persuna tista' tagħżel li tapplika l-liġi tal-Istat li tkun residenti abitwalment fih.

3.4 Li tiġi stabbilita r-relazzjoni bejn il-ġenituri u t-tfal, inkluża l-adozzjoni

3.4.1 Li tiġi stabbilita r-relazzjoni bejn il-ġenituri u t-tfal

L-istabbiliment u l-ikkontestar tar-relazzjonijiet bejn il-ġenituri u l-ulied huma rregolati mill-Artikolu 54 tal-Att dwar id-Dritt Internazzjonali Privat. Dawn huma soġġetti għal-liġi ta' dak l-Istat li l-wild ikollu n-nazzjonalità tiegħu permezz tat-twelid; fil-każijiet li fihom wild jikseb aktar minn nazzjonalità waħda permezz tat-twelid, tapplika l-liġi Ċeka. Il-liġi tal-Istat li fih omm il-wild kienet residenti abitwalment fil-waqt tat-twelid tapplika meta dan ikun fl-interess tal-wild. Meta l-wild ikun residenti abitwalment fir-Repubblika Ċeka u meta dan ikun fl-interess tal-wild, l-istabbiliment u l-ikkontestar ta' relazzjoni bejn il-ġenituri u l-ulied huma soġġetti għal-liġi Ċeka. Relazzjoni bejn il-ġenituri u l-ulied tista' tiġi stabbilita f'konformità mal-liġi tal-Istat li fih issir id-dikjarazzjoni ta' relazzjoni bejn il-ġenituri u l-ulied. Fil-każijiet li fihom relazzjoni bejn il-ġenituri u l-ulied tkun ikkontestata fi Stat ieħor fi proċediment ġudizzjarju jew extraġudizzjarju f'konformità mal-liġi ta' dak l-Istat u r-relazzjoni bejn il-ġenituri u l-ulied tiġi stabbilita fil-konfront ta' persuna oħra, dan ikun biżżejjed biex tkun stabbilita relazzjoni bejn il-ġenituri u l-ulied fil-konfront ta' dik il-persuna.

Il-liġi applikabbli għar-relazzjonijiet bejn il-ġenituri u l-ulied f'materji ta' manteniment hija ddeterminata f'konformità mal-Protokoll tal-Aja dwar il-Liġi Applikabbli għall-Obbligi ta' Manteniment (2007). F'każijiet oħra li jinvolvu d-drittijiet tal-ġenituri u l-obbligi u l-miżuri biex ikunu protetti l-persuna jew il-beni tal-wild. il-liġi applikabbli hija ddeterminata f'konformi mal-Konvenzjoni tal-Aja dwar il-Ġurisdizzjoni, il-Liġi Applikabbli, ir-Rikonoxximent u l-Kooperazzjoni fir-rigward tar-Responsabbiltà tal-Ġenituri u Miżuri għall-Protezzjoni tat-Tfal (1996).

3.4.2 L-adozzjoni

Id-Dritt Internazzjonali Privat jirregola din il-materja fl-Artikoli 61 u 62 tiegħu.

Għall-adozzjoni huwa meħtieġ li jkunu ssodisfati l-kundizzjonijiet stipulati mil-liġi ta' dak l-Istat li l-persuna adottata jkollha n-nazzjonalità tiegħu u dak l-Istat li l-ġenitur adottiv ikollu n-nazzjonalità tiegħu. Fil-każijiet li fihom il-ġenituri adottivi ma jkollhomx l-istess nazzjonalità, iridu jiġu ssodisfati l-kundizzjonijiet tas-sistemi legali ddeterminati min-nazzjonalitajiet taż-żewġ ġenituri, kif ukoll mil-liġi ta' dak l-Istat li l-persuna adottata jkollha n-nazzjonalità tiegħu. Meta, skont dawn ir-regoli, ikun meħtieġ li tiġi applikata l-liġi ta' pajjiż ieħor li ma jippermettix l-adozzjoni jew jippermettiha f'kundizzjonijiet ristretti ferm, tapplika l-liġi Ċeka, sakemm il-ġenitur adottiv jew minn tal-anqas wieħed mill-ġenituri adottivi jew il-persuna adottata jkunu residenti abitwalment fir-Repubblika Ċeka.

L-effetti tal-adozzjoni huma rregolati mil-liġi ta' dak l-Istat li l-partijiet kollha jkollhom in-nazzjonalità tiegħu fil-waqt tal-adozzjoni jew, meta dan ma jkunx il-każ, mil-liġi tal-Istat li fih il-partijiet kollha jkunu residenti abitwalment dak il-ħin tal-adozzjoni jew, meta dan ma jkunx il-każ, mil-liġi ta' dak l-Istat li l-persuna adottata jkollha n-nazzjonalità tiegħu.

Għar-relazzjonijiet bejn ġenitur adottiv u persuna adottata, jew il-ġenituri adottivi f'materji ta' drittijiet u obbligi tal-ġenituri, trobbija tat-tfal u manteniment, tapplika l-liġi ddeterminata skont il-ftehimiet internazzjonali elenkati fil-paragrafu 3.4.1 għar-relazzjonijiet bejn il-ġenituri u l-ulied.

3.5 Iż-żwieġ, koppji mhux miżżewġin/li jikkoabitaw, sħubijiet, divorzju, separazzjoni ġudizzjarja, obbligi ta' manteniment

3.5.1 Żwieġ

Din il-materja hija rregolata mill-Artikolu 48 u 49 tal-Att dwar id-Dritt Internazzjonali Privat.

Il-kapaċità ta' persuna li tiżżewweġ, kif ukoll il-kundizzjonijiet għall-validità taż-żwieġ, huma soġġetti għal-liġi ta' dak l-Istat li l-persuna jkollha n-nazzjonalità tiegħu.

L-għamla taż-żwieġ hija soġġetta għal-liġi applikabbli fil-post li fih ikun iċċelebrat iż-żwieġ.

Żwieġ iċċelebrat f'ambaxxata tar-Repubblika Ċeka f'pajjiż ieħor huwa soġġett għal-liġi Ċeka.

Ir-relazzjonijiet personali bejn il-konjuġi huma rregolati mil-liġi ta' dak l-Istat li ż-żewġ persuni jkollhom in-nazzjonalità tiegħu. Meta dawn ikollhom nazzjonalità ta' Stati differenti, ir-relazzjoni tkun irregolata mil-liġi tal-Istat li fih iż-żewġ konjuġi jkollhom ir-residenza abitwali tagħhom jew, meta dan ma jkunx il-każ, mil-liġi Ċeka.

3.5.2 Koppji mhux miżżewġin/li jikkoabitaw u sħubijiet

L-Artikolu 67 tal-Att dwar id-Dritt Internazzjonali Privat tirregola l-liġi applikabbli għas-sħubijiet u relazzjonijiet simili u l-effetti tagħhom, il-kapaċità li dak li jkun jidħol għalihom, il-proċeduri biex dak li jkun jidħol għalihom jew għax-xoljiment tagħhom, biex ikunu annullati jew iddikjarati bla effett u għat-tpaċija ta' kwistjonijiet personali jew ta' beni bejn is-sħab.

Dawn il-materji kollha huma soġġetti għal-liġi tal-Istat li fih dak li jkun ikun se jidħol jew ikun daħal fi sħubija jew f'relazzjoni simili.

Il-liġi Ċeka ma tinkludi l-ebda miżura dwar il-konflitt tal-liġijiet li tittratta l-koabitazzjoni.

3.5.3 Id-divorzju u s-separazzjoni ġudizzjarja

L-Artikolu 50 tal-Att dwar id-Dritt Internazzjonali Privat jirregola l-liġi applikabbli għad-divorzju u għall-annullament ta' żwieġ jew għall-iddeterminar ta' jekk żwieġ ikunx null jew le. Ir-Repubblika Ċeka ma tipparteċipax fil-kooperazzjoni msaħħa fil-qasam tal-liġi applikabbli f'każijiet ta' divorzju u separazzjoni legali u għalhekk mhijiex marbuta mir-Regolament tal-Kunsill (UE) Nru 1259/2010.

Id-divorzju huwa rregolat mil-liġi tal-Istat li tirregola r-relazzjoni personali tal-konjuġi dak il-ħin li tinbeda l-proċedura. (Ir-relazzjonijiet personali bejn il-konjuġi huma rregolati mil-liġi ta' dak l-Istat li t-tnejn li huma jkollhom in-nazzjonalità tiegħu. Meta dawn ikollhom nazzjonalità ta' Stati differenti, ir-relazzjonijiet ikunu rregolati mil-liġi tal-Istat li fih iż-żewġ konjuġi jkollhom ir-residenza abitwali tagħhom jew, meta dan ma jkunx il-każ, mil-liġi Ċeka.) Meta, skont din ir-regola dwar il-konflitt ta' liġijiet, ikun meħtieġ li tkun applikata l-liġi ta' pajjiż ieħor li ma jippermettix id-divorzju jew jippermettih biss f'kundizzjonijiet purament ta' eċċezzjoni, il-liġi Ċeka tapplika sakemm minn tal-anqas wieħed mill-konjuġi jkollu n-nazzjonalità tar-Repubblika Ċeka jew minn tal-anqas wieħed mill-konjuġi jkun residenti abitwalment fir-Repubblika Ċeka.

Meta żwieġ ikun annullat jew meta jkun qed jiġi ddeterminat jekk żwieġ huwiex null jew le, il-kapaċità ta' konklużjoni ta' kuntratt ta' żwieġ u l-għamla ta' konklużjoni tiegħu jiġu vvalutati skont il-liġijiet applikabbli għalihom f'dak il-waqt li jkun ġie ċċelebrat iż-żwieġ.

Il-liġi Ċeka ma tinkludix miżura dwar il-konflitt tal-liġijiet għas-separazzjoni.

3.5.4 L-obbligi ta' manteniment

L-obbligi ta' manteniment bejn il-konjuġi u l-eks konjuġi huma rregolati mil-liġi ddeterminata skont il-Protokoll tal-Aja dwar il-Liġi Applikabbli għall-Obbligi ta' Manteniment (2007).

3.6 Reġimi matrimonjali dwar il-proprjetà

Din il-materja hija rregolata mill-Artikolu 49 tal-Att dwar id-Dritt Internazzjonali Privat.

Ir-reġimi tal-proprjetà matrimonjali tal-konjuġi huma rregolati mil-liġi tal-Istat li ż-żewġ konjuġi jkunu residenti abitwalment fih; meta jkun mod ieħor, mil-liġi ta' dak l-Istat li ż-żewġ konjuġi jkollhom in-nazzjonalità tiegħu; u meta dan ma jkunx il-każ, mil-liġi Ċeka.

Is-soluzzjoni kuntrattwali tad-drittijiet tal-proprjetà matrimonjali hija rregolata mil-liġi applikabbli għar-reġimi tal-proprjetà matrimonjali f'dak il-waqt li fih isiru l-arranġamenti. Meta dan ma jkunx il-każ, il-konjuġi jistgħu jaqblu wkoll, għas-soluzzjoni kuntrattwali tad-drittijiet tal-proprjetà matrimonjali, li r-reġimi tal-proprjetà matrimonjali tagħhom ikunu rregolati jew mil-liġi ta' dak l-Istat li wieħed mill-konjuġi jkollu n-nazzjonalità tiegħu, jew mill-Istat li wieħed mill-konjuġi jkun residenti abitwalment fih, jew mil-liġi tal-Istat fejn tkun tinsab il-proprjetà immobbli inkwistjoni, jew mil-liġi Ċeka. Meta l-ftehim isir f'pajjiż ieħor, għandu jitfassal att notarili tiegħu jew dokument simili.

3.7 Testmenti u s-suċċessjoni

Il-liġi applikabbli fir-rigward tas-suċċessjoni tal-persuni deċeduti fis-17 ta' Awwissu 2015 jew wara hija rregolata mir-**Regolament (UE) Nru 650/2012.**

Din il-materja hija rregolata mill-Artikoli 76 u 77 tal-Att dwar id-Dritt Internazzjonali Privat. Din il-miżura tapplika fir-rigward tas-suċċessjoni tal-persuni deċeduti fis-16 ta' Awwissu 2015 jew wara (sakemm il-liġi applikabbli ma tkunx irregolata mod ieħor minn ftehim internazzjonali bilaterali).

Ir-reġim legali tas-suċċessjoni huwa rregolat mil-liġi tal-Istat li fih it-testatur kien residenti abitwalment fil-waqt ta' mewtu. Fil-każijiet li fihom testatur ikollu n-nazzjonalità tar-Repubblika Ċeka u minn tal-anqas wieħed mill-werrieta jkun resident abitwalment fir-Repubblika Ċeka, tapplika l-liġi Ċeka.

Il-kapaċità li wieħed jagħmel jew iħassar testment, kif ukoll l-effetti ta' nuqqasijiet f'testment u l-manifestazzjonijiet tiegħu, huma rregolati mil-liġi ta' dak l-Istat li t-testatur ikollu n-nazzjonalità tiegħu fil-waqt li fih jagħmel it-testment, jew li t-testatur ikun residenti abitwalment fih. Determinazzjoni simili tal-liġi applikabbli ssir fir-rigward tal-kapaċità li jsiru jew jitħassru għamliet oħra ta' legati wara l-mewt u għall-iddeterminar ta' liema għamliet oħra ta' legati wara l-mewt huma ammissibbli.

Testment ikun validu fir-rigward tal-għamla tiegħu, meta l-għamla tikkonforma mal-liġi tal-Istat (a) li t-testatur kellu n-nazzjonalità tiegħu meta għamel it-testment jew fil-waqt ta' mewtu, (b) fit-territorju fejn sar it-testment, (c) li t-testatur kien residenti abitwalment fih meta għamel it-testment jew fil-waqt ta' mewtu, (d) li trid tiġi applikata għar-reġim legali tas-suċċessjoni jew li kellha tiġi applikata għal reġim bħal dan meta sar it-testment, jew (e) li fih ikun hemm proprjetà immobbli involuta. Dawn ir-regoli japplikaw ukoll għall-għamla ta' annullament ta' testment. Dawn ir-regoli japplikaw ukoll *mutatis mutandis* għall-għamla ta' ftehimiet ta' suċċessjoni u legati oħra wara l-mewt, dment li t-testatur ikun parti fil-ftehim ta' suċċessjoni. Dan japplika wkoll għall-għamla tal-annullament ta' ftehim ta' suċċessjoni jew legati oħra wara l-mewt.

It-testatur, jista' jispeċifika f'testment li, minflok il-liġi li kieku kienet tkun tapplika, ir-reġim legali tas-suċċessjoni jkun irregolat mil-liġi ta' dak l-Istat li t-testatur ikun residenti abitwalment fih meta jkun għamel it-testment, inkluż għal legat immobbli, jew inkella jista' jispeċifika li r-reġim legali tas-suċċessjoni, inkluż għal proprjetà immobbli, ikun irregolat mil-liġi ta' dak l-Istat li jkollu n-nazzjonalità tiegħu meta jagħmel it-testment. Il-partijiet fi ftehim ta' suċċessjoni jistgħu jagħżlu reġim legali ta' suċċessjoni minn dawn is-sistemi legali dment li t-testatur ikun wieħed mill-partijiet fil-ftehim ta' suċċessjoni. Dan japplika wkoll *mutatis mutandis* għal legati oħra wara l-mewt.

Skont ir-Regolament dwar is-Suċċessjoni, jekk, skont il-liġi applikabbli għall-wirt skont ir-Regolament, ma jkun hemm l-ebda werriet tal-assi, jew legatarju f' konformità mal-legat wara l-mewt, jew ebda persuna fiżika li tkun il-werrieta, l-applikazzjoni ta' liġi li tkun iddeterminata b'dan il-mod ma teskludix id-dritt ta' Stat Membru jew entità appuntata minn dak l-Istat Membru partikolari għal dak l-iskop, li jsir il-proprjetarju, bi dritt, tal-assi minn wirt li jinsabu fit-territorju tiegħu, u li l-kredituri fih għandhom dritt għall-ħlas ta' dejn pendenti mill-assi residwi. Fil-liġi Ċeka, din il-materja hija rregolata mill-Artikolu 1634 tal-Kodiċi Ċivili. F'dan l-Artikolu hemm stipulat li, meta ma jkun hemm l-ebda werriet biex jiret, anki skont ir-regoli *ab intestato*, is-suċċessjoni tgħaddi għand l-Istat u l-Istat jitqies bħala s-suċċessur legali. L-Istat ikollu l-istess pożizzjoni ta' suċċessur fil-konfront tal-partijiet l-oħra f'konformità mal-benefiċċju tal-inventarju.

Skont l-Artikolu 78 tal-Att dwar id-Dritt Internazzjonali Privat, meta ma jkunx hemm suċċessur, il-beni u d-drittijiet tat-testatur li jkunu jinsabu fir-Repubblika Ċeka jgħaddu għand ir-Repubblika Ċeka; id-deċiżjonijiet f'dawn il-materji huma kompitu tal-ġuriżdizzjoni tal-qrati Ċeki. L-Istat jew unità territorjali oħra jew istituzzjoni eżistenti ma jitqisux, għal dawn il-finijiet, bħala suċċessur, sakemm ma jkunux stabbiliti bħala suċċessuri fit-testment.

3.8 Proprjetà reali

Din il-materja hija rregolata mill-Artikolu 69 sa 79 tal-Att dwar id-Dritt Internazzjonali Privat.

Ir-regoli ġenerali hija li d-drittijiet sostantivi għall-proprjetà immobbli jew għall-proprjetà immobbli tanġibbli huma rregolati mil-liġi tal-post fejn tkun tinsab il-proprjetà. Skont din il-liġi wkoll ikun iddeterminat jekk proprjetà hijiex mobbli jew immobbli. Madankollu, għal xi proprjetà speċifika u għal ċerti aspetti tad-drittijiet *in rem*, l-Att fih regoli speċjali dwar il-konflitt tal-liġijiet – ara aktar 'l isfel:

Id-drittijiet *in rem* għall-bastimenti u l-inġenji tal-ajru rreġistrati f'reġistru pubbliku, li t-twaqqif u l-iskadenza tiegħu huma rregolari mil-liġi tal-Istat li fih jinżamm ir-reġistru.

It-twaqqif u l-iskadenza tad-drittijiet *in rem* għall-proprjetà mobbli tanġibbli huma rregolati mil-liġi tal-post li fih kienet tinsab il-proprjetà meta seħħ l-avveniment li wassal għall-ħolqien jew għall-iskadenza ta' dak id-dritt.

It-twaqqif jew l-iskadenza tas-sjieda fi proprjetà mobbli tanġibbli li tkun trasferita abbażi ta' ftehim huma rregolati mil-liġi li tirregola l-ftehim li jkun il-bażi għall-ħolqien jew għall-iskadenza tas-sjieda.

Meta proċediment legali li għandu jkun il-bażi għat-twaqqif u għall-iskadenza tad-drittijiet *in rem* għall-proprjetà mobbli tanġibbli jsir wara l-bidu tat-trasport tal-proprjetà u matul id-durata tat-trasport, tali twaqqif u skadenza għandhom ikunu rregolati mil-liġi tal-post li minnu tkun intbagħtet il-proprjetà. Madankollu, jekk it-twaqqif u l-iskadenza tad-drittijiet *in rem* għall-proprjetà inkwistjoni jsiru permezz ta' pproċessar ta' ċertifikat li jrid ikun ippreżentat għall-fini taċ-ċediment u l-użu tal-proprjetà, tapplika l-liġi tal-post li fih ikun jinsab iċ-ċertifikat fil-waqt tal-ipproċessar tiegħu.

Id-dispożizzjonijiet dwar l-entrati f'kotba pubbliċi u listi simili validi fil-post li fih tkun tinsab il-proprjetà immobbli jew mobbli jkunu applikati wkoll fil-każijiet li fihom ir-raġuni legali li tiġġustifika t-twaqqif, l-iskadenza, ir-restrizzjoni jew it-trasferiment tad-dritt irreġistrat tkun ivvalutata skont sistema legali oħra.

Il-preskrizzjoni akkwiżittiva hija rregolata mil-liġi valida fil-post li fih kienet tinsab il-proprjetà fil-bidu tal-perjodu ta' preskrizzjoni akkwiżittiva. Id-detentur, madankollu, jista' jirreferi għal-liġi tal-Istat li fih isseħħ il-preskrizzjoni akkwiżittiva, fil-każijiet li fihom – minn mindu l-proprjetà tkun waslet fl-Istat inkwistjoni – ikunu ġew issodisfati l-kundizzjonijiet kollha għall-preskrizzjoni akkwiżittiva skont il-liġi tal-Istat.

3.9 Insolvenza

Din il-materja hija rregolata mill-Artikolu 111 tal-Att dwar id-Dritt Internazzjonali Privat. Id-dispożizzjonijiet dwar il-konflitt tal-liġijiet tar-Regolament dwar l-Insolvenza japplikaw *mutatis mutandis*, għajr għal każijiet soġġetti għal dak ir-Regolament.

L-aħħar aġġornament: 06/03/2019

Il-verzjoni bil-lingwa nazzjonali ta' din il-paġna tinżamm mill-punt ta' kuntatt tan-NĠE rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-oriġinal mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidhirx fit-traduzzjonijiet. La l-NĠE u lanqas il-Kummissjoni Ewropea ma jaċċettaw ebda responsabbiltà fir-rigward ta' kwalunkwe informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Jekk jogħġbok innota li l-verżjoni bil-lingwa oriġinali ta' din il-paġna et ġiet emendata reċentement. Il-verżjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment qed tiġi ppreparata mit-tradutturi tagħna.

Jekk jogħġbok innota li dawn il-lingwi li ġejjin diġà ġew tradotti.

Liema liġi tapplika - Estonja

1 L-għejun tar-regoli fis-seħħ

1.1 Regoli nazzjonali

Kwistjonijiet tal-liġi applikabbli huma prinċipalment irregolati permezz tal- Att dwar id-Dritt Internazzjonali Privat (minn hawn 'il quddiem l-ADIP). Il-Parti Ġenerali tal-Att dwar il-Kodiċi Ċivili kienet tirregola l-liġi applikabbli qabel ma daħal fis-seħħ l-ADIP fl-1 ta' Lulju 2002; attwalment l-ADIP huwa applikabbli minfloku fi kważi l-każijiet kollha taħt l-Att dwar il-Liġi tal-Obbligi, il-Parti Ġenerali tal-Att dwar il-Kodiċi Ċivili u l-Artikolu 24 tal-Att ta' Implimentazzjoni tal-ADIP. Barra minn hekk, il-prijorità tar-regoli li jirriżultaw mil-liġi applikabbli tal-UE fuq il-liġi nazzjonali trid titqies flimkien mal-prinċipju li joħroġ mill-Artikolu 123 tal-Kostituzzjoni tar-Repubblika tal-Estonja, li skontu, meta l-liġijiet jew leġiżlazzjoni oħra tal-Estonja jkunu f'kunflitt ma' trattament internazzjonali ratifikat mill-Parlament tal-Estonja, japplikaw id-dispożizzjonijiet tat-trattat internazzjonali. L-Estonja ffirmat ukoll erba' ftehimiet dwar l-assistenza legali mar-Russja, l-Ukrajna, il-Polonja, il-Latvja u l-Litwanja li wkoll irregolaw il-kwistjonijiet tal-liġi applikabbli.

1.2 Konvenzjonijiet internazzjonali multilaterali

Il-Konvenzjoni tal-Aja dwar il-konflitti tal-liġijiet relatati mal-forma tad-dispożizzjonijiet testamentarji, iffirmata fl-Aja fil-5 ta' Ottubru 1961;

il-Konvenzjoni dwar il-liġi applikabbli għall-obbligi kuntrattwali, iffirmata f'Ruma fid-19 ta' Ġunju 1980;

il-Konvenzjoni dwar il-ġuriżdizzjoni, il-liġi applikabbli, ir-rikonoxximent u l-kooperazzjoni fir-rigward tar-responsabbiltà tal-ġenituri u miżuri għall-protezzjoni tat-tfal, iffirmata fl-Aja fid-19 ta' Ottubru 1996;

il-Protokoll dwar il-liġi applikabbli għall-obbligi ta' manteniment, iffirmata fl-Aja fit-23 ta' Novembru 2007.

Għal aktar informazzjoni, żur il-Gazzetta tal-Istat hawnhekk Riigi Teataja.

1.3 Konvenzjonijiet bilaterali prinċipali

Il-Ftehim bejn ir-Repubblika tal-Estonja, ir-Repubblika tal-Latvja u r-Repubblika tal-Litwanja dwar l-assistenza legali u r-relazzjonijiet legali, iffirmat f'Tallinn fil-11 ta' Novembru 1992.

Il-Ftehim bejn ir-Repubblika tal-Estonja u l-Federazzjoni Russa dwar l-assistenza legali u r-relazzjonijiet legali f'materji ċivili, tal-familja u kriminali, iffirmat f' Moska fis-26 ta' Jannar 1993.

Il-Ftehim bejn ir-Repubblika tal-Estonja u l-Ukrajna dwar l-assistenza legali u r-relazzjonijiet legali f'materji ċivili u kriminali, iffirmat fi Kiev fil-15 ta' Frar 1995.

Il-Ftehim bejn ir-Repubblika tal-Estonja u r-Repubblika tal-Polonja dwar l-assistenza legali u r-relazzjonijiet legali f'materji ċivili, tax-xogħol u kriminali, iffirmat f' Tallinn fis-27 ta' Novembru 1998.

Għal aktar informazzjoni, żur Riigi Teataja.

2 L-implimentazzjoni tar-regoli dwar il-kunflitt ta' liġijiet

2.1 L-obbligu tal-imħallef li japplika b'inizjattiva tiegħu stess ir-regoli dwar il-kunflitt ta' liġijiet

Jekk liġi, tranżazzjoni jew ftehim internazzjonali jkunu jirrikjedu l-applikazzjoni ta' liġi barranija, il-qrati jagħmlu dan irrispettivament minn jekk tali applikazzjoni tintalabx jew le. Dan ifisser li, l-obbligu tal-qorti li tapplika l-liġi barranija ma jiddependix minn jekk parti tkunx talbitha jew le (l-Artikolu 2(1) tal-ADIP).

F'xi kawżi tal-qorti ċivili li fihom il-partijiet kienu intitolati li jaqblu dwar l-għażla tal-liġi applikabbli, il-qrati tal-Estonja applikaw il-liġi tal-Estonja minflok il-liġi barranija billi l-partijiet impliċitament irrinunzjaw għad-dritt tagħhom li jagħżlu l-liġi barranija.

2.2 Rinviju dwar l-għażla ta' liġijiet

Meta l-ADIP jkun jirrikjedi l-applikazzjoni tal-liġi barranija (trażmissjoni), japplikaw ir-regoli tad-dritt internazzjonali privat tal-pajjiż rilevanti. Meta tali regoli jkunu jirrikjedu l-applikazzjoni tal-liġi tal-Estonja (remissjoni), japplikaw ir-regoli tal-liġi sostantiva tal-Estonja (l-Artikolu 6(1) tal-ADIP).

Għaldaqstant, meta l-liġi barranija tkun tirreferi lura għal-liġi tal-Estonja, iridu japplikaw ir-regoli tal-liġi sostantiva tal-Estonja.

2.3 Bidla f'element ta' konnessjoni

Il-ħolqien jew it-tmiem ta’ dritt *in rem* irid jiġi ddeterminat f’konformità mal-liġi tal-pajjiż li fih kienet tinsab il-proprjetà fil-waqt tal-ħolqien jew tat-tmiem tad-dritt *in rem* (l-Artikolu 18(1) tal-ADIP). Għaldaqstant, jekk il-post tal-proprjetà jinbidel wara l-ħolqien jew it-tmiem ta’ dritt *in rem*, il-liġi applikabbli tinbidel ukoll. Il-liġi tal-pajjiż tad-domiċilju ta’ persuna fiżika tapplika għall-kapaċità ġuridika passiva u attiva tagħha (l-Artikolu 12(1) tal-ADIP). Għaldaqstant, jekk il-pajjiż tad-domiċilju tal-persuna jinbidel, il-liġi applikabbli għall-kapaċità ġuridika passiva u attiva tagħha tinbidel ukoll. Madankollu, l-Att jipprevedi wkoll li bidla fid-domiċilju ma tirrestrinġix il-kapaċità ġuridika attiva li tkun inkisbet diġà (l-Artikolu 12(2) tal-ADIP).

2.4 Eċċezzjonijiet għall-applikazzjoni normali tar-regoli dwar il-kunflitt ta’ liġijiet

Il-liġi barranija ma tiġix applikata jekk din twassal għal kunflitt evidenti mal-prinċipji essenzjali tal-liġi tal-Estonja (l-ordni pubbliku). F’każijiet bħal dawn, trid tkun applikata l-liġi tal-Estonja (l-Artikolu 7 tal-ADIP).

Il-fatt ta’ jekk il-liġi tal-Estonja tipprevedix jew le regola legali li ma teżistix fil-liġi tal-Estonja mhuwiex deċiżiv f’każijiet bħal dawn; minflok, skont il-klawżola tal-ordni pubbliku, trid tiġi applikata l-liġi tal-Estonja flok il-liġi barranija, fil-każijiet fejn l-applikazzjoni ta’ din tal-aħħar twassal għal kunflitt evidenti mal-prinċipji essenzjali tal-liġi tal-Estonja.

Il-leġiżlazzjoni applikabbli għall-obbligi kuntrattwali tipprevedi wkoll li d-dispożizzjonijiet tal-Kapitolu rilevanti tal-ADIP ma jippreġudikawx l-applikazzjoni ta’ tali dispożizzjonijiet tal-liġi tal-Estonja li huma applikabbli, irrispettivament mil-liġi li tirregola l-kuntratti (l-Artikolu 31 tal-ADIP). L-Artikolu 32(3) tal-Att jindika ulterjorment li l-fatt li l-partijiet ikunu għażlu l-liġi barranija biex tirregola kuntratt, irrispettivament minn jekk għażlux jew le l-ġuriżdizzjoni barranija wkoll, ma jippreġudikax, meta l-elementi kollha rilevanti għall-kuntratt fil-waqt tal-għażla jkunu marbuta biss ma’ pajjiż wieħed, l-applikazzjoni ta’ tali regoli tal-liġi ta’ dak il-pajjiż, u li ma jistax ikun hemm deroga minnhom permezz tal-kuntratt (ir-regoli mandatorji).

2.5 Prova ta’ liġi barranija

Minkejja li bħala prinċipju ġenerali huwa previst li l-qrati jridu japplikaw l-liġi barranija f’sitwazzjonijiet li fihom dan ikun mitlub permezz ta’ liġi, tranżazzjoni jew ftehim internazzjonali irrispettivament minn jekk applikazzjoni bħal din tkunx mitluba jew le (l-Artikolu 2(1) tal-ADIP), l-awtoritajiet u l-qrati jistgħu jitolbu l-assistenza tal-partijiet jew tal-awtoritajiet tal-gvern biex jiddeterminaw il-liġi barranija li għandha tiġi applikata.

Filwaqt li l-partijiet jistgħu jissottomettu dokumenti lill-qrati sabiex jiddeterminaw il-kontenut tal-liġi barranija, il-qrati mhumiex obbligati li jżommu ma’ dawn id-dokumenti (l-Artikolu 4(2) tal-ADIP). Il-qrati għandhom ukoll id-dritt li jitolbu assistenza mill-Ministeru għall-Ġustizzja jew mill-Ministeru għall-Affarijiet Barranin tar-Repubblika tal-Estonja u li jinvolvu lill-esperti (l-Artikolu 4(3) tal-ADIP).

Il-partijiet fil-proċedura ċivili huma mistennija biss li jippruvaw id-dritt fis-seħħ lil hinn mir-Repubblika tal-Estonja, id-dritt internazzjonali jew id-dritt konswetudinarju sa fejn il-qorti ma tkunx familjari ma’ tali dritt f’konformità mal-Artikolu 234 tal-Kodiċi tal-Proċedura Ċivili. Il-qorti tista’ tuża wkoll sorsi oħra ta’ informazzjoni u twettaq atti oħra biex tiddetermina l-kontenut tal-liġi, kif deskritt fil-paragrafu preċedenti b’referenza għall-Artikolu 4 tal-ADIP.

Id-dritt tal-qorti li titlob l-informazzjoni biex tiddetermina l-kontenut tal-liġi li trid tiġi applikata huwa bbażat fuq il-prinċipju tal-kontradittorju tal-proċedura ċivili. Dan il-prinċipju huwa espress primarjament permezz tal-Artikolu 5(1) u (2) tal-Kodiċi tal-Proċedura Ċivili, li jipprevedu li l-proċedimenti f’azzjoni jitwettqu abbażi tal-fatti u t-talbiet sottomessi mill-partijiet abbażi tal-pretensjoni, u li l-partijiet ikollhom drittijiet u opportunitajiet ugwali biex jissostanzjaw il-pretensjonijiet tagħhom u jiċħdu jew jikkontestaw is-sottomissjonijiet tal-parti opposta. Meta tagħmel dan, parti tista’ tagħżel il-fatti li tissottometti sabiex tissostanzja l-pretensjoni tagħha kif ukoll l-evidenza biex tipprova dawn il-fatti.

Il-liġi tippermetti wkoll l-eċċezzjonijiet li permezz tagħhom il-liġi tal-Estonja tkun applikabbli meta, minkejja l-isforzi kollha, il-kontenut tal-liġi barranija ma jkunx jista’ jiġi ddeterminat f’perjodu ta’ żmien raġonevoli (l-Artikolu 4(4) tal-ADIP).

3 Ir-regoli dwar il-kunflitt ta’ liġijiet

3.1 Obbligi kuntrattwali u atti legali

Bħal fi kwistjonijiet oħra tad-dritt internazzjonali privat, fl-Estonja, il-liġi li tirregola l-kuntratti hija rregolata mill-ADIP, sakemm ma jkunx preskritt mod ieħor skont il-leġiżlazzjoni internazzjonali. Il-liġi li tirregola kuntratt tista’ tiġi ddeterminata abbażi ta’ ftehim bejn il-partijiet jew, fil-każijiet li fihom l-ADIP ma tintitolax lill-partijiet li jagħżlu l-liġi applikabbli, abbażi tal-liġi applikabbli ddeterminata permezz tal-kriterji stabbiliti.

L-ADIP jippermetti lill-partijiet li jaqblu dwar l-għażla tal-liġi, bil-kundizzjoni li l-kuntratti jridu jkunu rregolati mil-liġi tal-pajjiż li jkun hemm qbil mill-partijiet dwarha; jipprevedi wkoll li l-partijiet jistgħu jagħżlu l-liġi li tirregola l-kuntratt kollu jew parti minnu jekk il-kuntratt ikun jinqasam b’tali mod (l-Artikolu 32(1) u (2) tal-Att). Madankollu, l-għażla tal-liġi li ssir permezz ta’ ftehim bejn il-partijiet ma tippreġudikax l-applikazzjoni tar-regoli mandatorji tal-liġi applikabbli. Fl-Artikolu 32(3) tal-Att hemm stipulat li l-fatt li l-partijiet ikunu għażlu l-liġi barranija biex tirregola kuntratt, irrispettivament minn jekk għażlux jew le l-ġuriżdizzjoni barranija wkoll, ma jippreġudikax, meta l-elementi kollha rilevanti għall-kuntratt fil-waqt tal-għażla jkunu marbuta biss ma’ pajjiż wieħed, l-applikazzjoni ta’ tali regoli tal-liġi tal-pajjiż li ma jistax ikun hemm deroga minnhom permezz tal-kuntratt (ir-regoli mandatorji).

Fil-każijiet li fihom il-partijiet ma jkunux għażlu l-liġi li tirregola kuntratt, il-kuntratt ikun irregolat mil-liġi tal-pajjiż li l-kuntratt huwa marbut l-aktar miegħu. Jekk il-kuntratt ikun jinqasam u parti mill-kuntratt tkun indipendentement marbuta aktar mill-qrib ma’ pajjiż ieħor, tali parti tista’ tkun irregolata mil-liġi ta’ dak il-pajjiż l-ieħor (l-Artikolu 33(1) tal-ADIP).

Għall-iskop tal-iddeterminar tal-pajjiż li miegħu kuntratt huwa marbut l-aktar mill-qrib, l-Att jipprevedi li kuntratt ikun preżunt li huwa marbut l-aktar mill-qrib mal-pajjiż li fih il-parti li jkollha twettaq l-obbligu li fuqu jissejjes il-kuntratt, ikollha, fil-waqt tal-konklużjoni tal-kuntratt, id-domiċilju tagħha jew, fil-każ tal-korp maniġerjali ta’ dik il-parti, is-sede tagħha. Jekk il-kuntratt jiġi konkluż fil-qafas ta’ attività ekonomika jew professjonali tal-parti li jkollha twettaq l-obbligu li fuqu jissejjes il-kuntratt, ikun preżunt li l-kuntratt għandu l-eqreb rabtiet mal-pajjiż li fih tinsab is-sede prinċipali ta’ dik il-parti. Jekk il-kuntratt jirrikjedi li l-obbligu li fuqu jissejjes il-kuntratt jitwettaq f’sede li ma tkunx is-sede prinċipali, ikun preżunt li l-kuntratt għandu l-eqreb rabtiet mal-pajjiż li fih tkun tinsab din is-sede l-oħra (l-Artikolu 33(2) tal-ADIP).

Għall-proprjetà immobbli u għall-kuntratti ta’ trasport, huma previsti derogi mir-regola ġenerali dwar il-post tal-prestazzjoni ta’ kuntratt. Jekk l-oġġett ta’ kuntratt ikun dritt fi proprjetà immobbli jew dritt ta’ użu ta’ proprjetà immobbli, ikun preżunt li l-kuntratt għandu l-eqreb rabtiet mal-pajjiż li fih tkun tinsab il-proprjetà immobbli; għal kuntratt ta’ trasport, ikun preżunt li l-kuntratt għandu l-eqreb rabtiet mal-pajjiż li fih tkun tinsab is-sede prinċipali tal-operatur ta’ trasport fil-waqt li fih jiġi konkluż il-kuntratt. Il-pajjiż jikkwalifika bħala s-sede jekk il-post ta’ tluq jew destinazzjoni jew, fil-każ ta’ kuntratt għat-trasport ta’ oġġetti, is-sede prinċipali tal-ispeditur jew il-post tat-tagħbija jew tal-ħatt ikun jinsab ukoll fl-istess pajjiż (l-Artikolu 33(4) u (5) tal-ADIP).

Għall-kuntratti konklużi minn konsumaturi, kuntratti ta’ impjieg u kuntratti tal-assigurazzjoni japplikaw regoli speċjali (l-Artikoli 34-47 tal-ADIP).

3.2 Obbligi mhux kuntrattwali

Il-liġi tal-Estonja tipprevedi raġunijiet differenti għall-għażla tal-liġi skont in-natura tal-obbligu mhux kuntrattwali inkwistjoni.

Il-pretensjonijiet kontra l-arrikkiment indebitu li jirriżultaw mit-twettiq ta' obbligu huma rregolati mil-liġi tal-pajjiż li tirregola r-relazzjoni legali effettiva jew preżunta li abbażi tagħha twettaq l-obbligu; il-pretensjonijiet kontra l-arrikkiment indebitu li jirriżultaw mill-ksur ta' dritt ta' persuna oħra huma rregolati mil-liġi tal-pajjiż li fih iseħħ il-ksur. F'każijiet oħra, il-pretensjonijiet li jirriżultaw minn arrikkiment indebitu huma rregolati mil-liġi tal-pajjiż li fih ikun seħħ l-arrikkiment indebitu (l-Artikolu 481(1)-(3) tal-ADIP).

Il-pretensjonijiet li jirriżultaw minn *negotiorum gestio* huma rregolati mil-liġi tal-pajjiż li fih in-*negotiorum gestor* wettaq l-att, u l-pretensjonijiet li jirriżultaw mit-twettiq tal-obbligi ta' persuna oħra huma rregolati mil-liġi li tirregola tali obbligi (l-Artikolu 49(1)-(2) tal-ADIP).

Bħala regola ġenerali, il-pretensjonijiet li jirriżultaw mill-ikkaġunar illeċitu ta' dannu għandhom ikunu rregolati mil-liġi tal-pajjiż li fih twettaq jew seħħ l-att jew l-avveniment li fuqu tibbaża l-pretensjoni. Jekk il-konsegwenzi ma jimmanifestawx ruħhom fil-pajjiż li fih ikun twettaq jew seħħ l-att jew tal-avveniment li fuqu tibbaża l-pretensjoni, għandha tiġi applikata l-liġi tal-pajjiż li fih ikunu feġġew il-konsegwenzi tal-att jew tal-avveniment, fuq talba tal-parti offiża (l-Artikolu 50(1)-(2) tal-ADIP). Madankollu, għall-kumpens dovut għall-ikkaġunar illeċitu ta' dannu tapplika restrizzjoni. Jekk pretensjoni li tirriżulta mill-ikkaġunar illeċitu ta' dannu tkun irregolata minn liġi barranija, tali kumpens ordnat fl-Estonja ma għandux ikun sostanzjalment akbar mill-kumpens preskritt mil-liġi tal-Estonja għal dannu simili (l-Artikolu 52 tal-ADIP).

L-Att jippermetti wkoll lill-partijiet li jaqblu li japplikaw il-liġi tal-Estonja wara li jseħħ avveniment jew li jitwettaq att li minnu jirriżulta obbligu mhux kuntrattwali. L-għażla tal-liġi ma taffettwax id-drittijiet tal-partijiet terzi (l-Artikolu 54 tal-ADIP).

3.3 L-istat personali, l-aspetti tiegħu marbuta mal-istat ċivili (isem, domiċilju, kapaċità)

Ma tapplika l-ebda regola separata dwar il-liġi applikabbli għall-ismijiet tal-persuni skont il-liġi tal-Estonja.

Il-liġi tal-Estonja tapplika għall-iddeterminar tad-domiċilju ta' persuna fiżika (l-Artikolu 10 tal-ADIP). Iċ-ċittadinanza ta' persuna fiżika hija ddeterminata skont il-liġi tal-pajjiż li ċ-ċittadinanza tiegħu tkun inkwistjoni; jekk persuna fiżika jkollha bosta ċittadinanzi, tapplika ċ-ċittadinanza tal-pajjiż li miegħu jkollha l-eqreb rabtiet; u għal persuna mingħajr Stat, persuna li ċ-ċittadinanza tagħha ma tkunx tista' tiġi ddeterminata jew refuġjat, japplika d-domiċilju tal-persuna minflok iċ-ċittadinanza tagħhom (l-Artikolu 11(1)-(3) tal-ADIP).

Il-liġi tal-pajjiż tad-domiċilju ta' persuna fiżika tapplika għall-kapaċità ġuridika passiva u attiva tagħha, iżda bidla fid-domiċilju ma tirrestrinġix il-kapaċità ġuridika attiva li tkun inkisbet diġà (l-Artikolu 12(1)-(2) tal-ADIP).

Regola speċjali tispeċifika meta persuna tista' titlob għall-inabilità ġuridika; madankollu, it-tranżazzjonijiet li jirriżultaw mid-dritt tal-familja jew mid-dritt tas-suċċessjoni u t-tranżazzjonijiet li jikkonċernaw il-beni immobbli li jkunu jinsabu f'pajjiż ieħor huma eżenti mir-regola (l-Artikolu 12(4) tal-ADIP). Madankollu, ir-regola ġenerali tipprevedi li jekk persuna twettaq tranżazzjoni meta ma jkollhiex il-kapaċità ġuridika attiva jew meta l-kapaċità ġuridika attiva tagħha tkun ristretta skont il-liġi tal-pajjiż tad-domiċilju tagħha, din il-persuna ma jkollhiex permess li titlob għall-inabilità ġuridika jekk ikollha kapaċità ġuridika attiva skont il-liġi tal-pajjiż li fih tkun wettqet din it-tranżazzjoni. Ir-regola ġenerali ma tapplikax jekk il-parti l-oħra tkun jew missha kienet konxja min-nuqqas ta' kapaċità ġuridika attiva tal-persuna (l-Artikolu 12(3) tal-ADIP).

3.4 Li tiġi stabbilita r-relazzjoni bejn il-ġenituri u t-tfal, inkluża l-adozzjoni

3.4.1 Li tiġi stabbilita r-relazzjoni bejn il-ġenituri u t-tfal

Ir-relazzjonijiet familjali bejn ġenitur u wild huma rregolati mil-liġi tal-pajjiż tad-domiċilju tal-wild (l-Artikolu 65 tal-ADIP). Il-jeddijiet u d-dmirijiet reċiproċi tal-ġenituri u tal-ulied jirriżultaw mill-parentela tal-ulied, li hija ddeterminata f'konformità mal-proċedura stipulata mil-liġi; il-parentela mhijiex soġġetta għal regoli separati dwar il-liġi applikabbli.

Il-parentela trid tiġi ddeterminata jew ikkontestata skont il-liġi tal-pajjiż tad-domiċilju tal-wild fil-waqt tat-twelid; madankollu, f'każijiet speċjali, il-parentela tista' wkoll tiġi ddeterminata jew ikkontestata skont il-liġi tal-pajjiż tad-domiċilju tal-ġenitur jew il-pajjiż tad-domiċilju tal-wild fil-waqt tal-kontestazzjoni (l-Artikolu 62 tal-ADIP).

3.4.2 L-adozzjoni

L-adozzjoni hija rregolata mil-liġi tal-pajjiż tad-domiċilju tal-ġenitur adottiv. L-adozzjoni mill-konjuġi hija rregolata mil-liġi li tirregola l-konsegwenzi legali ġenerali taż-żwieġ fil-waqt tal-adozzjoni (l-Artikolu 63(1) tal-ADIP). Dan ifisser li l-adozzjoni mill-konjuġi hija prinċipalment irregolata mil-liġi tal-pajjiż komuni tad-domiċilju tal-konjuġi (l-Artikolu 57(1) tal-ADIP), iżda l-Att jelenka wkoll lista fl-ordni dixxendenti ta' raġunijiet alternattivi għall-għażla tal-liġi għall-każijiet li fihom il-konjuġi ma jkollhomx pajjiż komuni tad-domiċilju. (l-Artikolu 57(2)-(4) tal-ADIP).

Jekk l-adozzjoni ta' wild skont il-liġi tal-pajjiż tad-domiċilju tal-wild tirrikjedi l-kunsens tal-wild jew ta' persuna oħra f'relazzjoni, koperta mid-dritt tal-familja, mal-wild, għall-kunsens tapplika l-liġi ta' dak il-pajjiż (l-Artikolu 63(2) tal-ADIP).

Jekk adozzjoni tkun irregolata minn liġi barranija jew jekk wild ikun adottat abbażi ta' sentenza ta' qorti barranija, l-Att jispeċifika separatament li adozzjoni bħal din għandha l-istess effett fl-Estonja bħal dak skont il-liġi li l-wild ikun ġie adottat skontha (l-Artikolu 64 tal-ADIP). Għandu jkun misħuq ukoll li meta jkun adottat wild li d-domiċilju tiegħu jkun fl-Estonja, il-kundizzjonijiet l-oħra kollha għall-adozzjoni li jirriżultaw mil-liġi tal-Estonja, ukoll iridu jkunu ssodisfati, kif mitlub mil-liġi tal-pajjiż tad-domiċilju tal-wild jew tal-konjuġi (l-Artikolu 63(3) tal-ADIP).

3.5 Iż-żwieġ, koppji mhux miżżewġin/li jikkoabitaw, sħubijiet, divorzju, separazzjoni ġudizzjarja, obbligi ta' manteniment

3.5.1 Żwieġ

Il-konsegwenzi legali ġenerali taż-żwieġ huma prinċipalment iddeterminati mil-liġi tal-pajjiż komuni tad-domiċilju tal-konjuġi (l-Artikolu 57(1) tal-ADIP), iżda l-Att jelenka wkoll serje ta' raġunijiet alternattivi għall-għażla tal-liġi applikabbli għall-każijiet li fihom il-konjuġi ma jkollhomx pajjiż komuni tad-domiċilju: l-istess ċittadinanza, l-aktar pajjiż komuni reċenti tad-domiċilju jekk wieħed mill-konjuġi jkun għadu jirrisjedi fl-istess pajjiż jew, fin-nuqqas ta' dan, tkun applikata l-liġi tal-pajjiż li l-konjuġi jkollhom l-eqreb rabtiet alternattivi miegħu (l-Artikolu 57(2)-(4) tal-ADIP).

Il-liġi tal-Estonja tapplika għall-proċedura għaż-żwieġ fl-Estonja. Żwieġ li jkun ġie ċċelebrat f'pajjiż barrani jitqies validu fl-Estonja jekk ikun ġie konkluż skont il-proċedura adegwata stipulata mil-liġi tal-pajjiż li fih ikun ġie ċċelebrat iż-żwieġ u jkun issodisfa l-prerekwiżiti materjali għaż-żwieġ speċifikati mil-liġijiet tal-pajjiżi tad-domiċilju taż-żewġ konjuġi (l-Artikolu 55(1)-(2) tal-ADIP).

Bħala regola ġenerali, il-prerekwiżiti għaż-żwieġ u x-xkiel għalih u l-konsegwenzi li jirriżultaw minnhom huma rregolati mil-liġi tal-pajjiż tad-domiċilju tal-konjuġi prospettivi (l-Artikolu 56(1) tal-ADIP). Żwieġ preċedenti ta' konjuġi prospettiv mhuwiex ta' xkiel għall-konklużjoni ta' żwieġ ġdid jekk iż-żwieġ preċedenti jkun inġieb fi tmiemu permezz ta' deċiżjoni li tkun saret jew li tkun rikonoxxuta fl-Estonja, anki jekk din id-deċiżjoni ma tkunx konformi mal-liġi tal-pajjiż tad-domiċilju tal-konjuġi prospettiv (l-Artikolu 56(3) tal-ADIP).

Fir-rigward tal-liġi applikabbli għall-prerekwiżiti għaż-żwieġ, tapplika regola speċjali għaċ-ċittadini tal-Estonja; din tistipula li jekk ċittadin tal-Estonja ma jkunx jissodisfa prerekwiżit għaż-żwieġ skont il-liġi tal-pajjiż tad-domiċilju tiegħu, tapplika l-liġi tal-Estonja jekk il-persuna tissodisfa l-prerekwiżit għaż-żwieġ skont il-liġi tal-Estonja (l-Artikolu 56(2) tal-ADIP).

3.5.2 Koppji mhux miżżewġin/li jikkoabitaw u sħubijiet

Il-liġi tal-Estonja ma tipprovdi l-ebda regola dwar il-liġi applikabbli għall-koabitazzjoni jew għas-sħubija. Ir-regoli stipulati fl-ADIP għall-aktar relazzjonijiet legali simili għandhom ikunu applikati biex tkun iddeterminata l-liġi applikabbli. Skont in-natura tal-koabitazzjoni jew tas-sħubija, jistgħu jkunu adattati r-regoli applikabbli għall-obbligi kuntrattwali jew għar-relazzjonijiet koperti mid-dritt tal-familja.

3.5.3 Id-divorzju u s-separazzjoni ġudizzjarja

Id-divorzji jingħataw skont il-liġi li tirregola l-konsegwenzi legali ġenerali taż-żwieġ li jkunu applikabbli hekk kif jinbdew il-proċedimenti għad-divorzju (l-Artikoli 60(1) u 57 tal-ADIP). Dan ifisser li d-divorzji huma primarjament irregolati mil-liġi tal-pajjiż komuni tad-domiċilju tal-konjuġi (l-Artikolu 57(1) tal-ADIP), iżda l-Att jelenka wkoll serje ta' raġunijiet alternattivi għall-għażla tal-liġi applikabbli għall-każijiet li fihom il-konjuġi ma jkollhomx pajjiż komuni tad-domiċilju: l-istess ċittadinanza, l-aktar pajjiż komuni reċenti tad-domiċilju jekk wieħed mill-konjuġi jkun għadu jirrisjedi fl-istess pajjiż jew, fin-nuqqas ta' dan, tkun applikata l-liġi tal-pajjiż li l-konjuġi jkollhom l-eqreb rabtiet alternattivi miegħu (l-Artikolu 57(2)-(4) tal-ADIP).

B'eċċezzjoni, il-liġi tal-Estonja tista' tkun applikata minflok il-liġi barranija jekk divorzju ma jkunx permess skont il-liġi li tirregola l-konsegwenzi legali ġenerali taż-żwieġ (l-Artikolu 57 tal-ADIP) jew ikun permess biss taħt kundizzjonijiet stretti ferm. Din l-eċċezzjoni tapplika, bil-kundizzjoni li wieħed mill-konjuġi jkun jirrisjedi fl-Estonja jew ikollu ċittadinanza tal-Estonja jew kien jirrisjedi fl-Estonja jew kellu ċittadinanza tal-Estonja fil-waqt taċ-ċelebrazzjoni taż-żwieġ (l-Artikolu 60(1)-(2) tal-ADIP).

3.5.4 L-obbligi ta' manteniment

Ma hemm l-ebda regola nazzjonali dwar id-dritt internazzjonali privat applikabbli għall-obbligi ta' manteniment li jirriżultaw minn relazzjonijiet familjali u jingħataw referenzi għal-leġiżlazzjoni internazzjonali rilevanti.

3.6 Reġimi matrimonjali dwar il-proprjetà

Il-konjuġi għandhom il-permess li jagħżlu l-liġi applikabbli għad-drittijiet tal-proprjetà tagħhom fir-rigward tal-proprjetà matrimonjali. Għaldaqstant, jekk il-konjuġi jkunu għażlu l-liġi applikabbli, tiġi applikata l-liġi magħżula minnhom. Madankollu, il-konjuġi ma għandhomx il-permess li jagħżlu l-liġi ta' kwalunkwe pajjiż li jixtiequ. Jistgħu jagħżlu bejn il-liġi tal-pajjiż tad-domiċilju tagħhom jew dik tal-pajjiż taċ-ċittadinanza ta' wieħed mill-konjuġi. Jekk wieħed mill-konjuġi jkollu għadd ta' ċittadinanzi, tista' tingħażel il-liġi ta' kwalunkwe wieħed mill-pajjiżi taċ-ċittadinanza (l-Artikolu 58(1) tal-ADIP).

Fl-Estonja, l-għażla tal-liġi applikabbli hija soġġetta għal rekwiżiti formali mandatorji. L-għażla tal-liġi applikabbli għad-drittijiet tal-proprjetà tal-konjuġi trid tkun stabbilita permezz ta' att notarili. Jekk il-liġi applikabbli ma tintgħażilx fl-Estonja, l-għażla tal-liġi tkun valida formalment jekk tinżamm il-konformità mar-rekwiżiti formali għall-kuntratti tal-proprjetà matrimonjali preskritti mil-liġi magħżula (l-Artikolu 58(2) tal-ADIP).

Jekk il-konjuġi ma jkunux għażlu l-liġi applikabbli, id-drittijiet tal-proprjetà tal-konjuġi jkunu rregolati mil-liġi applikabbli għall-konsegwenzi legali ġenerali taż-żwieġ fil-waqt li fih ikunu kkonkludew il-kuntratt taż-żwieġ tagħhom (l-Artikoli 58(3) u 57 tal-ADIP). Il-konsegwenzi legali ġenerali taż-żwieġ huma primarjament irregolati mil-liġi tal-pajjiż komuni tad-domiċilju tal-konjuġi (l-Artikolu 57(1) tal-ADIP), u fin-nuqqas tagħha mil-liġi tal-pajjiż komuni taċ-ċittadinanza tal-konjuġi, mil-liġi tal-aktar pajjiż komuni reċenti tad-domiċilju tagħhom jekk wieħed mill-konjuġi jkun għadu jirrisjedi fl-istess pajjiż jew, fin-nuqqas tat-tlieta li huma, tkun applikata l-liġi tal-pajjiż li miegħu l-konjuġi jkollhom l-eqreb rabtiet alternattivi (l-Artikolu 57(2)-(4) tal-ADIP).

3.7 Testmenti u s-suċċessjoni

Is-suċċessjoni hija rregolata mil-liġi tal-pajjiż tad-domiċilju l-aktar reċenti tat-testatur. Il-liġi applikabbli tiddetermina, b'mod partikolari, dan li ġej: (1) it-tipi u l-effetti tad-dispożizzjonijiet testamentarji; (2) il-kapaċità ta' persuna li tiret u l-iskwalifika mis-suċċessjoni minħabba mġiba; (3) l-iskala tas-suċċessjoni; (4) is-suċċessuri u r-relazzjoni ta' bejniethom; u (5) ir-responsabbiltà għad-dejn tat-testatur (l-Artikoli 24 u 26 tal-ADIP).

3.8 Proprjetà reali

Il-ħolqien jew it-tmiem ta' dritt *in rem* huwa ddeterminat abbażi tal-liġi tal-pajjiż li fih kienet tinsab il-proprjetà fil-waqt tal-ħolqien jew tat-tmiem tad-dritt. Bħala restrizzjoni, dritt *in rem* ma jridx ikun eżerċitat f'kunflitt mal-prinċipji essenzjali tal-*lex situs* tal-proprjetà (l-Artikolu 18(1) u (2) tal-ADIP).

3.9 Insolvenza

Għall-proċedimenti ta' insolvenza li jsiru fl-Estonja, tiġi applikata l-liġi tal-Estonja. Il-bażi ġuridika ta' dan huwa l-Att dwar il-Falliment, li jipprevedi li d-dispożizzjonijiet tal-Kodiċi tal-Proċedura Ċivili japplikaw għall-proċedimenti ta' falliment sakemm fl-Att ma jkunx previst mod ieħor (l-Artikolu 3(2) tal-Att); il-Kodiċi tal-Proċedura Ċivili jipprevedi li t-tmexxija min-naħa tal-qorti tal-proċedimenti fi kwistjoni trid tkun ibbażata fuq id-dritt tal-proċedura ċivili tal-Estonja (l-Artikolu 8(1) tal-Kodiċi).

L-aħħar aġġornament: 06/04/2018

Il-verzjoni bil-lingwa nazzjonali ta' din il-paġna tinżamm mill-punt ta' kuntatt tan-NĠE rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-oriġinal mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidhirx fit-traduzzjonijiet. La l-NĠE u lanqas il-Kummissjoni Ewropea ma jaċċettaw ebda responsabbiltà fir-rigward ta' kwalunkwe informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Liema liġi tapplika - Irlanda

1 L-għejun tar-regoli fis-seħħ

1.1 Regoli nazzjonali

Ir-regoli dwar il-kunflitt tal-liġijiet fl-Irlanda għandhom is-sors tagħhom primarjament fi ħdan id-dritt komuni u, bħala tali, huma soġġetti għal tibdil u evoluzzjoni. Madankollu, peress li l-ġurisprudenza f'dan il-qasam hija relattivament skarsa, huwa diffiċli li tkun konklużiva dwar l-istat tad-dritt prevalenti f' għadd ta' oqsma. Dan huwa minnu b'mod partikulari b'rabta mal-liġi tal-familja. Rigward il-liġijiet li jirregolaw il-ġuriżdizzjoni, il-liġijiet tradizzjonali li jirregolaw l-għażla tal-liġi qegħdin progressivament jiġu sostitwiti minn konvenzjonijiet internazzjonali u mil-leġiżlazzjoni tal-UE.

1.2 Konvenzjonijiet internazzjonali multilaterali

Il-Konvenzjoni tal-Aja tal-1961 dwar il-Kunflitti tal-Liġijiet Relatati mal-Forma tad-Dispożizzjonijiet Testamentarji

Il-Konvenzjoni ta' Ruma tal-1980 dwar il-Liġi Applikabbli għall-Obbligi Kuntrattwali

1.3 Konvenzjonijiet bilaterali prinċipali

Ma nafu b'ebda konvenzjoni bilaterali li fiha dispożizzjonijiet dwar l-għażla tal-liġi li l-Irlanda hija parti minnha.

2 L-implimentazzjoni tar-regoli dwar il-kunflitt ta' liġijiet

2.1 L-obbligu tal-imħallef li japplika b'inizjattiva tiegħu stess ir-regoli dwar il-kunflitt ta' liġijiet

Il-pożizzjoni ġenerali hija li r-regoli dwar il-kunflitt tal-liġijiet japplikaw biss jekk mill-inqas waħda mill-partijiet tkun argumentat li dawn għandhom jiġu applikati.

2.2 Rinviju dwar l-għażla ta' liġijiet

Il-każijiet li jeħtieġu kunsiderazzjoni tad-duttrina rarament jitqajmu quddiem il-qrati Irlandiżi.

2.3 Bidla f'element ta' konnessjoni

Ebda approċċ uniku ma ġie adottat f'din il-ġuriżdizzjoni.

2.4 Eċċezzjonijiet għall-applikazzjoni normali tar-regoli dwar il-kunflitt ta' liġijiet

Minkejja li hemm nuqqas ta' każistika dwar dan il-punt, huwa improbabbli li l-Irlanda tapplika liġi barranija li tmur kontra l-politika pubblika Irlandiża.

2.5 Prova ta' liġi barranija

Il-qrati Irlandiżi jeħtieġu li l-kontenut tal-liġi barranija jkun ippruvat bħallikieku kien fatt. Il-parti li beħsiebha tibbaża ruħha fuqha hija obbligata tinkludiha fit-trattazzjoni u tipprova l-kontenut tal-liġi barranija bħala fatt għas-sodisfazzjon tal-imħallef. F'każ ta' kunflitt bejn il-provi sottomessi mill-partijiet, il-qorti tista'

tivvaluta l-kredibilità tal-esperti u tista' mbagħad tikkunsidra l-provi primarji (pereż. statuti u każijiet barranin), b'mod speċjali meta japplikaw kunċetti li huma familjari għal imħallef Irlandiż. Jekk ir-regoli tal-għażla tal-liġi Irlandiża jindikaw li l-liġi barranija għandha tiġi applikata, iżda jekk l-ebda parti ma tipproduċi evidenza ta' x'inhi dik il-liġi, il-qorti normalment tippreżumi li din tkun l-istess bħal-liġi Irlandiża sakemm ma jkunx pruvat mod ieħor

Normalment tingħata prova permezz ta' perizja biex jiġi pprovat il-kontenut tal-liġi barranija u mhuwiex biżżejjed għall-partijiet li jressqu l-istatut, is-sentenza jew l-awtorità barranija quddiem il-qorti. Kwalunkwe persuna li tkun ikkwalifikata bħala avukat f'sistema legali barranija, jew li għandha biżżejjed esperjenza ta' din is-sistema fil-prattika, tista' tagħti xhieda tal-liġi barranija. Il-qorti normalment ma tagħmilx ir-riċerki tagħha fil-liġi barranija.

3 Ir-regoli dwar il-kunflitt ta' liġijiet

3.1 Obbligi kuntrattwali u atti legali

L-Irlanda hija firmatarja tal-Konvenzjoni ta' Ruma tal-1980 dwar il-Liġi Applikabbli għall-Obbligi Kuntrattwali. L-Irlanda implimentat din il-Konvenzjoni permezz ta' leġiżlazzjoni, l-Att dwar l-Obbligi Kuntrattwali (il-Liġi Applikabbli), 1991. Ir-regoli tal-Konvenzjoni għandhom japplikaw għall-obbligi kuntrattwali f'kull sitwazzjoni li tinvolvi għażla bejn il-liġijiet ta' pajjiżi differenti. Madankollu, ċerti tipi ta' kuntratti bħal obbligi kuntrattwali li jirriżultaw minn relazzjonijiet tal-familja mhumiex soġġetti għall-Konvenzjoni.

Għandu jiġi osservat li r-Regolament 593/2008 dwar il-liġi applikabbli għall-obbligazzjonijiet kuntrattwali ("Ruma I") huwa direttament applikabbli fl-Irlanda. Madankollu, l-Irlanda ma qablitx dwar l-implimentazzjoni tar-Regolament Nru 1259/2010 ("Ruma III"), li jimplimenta kooperazzjoni msaħħa fil-qasam tal-liġi applikabbli għad-divorzju u għas-separazzjoni legali fil-ġuriżdizzjonijiet tal-Istati Membri parteċipanti.

3.2 Obbligi mhux kuntrattwali

Fil-liġi tal-familja jew fir-rikorsi għal divorzju l-qrati Irlandiżi jikkunsidraw il-*lex fori* bħala prinċipju xieraq għax jipprovdi ċertezza. Ma kien hemm l-ebda leġiżlazzjoni fl-Irlanda dwar il-kunflitt tal-liġijiet f'każijiet ta' danni u ftit li xejn hemm każistika. Il-qrati Irlandiżi jikkunsidraw il-prinċipju tal-*lex fori* li jsostni li għandha tapplika l-liġi tal-forum, kif ukoll il-prinċipju ta' *lex loci delicti* li jissuġġerixxi li għandha tapplika l-liġi tal-post fejn ikun seħħ id-delitt. Il-qrati jistgħu wkoll jikkunsidraw il-liġi dwar id-delitti li tirrakkomanda approċċ flessibbli, b'mod li jippermetti lill-qorti li tikkunsidra d-diversi fatturi ta' konnessjoni u tiddeċiedi dwar il-kwistjoni ġuriżdizzjonali skont dan.

Għandu jiġi osservat li r-Regolament 864/2007 dwar il-Liġi Applikabbli għall-Obbligazzjonijiet Mhux Kuntrattwali ("Ruma II") huwa direttament applikabbli fl-Irlanda.

3.3 L-istat personali, l-aspetti tiegħu marbuta mal-istat ċivili (isem, domiċilju, kapaċità)

Minuri jżomm id-domiċilju ta' missieru jekk il-ġenituri tiegħu kienu miżżewġin lil xulxin fiż-żmien tat-twelid tal-minuri. Jekk il-ġenituri ma kinux miżżewġin lil xulxin fiż-żmien tat-twelid tal-minuri, jew jekk il-missier ikun mejjet fil-mument tat-twelid, id-domiċilju tal-minuri huwa l-istess bħal dak ta' ommu. Din ir-regola tkompli tapplika sakemm il-minuri jagħlaq 18-il sena, meta l-minuri jilħaq l-età adulta u jkollu kapaċità ġuridika li jaddotta domiċilju tal-għażla tiegħu.

Persuna tista' biss tadotta domiċilju tal-għażla tagħha billi tirrisjedi effettivament fil-ġuriżdizzjoni rilevanti bl-intenzjoni li tirrisjedi hemmhekk għal perjodu indefinit jew b'mod permanenti. Jekk wieħed minn dawn l-elementi ma jibqax japplika l-persuna terġa' tmur lura għad-domiċilju ta' oriġini tagħha. Mara miżżewġa tikseb ir-residenza tagħha irrispettivament minn żewġha.

3.4 Li tiġi stabbilita r-relazzjoni bejn il-ġenituri u t-tfal, inkluża l-adozzjoni

L-Att tal-1987 dwar l-Istatus tal-Minuri (The Status of Children Act 1987) abolixxa l-kunċett ta' illeġittimità. Skont dak l-Att, ir-relazzjoni bejn kull persuna u missierha u ommha għandha tiġi ddeterminata irrispettivament minn jekk il-missier u l-omm ikunux jew kinux miżżewġin lil xulxin.

Minkejja dan, meta l-ġenituri ta' minuri ma jkunux miżżewġin lil xulxin jew fid-data tat-twelid tal-minuri jew fil-mument tal-konċepiment, il-minuri ma jkunx meqjus bħala leġittimu. Madankollu, il-minuri jista' jkun leġittimat minn żwieġ sussegwenti tal-ġenituri tiegħu. Ma hemm l-ebda differenza bejn il-pożizzjoni kostituzzjonali tal-minuri leġittimu u l-minuri leġittimat. Ma hemm ukoll l-ebda differenza bejn id-drittijiet ta' minuri għall-manteniment mill-ġenituri tiegħu jew għall-wirt minn kwalunkwe ġenitur, kemm jekk il-ġenituri jiżżewġu lil xulxin jew le.

Ladarba l-qrati Irlandiżi jeżerċitaw ġuriżdizzjoni f'kawża fuq il-bażi tar-Regolament 2201/2003 dwar il-ġuriżdizzjoni u r-rikonoxximent u l-infurzar ta' sentenzi fi kwistjonijiet matrimonjali u kwistjonijiet ta' responsabbiltà tal-ġenituri ("Brussell IIA") huma ġeneralment japplikaw il-liġi Irlandiża.

Fejn il-qrati nazzjonali jkollhom ġuriżdizzjoni fir-rigward ta' kawża ta' adozzjoni, id-dritt Irlandiż jiġi applikat ukoll.

Għandu jiġi nnotat li l-qrati superjuri għandhom ġuriżdizzjoni inerenti, li jagħtu ordnijiet li jirrinforzaw id-drittijiet kostituzzjonali ta' ċittadin minuri Irlandiż irrispettivament mill-post ta' residenza abitwali tal-minuri. Kwalunkwe deċiżjoni li tieħu l-qorti sabiex teżerċita l-ġuriżdizzjoni tagħha tiddependi minn jekk hijiex adattata jew xierqa fiċ-ċirkostanzi biex il-qorti tagħmel dan fid-dawl tad-dritt internazzjonali privat tal-ġuriżdizzjonijiet differenti.

3.5 Iż-żwieġ, koppji mhux miżżewġin/li jikkoabitaw, sħubijiet, divorzju, separazzjoni ġudizzjarja, obbligi ta' manteniment

Fir-rigward taż-żwieġ, skont id-dritt Irlandiż, l-34 Emenda għall-Kostituzzjoni, mogħtija fit-22 ta' Mejju 2015, tipprovdi li kwalunkwe żewġ persuni jistgħu jidħlu fi żwieġ skont il-liġi irrispettivament mis-sess tagħhom. Għaldaqstant, il-persuni li jkollhom kapaċità li jiżżewġu u li huma liberi li jiżżewġu se jkunu jistgħu jagħmlu dan irrispettivament mill-ġeneri bijoloġiċi tagħhom meta l-Att tal-2015 dwar iż-Żwieġ (Marriage Bill 2015) jiġi ppromulgat u jidħol fis-seħħ. Żwieġ ma jitqiesx validu fl-Irlanda meta waħda mill-partijiet tkun transesswali u tiżżewweġ ma' ġeneru li għadu kif inkiseb. Skont ir-regoli tad-Dritt Internazzjonali Privat, żwieġ li jkun sar barra mill-pajjiż jiġi rikonoxxut biss jekk ikunu ssodisfati numru ta' kundizzjonijiet. Il-partijiet iridu jkunu kkonformaw mal-formalitajiet applikabbli fil-ġuriżdizzjoni fejn saret iċ-ċeremonja taż-żwieġ (*lex loci celebrationis*). Il-partijiet irid ikollhom il-kapaċità legali li jiżżewġu skont ir-regoli tal-ġuriżdizzjoni tal-Istat li fih ikunu domiċiljati. Iż-żwieġ li jkun iċċelebrat barra mill-pajjiż għandu jrid ikun analogu għal dak li huwa ġeneralment mifhum bħala żwieġ fl-Irlanda. Jekk iż-żwieġ ikun potenzjalment poligamu, pereżempju, ma jkunx rikonoxxut.

L-ordnijiet li saru skont l-Artikolu 5 tal-Att tal-2010 dwar is-Sħubija Ċivili u Ċerti Drittijiet u Obbligi tal-Koabitanti (Civil Partnership and Certain Rights and Obligations of Cohabitants Act 2010) jipprevedu r-rikonoxximent ta' ċerti kategoriji ta' relazzjonijiet barranin reġistrati bħala miksuba u obbligati li jirċievu l-istess trattament fil-liġi Irlandiża bħala sħubija ċivili reġistrata l-Irlanda, sakemm il-koppja ikkonċernata kellha l-kapaċità legali li tirreġistra sħubija ċivili fl-Irlanda.

Fir-rigward tal-ġuriżdizzjoni għad-divorzju, il-proċedimenti ta' separazzjoni jew ta' annullament legali, ir-Regolament 2201/2003 dwar il-ġuriżdizzjoni u r-rikonoxximent u l-infurzar ta' sentenzi fi kwistjonijiet matrimonjali u kwistjonijiet ta' responsabbiltà tal-ġenituri ("Brussell IIA") huwa direttament applikabbli fl-Irlanda. F'każijiet fejn l-ebda Stat Membru ieħor m'għandu ġuriżdizzjoni skont Brussell IIA l-qrati Irlandiżi jista' jkollhom ġuriżdizzjoni fejn mill-inqas waħda mill-partijiet tkun iddomiċiljata fl-Istat fil-mument tal-ftuħ tal-proċedimenti.

Ladarba l-qorti Irlandiża għandha ġuriżdizzjoni fi proċedimenti ta' divorzju, hija mbagħad tapplika l-liġi tagħha stess għal proċedimenti tal-liġi tal-familja u għal kwalunkwe kwistjonijiet anċillari jew relatati.

F'każijiet fejn Brussell IIA ma japplikax, divorzju stranġier ikun rikonoxxut jekk mogħti f'pajjiż fejn wieħed mill-konjuġi kien residenti fid-data tal-ftuħ ta' proċedimenti ta' divorzju.

3.5.1 L-obbligi ta' manteniment

It-talbiet għal manteniment bħalissa huma trattati skont ir-Regolament tal-Kunsill 4/2009 dwar il-Ġuriżdizzjoni, il-Liġi Applikabbli, ir-Rikonoxximent u l-Eżekuzzjoni tad-Deċiżjonijiet u l-Kooperazzjoni f'Materji Relatati ma' Obbligi ta' Manteniment.

Essenzjalment, l-għan tar-Regolament dwar il-Manteniment huwa li jipprovdi sett ta' regoli komuni dwar il-ġuriżdizzjoni, il-liġi applikabbli, ir-rikonoxximent, l-eżekuzzjoni, il-kooperazzjoni u d-dokumenti standardizzati li jiffaċilitaw l-irkupru effettiv tal-manteniment fl-Unjoni Ewropea. Peress li wieħed mill-għanijiet prinċipali ta' dan ir-Regolament huwa li jiġi żgurat li kreditur ta' manteniment ikun jista' faċilment jikseb fi Stat Membru, deċiżjoni li tkun awtomatikament eżegwita fi Stat Membru ieħor mingħajr il-ħtieġa ta' ebda formalità oħra, ir-Regolament dwar il-Manteniment jinkludi l-miżuri dwar il-ġuriżdizzjonijiet, il-konflitti ta' liġijiet, ir-rikonoxximent u l-eżekutorjetà, l-eżekuzzjoni, u l-għajnuna legali, u huwa mfassal biex iwassal għal kooperazzjoni bejn l-awtoritajiet ċentrali. L-obbligu biex it-termini tal-ordni oriġinali jiġu eżegwiti mingħajr modifiki huwa definit skont it-termini tar-Regolament, u taħt l-ebda ċirkostanza ma tista' deċiżjoni mogħtija fi Stat Membru tkun riveduta fir-rigward tal-merti tagħha fl-Istat Membru fejn sussegwentement jintalbu r-rikonoxximent u l-eżekuzzjoni. Għalhekk l-effett nett ta' dan ir-Regolament huwa li jipprojbixxi lill-qorti ta' Stat Membru li mhijiex qed tittratta l-kawża milli tagħti ordnijiet ġodda jew assoċjati.

3.6 Reġimi matrimonjali dwar il-proprjetà

Fin-nuqqas ta' intenzjoni kuntrarja, reġim tal-proprjetà matrimonjali (kuntratt) bejn il-partijiet għandu jiġu interpretat skont il-liġi tad-domiċilju matrimonjali. Fejn ma jkunx hemm tali ftehim, il-liġi applikabbli għandha tiġi determinata wkoll permezz tad-domiċilju matrimonjali. Fejn il-konjuġi jaqsmu d-domiċilju, dan iwassal għad-domiċilju matrimonjali. Fejn ma jaqsmux id-domiċilju, huwa probabbli li d-domiċilju matrimonjali jiġi determinat skont il-liġi applikabbli li l-partijiet u ż-żwieġ għandhom l-eqreb rabta magħha.

3.7 Testmenti u s-suċċessjoni

Bħala prinċipju ġenerali, il-liġi li tirregola s-suċċessjoni għal beni immobbli hija l-liġi tal-post fejn tinsab il-proprjetà filwaqt li l-liġi tal-pajjiż li fih id-*decujus* kien domiċiljat fil-mument tal-mewt tiegħu tirregola d-distribuzzjoni u s-suċċessjoni tal-beni mobbli tiegħu.

Il-kapaċità tat-testatur tkun determinata bil-liġi tad-domiċilju tiegħu minkejja li hemm il-ħsieb li, fil-każ ta' proprjetà immobbli, għandha tapplika il-*lex situs*. Meta jinbidel id-domiċilju tat-testatur bejn id-data ta' meta jsir it-testment u d-data tal-mewt, hemm fehmiet opposti dwar jekk il-kapaċità għandhiex tiġi ttestjata mil-liġi tad-domiċilju fiż-żmien li jsir it-testment jew fil-mument tal-mewt tiegħu.

Testment ikun validu formalment taħt l-Att tal-1965 dwar is-Suċċessjoni jekk il-forma tiegħu tikkonforma ma' kwalunkwe waħda mil-liġijiet li ġejjin: il-liġi tal-post fejn it-testatur għamel id-dispożizzjoni testamentarja; il-liġi ta' nazzjonalità, domiċilju jew residenza abitwali tat-testatur fil-mument meta saret id-dispożizzjoni jew fil-mument tal-mewt tat-testatur; jew, fir-rigward ta' beni immobbli, il-liġi tal-post fejn dawn jinsabu.

3.8 Proprjetà reali

Id-dritt Irlandiż jagħmel distinzjoni bejn proprjetà mobbli u immobbli u japplika l-liġi tal-pajjiż li fih tinsab il-proprjetà biex jiddetermina jekk l-imgħax inkwistjoni huwiex fi proprjetà mobbli jew immobbli.

Bħala regola ġenerali, il-liġi applikabbli fil-każ ta' proprjetà immobbli għandha tkun il-liġi tal-post fejn tinsab il-proprjetà.

3.9 Insolvenza

Ir-Regolament Nru 1346/2000 dwar Proċedimenti ta' Falliment (ir-"Regolament dwar il-Falliment") jistabbilixxi regoli ġurisdizzjonali għal proċedimenti ta' insolvenza fi ħdan l-UE [1]. L-Artikolu 3 tar-Regolament dwar il-Falliment jistipula li l-qrati fi ħdan Stat Membru fejn ikun jinstab iċ-ċentru tal-interessi prinċipali tad-debitur ikollhom l-ġuriżdizzjoni biex jiftħu l-proċedimenti ta' falliment. Għalhekk, il-proċedimenti ta' insolvenza li jkunu nfetħu fl-Irlanda jiġu deċiżi mill-qrati Irlandiżi skont il-liġi Irlandiża li tirregola l-preżentazzjoni, il-verifika u l-ammissjoni tat-talbiet fi proċedimenti ta' insolvenza. Il-leġiżlazzjoni prinċipali rilevanti hija l-Att tal-2014 dwar il-Kumpaniji (Companies Act 2014), l-Atti tal-2012-2015 dwar il-Falliment Personali (the Personal Insolvency Acts 2012-2015) u l-Att tal-1988 dwar il-Falliment (Bankruptcy Act 1988).

Links relatati

http://www.irishstatutebook.ie/1995/en/act/pub/0026/sec0027.html

---

[1] Sostitwit, b'effett mis-26 ta' Ġunju 2017, permezz tar-riformulazzjoni għar-Regolament tal-UE 2015/848 dwar proċedimenti ta' insolvenza

L-aħħar aġġornament: 11/04/2018

Il-verzjoni bil-lingwa nazzjonali ta' din il-paġna tinżamm mill-punt ta' kuntatt tan-NĠE rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-oriġinal mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidhirx fit-traduzzjonijiet. La l-NĠE u lanqas il-Kummissjoni Ewropea ma jaċċettaw ebda responsabbiltà fir-rigward ta' kwalunkwe informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Liema liġi tapplika - Greċja

Meta relazzjoni legali bejn individwi jkollha elementi li jgħaqqduha ma' iktar minn stat wieħed (element internazzjonali) u tinqala' tilwima, il-qrati Griegi ma japplikawx bilfors il-liġi Griega u jinvestigaw liem hi l-liġi li trid tiġi applikata (il-liġi applikabbli) fuq il-bażi tad-dritt internazzjonali privat. Id-dritt internazzjonali privat huwa mekkaniżmu li jopera abbażi tar-regoli ta' fattur ta' konnessjoni biex tiġi ddeterminata l-liġi applikabbli (jiġifieri d-dispożizzjonijiet tal-liġi ta' pajjiż wieħed), li tista' tkun il-liġi tal-qorti kkonċernata jew ta' pajjiż ieħor. Jintuża fattur ta' konnessjoni jew għadd ta' fatturi ta' konnessjoni biex tiġi ddeterminata l-liġi applikabbli abbażi tar-regoli tal-fattur ta' konnessjoni. Il-fattur ta' konnessjoni huwa l-fattur ta' tilwima b'element internazzjonali li jattiva r-regola speċifika tad-dritt internazzjonali privat sabiex tiġi ddeterminata l-liġi applikabbli fil-kawża kkonċernata, jiġifieri il-liġi tal-Greċja jew il-liġi ta' stat barrani (kunflitt tal-liġijiet).

1 L-għejun tar-regoli fis-seħħ

Il-liġijiet Griegi huma s-sors bażiku għad-determinazzjoni tal-liġi applikabbli. Il-kunċett tal-liġi jinkludi wkoll konvenzjonijiet bilaterali u multilaterali rratifikati mill-Greċja li, ladarba jkunu ġew irratifikati, japplikaw bl-istess mod fil-liġi nazzjonali tal-Greċja. Il-kunċett ta' liġi jinkludi wkoll il-liġi tal-Unjoni Ewropea, partikorment ir-regolamenti. Fid-dawl taż-żieda preżenti fit-tranżazzjonijiet privati effettwati fil-livell internazzjonali, f'termini kemm ta' għadd u kemm ta' tip, il-ġurisprudenza Griega u tal-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea, għalkemm mhix sors formali, għandhom rwol essenzjali biex jimlew il-lakuni fid-dritt internazzjonali privat, li jintuża biex jiddetermina l-liġi applikabbli.

1.1 Regoli nazzjonali

Id-dispożizzjonijiet ewlenin huma stabbiliti fl-Artikoli 4-33 tal-Kodiċi Ċivili kif ukoll f'leġiżlazzjonijiet oħrajn, eż l-Artikoli 90-96 tal-Liġi 5325/1932 dwar il-kambjali u ċ-ċedoli u l-Artikoli 70-76 tal-Liġi 5960/1933 dwar iċ-ċekkijiet.

1.2 Konvenzjonijiet internazzjonali multilaterali

Dawn li ġejjin huma xi wħud mill-konvenzjonijiet internazzjonali multilaterali:

Il-Konvenzjoni ta' Ġinevra tad-19 ta' Mejju 1956 dwar il-Kuntratt għat-Trasport Internazzjonali tal-Merkanzija bit-Triq, irratifikata mill-Greċja bil-Liġi 559/1977.

Il-Konvenzjoni tal-Aja tal-5 ta' Ottubru 1961 dwar il-Kunflitti tal-Liġijiet Relatati mal-Forma tad-Dispożizzjonijiet Testamentarji, irratifikata mill-Greċja bil-Liġi 1325/1983.

Il-Konvenzjoni tal-Aja tal-15 ta' Novembru 1965 dwar in-Notifika barra l-Pajjiż ta' Dokumenti Ġudizzjarji u Extraġudizzjarji fi Kwistjonijiet Ċivili jew Kummerċjali, irratifikata mill-Greċja bil-Liġi 1334/1983.

Il-Konvenzjoni tal-Aja tad-19 ta' Ottubru 1996 dwar il-Ġuriżdizzjoni, il-Liġi Applikabbli, ir-Rikonoxximent, l-Eżekuzzjoni u l-Kooperazzjoni fir-Rigward tar-Responsabbiltà tal-Ġenituri u l-Miżuri għall-Protezzjoni tat-Tfal, irratifikata mill-Greċja bil-Liġi 4020/2011.

1.3 Konvenzjonijiet bilaterali prinċipali

Dawn li ġejjin huma xi wħud mill-konvenzjonijiet internazzjonali bilaterali:

Il-Konvenzjoni tas-17 ta' Mejju 1993 dwar l-Assistenza Ġudizzjarja f'Materji Ċivili u Kriminali bejn ir-Repubblika Ellenika u r-Repubblika tal-Albanija, irratifikata mill-Greċja bil-Liġi 2311/1995.

It-Trattat-Konvenzjoni tat-3 ta' Awwissu 1951 dwar il-Ħbiberija, il-Kummerċ u t-Trasport Marittimu bejn il-Greċja u l-Istati Uniti, irratifikat mill-Greċja bil-Liġi 2893/1954.

2 L-implimentazzjoni tar-regoli dwar il-kunflitt ta’ liġijiet

2.1 L-obbligu tal-imħallef li japplika b’inizjattiva tiegħu stess ir-regoli dwar il-kunflitt ta’ liġijiet

Meta, skont ir-regoli tal-fattur ta' konnessjoni fid-dritt internazzjonali privat Grieg, il-liġi applikabbli tkun il-liġi ta' pajjiż ieħor, l-imħallef Grieg iqisha *ex officio*, jiġifieri mingħajr il-bżonn li jqajmu l-kwistjonijiet il-litiganti, u jkollu jinvestiga liema dispożizzjonijiet tal-liġi barranija japplikaw (l-Artikolu 337 tal-Kodiċi ta’ Proċedura Ċivili).

2.2 Rinviju dwar l-għażla ta’ liġijiet

Meta r-regoli tad-dritt internazzjonali privat Grieg jistipulaw li tapplika l-liġi ta' pajjiż ieħor, japplikaw id-dispożizzjonijiet tad-dritt sostantiv, jiġifieri ssir referenza għalihom biss minflok għad-dispożizzjonijiet tad-dritt internazzjonali privat ta' dak il-pajjiż (l-Artikolu 32 tal-Kodiċi Ċivili), li min-naħa tiegħu jaf jistipula li tapplika l-liġi Griega jew ta' xi stat terz.

2.3 Bidla f'element ta' konnessjoni

Il-fattur ta' konnessjoni ta' relazzjoni legali spiss jinbidel tul ir-relazzjoni, eż. id-domiċilju ta' kumpanija jiġi ttrasferit minn pajjiż għal ieħor, u f'dak il-każ il-liġi applikabbli tinbidel ukoll. Hemm regoli li jistipulaw espliċitament soluzzjoni għal liema liġi tapplika finalment; inkella l-qorti tapplika l-liġi applikabbli li kienet tapplika inizjalment, qabel il-bidla fil-fattur ta' konnessjoni, jew sussegwentement, jew kumbinazzjoni tat-tnejn, skont iċ-ċirkustanzi effettivi tal-kawża.

2.4 Eċċezzjonijiet għall-applikazzjoni normali tar-regoli dwar il-kunflitt ta’ liġijiet

Jekk id-dritt internazzjonali privat Grieg (ir-regoli ta' fattur ta' konnessjoni) jistipula li tapplika l-liġi barranija imma l-applikazzjoni tagħha tmur kontra l-perċezzjonijiet morali jew legali fundamentali li jinfurmaw il-politika pubblika Griega (l-Artikolu 33 tal-Kodiċi Ċivili), meta tinstema' l-kawża kkonċernata, il-qorti Griega ma tapplikax id-dispożizzjoni rilevanti tal-liġi barranija imma tapplika d-dispożizzjonijiet barranin l-oħrajn (funzjoni negattiva). Jekk, madankollu, ladarba l-applikazzjoni tagħha tiġi prekluża, ikun hemm lakuna legali fil-liġi barranija, din timtela bl-applikazzjoni tal-liġi Griega (funzjoni pożittiva).

Mod kif jitħarsu l-interessi fl-ordinament ġuridiku Grieg huwa li jiġu promulgati regoli li japplikaw direttament. Dawn ir-regoli jirregolaw kwistjonijiet partikolarment importanti fir-relazzjonijiet legali interni tal-istat u huma applikati direttament ukoll mill-qrati Griegi f'kawżi b'element internazzjonali li ma jkunux solvuti bl-operazzjoni tad-dritt internazzjonali privat Grieg.

2.5 Prova ta’ liġi barranija

L-imħallef Grieg jista' juża kull mezz li jqis xieraq biex isib kull liġi barranija li tapplika. Dan l-għarfien jista' jkun ibbażat fuq informazzjoni legali li jkollhom personalment, jew l-imħallef jista' jirriċerkaha f'konvenzjonijiet internazzjonali (multilaterali u bilaterali) — li bihom, l-istati membri jkunu ntrabtu bl-obbligu reċiproku li jipprovdu l-informazzjoni — jew minn organizzazzjonijiet xjentifiċi domestiċi jew barranin. Meta d-determinazzjoni tal-liġi barranija applikabbli tkun diffiċli jew jidher li tkun impossibbli, l-imħallef Grieg jista' anke jistaqsi għall-għajnuna lil-litiganti mingħajr, madankollu, ma jkun ristrett mill-evidenza li jipprovdu (l-Artikolu 337 tal-Kodiċi ta’ Proċedura Ċivili).

Bħala eċċezzjoni, imħallef Grieg jista' japplika l-liġi Griega minflok liġi barranija applikabbli jekk, minkejja li jagħmel kull sforz possibbli biex isib id-dispożizzjonijiet tal-liġi barranija, dan jirriżulta li jkun impossibbli.

3 Ir-regoli dwar il-kunflitt ta’ liġijiet

3.1 Obbligi kuntrattwali u atti legali

L-imħallef Grieg jiddetermina l-liġi applikabbli fil-parti l-kbira tal-kuntratti u l-atti legali li jkunu ġew iffirmati fis-17 ta' Diċembru 2009 jew wara fuq il-bażi tar-Regolament (KE) Nru 593/2008 magħruf bħala Ruma I. Bħala regola ġenerali, tapplika l-liġi magħżula mill-partijiet.

Fir-rigward tal-kuntratti u l-atti legali ffirmati mill-1 ta' April 1991 u sas-16 ta' Diċembru 2009, il-liġi applikabbli tiġi identifikata fuq il-bażi tal-Konvenzjoni ta' Ruma tal-Komunità tad-19 ta' Ġunju 1980, li tistabbilixxi l-istess regola ġenerali bħal dik imsemmija fuq.

Fir-rigward tal-kategoriji kollha tal-obbligi kuntrattwali u l-atti legali li huma espliċitament esklużi mill-kamp ta' applikazzjoni tar-Regolament u l-Konvenzjoni msemmijin fuq, kif ukoll dawk iffirmati qabel l-1 ta' April 1991, il-liġi applikabbli tiġi identifikata fuq il-bażi tal-Artikolu 25 tal-Kodiċi Ċivili, li jistabbilixxi l-istess regola ġenerali stipulata fir-Regolament.

3.2 Obbligi mhux kuntrattwali

L-imħallef Grieg jiddetermina l-liġi li tapplika għall-obbligi li jiġu minn delitti u għall-obbligi li jiġu minn arrikkiment indebitu, *negotiorum gestio* u *culpa in contrahendo*, fil-11 ta' Jannar 2009 jew wara, fuq il-bażi tar-Regolament (KE) Nru 864/2007, magħruf bħala Ruma II. Bħala regola ġenerali, tapplika l-liġi tal-istat fejn ikun sar il-ħażin.

Fir-rigward tad-delitti li mhumiex koperti mill-kamp ta' applikazzjoni tar-Regolament imsemmi fuq li jkunu saru qabel il-11 ta' Jannar 2009, il-liġi applikabbli tiġi iddeterminata fuq il-bażi tal-Artikolu 26 tal-Kodiċi Ċivili, li jistabbilixxi l-istess regola ġenerali stipulata fir-Regolament.

Skont il-ġurisprudenza Griega, il-liġi li tapplika għall-kolpevolezza li tiġi minn arrikkiment indebitu qabel il-11 ta' Jannar 2009 hija l-liġi tal-istat li jkun l-iktar xieraq fiċ-ċirkostanzi speċifiċi kumplessivi.

3.3 L-istat personali, l-aspetti tiegħu marbuta mal-istat ċivili (isem, domiċilju, kapaċità)

- Persuni fiżiċi

Isem, domiċilju

Peress li isem u domiċilju jintużaw għall-identifikazzjoni ta' persuna fiżika b'mod individwali, il-liġi li tapplika għalihom tiġi ddeterminata kull darba fil-kuntest tar-relazzjoni legali speċifika li jeħtieġ li tiġi rregolata. Għalhekk, l-isem u d-domiċilju tal-miżżewġin huma rregolati mil-liġi li tirregola r-relazzjonijiet personali skont l-Artikolu 14 tal-Kodiċi Ċivili; fir-rigward ta' minuri, dawn huma rregolati mil-liġi dwar ir-relazzjoni bejn il-ġenituri u t-tfal skont l-Artikoli 18–21 tal-Kodiċi Ċivili.

Kapaċità

Fir-rigward ta' materji li jirrigwardaw il-kapaċità ta' kwalunkwe persuna, Griega jew barranija, biex tkun suġġetta għad-drittijiet u l-obbligi, biex tidħol f'atti legali u tkun parti f'kawża ġudizzjarja u tieħu sehem f'kawża personalment, tapplika l-liġi tal-istat li l-persuna tkun ċittadin tagħha (l-Artikolu 5 u 7 tal-Kodiċi Ċivili; l-Artikoli 62(a) u 63(1) tal-Kodiċi ta’ Proċedura Ċivili). Meta barrani ma jkollux il-kapaċità li jidħol f'atti legali jew jieħu sehem f'kawża personalment skont il-liġi tal-istat li hu ċittadin tiegħu, imma l-liġi tal-Greċja tistipula li jkollu l-kapaċitajiet imsemmija hawn fuq (ħlief għal atti legali koperti mill-kamp ta' applikazzjoni tal-liġi tal-familja, il-liġi tas-suċċessjoni, u l-liġi dwar il-proprjetà għal proprjetajiet barra mill-Greċja), tapplika l-liġi tal-Greċja (l-Artikolu 9 tal-Kodiċi Ċivili u l-Artikolu 66 tal-Kodiċi ta' Proċedura Ċivili).

- Persuni ġuridiċi

Fir-rigward ta' materji relatati mal-kapaċità ġuridika ta' persuni ġuridiċi, skont l-Artikolu 10 tal-Kodiċi Ċivili, tapplika l-liġi tal-post fejn il-persuna ġuridika jkollha d-domiċilju tagħha. Skont il-ġurisprudenza Ġriega, it-terminu "domiċilju" jfisser id-domiċilju effettiv u mhux dak statutorju.

3.4 Li tiġi stabbilita r-relazzjoni bejn il-ġenituri u t-tfal, inkluża l-adozzjoni

3.4.1 Li tiġi stabbilita r-relazzjoni bejn il-ġenituri u t-tfal

Kwistjonijiet ta' filjazzjoni huma relatati ma' r-rabtiet familjari bejn il-ġenituri u t-tfal u d-drittijiet u l-obbligi assoċjati li jirriżultaw minnhom.

Meta jkun qed jiġi deċiż jekk tfal jikkwalifikawx bħala mwielda fiż-żwieġ jew barra ż-żwieġ (l-Artikolu 17 tal-Kodiċi Ċivili), il-liġi applikabbli tkun:

il-liġi tal-istat li rregolat ir-relazzjoni personali bejn omm it-tifel u l-konjuġi tagħha meta twieled il-wild, kif definit fl-Artikolu 14 tal-Kodiċi Ċivili;

meta ż-żwieġ ikun xolt qabel it-twelid tal-wild, il-liġi tal-istat li rregolat ir-relazzjoni personali bejn omm il-wild u l-konjuġi tagħha meta ż-żwieġ ġie xolt, kif definit fl-Artikolu 14 tal-Kodiċi Ċivili.

Il-liġi applikabbli għall-filjazzjoni għal tfal imwielda fiż-żwieġ, anke jekk iż-żwieġ ikun xolt:

l-imħallef Grieg jiddetermina l-liġi applikabbli skont il-Konvenzjoni tal-Aja tad-19 ta' Ottubru 1996 dwar il-Ġuriżdizzjoni, il-Liġi Applikabbli, ir-Rikonoxximent, l-Eżekuzzjoni u l-Kooperazzjoni fir-Rigward tar-Responsabbiltà tal-Ġenituri u l-Miżuri għall-Protezzjoni tat-Tfal, irratifikata mill-Greċja bil-Liġi 4020/2011, fir-rigward tar-responsabbiltà tal-ġenituri u l-miżuri tal-protezzjoni tat-tfal, fil-każ li l-liġi ta' stat li jkun membru tal-Konvenzjoni msemmija hawn fuq.

Il-liġi applikabbli għal stat li ma jkunx firmatarju tal-Konvenzjoni msemmija fuq jew fir-rigward ta' kwistjonijiet li mhumiex regolati mill-Konvenzjoni msemmija hawn fuq, b'konformità mal-Artikolu 18 tal-Kodiċi Ċivili:

meta jkunu ċittadini tal-istess stat — il-liġi ta' dak l-istat;

meta jkunu akkwistaw nazzjonalità komuni ġdida wara t-twelid — il-liġi tal-istat tal-iktar nazzjonalità komuni reċenti;

meta jkunu ċittadini ta' stati differenti qabel it-twelid u n-nazzjonalità tagħhom ma tinbidilx wara t-twelid jew meta jkunu ċittadini tal-istess stat qabel it-twelid imma n-nazzjonalità tal-ġenituri jew tal-wild tinbidel wara t-twelid — il-liġi tal-istat ta' fejn ikollhom l-iktar residenza abitwali komuni reċenti tagħhom fil-mument tat-twelid;

meta ma jkollhom l-ebda residenza abitwali komuni — il-liġi tal-istat li l-wild ikun ċittadin tiegħu.

Il-liġi applikabbli għar-relazzjonijiet bejn l-omm u l-missier u wildhom li jkun twieled barra miż-żwieġ (l-Artikoli 19 u 20 tal-Kodiċi Ċivili):

meta jkunu ċittadini tal-istess stat — il-liġi ta' dak l-istat;

meta jkunu akkwistaw nazzjonalità komuni ġdida wara t-twelid — il-liġi tal-istat tal-iktar nazzjonalità komuni reċenti;

meta jkunu ċittadini ta' stati differenti qabel it-twelid u n-nazzjonalità tagħhom ma tinbidilx wara t-twelid jew meta jkunu ċittadini tal-istess stat qabel it-twelid imma n-nazzjonalità tal-ġenituri jew tal-wild tinbidel wara t-twelid — il-liġi tal-istat ta' fejn ikollhom l-iktar residenza abitwali komuni reċenti tagħhom fil-mument tat-twelid;

meta ma jkollhom l-ebda residenza abitwali komuni — il-liġi tal-istat li l-missier jew l-omm ikunu ċittadini tiegħu.

Il-liġi applikabbli għall-obbligi ta' manteniment tal-ġenituri lejn wildhom:

L-imħallef Grieg jiddetermina l-liġi applikabbli, fit-18 ta' Ġunju 2011 u wara, fuq il-bażi tar-Regolament (KE) Nru 4/2009, kif speċifikat mill-Protokoll tal-Aja tat-23 ta' Novembru 2007. Bħala regola ġenerali, tapplika l-liġi tal-istat fejn il-parti obbligata jkollha r-residenza abitwali tagħha.

3.4.2 L-adozzjoni

Il-liġi applikabbli għall-kundizzjonijiet ta' adozzjoni u t-terminazzjoni ta' adozzjoni b'element internazzjonali hija l-liġi tal-istat li kull persuna involuta fl-adozzjoni tkun ċittadin tagħha (l-Artikolu 23 tal-Kodiċi Ċivili). Il-liġi applikabbli għall-forma ta' adozzjoni hija l-liġi stipulata fl-Artikolu 11 tal-Kodiċi Ċivili, jiġifieri jew il-liġi li tirregola l-kontenut tagħha, jew il-liġi tal-post ta' fejn saret, jew il-liġi tal-istat li l-partijiet kollha huma ċittadini tiegħu. Meta l-persuni involuti fl-adozzjoni jkunu ċittadini ta' stati differenti, iridu jiġu ssodisfati l-kundizzjonijiet tal-liġijiet kollha tal-istati korrispondenti u ma jrid ikun hemm l-ebda impediment skont dawk il-liġijiet biex l-adozzjoni tkun valida.

Il-liġi applikabbli għar-relazzjonijiet bejn il-ġenituri adottivi u t-tfal li jkunu se jiġu adottati:

meta jkunu kollha ċittadini tal-istess stat wara l-adozzjoni — il-liġi ta' dak l-istat;

meta jkunu akkwistaw nazzjonalità komuni ġdida wara l-adozzjoni — il-liġi tal-istat tal-iktar nazzjonalità komuni reċenti;

meta jkunu ċittadini ta' stati differenti qabel l-adozzjoni u n-nazzjonalità tagħhom ma tinbidilx wara l-adozzjoni jew meta jkunu ċittadini tal-istess stat qabel l-adozzjoni imma n-nazzjonalità ta' waħda mill-persuni involuti fl-adozzjoni tinbidel wara t-tlestija tal-adozzjoni — il-liġi tal-istat tal-iktar residenza abitwali komuni reċenti tagħhom fil-mument ta-adozzjoni;

meta ma jkollhom l-ebda residenza abitwali komuni — il-liġi tal-istat li l-ġenitur adottiv ikun ċittadin tiegħu jew, jekk ikunu miżżewġin li jkunu qed jadottaw, il-liġi li tirregola r-relazzjoni personali tagħhom.

3.5 Iż-żwieġ, koppji mhux miżżewġin/li jikkoabitaw, sħubijiet, divorzju, separazzjoni ġudizzjarja, obbligi ta' manteniment

3.5.1 Żwieġ

Kundizzjonijiet sustantivi

Il-liġi applikabbli għall-kundizzjonijiet li jridu jiġu ssodisfati mill-persuni li jixtiequ jiżżewġu u l-impedimenti li jistgħu jwaqqfuhom hija l-liġi tal-istat li huma ċittadini tiegħu jekk ikunu ċittadini tal-istess stat jew, jekk ikunu ċittadini ta' stati differenti, il-liġi ta' kwalunkwe wieħed mill-istati (l-Artikolu 13(1)(a) tal-Kodiċi Ċivili).

Kundizzjonijiet proċedurali

Biex iż-żwieġ ikun formalment validu, il-liġi applikabbli hija l-liġi tal-istat li l-persuni li jkunu se jiżżewġu huma ċittadini tiegħu, meta jkunu ċittadini tal-istat stat jew, jekk ikunu ċittadini ta' stati differenti, il-liġi ta' kwalunkwe wieħed mill-istati li jkunu ċittadini tiegħu jew il-liġi tal-istat fejn ġie ċċelebrat iż-żwieġ (l-Artikolu 13 (1)(b) tal-Kodiċi Ċivili). L-ordinament ġuridiku Grieg jirrikjedi li jiġu rispettati ċerti formalitajiet biex jiġi ċċelebrat żwieġ; l-unjonijiet tal-koppji li jikkoabitaw imma li ma żżewġux formalment huma rikonoxxuti bħala validi fil-Greċja sakemm ikunu rikonoxxuti bħala validi skont il-liġi barranija u l-persuni li jkunu qed jikkoabitaw ma jkunux Griegi.

Relazzjonijiet personali bejn il-miżżewġin

Ir-relazzjonijiet personali bejn il-miżżewġin huma dawk ibbażati fuq iż-żwieġ tagħhom, li ma għandhom x'jaqsmu xejn ma' proprjetà, bħall-koabitazzjoni u d-drittijiet u l-obbligi, inkluż il-manteniment.

Il-liġi applikabbli għar-relazzjonijiet personali bejn il-miżżewġin (l-Artikolu 14 tal-Kodiċi Ċivili), ħlief il-manteniment:

meta l-miżżewġin ikunu kollha ċittadini tal-istess stat wara ż-żwieġ — il-liġi ta' dak l-istat;

meta l-miżżewġin ikunu akkwistaw nazzjonalità komuni ġdida waqt iż-żwieġ — il-liġi tal-istat tal-iktar nazzjonalità komuni reċenti;

meta l-miżżewġin ikunu ċittadini tal-istess stat waqt iż-żwieġ u iktar tard wieħed minnhom isir ċittadin ta' stat ieħor — il-liġi tal-istat tal-iktar nazzjonalità komuni reċenti, sakemm il-konjuġi l-ieħor ma jkunx għadu ċittadin ta' dak l-istat;

meta l-miżżewġin ikunu ċittadini ta' stati differenti qabel iż-żwieġ u n-nazzjonalità tagħhom ma tinbidilx wara ż-żwieġ jew meta jkunu ċittadini tal-istess stat qabel iż-żwieġ imma n-nazzjonalità ta' xi ħadd minnhom tinbidel maż-żwieġ — il-liġi tal-istat tal-iktar residenza abitwali komuni reċenti tagħhom;

meta ma jkollhomx residenza abitwali komuni waqt iż-żwieġ — il-liġi tal-istat li l-miżżewġin ikunu l-iktar konnessi miegħu.
Obbligi ta' manteniment
Il-liġi applikabbli tiġi ddeterminata skont l-Artikolu 4 tal-Konvenzjoni tal-Aja tat-2 ta' Ottubru 1973, irratifikata mill-Greċja bil-Liġi 3137/2003, jiġifieri l-liġi tal-istat fejn il-benefiċjarju jkollu r-residenza abitwali tiegħu.
Reġimi tal-proprjetà matrimonjali
Ir-reġim tal-proprjetà matrimonjali japplika għad-drittijiet ta' proprjetà u l-obbligi korrispondenti li jinħolqu minħabba ż-żwieġ.
Il-liġi applikabbli hija l-liġi li tirregola r-relazzjoni personali bejn il-miżżewġin malli jiġi ċċelebrat iż-żwieġ (l-Artikolu 15 tal-Kodiċi Ċivili).

3.5.2 Koppji mhux miżżewġin/li jikkoabitaw u sħubijiet

L-ordinament ġuridiku Grieg jirrikonoxxi wkoll forma ta' koabitazzjoni li mhix iż-żwieġ, kif stipulat fil-Liġi 3719/2008. Fuq il-bażi ta' dispożizzjoni espliċita stipulata fil-liġi msemmija fuq, din il-liġi tapplika għas-sħubijiet ċivili kollha stabbiliti fil-Greċja jew quddiem l-awtoritajiet konsulari Griegi, irrispettivament minn jekk il-partijiet ikunux Griegi jew barranin, f'termini kemm ta' forma u kemm ta' relazzjonijiet kumplessivi tal-partijiet. Meta tiġi stabbilita sħubija ċivili f'pajjiż barrani, il-liġi applikabbli fir-rigward tal-forma tagħha hija l-liġi speċifikata fl-Artikolu 11 tal-Kodiċi Ċivili, jiġifieri jew il-liġi li tirregola l-kontenut tagħha, jew il-liġi tal-istat fejn tkun ġiet stabbilita, jew il-liġi tal-istat li l-partijiet kollha huma ċittadini tiegħu; il-liġi applikabbli fir-rigward tar-relazzjonijiet tal-partijiet hija l-liġi tal-istat fejn tkun ġiet stabbilita s-sħubija.

3.5.3 Id-divorzju u s-separazzjoni ġudizzjarja

Il-liġi applikabbli għal materji li jikkonċernaw id-divorzju jew kwalunkwe forma oħra ta' separazzjoni ġudizzjarja tiġi ddeterminata fuq il-bażi tar-Regolament (KE) Nru 1259/2010 li jimplimenta kooperazzjoni msaħħa fil-qasam tal-liġi applikabbli għad-divorzju u għas-separazzjoni legali, magħruf bħala Ruma III.
Bħala regola ġenerali, il-miżżewġin jistgħu jaqblu li jagħżlu l-liġi applikabbli għad-divorzju u s-separazzjoni ġudizzjarja li tkun waħda mil-liġijiet li ġejjin: (a) il-liġi tal-istat fejn il-miżżewġin ikunu residenza abitwali fil-mument tal-konklużjoni tal-ftehim; jew (b) il-liġi tal-istat fejn il-miżżewġin ikollhom l-aħħar residenza abitwali tagħhom, sakemm wieħed minnhom ikun għadu residenti hemmhekk fil-mument tal-konklużjoni tal-ftehim; jew (c) il-liġi tal-istat tan-nazzjonalità ta' kwalunkwe wieħed mill-miżżewġin fil-mument tal-konklużjoni tal-ftehim; jew (d) il-liġi tal-qorti li tkun qed tippresjedi.

3.5.4 L-obbligi ta' manteniment

Ir-Regolament imsemmi hawn fuq jistipula espliċitament li ma japplikax għall-obbligi tal-manteniment għal eks miżżewġin, peress li din il-kwistjoni hija rregolata mill-Artikolu 8 tal-Konvenzjoni tal-Aja tat-2 ta' Ottubru 1973, irratifikata mill-Greċja bil-Liġi 3137/2003, li tispeċifika li l-liġi applikabbli hija l-liġi tal-istat fejn ikun sar id-divorzju jew is-separazzjoni.

3.6 Reġimi matrimonjali dwar il-proprjetà

Ara l-aħħar paragrafu tat-taqsima 3.5.1 hawn fuq.

3.7 Testmenti u s-suċċessjoni

Fir-rigward tal-materji kollha relatati mal-wirt, ħlief għall-forma użata għat-tfassil u r-revoka ta' testment, il-liġi applikabbli hija ddeterminata fuq il-bażi tar-Regolament (UE) Nru 650/2012 dwar il-ġuriżdizzjoni, il-liġi applikabbli, ir-rikonoxximent u l-infurzar ta’ deċiżjonijiet u l-aċċettazzjoni u l-infurzar ta’ strumenti awtentiċi fil-qasam tas-suċċessjonijiet u dwar il-ħolqien ta’ Ċertifikat Ewropew tas-Suċċessjoni.
Meta jkun hemm testment, jitqies li jkun validu jekk ikun sar fil-forma stipulata skont kwalunkwe waħda mil-liġijiet li ġejjin (l-Artikolu 1 tal-Konvenzjoni tal-Aja tal-5 ta' Ottubru 1961 dwar il-Kunflitti ta' Liġijiet relatati mal-Forma ta' Dispożizzjonijiet Testamentarji):
il-liġi tal-istat fejn id-deċedut ikun għamel it-testment tiegħu;
il-liġi tal-istat li d-deċedut kien ċittadin tiegħu meta għamel it-testment jew meta miet;
il-liġi tal-istat li d-deċedut kien residenti jew domiċiljat fih meta għamel it-testment jew meta miet;
meta t-testment ikun jittratta proprjetà: il-liġi tal-istat ta' fejn tkun il-proprjetà.

3.8 Proprjetà reali

Il-liġi applikabbli għar-relazzjonijiet *in rem* relatati ma' proprjetà immobbli tiġi ddeterminata mill-Artikolu 27 tal-Kodiċi Ċivili, jiġifieri hija l-liġi tal-istat fejn tkun tinstab.
Il-liġi applikabbli għal relazzjonijiet bi ħtija skont il-liġi tal-obbligi li tirrigwarda proprjetà immobbli tiġi ddeterminata abbażi tar-Regolament (KE) Nru 593/2008 magħruf bħala Ruma I, bir-regola ġenerali tkun li tapplika l-liġi magħżula mill-partijiet.
Il-liġi applikabbli għall-forma tat-tranżazzjonijiet ta' hawn fuq hija l-liġi tal-istat fejn tkun tinstab il-proprjetà immobbli (l-Artikolu 12 tal-Kodiċi Ċivili).

3.9 Insolvenza

Il-liġi applikabbli għall-insolvenza u r-riżultati tagħha jiġu ddeterminati fuq il-bażi tar-Regolament (KE) Nru 1346/2000 dwar proċedimenti ta' falliment, jiġifieri l-liġi tal-istat fejn ikunu nfetħu l-proċedimenti rilevanti.

L-aħħar aġġornament: 07/06/2017
Il-verzjoni bil-lingwa nazzjonali ta’ din il-paġna tinżamm mill-punt ta’ kuntatt tan-NĠE rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-oriġinal mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidhirx fit-traduzzjonijiet. La l-NĠE u lanqas il-Kummissjoni Ewropea ma jaċċettaw ebda responsabbiltà fir-rigward ta' kwalunkwe informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.
Jekk jogħġbok innota li l-verżjoni bil-lingwa oriġinali ta' din il-paġna es ġiet emendata reċentement. Il-verżjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment qed tiġi ppreparata mit-tradutturi tagħna.

Liema liġi tapplika - Spanja

1 L-għejun tar-regoli fis-seħħ

1.1 Regoli nazzjonali

Ħafna mir-regoli dwar il-kunflitti tal-liġijiet jinsabu fit-Titolu Preliminari tal-Kodiċi Ċivili (l-Artikoli 9-12). Hemm ukoll dispożizzjonijiet ġuridiċi applikabbli f'xi liġijiet speċjali, bħal pereżempju, il-Liġi dwar l-Adozzjoni Internazzjonali.

1.2 Konvenzjonijiet internazzjonali multilaterali

Fir-rigward tal-liġi applikabbli, ir-Regolamenti tal-UE li ġejjin huma attwalment fis-seħħ fi Spanja:
- Ir-Regolament 1346/2000 dwar proċedimenti ta' falliment
- Ir-Regolament 593/2008 dwar il-liġi applikabbli għall-obbligazzjonijiet kuntrattwali (Ruma I)
- Ir-Regolament 864/2007 dwar il-liġi applikabbli għall-obbligazzjonijiet mhux kuntrattwali (Ruma II)
- Ir-Regolament 1259/2010 li jimplimenta kooperazzjoni msaħħa fil-qasam tal-liġi applikabbli għad-divorzju u għas-separazzjoni legali (Ruma III)
- Ir-Regolament 650/2012 dwar il-ġuriżdizzjoni, il-liġi applikabbli, ir-rikonoxximent u l-infurzar ta’ deċiżjonijiet u l-aċċettazzjoni u l-infurzar ta’ strumenti awtentiċi fil-qasam tas-suċċessjonijiet u dwar il-ħolqien ta’ Ċertifikat Ewropew tas-Suċċessjoni.

Spanja hija wkoll Stat Kontraenti għal bosta konvenzjonijiet dwar il-kunflitt tal-liġijiet. Il-konvenzjonijiet multilaterali ewlenin f'dan ir-rigward huma:

- Il-Konvenzjoni dwar il-liġi applikabbli għall-kunjomijiet u l-ismijiet, Munich, il-5 ta' Settembru 1980.
- Il-Konvenzjoni dwar il-ġuriżdizzjoni, il-liġi applikabbli, ir-rikonoxximent, l-infurzar u l-kooperazzjoni fir-rigward tar-responsabbiltà tal-ġenituri u l-miżuri tal-protezzjoni tat-tfal, L-Aja, id-19 ta' Ottubru 1996.
- Il-Protokoll dwar il-liġi applikabbli għall-obbligi ta' manteniment, L-Aja, it-23 ta' Novembru 2007.
- Il-Konvenzjoni dwar il-kunflitti tal-liġijiet relatati mal-forma tad-dispożizzjonijiet testamentarji, L-Aja, il-5 ta' Ottubru 1961.
- Il-Konvenzjoni dwar il-Liġi Applikabbli għall-Inċidenti tat-Traffiku, L-Aja, l-4 ta' Mejju 1971.
- Il-Protokoll dwar il-liġi applikabbli għar-responsabbiltà għall-prodotti difettużi, L-Aja, it-2 ta' Ottubru 1973.

1.3 Konvenzjonijiet bilaterali prinċipali

Fir-rigward tal-liġi applikabbli, il-Konvenzjoni bejn ir-Renju ta' Spanja u r-Repubblika Orjentali tal-Urugwaj dwar il-kunflitti tal-liġijiet f'materji relatati mal-manteniment tat-tfal u r-rikonoxximent u l-eżekuzzjoni ta' sentenzi ġudizzjarju u ftehimiet relatati mal-manteniment, Montevideo, l-4 ta' Novembru 1987, hija attwalment fis-seħħ.

2 L-implimentazzjoni tar-regoli dwar il-kunflitt ta' liġijiet

2.1 L-obbligu tal-imħallef li japplika b'inizjattiva tiegħu stess ir-regoli dwar il-kunflitt ta' liġijiet

L-Artikolu 12.6 tal-Kodiċi Ċivili jistabbilixxi li "l-qrati u l-awtoritajiet għandhom japplikaw *ex officio* r-regoli ta' kunflitt tal-liġijiet fil-Liġi Spanjola."

2.2 Rinviju dwar l-għażla ta' liġijiet

L-Artikolu 12.2 tal-Kodiċi Ċivili jgħid li referenza għal liġi barranija titqies li tkun għal-liġi sostantiva tagħha, irrispettivament mir-rinviju li r-regola dwar il-kunflitt ta' liġijiet jagħmlu għal liġi oħra li ma tkunx il-liġi Spanjola. Dan jimplika li jkun aċċettat biss rinviju tal-ewwel grad.

Rinviju tat-tieni grad mhux permess ħlief fil-każ ta' kambjali, ċekkijiet u ċedoli, fir-rigward tal-kapaċità biex wieħed jidħol għal obbligi ta' dan it-tip.

Meta jkunu applikabbli Regolament tal-UE jew Konvenzjoni Internazzjonali, japplikaw ir-regoli speċjali ta' dawn l-istrumenti relatati mar-rinviju.

2.3 Bidla f'element ta' konnessjoni

Fil-liġi Spanjola, ma hemm l-ebda regola ġenerali għal każijiet ta' kunflitt ta' mobilità, jiġifieri bidliet fiċ-ċirkostanzi użati mir-regola dwar il-kunflitt ta' liġijiet bħala l-fattur ta' konnessjoni. L-Artikolu 9.1 tal-Kodiċi Ċivili, fir-rigward tal-età maġġuri, jgħid li bidla fil-fattur ta' konnessjoni ma taffettwax l-età maġġuri diġà miksuba. Il-kriterju huwa li titqies il-liġi li kienet applikabbli fil-mument meta nqalgħet is-sitwazzjoni legali anke jekk il-fattur ta' konnessjoni sussegwentement jinbidel.

Meta jkunu applikabbli Regolament tal-UE jew Konvenzjoni Internazzjonali, japplikaw ir-regoli speċjali relatati mal-kunflitt ta' mobilità.

2.4 Eċċezzjonijiet għall-applikazzjoni normali tar-regoli dwar il-kunflitt ta' liġijiet

L-Artikolu 12.3 tal-Kodiċi Ċivili jiddikjara li fl-ebda każ ma tista' tapplika liġi barranija li tkun tmur kontra l-ordni pubbliku. Għalhekk, l-applikazzjoni tal-liġi barranija tiġi eskluża jekk twassal għal riżultat li jkun manifestament ksur tal-prinċipji bażiċi tal-liġi Spanjola. Prinċipji rikonoxxuti kostituzzjonalment jitqiesu li huma essenzjali.

2.5 Prova ta' liġi barranija

Il-kontenut u l-validità tal-liġi barranija jridu jiġu ppruvati mill-partijiet, u l-qorti tista' tivverifikaha b'kull mezz li tqis neċessarju għall-applikazzjoni tagħha. Is-sistema hija waħda mħallta, li tgħaqqad il-prinċipju ta' allegazzjonijiet u provi biss wara talba mill-parti bil-possibbiltà li l-qorti tikkoopera fit-twettiq tal-verifiki. F'każijiet eċċezzjonali meta l-kontenut tal-liġi barranija ma jkunx jista' jiġi ppruvat, tapplika l-liġi Spanjola.

3 Ir-regoli dwar il-kunflitt ta' liġijiet

3.1 Obbligi kuntrattwali u atti legali

Il-kwistjoni tad-determinazzjoni tal-liġi applikabbli għal obbligi kuntrattwali hija rregolata, f'termini ġenerali, mir-Regolament 593/2008 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (ir-Regolament "Ruma I"). Każijiet fejn ir-Regolament Ruma I ma jkunx applikabbli jiġu solvuti b'konformità mal-Artikolu 10.5 tal-Kodiċi Ċivili, li huwa bbażat fuq ir-rikonoxximent tal-libertà tal-għażla sakemm il-liġi applikabbli tkun magħżula espressament u li din il-liġi jkollha xi rabta mal-materja kkonċernata. Fin-nuqqas ta' dan, tapplika l-liġi nazzjonali komuni għall-partijiet; fin-nuqqas ta' dan, il-liġi tar-residenza abitwali komuni tagħhom, u fl-aħħar istanza, il-liġi tal-post fejn ġie konkluż il-kuntratt.

3.2 Obbligi mhux kuntrattwali

Il-materja hija rregolata mir-Regolament (KE) 864/2007 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-11 ta' Lulju 2007 (Ruma II). F'materji relatati ma' inċidenti tat-traffiku u responsabilità tal-manifatturi, japplikaw ir-regoli ta' kunflitt li jinsabu fil-Konvenzjonijiet tal-Aja tal-1971 u tal-1973, rispettivament.

Materji li mhuma inklużi fl-ebda mid-dispożizzjonijiet imsemmija hawn fuq huma koperti mill-Artikolu 10.9 tal-Kodiċi Ċivili, li skontu każijiet ta' responsabbiltà mhux kuntrattwali huma rregolati mil-liġi tal-post fejn ikun ġara l-fatt li wassal għalihom. *Negotiorum gestio* bla awtorizzazzjoni huwa rregolat mil-liġi tal-post fejn l-aġent ikun wettaq l-attività prinċipali u l-arrikkiment indebitu huwa rregolat mil-liġi li t-trasferiment tal-valur tal-parti arrikkita sar skontha.

3.3 L-istat personali, l-aspetti tiegħu marbuta mal-istat ċivili (isem, domiċilju, kapaċità)

L-Artikolu 9 tal-Kodiċi Ċivili jgħid li l-liġi applikabbli f'dawn il-materji tiġi ddeterminata min-nazzjonalità tal-persuni fiżiċi. Hemm dispożizzjonijiet li jikkonċernaw każijiet ta' nazzjonalità doppja u ta' nazzjonalità indeterminata. Ċittadinanza doppja tiġi ddeterminata skont jekk tkunx nazzjonalità doppja skont il-liġi Spanjola jew nazzjonalità doppja mhux prevista mil-liġi Spanjola. Jeżistu Trattati dwar nazzjonalità Doppja maċ-Ċilì, mal-Perù, mal-Paragwaj, man-Nikaragwa, mal-Gwatemala, mal-Bolivja, mal-Ekwador, mal-Costa Rica, mal-Honduras, mar-Repubblika Dominicana, mal-Arġentina u mal-Kolombja. F'dawn il-każijiet japplikaw id-dispożizzjonijiet tat-trattati internazzjonali; jekk ma jkun hemm l-ebda dispożizzjoni dwar dan, il-preferenza tingħata għan-nazzjonalità li tikkorrispondi mal-aħħar residenza abitwali u, fin-nuqqas ta' dan, l-aħħar nazzjonalità akkwiżita. Jekk in-nazzjonalità doppja ma tkunx prevista mil-liġi Spanjola u waħda min-nazzjonalitajiet tkun dik Spanjola, din tieħu l-preċedenza, għalkemm irid jiġi applikat il-prinċipju ta' nondiskriminazzjoni fuq il-bażi ta' nazzjonalità jekk iż-żewġ ċittadinanzi jkunu ta' pajjiżi tal-UE. Għal persuni ta' nazzjonalità indeterminata, tapplika l-liġi tal-post tar-residenza abitwali bħala l-liġi personali. Fil-każ ta' persuni apolidi, japplika l-Artikolu 12 tal-Konvenzjoni ta' New York tat-28 ta' Settembru 1954, li skontu l-liġi applikabbli hija l-liġi tal-pajjiż ta' domiċilju tal-persuna apolida jew, fin-nuqqas ta' dan, il-liġi tal-pajjiż ta' residenza tagħha.

Il-liġi applikabbli għall-isem persuni fiżiċi hija rregolata mill-Ftehim ta' Munich tal-1980. L-ismijiet u l-kunjomijiet ta' persuni fiżiċi jiġu ddeterminati mil-liġi tal-Istat li l-persuna kkonċernata tkun ċittadin tiegħu.

3.4 Li tiġi stabbilita r-relazzjoni bejn il-ġenituri u t-tfal, inkluża l-adozzjoni

L-Artikolu 9.4 tal-Kodiċi Ċivili jistipula li l-liġi applikabbli għad-determinazzjoni tal-filjazzjonijiet bijoloġiċi hija dik tar-residenza abitwali tal-minuri fil-mument li tiġi stabbilita r-relazzjoni. Fin-nuqqas ta' residenza abitwali tal-minuri, jew jekk din il-liġi ma tippermettix li tiġi stabbilita l-filjazzjoni, il-liġi applikabbli tkun il-liġi nazzjonali tal-minuri f'dak iż-żmien. Jekk din il-liġi ma tippermettix li tiġi stabbilita l-filjazzjoni jew il-minuri ma jkollux nazzjonalità, tapplika l-liġi sostantiva Spanjola.

Il-liġi applikabbli għall-adozzjoni hija rregolata minn regolament speċjali, il-Liġi 54/2007 dwar l-adozzjoni internazzjonali. L-Artikolu 18 ta' din il-Liġi jgħid li l-konklużjoni dwar adozzjoni mill-awtorità kompetenti Spanjola tiġi rregolata mil-liġi sostantiva Spanjola meta l-adottat ikollu r-residenza permanenti tiegħu fi Spanja fil-mument tal-adozzjoni jew ittieħed jew ikun se jittieħed Spanja għall-fini li jistabbilixxi residenza fi Spanja.

Il-liġi applikabbli għall-kontenut tal-filjazzjoni, jew bijoloġika jew bl-adozzjoni, u l-eżerċizzju tar-responsabbiltà tal-ġenituri jiġu ddeterminati skont il-Konvenzjoni tal-Aja tad-19 ta' Ottubru 1996. L-Artikolu 17 tal-Konvenzjoni jistipula li l-eżerċizzju tar-responsabbiltà tal-ġenituri tiġi rregolat mil-Liġi tal-Istat tar-residenza abitwali tal-minuri.

3.5 Iż-żwieġ, koppji mhux miżżewġin/li jikkoabitaw, sħubijiet, divorzju, separazzjoni ġudizzjarja, obbligi ta' manteniment

Jeżistu regoli għaċ-ċelebrazzjoni u l-konsegwenzi taż-żwieġ. Fir-rigward tal-forma taċ-ċelebrazzjoni, il-Kodiċi Ċivili jgħid li tista' tiżżewweġ fi Spanja jew barra minn Spanja: 1) minn imħallef, sindku jew uffiċjal indikat mill-Kodiċi; 2) fil-forma reliġjuża prevista mil-liġi. Huwa jgħid ukoll li l-Ispanjoli jistgħu jiżżewġu barra minn Spanja fil-forma stipulata mil-liġi tal-post fejn jiġi ċċelebrat iż-żwieġ. Jekk iż-żewġ partijiet ikunu barranin, jistgħu jiżżewġu fi Spanja skont l-istess dispożizzjonijiet għall-Ispanjoli jew skont id-dispożizzjonijiet tal-liġi personali ta' kwalunkwe waħda mill-partijiet. Il-kapaċità għaż-żwieġ u l-kunsens huma suġġetti għal-liġi nazzjonali ta' kull waħda mill-partijiet fiż-żwieġ (l-Artikolu 9.1 tal-Kodiċi Ċivili).

Skont l-Artikolu 9.2 tal-Kodiċi Ċivili, il-konsegwenzi taż-żwieġ huma rregolati mil-liġi nazzjonali komuni tal-miżżewġin fil-mument taċ-ċelebrazzjoni taż-żwieġ. Fin-nuqqas ta' liġi nazzjonali komuni, jkunu rregolati mil-liġi personali jew mir-residenza abitwali ta' kwalunkwe parti, magħżula minnhom it-tnejn f'att awtentiku eżegwit qabel ma jiġi ċċelebrat iż-żwieġ. Jekk din l-għażla ma tkunx saret, tapplika l-liġi tar-residenza abitwali komuni minnufih wara ċ-ċelebrazzjoni taż-żwieġ u, fin-nuqqas ta' dan, il-liġi tal-post fejn ikun ġie ċċelebrat iż-żwieġ.

Is-separazzjoni ġudizzjarja u d-divorzju huma rregolati mir-Regolament 1259/2010, li jimplimenta kooperazzjoni msaħħa fil-qasam tal-liġi applikabbli għad-divorzju u għas-separazzjoni legali (Ruma III). L-Artikolu 107.1 tal-Kodiċi Ċivili jistipula li l-annullament taż-żwieġ huwa rregolat mil-liġi applikabbli għaċ-ċelebrazzjoni taż-żwieġ.

Ma hemm l-ebda dispożizzjoni fid-dritt internazzjonali privat Spanjol għal koppji mhux miżżewġin (li fil-prinċipju jfisser li wieħed għandu jirrikorri għal analoġija).

L-obbligi ta' manteniment huma rregolati mill-Protokoll tal-Aja tal-2007 dwar liġi applikabbli għall-obbligi ta' manteniment.

3.6 Reġimi matrimonjali dwar il-proprjetà

Id-dispożizzjoni li tirregola l-konsegwenzi taż-żwieġ (l-Artikolu 9.2 tal-Kodiċi Ċivili) tinkludi kemm il-konsegwenzi personali u kemm dawk li jaffettwaw il-proprjetà. Għalhekk tapplika l-liġi personali komuni tal-konjuġi fil-mument taċ-ċelebrazzjoni taż-żwieġ; fin-nuqqas ta' dan, tapplika l-liġi personali jew il-liġi tar-residenza abitwali ta' kwalunkwe parti, magħżula minnhom f'att awtentiku eżegwit qabel ma ġie ċċelebrat iż-żwieġ; jekk din l-għażla ma tkunx saret, il-liġi applikabbli tkun il-liġi tar-residenza abitwali komuni minnufih wara ċ-ċelebrazzjoni taż-żwieġ u, fin-nuqqas ta' dan, il-liġi tal-post fejn ikun ġie ċċelebrat iż-żwieġ.

Kuntratti u ftehimiet li jistipulaw, jemendaw jew jissostitwixxu r-reġim tal-proprjetà matrimonjali jkunu validi jekk jikkonformaw jew mal-liġi li tirregola l-konsegwenzi taż-żwieġ jew mal-liġi tan-nazzjonalità jew il-liġi tar-residenza abitwali ta' kwalunkwe waħda mill-partijiet fil-mument tal-eżekuzzjoni (l-Artikolu 9.3 tal-Kodiċi Ċivili).

3.7 Testmenti u s-suċċessjoni

Spanja tapplika d-dispożizzjonijiet tar-Regolament 650/2012 dwar il-ġuriżdizzjoni, il-liġi applikabbli, ir-rikonoxximent u l-infurzar ta' deċiżjonijiet u l-aċċettazzjoni u l-infurzar ta' strumenti awtentiċi fil-qasam tas-suċċessjonijiet u dwar il-ħolqien ta' Ċertifikat Ewropew tas-Suċċessjoni. Skont dan ir-Regolament, tapplika l-liġi tar-residenza abitwali tad-deċedut fil-mument ta' mewtu sakemm id-deċedut ma jkunx għażel il-liġi li tikkorrispondi man-nazzjonalità tiegħu bħala l-liġi applikabbli.

Il-forma tat-testmenti hija rregolata mill-Konvenzjoni tal-Aja tal-1961.

3.8 Proprjetà reali

Skont l-Artikolu 101.1 tal-Kodiċi Ċivili, il-pussess, il-proprjetà u drittijiet oħrajn fuq proprjetà immobbli, kif ukoll il-pubbliċità tagħhom, huma rregolati mil-liġi tal-post fejn ikunu jinsabu. Dan japplika wkoll għal proprjetà mobbli. Għall-finijiet tal-kostituzzjoni jew taċ-ċessjoni ta' drittijiet fuq merkanzija fi tranżitu, dik il-merkanzija titqies li tinsab fil-post minn fejn telqet, sakemm l-ispeditur u l-konsenjatarj ma jkunux qablu espressament jew taċitament li jitqiesu li jinsabu fil-post tad-destinazzjoni. Bastimenti, inġenji tal-ajru u mezzi ta' trasport ferrovjarju, u d-drittijiet kollha stabbiliti fuqhom, huma suġġetti għal-liġi tal-Istat tal-bandiera jew tal-pajjiż ta' reġistrazzjoni. Vetturi bil-mutur u mezzi oħra ta' trasport bit-triq huma suġġetti għal-liġi tal-post fejn ikunu. Il-ħruġ ta' titoli huwa rregolat mil-liġi tal-post fejn jinħarġu.

3.9 Insolvenza

Każijiet mhux koperti mir-Regolament tal-Kunsill Nru 1346/2000 tad-29 ta' Mejju 2000 dwar proċedimenti ta' falliment jiġu rregolati mil-Liġi dwar il-Falliment 22/2003 tad-9 ta' Lulju 2003. L-Artikolu 200 tal-Liġi jgħid li bħala regola ġenerali, il-proċedimenti ta' insolvenza fi Spanja u l-effetti tagħhom, u l-proċeduri għat-twettiq u l-konklużjoni ta' dawn il-proċedimenti, huma rregolati mil-liġi Spanjola. Il-Liġi dwar il-Falliment fiha wkoll dispożizzjonijiet dwar id-dritt internazzjonali privat li jistabbilixxu l-liġi applikabbli għall-bosta relazzjonijiet legali involuti fil-proċediment.

L-aħħar aġġornament: 09/04/2018

Il-verzjoni bil-lingwa nazzjonali ta' din il-paġna tinżamm mill-punt ta' kuntatt tan-NĠE rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-oriġinal mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidhirx fit-traduzzjonijiet. La l-NĠE u lanqas il-Kummissjoni Ewropea ma jaċċettaw ebda responsabbiltà fir-rigward ta' kwalunkwe informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Liema liġi tapplika - il-Kroazja

1 L-għejun tar-regoli fis-seħħ

1.1 Regoli nazzjonali

Fir-Repubblika tal-Kroazja, id-dritt internazzjonali privat u d-dritt proċedurali huma kkodifikati l-iktar mill-Att dwar il-Kunflitti tal-Liġijiet (*Zakon o rješavanju sukoba zakona s propisima drugih zemalja u određenim odnosima*, ZRS) *Narodne Novine* (NN; Il-Gazzetta Uffiċjali tar-Repubblika tal-Kroazja) Nru 53/91.

1.2 Konvenzjonijiet internazzjonali multilaterali

Il-Konvenzjoni tal-Aja tal-1954 dwar il-Proċedura Ċivili

Il-Konvenzjoni tal-Aja tal-1961 dwar il-Kunflitti tal-Liġijiet Relatati mal-Forma tad-Dispożizzjonijiet Testamentarji

Il-Konvenzjoni tal-Aja tal-1971 dwar il-Liġi Applikabbli għall-Inċidenti tat-Traffiku

Il-Konvenzjoni tal-Aja tal-1973 dwar il-Liġi Applikabbli għar-Responsabbiltà għall-Prodotti Difettużi

1.3 Konvenzjonijiet bilaterali prinċipali

Fuq il-bażi tan-notifika dwar is-suċċessjoni, ir-Repubblika tal-Kroazja saret parti f'ħafna trattati internazzjonali bilaterali, bħal trattati ta' assistenza legali, konvenzjonijiet konsulari u trattati dwar il-kummerċ u n-navigazzjoni. Ġew ukoll konklużi trattati ta' assistenza legali li fihom ukoll regoli dwar is-soluzzjoni tal-kunflitti ta' liġijiet ma' pajjiżi speċifiċi:

Il-Ftehim tal-1954 dwar Skambju Ġuridiku Reċiproku mal-Awstrija, Vjenna, is-16 ta' Diċembru 1954

Il-Ftehim tal-1956 dwar Kooperazzjoni Ġuridika Reċiproka mal-Bulgarija, Sofija, it-23 ta' Marzu 1956

Ftehim mar-Repubblika Ċeka dwar ir-Regolamentazzjoni tar-Relazzjoni Ġuridika f'Materji Ċivili, Familjari u Kriminali, Belgrad, l-20 ta' Jannar 1964

Il-Ftehim tal-1959 dwar Kooperazzjoni Ġuridika Reċiproka mal-Greċja, Ateni, it-18 ta' Ġunju 1959
Il-Ftehim tal-1968 dwar Skambju Ġuridiku Reċiproku mal-Ungerija

2 L-implimentazzjoni tar-regoli dwar il-kunflitt ta' liġijiet

2.1 L-obbligu tal-imħallef li japplika b'inizjattiva tiegħu stess ir-regoli dwar il-kunflitt ta' liġijiet

Fir-rigward ta' sitwazzjonijiet legali b'element internazzjonali, il-qrati japplikaw id-dritt internazzjonali privat bl-użu ta' tliet metodi, jiġifieri: regoli dwar il-kunflitt ta' liġijiet, regoli obbligatorji prevalenti u regoli sustantivi speċjali.

2.2 Rinviju dwar l-għażla ta' liġijiet

L-Artikolu 6 tal-Att dwar il-Kunflitt ta' Liġijiet, li huwa fil-kamp ta' applikazzjoni tad-dritt internazzjonali privat, jistipula li jekk, skont id-dispożizzjonijiet ta' dak l-Att, għandha tiġi applikata l-liġi ta' stat barrani, għandhom jitqiesu r-regoli tiegħu dwar il-kunflitt ta' liġijiet dwar l-għażla tal-liġi applikabbli.
Jekk ir-regoli ta' pajjiż barrani dwar l-għażla tal-liġi applikabbli jirreferu għal-liġi tar-Repubblika tal-Kroazja, tapplika l-liġi tar-Repubblika tal-Kroazja, mingħajr ma jitqiesu r-regoli li jiddeterminaw liġi illi inkella kienet tkun applikabbli hi.

2.3 Bidla f'element ta' konnessjoni

L-Att dwar il-Kunflitt tal-Liġijiet ma jirregolax din il-kwistjoni b'mod ġenerali, imma fih xi dispożizzjonijiet speċjali li jirregolaw każijiet bħal dawn (pereżempju, l-Artikolu 35(1) jiddikjara li l-liġi li tirregola d-divorzju hija l-liġi tal-istat li l-miżżewġin huma ċittadini tiegħu fil-mument li jiġu istitwiti l-proċedimenti tad-divorzju, u l-Artikolu 45(1) jistipula li l-effetti ta' adozzjoni jiġu vvalutati b'konformità mal-liġi tal-istat li l-persuni li qed jadottaw u dawk adottati jkunu ċittadini tiegħu fil-mument li sseħħ l-adozzjoni.
Normalment kull każ speċifiku għandu jiġi vvalutat fuq il-bażi ta' jekk is-sitwazzjoni ġuridika ġietx solvuta, hix permanenti jew hix qed tevolvi. Jekk regola ta' kunflitt tal-liġi tirregola sitwazzjoni permanenti, it-twaqqif tagħha f'termini ġuridiċi tkun irregolata mil-liġi applikabbli fis-seħħ dak iż-żmien, u jekk twassal għal bidla fl-istrument, l-effetti ta' sitwazzjoni ġuridika ta' dan it-tip jiġu vvalutati b'konformità mal-liġi l-ġdida fi żmien l-applikazzjoni.
Fir-rigward tad-dritt tas-sjieda u drittijiet proprjetarji oħrajn, li huma vvalutati skont il-liġi tal-istat fejn tinsab il-proprjetà, ir-regola applikabbli tgħid li d-dritt tas-sjieda akkwiżit b'konformità ma' strument li kien jeżisti qabel xorta jibqa' fis-seħħ, anke jekk ma jkunx ġie akkwiżit skont l-istrument il-ġdid. Madankollu, jekk minħabba nuqqas ta' *modus*, is-sjieda tal-proprjetà mobbli ma tkunx ġiet akkwiżita skont il-liġi preċedenti, dik l-akkwiżizzjoni sseħħ meta l-proprjetà mobbli tasal fit-territorju tal-istat li ma jeħtiġx *modus* għax-xiri.

2.4 Eċċezzjonijiet għall-applikazzjoni normali tar-regoli dwar il-kunflitt ta' liġijiet

a) ordni pubbliku
L-Artikolu 4 tal-Att dwar il-Kunflitt ta' Liġijiet jistipula li l-liġi ta' stat barrani ma tiġix applikata jekk l-applikazzjoni tagħha tkun tmur kontra l-prinċipji bażiċi tas-sistema ta' gvernar stabbilita fil-Kostituzzjoni tar-Repubblika tal-Kroazja.
Minbarra l-Artikolu 4, li għandu jkun interpretat bħala li jħares id-drittijiet fundamentali, il-libertà u d-drittijiet tal-bniedem u d-drittijiet taċ-ċittadini, l-ordni pubbliku jinkludi wkoll soluzzjonijiet mill-Konvenzjoni tal-1950 għall-Protezzjoni tad-Drittijiet tal-Bniedem u tal-Libertajiet Fundamentali.
L-ordni pubbliku ma jħarisx esklussivament il-liġi domestika mil-liġi sustantiva barranija. Il-ġustifikazzjoni biex titqajjem il-protezzjoni tal-ordni pubbliku domestiku tiddependi, fost affarijiet oħra, minn jekk it-tilwima li tkun qed tiġi solvuta tkunx marbuta mat-territorju nazzjonali u l-liġi tiegħu, jiġifieri mal-*lex fori*, u din ir-rabta teżisti jekk l-applikazzjoni tal-liġi barranija jkollha effetti aktar permanenti fuq it-territorju nazzjonali.
b) regoli obbligatorji prevalenti
Xi drabi, is-sitwazzjonijiet b'dimensjoni internazzjonali jkunu rregolati minn regoli *legis fori* speċjali, li jissejħu predominantement bħala regoli obbligatorji prevalenti. Dawn ir-regoli huma adottati fl-istess att tar-regoli tal-kunflitt tal-liġijiet, u xi drabi jkunu jinsabu f'regolamenti oħrajn ukoll.

2.5 Prova ta' liġi barranija

Qorti jew entità kompetenti oħra jridu jiddeterminaw il-kontenut tal-liġi barranija *ex officio*, skont l-Artikolu 13(1) tal-Att dwar il-Kunflitt ta' Liġijiet. L-Artikolu 13 (2) u l-Artikolu 13(3) tal-Att dwar il-Kunflitt ta' Liġijiet jistipula li qorti jew entità kompetenti tista' titlob informazzjoni dwar liġi barranija mingħand il-Ministeru tal-Ġustizzja tar-Repubblika tal-Kroazja. Madankollu, il-partijiet fil-kawża jistgħu jippreżentaw ukoll stqarrija pubblika dwar il-kontenut tal-liġi barranija.

3 Ir-regoli dwar il-kunflitt ta' liġijiet

3.1 Obbligi kuntrattwali u atti legali

Is-sors tar-regoli dwar il-kunflitt tal-liġijiet huwa l-Att dwar il-Kunflitt ta' Liġijiet.
L-Artikolu 19 tal-Att dwar il-Kunflitt ta' Liġijiet jistipula li l-liġi li tirregola kuntratt hija l-liġi li jkunu għażlu l-partijiet kontraenti sakemm ma jkunx stipulat mod ieħor f'dak l-Att jew fi ftehim internazzjonali.
L-Artikolu 20 jistipula li jekk ma tkun intgħażlet l-ebda liġi applikabbli u ċ-ċirkostanzi speċjali tal-każ jissuġġerux liġi oħra, il-liġi li trid tapplika hi:
1) fir-rigward tal-bejgħ ta' ħwejjeġ mobbli - il-liġi tal-post fejn kien domiċiljat il-bejjiegħ jew fejn kellu s-sede tiegħu fil-mument tal-aċċettazzjoni tal-offerta;
2) fir-rigward ta' kuntratt għal xogħlijiet jew kuntratt dwar bini - il-liġi tal-post fejn kienet domiċiljata il-persuna li trid tagħmel ix-xogħol jew fejn kien domiċiljat il-kuntrattur jew fejn kellu s-sede tiegħu fil-mument tal-aċċettazzjoni tal-offerta;
3) fir-rigward ta' kuntratt ta' aġenzija - il-liġi tal-post fejn kien domiċiljat l-aġent jew fejn kellu s-sede tiegħu fil-mument tal-aċċettazzjoni tal-offerta;
4) fir-rigward ta' kuntratt ta' rappreżentanza - il-liġi tal-post fejn kien domiċiljat ir-rappreżentant jew fejn kellu s-sede tiegħu fil-mument tal-aċċettazzjoni tal-offerta;
5) fir-rigward ta' kuntratt ta' kummissjoni - il-liġi tal-post fejn kien domiċiljat l-aġent ikkummissjonat jew fejn kellu s-sede tiegħu fil-mument tal-aċċettazzjoni tal-offerta;
6) fir-rigward ta' kuntratt ta' spedizzjoni - il-liġi tal-post fejn kien domiċiljat l-aġent jew fejn kellu s-sede tiegħu fil-mument tal-aċċettazzjoni tal-offerta;
7) fir-rigward ta' kuntratt ta' kera ta' ħwejjeġ mobbli - il-liġi tal-post fejn kien domiċiljat il-lokatur jew fejn kellu s-sede tiegħu fil-mument tal-aċċettazzjoni tal-offerta;
8) fir-rigward ta' kuntratt ta' self ta' flus - il-liġi tal-post fejn kien domiċiljat is-sellief jew fejn kellu s-sede tiegħu fil-mument tal-aċċettazzjoni tal-offerta;
9) fir-rigward ta' kuntratt ta' użu - il-liġi tal-post fejn kien domiċiljat is-sellief jew fejn kellu s-sede tiegħu fil-mument tal-aċċettazzjoni tal-offerta;
10) fir-rigward ta' kuntratt ta' depożitu - il-liġi tal-post fejn kien domiċiljat id-depożitarju jew fejn kellu s-sede tiegħu fil-mument tal-aċċettazzjoni tal-offerta;
11) fir-rigward ta' kuntratt ta' ħażna - il-liġi tal-post fejn kien domiċiljat sid il-maħżen jew fejn kellu s-sede tiegħu fil-mument tal-aċċettazzjoni tal-offerta;
12) fir-rigward ta' kuntratt ta' ġarr - il-liġi tal-post fejn kien domiċiljat it-trasportatur jew fejn kellu s-sede tiegħu fil-mument tal-aċċettazzjoni tal-offerta;
13) fir-rigward ta' kuntratt ta' assigurazzjoni - il-liġi tal-post fejn kien domiċiljat l-assiguratur jew fejn kellu s-sede tiegħu fil-mument tal-aċċettazzjoni tal-offerta;
14) fir-rigward ta' kuntratt ta' drittijiet tal-awtur - il-liġi tal-post fejn kien domiċiljat l-awtur jew fejn kellu s-sede tiegħu fil-mument tal-aċċettazzjoni tal-offerta;
15) fir-rigward ta' kuntratt ta' donazzjoni - il-liġi tal-post fejn kien domiċiljat id-donatur jew fejn kellu s-sede tiegħu fil-mument tal-aċċettazzjoni tal-offerta;
16) fir-rigward ta' operazzjonijiet tal-borża - il-liġi tas-sede tal-borża;
17) fir-rigward ta' kuntratt ta' garanziji bankarji indipendenti - il-liġi tal-post fejn kien domiċiljat il-garanti jew fejn kellu s-sede tiegħu fil-mument tal-konklużjoni tal-kuntratt;

18) fir-rigward ta' kuntratt għat-trasferiment tat-teknoloġija (liċenzji eċċ.) - il-liġi tal-post fejn kellu s-sede tiegħu r-riċevitur tat-teknoloġija fil-mument tal-konklużjoni tal-kuntratt;
19) fir-rigward ta' pretensjonijiet fuq proprjetà (mhux *in rem*) li jkunu ġejjin minn kuntratt tax-xogħol - il-liġi tal-istat fejn ikun ġie eżegwit jew irid jiġi eżegwit il-kuntratt tax-xogħol;
20) fir-rigward ta' kuntratti oħrajn - il-liġi tal-post fejn kien domiċiljat l-offerent jew fejn kellu s-sede tiegħu fil-mument tal-aċċettazzjoni tal-offerta.

3.2 Obbligi mhux kuntrattwali

Fir-rigward ta' obbligi mhux kuntrattwali, l-Att dwar il-Kunflitt ta' Liġijiet fih dispożizzjonijiet dwar il-liġi applikabbli, bħalma fihom it-trattati internazzjonali (Il-Konvenzjoni tal-Aja tal-1971 dwar il-Liġi Applikabbli għall-Inċidenti tat-Traffiku).

L-Att dwar il-Kunflitt ta' Liġijiet fih dispożizzjonijiet dwar l-arrikkiment indebitu, in-*negotiorum gestio*, l-obbligi mhux kuntrattwali li ma jirriżultawx minn responsabbiltà għal delitt, u r-responsabbiltà għal delitt.

Il-liġi li tirregola r-responsabbiltà għal delitt hija l-liġi tal-post fejn ikun seħħ l-att jew il-liġi tal-post fejn ikunu ġraw il-konsegwenzi, skont liem minnhom ikun l-iktar favorevoli għall-parti li tkun batiet il-ħsara. Fil-każ li r-responsabbiltà għad-danni tkun irriżultat minn ġrajja fuq vapur fl-ibħra internazzjonali jew fuq ajruplan, il-liġi tal-Istat tan-nazzjonalità tal-vapur jew il-liġi tal-istat fejn ġie rreġistrat l-ajruplan titqies bħala l-liġi tal-post fejn ikunu seħħew l-atti li ħolqu r-responsabbiltà għad-danni.

Il-liġi li tirregola l-arrikkiment indebitu hija l-liġi applikabbli għar-relazzjoni legali li nħolqot, li kienet mistennija tinħoloq jew li kellha tinħoloq, li minħabba fiha kien hemm l-arrikkiment. Il-liġi li tirregola n-*negotiorum gestio* hija l-liġi tal-post fejn ikun sar l-att tan-*negotiorum gestor*. Il-liġi li tirregola l-obbligi li jiġu mill-użu ta' proprjetà mingħajr *negotiorum gestio* kif ukoll obbligu mhux kuntrattwali oħrajn li ma jirriżultawx mir-responsabbiltà għal delitt hija l-liġi tal-post fejn ikunu ġraw il-fatti li ħolqu l-obbligu.

3.3 L-istat personali, l-aspetti tiegħu marbuta mal-istat ċivili (isem, domiċilju, kapaċità)

Il-liġi li tirregola l-kapaċità ġuridika u l-kapaċità li wieħed jaġixxi bħala persuna fiżika hija l-liġi tal-istat li l-persuna tkun ċittadin tiegħu.

Il-persuna fiżika illi ma kien ikollha l-ebda kapaċità li taġixxi skont il-liġi tal-istat li dik il-persuna hija ċittadin tiegħu, ikollha l-kapaċità li taġixxi jekk il-persuna jkollha l-kapaċità skont il-liġi tal-post fejn ikun inħoloq l-obbligu.

3.4 Li tiġi stabbilita r-relazzjoni bejn il-ġenituri u t-tfal, inkluża l-adozzjoni

Il-liġi li tirregola l-filjazzjoni hija l-liġi tal-istat li l-ġenituri u t-tfal ikunu ċittadini tiegħu.

Jekk il-ġenituri u t-tfal ikunu ċittadini ta' stati differenti, il-liġi applikabbli tkun il-liġi tal-istat fejn ikunu domiċiljati kollha kemm huma.

Jekk il-ġenituri u t-tfal ikunu ċittadini ta' stati differenti u ma jkunux iddomiċiljati fl-istess stat, il-liġi applikabbli tkun il-liġi tar-Repubblika tal-Kroazja jekk il-wild jew kwalunkwe wieħed mill-ġenituri jkun ċittadin tar-Repubblika tal-Kroazja.

Il-liġi li tirregola r-rikonoxximent, id-determinazzjoni jew il-kontestazzjoni ta' paternità jew maternità hija l-liġi tal-istat li l-persuna li qed tiġi rikonoxxuta, iddeterminata jew ikkontestata l-paternità jew il-maternità tagħha tkun ċittadin tiegħu fil-mument tat-twelid tal-wild.

3.4.1 L-adozzjoni

Il-liġi li tirregola l-kundizzjonijiet ta' adozzjoni u t-terminazzjoni ta' adozzjoni hija l-liġi tal-istat li l-persuni li qed jadottaw jew li qed jiġu adottati jkunu ċittadini tiegħu fil-mument li sseħħ l-adozzjoni.

Jekk il-persuni li qed jadottaw jew li qed jiġu adottati jkunu ċittadini ta' stati differenti, il-liġijiet li jirregolaw il-kundizzjonijiet għall-adozzjoni jew it-terminazzjoni tagħha huma il-liġijiet taż-żewġ stati li kull wieħed ikun ċittadin tiegħu, kumulattivament.

Jekk il-miżżewġin jadottaw flimkien, il-liġijiet li jirregolaw l-kundizzjonijiet għall-adozzjoni u t-terminazzjoni tagħha huma, minbarra l-liġi tal-istat li l-persuna adottata tkun ċittadin tiegħu, il-liġijiet tal-istat li kull ġenitur huwa ċittadin tiegħu.

Il-liġi li tirregola r-rekwiżiti formali għal adozzjoni hija l-liġi tal-post fejn isseħħ l-adozzjoni.

Il-liġi li tirregola l-effett ta' adozzjoni hija l-liġi tal-istat li l-persuni li qed jadottaw jew li qed jiġu adottati jkunu ċittadini tiegħu fil-mument li sseħħ l-adozzjoni.

Jekk il-persuni li qed jadottaw jew li qed jiġu adottati jkunu ċittadini ta' stati differenti, il-liġi applikabbli tkun il-liġi tal-istat fejn ikunu domiċiljati.

Jekk il-persuni li qed jadottaw jew li qed jiġu adottati jkunu ċittadini ta' stati differenti u ma jkunux iddomiċiljati fl-istess stat, il-liġi applikabbli tkun il-liġi tar-Repubblika tal-Kroazja jekk wieħed minnhom ikun ċittadin tar-Repubblika tal-Kroazja.

Jekk la l-persuna li qed tadotta u lanqas il-persuna li qed tiġi adottata ma tkun ċittadin tar-Repubblika tal-Kroazja, il-liġi applikabbli hija l-liġi tal-istat li l-persuna adottata tkun ċittadin tiegħu.

3.5 Iż-żwieġ, koppji mhux miżżewġin/li jikkoabitaw, sħubijiet, divorzju, separazzjoni ġudizzjarja, obbligi ta' manteniment

3.5.1 Żwieġ

Il-liġi li tirregola l-kundizzjonijiet għaż-żwieġ hija, għal kull persuna, il-liġi tal-istat li l-persuna tkun ċittadin tiegħu fid-data taċ-ċelebrazzjoni taż-żwieġ.

Anke meta l-kundizzjonijiet għaż-żwieġ ikunu ssodisfati skont il-liġi tal-istat li l-persuna li tixtieq tiżżewweġ quddiem l-entità kompetenti tar-Repubblika tal-Kroazja tkun ċittadin tiegħu, iż-żwieġ ma jkunx permess jekk, skont il-liġi tar-Repubblika tal-Kroazja, ikun hemm impediment fir-rigward ta' dik il-persuna li hu relatat mal-eżistenza ta' żwieġ preċedenti, parentela jew inkapaċità mentali.

Il-liġi li tirregola r-rekwiżit formali għal żwieġ hija l-liġi tal-post fejn jiġi ċċelebrat iż-żwieġ.

Il-liġi li tirregola l-invalidità ta' żwieġ (noneżistenza u nullità) hija kull liġi li ż-żwieġ ikun ġie ċċelebrat skontha.

Il-liġi li tirregola d-divorzju hija l-liġi tal-Istat li ż-żewġ partijiet ikunu ċittadini tiegħu fil-mument li jinfetħu l-proċedimenti. Il-liġi li tirregola hija l-liġi tal-istati li kull parti tkun ċittadin tiegħu, kumulattivament.

3.5.2 Koppji mhux miżżewġin/li jikkoabitaw u sħubijiet

Il-liġi li tirregola r-relazzjonijiet proprjetarji tal-persuni li jikkoabitaw mingħajr ma jkunu f'ebda forma ta' żwieġ hija l-liġi tal-istat li jkunu ċittadini tiegħu.

Jekk il-persuni ma jkollhomx l-istess ċittadinanza, tapplika l-liġi tal-istat fejn ikollhom id-domiċilju komuni tagħhom.

3.5.3 Id-divorzju u s-separazzjoni ġudizzjarja

Il-liġi li tirregola d-divorzju hija l-liġi tal-Istat li ż-żewġ partijiet ikunu ċittadini tiegħu fil-mument li jinfetħu l-proċedimenti. Il-liġi applikabbli hija l-liġi tal-istati li kull parti tkun ċittadin tiegħu, kumulattivament.

3.5.4 L-obbligi ta' manteniment

Il-liġi li tirregola d-dmir tal-manteniment bejn qraba bi twelid ħlief ġenituri u wlied, jew id-dmir tal-manteniment ta' persuni oħra relatati b'affinità, hija l-liġi tal-istat li l-qarib li qed jintalab il-manteniment ikun ċittadin tiegħu.

3.6 Reġimi matrimonjali dwar il-proprjetà

Il-liġi li tirregola r-relazzjonijiet personali u r-reġim tal-proprjetà matrimonjali statutorju hija l-liġi tal-istat li jkunu ċittadini tiegħu.

Jekk il-miżżewġin ikunu ċittadini ta' stati differenti, il-liġi applikabbli tkun il-liġi tal-istat fejn ikunu domiċiljati. Jekk il-miżżewġin la jkollhom ċittadinanza komuni u lanqas domiċilju fl-istess stat, il-liġi applikabbli tkun il-liġi tal-istat tal-aħħar domiċilju komuni tagħhom.

Jekk il-liġi applikabbli ma tkunx tista' tiġi ddeterminata skont li ssemma fuq, il-liġi applikabbli tkun il-liġi tar-Repubblika tal-Kroazja. Il-liġi li tirregola kuntratt ta' proprjetà matrimonjali hija l-liġi li tkun irregolat ir-relazzjonijiet personali u r-reġim tal-proprjetà matrimonjali statutorju fil-mument taċ-ċelebrazzjoni taż-żwieġ.

Jekk il-liġi li tkun ġiet iddeterminata b'dan il-mod tistipula li l-miżżewġin jistgħu jagħżlu l-liġi li tirregola l-kuntratt tal-proprjetà matrimonjali, il-liġi applikabbli tkun il-liġi li jagħżlu.

3.7 Testmenti u s-suċċessjoni

Il-liġi li tirregola s-suċċessjoni hija l-liġi tal-istat li d-deċedut ikun ċittadin tiegħu fil-mument ta' mewtu.

Il-liġi li tirregola l-kapaċità ta' eżekuzzjoni ta' testment hija l-liġi tal-istat taċ-ċittadinanza tat-testatur fil-mument li tfassal it-testment.

Testment ikun formalment validu skont il-liġi jekk ikun validu skont:

1) il-liġi tal-post fejn ikun tfassal it-testment;

2) il-liġi tal-istat li t-testatur ikun ċittadin tiegħu, jew dakinhar tal-eżekuzzjoni tat-testment jew dakinhar ta' mewtu;

3) il-liġi tad-domiċilju tat-testatur, jew dakinhar tal-eżekuzzjoni tat-testment jew dakinhar ta' mewtu;

4) il-liġi tar-residenza tat-testatur, jew dakinhar tal-eżekuzzjoni tat-testment jew dakinhar ta' mewtu;

5) il-liġi tar-Repubblika tal-Kroazja;

6) fir-rigward ta' beni immobbli - il-liġi wkoll tal-post fejn jinsabu l-beni immobbli.

3.8 Proprjetà reali

Il-liġi li tirregola l-kuntratti li jikkonċernaw il-beni immobbli hija esklussivament il-liġi tal-istat fejn jinsabu l-beni immobbli.

3.9 Insolvenza

L-Artikolu 303 tal-Att dwar il-Falliment jistipula l-prinċipju bażiku li l-liġi tal-istat fejn jinfetħu l-proċedimenti tirregola l-effetti legali tal-ftuħ ta' proċedimenti ta' falliment.

L-aħħar aġġornament: 12/11/2018

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali ta' din il-paġna tinżamm mill-punt ta' kuntatt tan-NĠE rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-oriġinal mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidhirx fit-traduzzjonijiet. La l-NĠE u lanqas il-Kummissjoni Ewropea ma jaċċettaw ebda responsabbiltà fir-rigward ta' kwalunkwe informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Liema liġi tapplika - Ċipru

1 L-għejun tar-regoli fis-seħħ

1.1 Regoli nazzjonali

Meta titressaq kawża transfruntiera quddiem il-qorti, ir-regoli dwar liema liġi hija applikabbli f'Ċipru huma primarjament dawk previsti skont il-liġi tal-UE, b'mod partikolari r-Regolamenti (KE) Nru 593/2008 (Ruma I) dwar il-liġi applikabbli għall-obbligi kuntrattwali u (KE) Nru 864/2007 (Ruma II) dwar il-liġi applikabbli għall-obbligi mhux kuntrattwali.

F'aspetti oħrajn, il-qrati Ċiprijotti huma ggwidati mill-ġurisprudenza tagħhom stess, minħabba li ma hemmx regoli kodifikati jew liġijiet nazzjonali rilevanti. Fin-nuqqas ta' ġurisprudenza Ċiprijotta rilevanti, il-qrati japplikaw id-dritt komuni Ingliż skont l-Artikolu 29(1)(c) tal-Att dwar il-Qrati (il-Liġi 14/60).

1.2 Konvenzjonijiet internazzjonali multilaterali

Il-Konvenzjoni tal-Aja tal-1 ta' Lulju 1985 dwar il-Liġi Applikabbli għat-trusts u dwar ir-rikonoxximent tagħhom, kif irratifikata mir-Repubblika ta' Ċipru bis-saħħa tal-Att ta' Ratifika 15(III) tal-2017.

1.3 Konvenzjonijiet bilaterali prinċipali

Mhux applikabbli.

2 L-implimentazzjoni tar-regoli dwar il-kunflitt ta' liġijiet

2.1 L-obbligu tal-imħallef li japplika b'inizjattiva tiegħu stess ir-regoli dwar il-kunflitt ta' liġijiet

L-imħallef mhuwiex obbligat japplika dawn ir-regoli fuq inizjattiva tiegħu stess. Il-kwistjoni tista' titqajjem biss minn parti fil-kawża, li trid tipprova b'suċċess permezz ta' xhieda li l-liġi ta' stat ieħor tissostitwixxi l-liġi ta' Ċipru. Jekk il-qorti ma tkunx sodisfatta, għandha tapplika l-liġi ta' Ċipru.

Minħabba li l-prattika msemmija hawn fuq hija kwistjoni ta' xhieda u proċedura, mhijiex affettwata mir-Regolamenti (KE) Nru 593/2008 u (KE) Nru 864/2007 imsemmija hawn fuq.

2.2 Rinviju dwar l-għażla ta' liġijiet

Ir-Regolamenti (KE) Nru 593/2008 u (KE) Nru 864/2007 ma jippermettux l-applikazzjoni tar-regola ta' rinviju. Madankollu, fil-kawżi mhux koperti mir-Regolamenti, ir-regola ta' rinviju tista' tiġi applikata kif ġej:

Il-qorti li tisma' kawża li għaliha huwa stabbilit li għandha tiġi applikata l-liġi ta' Stat ieħor trid tapplika jew ir-regoli nazzjonali interni biss ta' dik il-liġi, jew inkella dik il-liġi fl-intier tagħha, inklużi r-regoli internazzjonali applikabbli skont dik il-liġi.

Id-diffikultà fil-każ tal-aħħar tirriżulta mill-fatt li r-regoli dwar il-liġi applikabbli skont is-sistema legali tal-Istat l-ieħor ikkonċernat jistgħu jirreferu lill-imħallef għal-liġi ta' Ċipru, li huwa jrid japplika (rinviju). F'dak il-każ, il-qorti għandha żewġ għażliet: jew li taċċetta r-regola ta' rinviju u tapplika l-liġi ta' Ċipru (it-teorija ta' "rinviju parzjali"), jew tirrifjutaha u tapplika l-liġi tal-Istat l-ieħor fl-intier tagħha ("rinviju totali").

2.3 Bidla f'element ta' konnessjoni

Sabiex tiġi evitata kull problema li tista' tinqala' minn bidla fil-fattur ta' konnessjoni (eż. id-domiċilju, il-post għal fejn ikunu ġew ittrasferiti l-proprjetà mobbli jew it-trust, eċċ.), ir-regola dwar il-liġi applikabbli normalment tintuża sabiex tiddetermina d-data li fiha jiġi identifikat il-fattur ta' konnessjoni. Bħala eżempju, ara l-Artikolu 7 tal-Konvenzjoni tal-Aja tal-1 ta' Lulju 1985 dwar it-trusts.

2.4 Eċċezzjonijiet għall-applikazzjoni normali tar-regoli dwar il-kunflitt ta' liġijiet

Il-liġi ta' stat ieħor ma għandhiex tiġi applikata, lanqas meta r-regoli dwar il-liġi applikabbli jesiġu li tiġi applikata, jekk l-applikazzjoni tagħha tkun inkompatibbli mal-ordni pubbliku fir-Repubblika ta' Ċipru. Skont il-ġurisprudenza, "ordni pubbliku" jinkludi l-prinċipji essenzjali tal-ġustizzja u l-moralità pubblika u l-etika (*Pilavachi & Co Ltd vs International Chemical Co Ltd (1965) 1 CLR 97).*

Il-liġi ta' Stat ieħor ma għandhiex tiġi applikata lanqas fir-rigward tad-dazji, it-taxxi u t-tassazzjoni.

2.5 Prova ta' liġi barranija

Għandha tapplika r-regola stabbilita fil-kawża ***Royal Bank of Scotland plc vs Geodrill Co Ltd u Oħrajn (1993) 1 JSC 753,*** li ddikjarat li parti li ssostni li liġi barranija hija applikabbli għall-kawża tagħha għandha l-ewwel tagħmel din l-affermazzjoni u mbagħad tipprovdi xhieda esperta tagħha għas-sodisfazzjon tal-qorti. Jekk il-qorti ma tkunx sodisfatta b'dik l-evidenza jew ebda waħda mill-partijiet ma tagħmel talba bħal din, mela għandha tapplika l-liġi ta' Ċipru.

3 Ir-regoli dwar il-kunflitt ta' liġijiet

3.1 Obbligi kuntrattwali u atti legali

Ir-Regolament (KE) Nru 593/2008 (Ruma I) japplika għall-obbligi kuntrattwali u l-atti legali kollha fejn titqajjem il-kwistjoni ta' liema liġi għandha tapplika.

3.2 Obbligi mhux kuntrattwali

Ir-Regolament (KE) Nru 864/2007 (Ruma II) japplika fil-biċċa l-kbira tal-każijiet, li r-regola ġenerali tiegħu hija li l-liġi applikabbli għandha tiġi ddeterminata abbażi ta' fejn iseħħ id-dannu (*lex loci damni*), irrispettivament mill-pajjiż jew pajjiżi fejn jistgħu jseħħu l-konsegwenzi indiretti. Ir-Regolament jistabbilixxi wkoll

regoli speċifiċi dwar kif tiġi ddeterminata l-liġi applikabbli għat-tipi speċifiċi ta' obbligi mhux kuntrattwali, bħall-kompetizzjoni inġusta u r-responsabbiltà għall-prodotti.
Fir-rigward tat-trusts, tapplika l-Liġi (ta' Ratifika) tal-2017 Applikabbli għat-Trusts u dwar ir-Rikonoxximent tagħhom (il-Liġi 15(III)/2017), li rratifikat il-Konvenzjoni tal-Aja tal-1985. Skont il-Liġi ta' Ratifika u l-Konvenzjoni, trust għandu jiġi rregolat mil-liġi magħżula mill-fiduċjarju. Inkella, trust għandu jiġi rregolat mil-liġi li magħha jkun konness l-aktar mill-qrib.

3.3 L-istat personali, l-aspetti tiegħu marbuta mal-istat ċivili (isem, domiċilju, kapaċità)

Il-kunjom

Il-Liġi dwar ir-relazzjoni bejn il-ġenituri u t-tfal (il-Liġi 216/90) tapplika għad-determinazzjoni tal-kunjom. Skont il-Liġi 216/90, il-kunjom ta' wild jiġi ddeterminat permezz ta' dikjarazzjoni konġunta magħmula mill-ġenituri tal-wild fi żmien tliet xhur mid-data tat-twelid. Jekk huma jonqsu li jagħmlu dikjarazzjoni bħal din, il-wild jingħata l-kunjom tal-missier. Il-kunjom tal-omm għandu jingħata lil wild imwieled barra miż-żwieġ ħlief jekk, jew sakemm, il-wild jiġi rikonoxxut mill-missier.

Id-domiċilju

Id-domiċilju ta' persuna jiġi ddeterminat mill-Kapitolu 195 tal-Att dwar it-Testmenti u s-Suċċessjoni, li jistabbilixxi li kull persuna jkollha, fi kwalunkwe żmien partikolari, jew id-domiċilju li tkun irċeviet fit-twelid ("domiċilju tal-oriġini") jew domiċilju li tkun akkwistat jew żammet minn jeddha ("domiċilju tal-għażla").
Fil-każ ta' wild leġittimu mwieled matul il-ħajja ta' missieru, id-domiċilju tal-oriġini tal-wild ikun id-domiċilju tal-missier sa mit-twelid tiegħu.
Fil-każ ta' wild imwieled barra miż-żwieġ, jew wild imwieled wara l-mewt ta' missieru, id-domiċilju tal-oriġini tal-wild ikun id-domiċilju tal-omm sa mit-twelid tiegħu.

Il-kapaċità

Il-kapaċità ta' persuna li tiżżewweġ hija soġġetta għall-Att dwar iż-Żwieġ (il-Liġi 104(I)/2013), li l-Artikolu 14 tiegħu jistabbilixxi li persuna ma jkollhiex il-kapaċità li tiżżewweġ jekk tkun taħt it-tmintax-il sena jew jekk, mid-data meta jiġi kuntrattat iż-żwieġ, ma tkunx tista' tagħti l-kunsens minħabba disturb jew defiċjenza mentali, kundizzjoni jew marda fil-moħħ jew kundizzjoni jew marda oħra, jew inkella minħabba dipendenza fuq sustanzi, li tagħmilha impossibbli li tali persuna tifhem u tkun konxja ta' dak li qed tagħmel.
Madankollu, anki jekk il-koppja kkonċernata, jew xi ħadd minnhom, ikunu taħt it-tmintax-il sena, huma jitqiesu bħala li għandhom il-kapaċità li jiżżewġu jekk ikollhom mill-inqas sittax-il sena jew jekk il-kustodji tagħhom ikunu taw il-kunsens tagħhom bil-miktub jew jekk ikun hemm raġunijiet serji li jiġġustifikaw iż-żwieġ. Meta l-kunsens imsemmi hawn fuq jiġi rrifjutat jew ma jkun hemm ebda kustodju, il-kwistjoni ta' jekk persuna għandhiex il-kapaċità li tiżżewweġ għandha tissolva mill-qorti tal-familja tad-distrett fejn tgħix il-persuna kkonċernata.
Fir-rigward tal-kapaċità li jitwettqu atti legali, l-Artikolu 11 tal-Kapitolu 149 tal-Att dwar il-Kuntratti jistabbilixxi li persuna jkollha l-kapaċità li tidħol f'kuntratti jekk tkun kapaċi tirraġuna sewwa u ma tkunx ġiet imċaħħda minn dik il-kapaċità bil-liġi. Il-liġi tistabbilixxi li persuna miżżewġa ma titqiesx bħala inkapaċi li tidħol f' kuntratti għall-unika raġuni li hija taħt it-tmintax-il sena.

3.4 Li tiġi stabbilita r-relazzjoni bejn il-ġenituri u t-tfal, inkluża l-adozzjoni

3.4.1 Li tiġi stabbilita r-relazzjoni bejn il-ġenituri u t-tfal

Ir-relazzjoni legali bejn ġenitur u wild, inklużi r-responsabbiltà tal-ġenituri, il-manteniment u l-komunikazzjoni, hija rregolata mil-liġi ta' Ċipru, b'mod partikolari l-Liġi dwar ir-relazzjoni bejn il-ġenituri u t-tfal (il-Liġi 216/90).
Ir-Regolament (KE) Nru 2201/2003 (Brussell IIa) u r-Regolament (KE) Nru 4/2009, kif ukoll il-Konvenzjoni tal-Aja tal-1996 dwar il-Ġurisdizzjoni, il-Liġi Applikabbli, ir-Rikonoxximent, l-Infurzar u l-Kooperazzjoni fir-Rigward tar-Responsabbiltà tal-Ġenituri u l-Miżuri għall-Ħarsien tat-Tfal, japplikaw ukoll fir-rigward tal-kwistjonijiet li jkopru.

3.4.2 L-adozzjoni

Meta l-proċedimenti tal-adozzjoni jitmexxew fil-qrati Ċiprijotti, tapplika l-liġi ta' Ċipru, irrispettivament minn jekk il-kawża tal-adozzjoni tkunx transfruntiera fin-natura tagħha.

3.5 Iż-żwieġ, koppji mhux miżżewġin/li jikkoabitaw, sħubijiet, divorzju, separazzjoni ġudizzjarja, obbligi ta' manteniment

3.5.1 Żwieġ

Il-kwistjonijiet relatati mal-kuntrattar u x-xoljiment ta' żwieġ huma rregolati f'Ċipru mill-Att dwar iż-Żwieġ tal-2003 (il-Liġi 104(I)/2003). Huma soġġetti wkoll għall-Konvenzjoni tan-NU dwar il-Kunsens għaż-Żwieġ, l-Età Minima għaż-Żwieġ u r-Reġistrazzjoni taż-Żwiġijiet, kif irratifikata fir-Repubblika ta' Ċipru mil-Liġi 16(III)/2003.

3.5.2 Koppji mhux miżżewġin/li jikkoabitaw u sħubijiet

3.5.3 Id-divorzju u s-separazzjoni ġudizzjarja

Il-kwistjonijiet relatati mad-divorzju huma rregolati mill-Artikolu 111 tal-Kostituzzjoni u mill-Att dwar it-Tentattiv ta' Rikonċiljazzjoni u x-Xoljiment Spiritwali taż-Żwieġ tal-1990 (il-Liġi 22/1990) fir-rigward taż-żwiġijiet reliġjużi u l-Att dwar iż-Żwieġ (il-Liġi 104(I)/2003).
Il-Konvenzjoni tal-Aja dwar ir-Rikonoxximent tad-Divorzji u s-Separazzjonijiet Legali tal-1971, kif irratifikata mir-Repubblika ta' Ċipru permezz tal-Liġi 14(III) 1983, tapplika għall-kwistjonijiet relatati mar-rikonoxximent ta' divorzju u separazzjoni legali.

3.5.4 L-obbligi ta' manteniment

L-obbligi ta' manteniment

Skont l-Att dwar il-Proprjetà Matrimonjali (il-Liġi 232/1991), kif emendat:
Jekk il-konjuġi jieqfu jikkoabitaw, il-qorti tista', fuq talba ta' parti mill-konjuġi, toħroġ ordni ta' manteniment għall-parti l-oħra tal-konjuġi sabiex tħallas allowance għall-manteniment lill-konjuġi rikorrent.
L-obbligi ta' manteniment bejn ekskonjuġi japplikaw meta xi ħadd minnhom ma jkunx jista' jmantni lilu nnifsu mill-introjtu jew mill-proprjetà tiegħu u:
(a) jekk, meta jiġi ffinalizzat id-divorzju jew malli jiskadu l-perjodi ta' żmien speċifikati hawn taħt, l-età jew l-istat ta' saħħa tagħha jkunu tali li l-persuna ma tkunx tista' tkompli fl-impjieg tagħha, li jwassal biex jiġi żgurat li ma tkunx tista' tmantni lilha nnifisha;
(b) jekk il-persuna jkollha l-kura ta' minuri jew wild adult jew persuna dipendenti oħra li ma tkunx tista' tieħu ħsieb lilha nnifisha minħabba diżabilità fiżika jew mentali u, b'hekk, il-persuna li tagħmel it-talba ma tkunx tista' ssib impjieg addattat;
(ċ) il-persuna ma tkunx tista' ssib impjieg xieraq u stabbli jew tkun teħtieġ taħriġ vokazzjonali, għal mhux aktar minn tliet snin minn meta jiġi ffinalizzat id-divorzju;
(d) fi kwalunkwe każ ieħor fejn l-għoti tal-manteniment fil-mument li jiġi ffinalizzat id-divorzju jkun neċessarju għal raġunijiet ta' ekwità.
Il-manteniment jista' jiġi mċaħħad jew ristrett għal raġunijiet importanti, speċjalment jekk iż-żwieġ kien għal żmien qasir jew jekk il-parti mill-konjuġi li tista' tkun intitolata għal manteniment tkun il-ħtija tad-divorzju jew tal-waqfien tal-koabitazzjoni barra mir-rabta taż-żwieġ jew inkella tkun wasslet lilha nnifisha f' sitwazzjoni ta' faqar volontarjament.
Barra minn hekk, l-intitolament għal manteniment għandu jintemm, jew l-ordni ta' manteniment għandha tiġi mmodifikata kif xieraq, meta ċ-ċirkostanzi jkunu jirrikjedu dan.

L-obbligi ta' manteniment għal wild minuri

Skont il-Liġi dwar ir-relazzjoni bejn il-ġenituri u t-tfal (il-Liġi 216/90), l-obbligi ta' manteniment għal wild minuri jaqgħu fuq il-ġenituri b'mod konġunt skont il-mezzi finanzjarji tagħhom. L-obbligu tal-ġenituri msemmi hawn fuq jista' jitkompla, bis-saħħa ta' deċiżjoni u ftehim ġudizzjarju, anki wara li l-wild isir adult, meta dan ikun ġustifikat minn ċirkostanzi eċċezzjonali (eż. il-wild ikun inkapaċitat jew ikollu diżabilità jew ikun iservi mal-Gwardja Nazzjonali jew jattendi korsijiet fi stabbiliment edukattiv jew skola vokazzjonali).

L-intitolament għal manteniment ta' wild minuri mingħand il-ġenituri tiegħu jibqa' japplika anki jekk ikollu proprjetà tiegħu.

3.6 Reġimi matrimonjali dwar il-proprjetà

Għandu japplika l-Artikolu 13 tal-Liġi 232/1991, li r-regola ġenerali tiegħu hija li ż-żwieġ ma jbiddilx l-awtonomija tal-konjuġi fir-rigward tal-proprjetà. Madankollu, l-Artikolu 14 tal-Liġi jippermetti li parti waħda mill-konjuġi titlob il-proprjetà tal-parti l-oħra fil-każ tax-xoljiment jew l-annullament taż-żwieġ, diment li l-parti mill-konjuġi li tagħmel it-talba tkun ikkontribwiet lejn iż-żieda tal-proprjetà tal-parti l-oħra tal-konjuġi bi kwalunkwe mod. Il-parti li tagħmel it-talba tista', permezz ta' azzjoni legali, titlob li l-parti taż-żieda li rriżultat mill-kontribuzzjoni tagħha titħallas lilha.

Il-kontribuzzjoni magħmula minn parti waħda mill-konjuġi lejn iż-żieda tal-proprjetà tal-parti l-oħra titqies bħala li hija terz taż-żieda, sakemm ma tiġix ipprovata kontribuzzjoni aktar baxxa jew ogħla.

Iż-żieda fil-proprjetà tal-konjuġi ma tinkludix dak li jkunu akkwistaw permezz ta' għotja, wirt, legat jew donazzjoni oħra.

3.7 Testmenti u s-suċċessjoni

Is-suċċessjoni u l-kwistjonijiet kollha relatati mal-wirt, ħlief għall-formola li tintuża sabiex jitfassal u jiġi rrevokat testment, huma rregolati mir-Regolament (UE) Nru 650/2012 dwar il-ġurisdizzjoni, il-liġi applikabbli, ir-rikonoxximent u l-infurzar ta' deċiżjonijiet u l-aċċettazzjoni u l-infurzar ta' strumenti awtentiċi fil-qasam tas-suċċessjonijiet u dwar il-ħolqien ta' Ċertifikat Ewropew tas-Suċċessjoni.

F'konformità mal-Artikolu 22 tar-Regolament imsemmi hawn fuq, persuna tista' tagħżel bħala l-liġi li tirregola s-suċċessjoni tagħha l-liġi tal-Istat li jkollha ċ-ċittadinanza tiegħu fil-mument li tagħmel l-għażla jew meta din tmut. L-għażla tal-liġi ssir permezz ta' dikjarazzjoni espliċita.

Meta jkun hemm testment fis-seħħ, għandha tapplika l-Konvenzjoni tal-Aja tal-5 ta' Ottubru 1961 dwar il-Konflitti tal-Liġijiet Relatati mal-Forma tad-Dispożizzjonijiet Testamentarji. F'konformità mal-Artikolu 1 tal-Konvenzjoni, dispożizzjoni testamentarja għandha tkun valida fir-rigward tal-forma, jekk il-forma tagħha tkun konformi mal-liġi interna:

(a) tal-post fejn ikun għamilha t-testatur, jew

(b) ta' nazzjonalità li għandu t-testatur, jew fil-ħin li jkun għamel id-dispożizzjoni, jew meta jmut, jew

(ċ) ta' post fejn it-testatur kellu d-domiċilju jew ir-residenza abitwali tiegħu jew fil-ħin li jkun għamel id-dispożizzjoni, jew meta jmut, jew

(d) sa fejn huma kkonċernati proprjetajiet immobbli, tal-post fejn ikunu jinsabu.

3.8 Proprjetà reali

Ir-Regolament (KE) Nru 593/2008 (Ruma I), li jistabbilixxi li kuntratt jiġi rregolat mil-liġi magħżula mill-partijiet, japplika għar-relazzjonijiet li joħolqu obbligi li huma assoċjati ma' proprjetà immobbli. Fin-nuqqas ta' għażla, japplika l-Artikolu 4 tar-Regolament, li jispeċifika espliċitament il-liġi applikabbli f'kull każ.

Fir-rigward tal-kuntratti relatati ma' drittijiet *in rem*, f'konformità mal-ġurisprudenza tal-qrati ta' Ċipru, il-qorti tapplika l-ġuriżdizzjoni tal-pajjiż fejn tinsab il-proprjetà immobbli (*lex situs*).

3.9 Insolvenza

Il-liġi applikabbli hija ddeterminata mir-Regolament (KE) Nru 1346/2000 dwar il-proċedimenti ta' insolvenza. Din hija l-liġi tal-Istat li fit-territorju tiegħu jinfetħu dawn il-proċedimenti.

L-aħħar aġġornament: 18/04/2018

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali ta' din il-paġna tinżamm mill-punt ta' kuntatt tan-NĠE rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-oriġinal mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidhirx fit-traduzzjonijiet. La l-NĠE u lanqas il-Kummissjoni Ewropea ma jaċċettaw ebda responsabbiltà fir-rigward ta' kwalunkwe informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Liema liġi tapplika - Lussemburgu

1 L-għejun tar-regoli fis-seħħ

1.1 Regoli nazzjonali

Ma jeżistix kodiċi ta' dritt internazzjonali privat Lussemburgiż. Id-dispożizzjonijiet dwar il-kunflitti tal-liġijiet fid-dritt intern huma mferrxin f'diversi kodiċijiet u liġijiet speċjali. Is-suġġett huwa rregolat l-aktar minn konvenzjonijiet internazzjonali multilaterali kif ukoll minn strumenti Ewropej ta' liġijiet sekondarji.

1.2 Konvenzjonijiet internazzjonali multilaterali

Numru importanti ta' regoli dwar il-kunflitt tal-liġijiet ġejjin minn konvenzjonijiet internazzjonali multilaterali li l-Lussemburgu huwa parti fihom. Il-maġġoranza tal-konvenzjonijiet huma dawk li ġew imfassla fi ħdan il-konferenza tal-Aja tad-dritt internazzjonali privat.

Rendikont ta' dawn il-konvenzjonijiet jista' jiġi kkonsultat fuq is-sit tal-Konferenza tal-Aja.

1.3 Konvenzjonijiet bilaterali prinċipali

Ċerti konvenzjonijiet bilaterali fihom regoli dwar il-kunflitti tal-liġijiet. Għal aktar dettalji kkonsulta s-sit web Legilux.

2 L-implimentazzjoni tar-regoli dwar il-kunflitt ta' liġijiet

2.1 L-obbligu tal-imħallef li japplika b'inizjattiva tiegħu stess ir-regoli dwar il-kunflitt ta' liġijiet

Fir-rigward tal-istat tal-persuni, l-imħallef iqajjem il-kunflitt tal-liġijiet *ex officio*. Dan mhuwiex il-każ jekk il-partijiet għandhom l-għażla tal-liġi applikabbli, bħal pereżempju f'materji kuntrattwali, minħabba l-prinċipju tal-libertà tal-għażla tal-liġi applikabbli mill-partijiet. F'dan il-każ, l-imħallef iqajjem ir-regola tal-kunflitt tal-liġijiet *ex officio* biss jekk tkun tirrigwarda sitwazzjoni ta' frodi kkaratterizzata mil-liġi.

L-imħallef li il-kwistjoni tkun tressqet quddiemu japplika b'mod awtomatiku l-liġi nazzjonali tiegħu jekk il-partijiet ma jkunux talbu l-applikazzjoni ta' liġi barranija.

2.2 Rinviju dwar l-għażla ta' liġijiet

Fil-Lussemburgu, fl-oqsma mhux koperti minn konvenzjoni internazzjonali jew minn regolament Ewropew, li jeskludu speċjalment ir-rinvijju, il-ġurisprudenza taċċetta r-rinvijju b'mod limitat. Jekk ir-rinvijju fil-mument tal-applikazzjoni tar-regola tal-kunflitt jindika l-liġi tal-imħallef li l-kwistjoni tinsab quddiemu, ir-rinvijju jiġi ammess, iżda jieqaf hemm. Huwa kkunsidrat li jindika l-liġi sostantiva tal-imħallef li l-kwistjoni tinsab quddiemu.

Ir-rinviju huwa eskluż fil-materji fejn il-partijiet għandhom il-libertà tal-għażla tal-liġi applikabbli.

2.3 Bidla f'element ta' konnessjoni

Il-bidla fiċ-ċirkostanzi tal-każ hija l-ipoteżi fejn, b'tibdil fl-element tal-fattur ta' konnessjoni li jindika l-liġi applikabbli, kwistjoni tiġi mressqa suċċessivament quddiem żewġ sistemi legali differenti. Huwa deskritt bħala kunflitt tal-liġijiet matul iż-żmien minħabba tibdil fil-fattur ta' konnessjoni.

Għalhekk fil-Lussemburgu tiġi applikata l-liġi l-ġdida b'effetti futuri ta' kwistjoni li seħħet fil-passat b'kunsiderazzjoni tal-effetti li jippersistu. Madankollu l-liġi l-ġdida li tindika r-regola tal-kunflitt tiġi applikata meta jkun hemm tibdil f'sitwazzjoni li seħħet taħt il-liġi antika li dak iż-żmien kienet applikabbli.

2.4 Eċċezzjonijiet għall-applikazzjoni normali tar-regoli dwar il-kunflitt ta' liġijiet

Jeżistu ipoteżi fejn l-imħallef li quddiemu tinsab il-kwistjoni jrid japplika l-liġi nazzjonali tiegħu anke jekk ir-regola tal-kunflitt tal-liġijiet tagħti l-kompetenza lil liġi oħra:

L-impossibiltà li tinstab il-liġi barranija applikabbli

F'każ ta' persuni apolidi

Fin-nuqqas ta' soluzzjoni mil-liġi barranija

F'każ ta' teħid ta' miżuri provviżorji urġenti

Meta l-liġi barranija tmur kontra l-ordni pubblika tal-Istat tal-qorti konċernata

Meta minħabba dispożizzjonijiet ta' applikazzjoni immedjata l-imħallef japplika xorta waħda l-liġi tal-post:

Liġijiet ta' proċedura u liġijiet ta' organizzazzjoni ġudizzjarja

Dispożizzjonijiet legali li jirregolaw il-protezzjoni tal-ħaddiema u dawk li jirregolaw il-kera

Il-protezzjoni legali tal-konsumaturi

Fl-aħħar nett, jekk l-applikazzjoni tal-liġi tal-imħallef li il-kwistjoni tinsab quddiemu tiġi miċħuda miż-żewġ partijiet bi skop li jidher ċarament frawdolenti biex tapplika liġi barranija b'mod artifiċjali, l-imħallef għandu jirrifjuta li jikkunsidra din il-liġi u jerġa' japplika l-liġi nazzjonali tiegħu.

2.5 Prova ta' liġi barranija

Peress li fil-Lussemburgu l-liġi barranija tikkostitwixxi, għall-imħallef Lussemburgiż, fatt, fil-prinċipju min jallega fatt irid iġib prova tiegħu. Għalhekk hija r-responsabbiltà tal-partijiet u aktar preċiżament għal dik li għandha talba soġġetta għal liġi barranija li għandha ġġib il-provi.

3 Ir-regoli dwar il-kunflitt ta' liġijiet

3.1 Obbligi kuntrattwali u atti legali

Fil-prinċipju l-obbligi kuntrattwali huma regolati mill-volontà espressa mill-partijiet, flimkien mal-ħarsien tad-dispożizzjonijiet obbligatorji tal-ordni pubblika u kontra l-frodi skont il-liġi.

Fin-nuqqas ta' għażla espressa mill-partijiet, japplikaw id-dispożizzjonijiet tal-konvenzjoni ta' Ruma tal-1980 u tar-Regolament Nru 593/2008 tas-17 ta' Ġunju 2008. F'din it-tieni ipoteżi, l-imħallef japplika l-aktar liġi xierqa oġġettivament.

3.2 Obbligi mhux kuntrattwali

Fil-prinċipju l-obbligi kuntrattwali huma regolati mil-liġi tal-post fejn seħħ il-fatt li kkawża l-ħsara jew li ta lok għall-obbligu, sakemm ma jkunx hemm liġi oħra li għandha rabta aktar mill-qrib mal-fatti jew tapplika xi konvenzjoni internazzjonali.

3.3 L-istat personali, l-aspetti tiegħu marbuta mal-istat ċivili (isem, domiċilju, kapaċità)

Fil-prinċipju, l-istatut personali huwa soġġett għal-liġi nazzjonali tal-persuna fiżika, bl-eċċezzjoni ta' kriterji emerġenti bħar-residenza abitwali tal-partijiet konċernati u l-aktar dik tal-minuri konċernati. Dan jgħodd ukoll għal kif jintgħażel l-isem, kif jinkiteb u l-kundizzjonijiet tal-bidla tal-isem għaliex dan huwa parti mill-istat tal-persuna.

Il-kapaċità ġenerali biex jingħadda att ġuridiku kif ukoll il-kapaċità li wieħed jibda proċedimenti legali huma regolati mil-liġi nazzjonali tal-persuna konċernata. Madankollu, il-*locus standi* huwa regolat mil-liġi applikabbli għal dan id-dritt, minħabba li huwa bbażat fil-fond fuq il-liġi. Fi kwistjonijiet kuntrattwali din ir-regola hija kemxejn differenti, għaliex il-kontroparti *in bona fide* tkun ġiet sorpriża minn kawża ta' inkapaċità mhux magħrufa fil-pajjiż fejn seħħ l-obbligu. Għalhekk huwa ammess illi l-liġi nazzjonali ċċedi quddiem il-liġi tal-post ta' eżekuzzjoni.

3.4 Li tiġi stabbilita r-relazzjoni bejn il-ġenituri u t-tfal, inkluża l-adozzjoni

3.4.1 Li tiġi stabbilita r-relazzjoni bejn il-ġenituri u t-tfal

Fil-Lussemburgu, f'dak li għandu x'jaqsam mal-filjazzjoni leġittima, hija l-liġi illi tirregola ż-żwieġ li tapplika, jiġifieri l-liġi nazzjonali komuni tal-ġenituri, jew inkella l-liġi tad-domiċilju komuni, jew il-liġi tal-*lex fori*.

Dak kollu li għandu x'jaqsam mal-istabbiliment tar-rabta tal-filjazzjoni naturali huwa regolat mil-liġi nazzjonali tal-minuri.

Dwar in-natura tal-provi biex tiġi stabbilita l-filjazzjoni, il-kundizzjonijiet meħtieġa għar-rikonoxximent, il-preskrizzjoni u d-dekadenza għall-kontestazzjoni tal-filjazzjoni u l-mezzi ta' difiża kontra t-talba, tapplika l-liġi nazzjonali tal-minuri.

3.4.2 L-adozzjoni

- Kundizzjonijiet tal-adozzjoni

Fil-prinċipju, skont l-Artikolu 370 tal-Kodiċi Ċivili, il-kundizzjonijiet meħtieġa għall-adozzjoni huma regolati mil-liġi nazzjonali ta' wieħed jew taż-żewġ persuni li jkunu se jadottaw. Jekk iż-żewġ konjuġi li jkunu se jadottaw ikunu ta' nazzjonalitajiet differenti, tapplika l-liġi tar-residenza abitwali komuni tagħhom meta' jkunu ressqu t-talba. Il-kundizzjonijiet meħtieġa biex persuna tiġi adottata jibqgħu, fil-prinċipju, regolati mil-liġi nazzjonali tal-persuna adottata. Hemm eċċezzjoni għal dan il-prinċipju, jiġifieri meta l-adozzjoni tagħti ċ-ċittadinanza tal-adottant lill-persuna adottata. F'dan il-każ il-kundizzjonijiet huma regolati mil-liġi nazzjonali tal-adottant.

- L-effetti tal-adozzjoni

Hija l-liġi nazzjonali ta' wieħed jew taż-żewġ adottanti li tirregola l-effetti tal-adozzjoni. Jekk l-adozzjoni ssir minn żewġ konjuġi ta' nazzjonalitajiet differenti jew apolidi, jew jekk wieħed mill-konjuġi biss ikun persuna apolida, tapplika l-liġi tar-residenza abitwali komuni tagħhom fil-mument meta sseħħ l-adozzjoni.

F'każ ta' adozzjonijiet barranin jista' jkun hemm kunflitt bejn ir-regoli ta' kompetenza promulgati mil-liġi nazzjonali tal-adottant u tal-persuna adottata rispettivament. F'dan il-każ l-adozzjoni tiġi konkluża u tkun valida jekk jiġu mħarsa l-forom previsti mil-liġi tal-pajjiż fejn seħħet l-adozzjoni u saret quddiem l-awtoritajiet kompetenti indikati minn din l-istess liġi.

3.5 Iż-żwieġ, koppji mhux miżżewġin/li jikkoabitaw, sħubijiet, divorzju, separazzjoni ġudizzjarja, obbligi ta' manteniment

3.5.1 Żwieġ

- Il-kundizzjonijiet għall-validità ta' żwieġ

Il-kundizzjonijiet formali huma fil-prinċipju regolati mil-liġi tal-post fejn ġie ċċelebrat iż-żwieġ.

Biex żwieġ ikun validu, skont il-konvenzjoni tal-Aja tal-14 ta' Marzu 1978 dwar id-dikjarazzjoni u r-rikonoxximent tal-validità taż-żwiġijiet, iridu jiġu mħarsa l-kundizzjonijiet sostantivi previsti mil-liġijiet interni ta' kull wieħed mill-konjuġi. Il-liġijiet interni huma dawk indikati mir-regoli ta' kunflitt tal-liġijiet tal-Istat fejn ġie ċċelebrat iż-żwieġ. Imbagħad jeħtieġ ukoll illi, bil-kundizzjoni illi konjuġi minnhom ikollu n-nazzjonalità ta' dan l-Istat jew ikollu r-residenza abitwali tiegħu hemmhekk, jiġu mħarsa l-kundizzjonijiet sostantivi mitluba mil-liġi tal-Istat fejn ġie ċċelebrat iż-żwieġ. Il-liġi li tirregola l-kundizzjonijiet għall-validità taż-żwieġ tapplika wkoll għall-kundizzjonijiet sostantivi għall-kawża ta' annullament taż-żwieġ.

Għaż-żwiġijiet barranin, hemm il-preżunzjoni ta' validità jekk iċ-ċertifikat taż-żwieġ ikun redatt skont ir-rekwiżiti tal-forma stabbilita mil-liġi tal-post fejn ġie ċċelebrat. Ir-rikonoxximent jista' jiġi rifjutat jekk iż-żwieġ iċċelebrat barra l-pajjiż ikun manifestament inkompatibbli mal-ordni pubblika nazzjonali tal-Lussemburgu.

- L-effetti taż-żwieġ

Fin-nuqqas ta' nazzjonalità komuni, l-effetti fil-Lussemburgu jiġu regolati fil-prinċipju mil-liġi tad-domiċilju komuni tal-konjuġi, jiġifieri l-post fejn il-koppja tkun effettivament stabbilita.

3.5.2 Koppji mhux miżżewġin/li jikkoabitaw u sħubijiet

M'hemmx regoli speċifiċi dwar il-konflitt ta' liġijiet għall-unjoni tal-liġi komuni jew il-koabitazzjoni sa fejn, skont il-liġi Lussemburgiża, ir-relazzjonijiet bejn il-koppji mhux miżżewġin li jgħixu flimkien jikkostitwixxu sitwazzjoni de facto.

Il-liġi applikabbli għas-sħubiji ċivili konklużi fil-Lussemburgu hija l-"*lex fori*".

Tista' ssir iskrizzjoni fir-reġistru ċivili, għas-sħab li rreġistraw is-sħubija tagħhom barra l-pajjiż, jekk iż-żewġ partijiet kienu jissodisfaw, fid-data tal-konklużjoni tas-sħubija barra l-pajjiż, il-kundizzjonijiet previsti fl-Artikolu 4. Ladarba s-sħubija barranija tiġi rikonoxxuta l-Lussemburgu hija tgawdi mill-istess vantaġġi mogħtija lis-sħubiji Lussemburgiżi.

3.5.3 Id-divorzju u s-separazzjoni ġudizzjarja

Jekk il-konjuġi jkunu tal-istess nazzjonalità, id-divorzju u s-separazzjoni personali jkunu regolati mil-liġi nazzjonali tagħhom it-tnejn. Fil-każ kuntrarju, hija l-liġi tad-domiċilju komuni tagħhom illi tapplika. Jekk l-anqas dawn iż-żewġ kriterji ma jgħoddu f'dan il-każ, tapplika l-"*lex fori*".

Dawn ir-regoli japplikaw ukoll għall-ammissibiltà tad-divorzju b'mod ġenerali, għall-kawżi, għall-effetti u għall-miżuri kumplimentari tiegħu.

3.5.4 L-obbligi ta' manteniment

Skont l-Artikolu 15 tar-Regolament (KE) Nru 4/2009 dwar l-obbligi ta' manteniment, il-liġi applikabbli hija ddeterminata skont il-Protokoll tal-Aja tat-23 ta' Novembru 2007 dwar l-irkupru internazzjonali ta' appoġġ tat-tfal u forom oħra ta' manteniment familjari. Il-prinċipju huwa dak tal-applikazzjoni tal-liġi tal-Istat tar-residenza abitwali tal-kreditur tal-manteniment, iżda l-partijiet jistgħu jagħżlu, bi ftehim reċiproku, li, għal proċedimenti li diġà qegħdin fis-seħħ, jinnominaw il-liġi tal-forum jew waħda mil-liġijiet li ġejjin:

a) il-liġi ta' kwalunkwe Stat li xi waħda mill-partijiet tkun ċittadina tiegħu meta ssir in-nomina;

b) il-liġi tal-Istat tar-residenza abitwali ta' kwalunkwe parti fiż-żmien tan-nomina;

c) il-liġi magħżula mill-partijiet kif applikabbli, jew il-liġi fil-fatt applikata, għar-reġim tal-proprjetà tagħhom;

d) il-liġi magħżula mill-partijiet kif applikabbli, jew il-liġi fil-fatt applikata, għad-divorzju jew is-separazzjoni legali tagħhom.

3.6 Reġimi matrimonjali dwar il-proprjetà

Ir-reġim matrimonjali huwa sottomess għal-liġi interna magħżula mill-konjuġi qabel iż-żwieġ.

Jekk, fil-mument tal-konklużjoni taż-żwieġ, il-konjuġi ma jkunux għamlu għażla, il-liġi applikabbli tiġi determinata skont il-konvenzjoni tal-Aja tal-14 ta' Marzu 1978 dwar id-dikjarazzjoni u r-rikonoxximent tal-validità taż-żwieġ.

Skont il-konvenzjoni tal-Aja tal-14 ta' Marzu 1978 il-konjuġi jistgħu jagħżlu waħda biss minn dawn il-liġijiet li ġejjin:

1. il-liġi tal-Istat li wieħed mill-konjuġi jkun ċittadin tiegħu fil-mument tal-għażla;
2. il-liġi tal-Istat li wieħed mill-konjuġi jkollu r-residenza abitwali fit-territorju tiegħu fil-mument tal-għażla;
3. Il-liġi tal-ewwel Stat li wieħed mill-konjuġi jkun se jistabbilixxi residenza abitwali ġdida fit-territorju tiegħu wara ż-żwieġ.

Il-liġi magħżula mbagħad tapplika għall-beni kollha tagħhom.

Madankollu, sew jekk il-konjuġi jkunu għażlu l-liġi skont il-punti preċedenti u sew jekk le, huma jkunu jistgħu jagħżlu, f'dak li għandu x'jaqsam mal-propjetà immobbli jew xi ftit minnhom, il-liġi tal-post fejn tinsab il-propjetà immobbli. Huma jistgħu jiddeċiedu wkoll illi l-propjetà immobbli li jkunu se jixtru wara tiġi regolata mil-liġi tal-post fejn tkun tinsab.

F'każ ta' nuqqas ta' għażla mill-partijiet l-imħallef ikollu jara liema kienet l-għażla taċita tagħhom. Hemm preżunzjoni għal-liġi interna tal-Istat li fuq it-territorju tiegħu jistabbilixxu l-ewwel residenza abitwali tagħhom wara ż-żwieġ.

Madankollu, fil-każijiet li ġejjin, ir-reġim matrimonjali huwa sottomess, f'konformità mal-Konvenzjoni tal-Aja tal-14 ta' Marzu 1978, għal-liġi interna tal-Istat tan-nazzjonalità komuni tal-konjuġi:

1. jekk id-dikjarazzjoni prevista mill-Artikolu 5 tkun saret minn dan l-Istat u l-effett tagħha ma jkunx eskluż mis-subparagrafu 2 ta' dan l-Artikolu;
2. jekk dan l-Istat ma jkunx Parti mill-Konvenzjoni, il-liġi interna tiegħu hija applikabbli skont id-dritt internazzjonali privat tiegħu u jekk il-konjuġi jkunu stabbilew l-ewwel residenza abitwali tagħhom wara ż-żwieġ;

a) fi Stat li għamel id-dikjarazzjoni prevista skont l-Artikolu 5,

jew

b) fi Stat li mhux Parti mill-Konvenzjoni u fejn id-dritt internazzjonali privat jindika wkoll l-applikazzjoni tal-liġi nazzjonali tiegħu;

3. jekk il-konjuġi ma jistabbilux fuq it-territorju tal-istess Stat Membru l-ewwel residenza abitwali tagħhom wara ż-żwieġ.

Fin-nuqqas ta' residenza abitwali tal-konjuġi fuq it-territorju tal-istess Stat u fin-nuqqas ta' nazzjonalità komuni, ir-reġim matrimonjali tagħhom jiġi regolat mil-liġi interna tal-Istat li miegħu, ikkunsidrati ċ-ċirkostanzi kollha, għandhom l-aktar rabtiet mill-qrib.

Il-liġi applikabbli tista' tinbidel b'mod volontarju bil-mod previst mil-liġi l-ġdida magħżula.

3.7 Testmenti u s-suċċessjoni

Id-dispożizzjonijiet tar-Regolament (UE) Nru 650/2012 tal-4 ta' Lulju 2012 japplikaw għas-suċċessjonijiet miftuħa mis-17 ta' Awwissu 2015. L-Artikolu 21 tar-Regolament jistabbilixxi l-liġi tal-Istat li kellu r-residenza abitwali tiegħu fih id-deċedut fil-mument tal-mewt bħala l-liġi applikabbli għas-suċċessjoni fl-intier tagħha.

Is-suċċessjonijiet miftuħa qabel is-17 ta' Awwissu 2015 jibqgħu regolati mir-regoli Lussemburgiżi dwar il-konflitt tal-liġijiet.

- Is-suċċessjoni ġudizzjarja

Fil-Lussemburgu s-suċċessjoni hija maqsuma f'diversi lottijiet: Lott ta' propjetà mobbli u lott jew aktar ta' propjetajiet immobbli. Biex wieħed ikun jaf jekk beni humiex mobbli jew immobbli trid tiġi applikata l-"*lex fori*".

Is-suċċessjoni tal-beni mobbli hija regolata prinċipalment mil-liġi tal-aħħar domiċilju tad-*decujus* dakinhar ta' mewtu. Id-domiċilju jiġi determinat skont ir-regoli tal-Kodiċi Ċivili.

Is-suċċessjoni tal-propjetà immobbli hija soġġetta għal-liġi tal-Istat tal-post ta' kull propjetà immobbli.

- Is-suċċessjoni testamentarja

Fil-prinċipju, huwa l-istatus personali li jirregola l-kapaċità ġenerali biex wieħed jiddisponi mill-propjetà "*causa mortis*". Madankollu l-inkapaċitajiet speċifiċi jaqgħu taħt il-qasam tal-liġi tas-suċċessjoni. Il-kapaċità ġenerali biex wieħed jiret bis-saħħa tax-xewqa ta' ħaddieħor taqa' taħt il-liġi personali.

3.8 Proprjetà reali

Il-propjetà immobbli tiġi determinata b'konformità mad-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 3 tal-Kodiċi Ċivili, mil-liġi tal-Istat fejn tinsab il-propjetà. Dan jgħodd ukoll għall-kontenut tad-drittijiet reali fejn jistgħu jiġu affettwati, mill-ħolqien u t-trażmissjoni tagħhom u mir-reġim tal-*usucapio*.

3.9 Insolvenza

Dak li ma jaqax fil-kamp t'applikazzjoni tar-Regolamenti tal-UE 1346/2000 u 2015/848 fil-qasam ta' falliment jiġi regolat mil-liġi tal-post fejn infetħu l-proċeduri ta' falliment.

Din il-liġi tapplika wkoll għall-effetti tal-proċeduri kollettivi miftuħa fil-Lussemburgu u għal dawk iddikjarati barra l-pajjiż. Madankollu, għall-effetti partikolari tal-falliment ta' waħda mill-partijiet fuq id-drittijiet li jistgħu jiġu invokati mill-kontroparti tagħha, hija l-liġi tal-Istat fejn ġie ddikjarat il-falliment illi tapplika.
Il-kompetenza ta' din l-imsemmija liġi hija limitata għall-effetti speċifiċi u ma tkoprix l-aspetti kollha tal-operazzjoni affettwata mill-falliment.

L-aħħar aġġornament: 06/05/2019

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali ta' din il-paġna tinżamm mill-punt ta' kuntatt tan-NĠE rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-oriġinal mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidhirx fit-traduzzjonijiet. La l-NĠE u lanqas il-Kummissjoni Ewropea ma jaċċettaw ebda responsabbiltà fir-rigward ta' kwalunkwe informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Liema liġi tapplika - Malta

1 L-għejun tar-regoli fis-seħħ

1.1 Regoli nazzjonali

Il-liġijiet nazzjonali huma statutorji (jiġifieri liġijiet miktubin). Dawn huma aċċessibbli mingħajr ħlas fis- sit elettroniku tal-Liġijiet ta' Malta. Wara li ssieħbet mal-Unjoni Ewropea fl-2004, is-sistema legali Maltija tinkorpora wkoll il-liġijiet u r-regolamenti tal-UE li huma direttament applikabbli jew trasposti fil-liġijiet Maltin u li x'aktarx jieħdu preċedenza fuq il-leġiżlazzjoni domestika.
Għalkemm il-prinċipju tal-preċedent ma għandux għeruq fil-liġi Maltija u ma jsibx applikazzjoni vinkolanti f'Malta, il-qrati Maltin ġeneralment għandhom tendenza jagħtu piż lis-sentenzi preċedenti, partikolarment deċiżjonijiet mogħtija mill-Qorti tal-Appell u l-Qorti Kostituzzjonali (it-tnejn Qrati Superjuri f'Malta).

1.2 Konvenzjonijiet internazzjonali multilaterali

Il-Konvenzjoni tal-5 ta' Ottubru 1961 li Telimina l-Eżiġenza tal-Leġiżlazzjoni ta' Atti Pubbliċi Barranin
Il-Konvenzjon tal-15 ta' Novembru 1965 dwar in-Notifika Barra mill-Pajjiż ta' Dokumenti Ġudizzjarji u Ekstraġudizzjarji fi Kwistjonijiet Ċivili jew Kummerċjali
Il-Konvenzjoni tat-18 ta' Marzu 1970 dwar it-Teħid ta' Evidenza Barra mill-Pajjiż fi Kwistjonijiet Ċivili jew Kummerċjali
Il-Konvenzjoni tal-25 ta' Ottubru 1980 dwar l-Aspetti Ċivili tal-Ħtif Internazzjonali ta' Minuri
Il-Konvenzjoni tal-25 ta' Ottubru 1980 dwar Aċċess Internazzjonali għal Ġustizzja
Il-Konvenzjoni tal-1 ta' Lulju 1985 dwar il-Liġi Applikabbli għat-Trusts u r-Rikonoxximent tagħhom
Il-Konvenzjoni tal-25 ta' Jannar 1988 dwar l-Assistenza Amministrattiva Reċiproka fi Kwistjonijiet ta' Taxxa
Il-Konvenzjoni tas-16 ta' Jannar 1992 dwar il-Protezzjoni tal-Wirt Arkeoloġiku
Il-Konvenzjoni tad-29 ta' Mejju 1993 dwar il-Protezzjoni tal-Ulied u l-Kooperazzjoni f'Adozzjonijiet bejn Pajjiż u ieħor
Il-Konvenzjonitad-19 ta' Ottubru 1996 dwar il-Ġuriżdizzjoni, il-Liġi Applikabbli, ir-Rikonoxximent, l-Infurzar u l-Kooperazzjoni dwar ir-Responsabbiltà tal-Ġenituri u l-Miżuri għall-Protezzjoni tat-Tfal
Il-Konvenzjoni ta' Ruma tal-1980 dwar il-Liġi Applikabbli għall-Obbligi Kuntrattwali
Il-Konvenzjoni tat-30 ta' Ġunju 2005 dwar Ftehimiet dwar l-Għażla tal-Forum
Il-Konvenzjoni tat-23 ta' Novembru 2007 dwar l-Irkupru Internazzjonali tal-Manteniment għat-Tfal u Forom Oħra ta' Manteniment tal-Familja
Il-Protokoll tat-23 ta' Novembru 2007 dwar il-Liġi Applikabbli għall-Obbligi ta' Manteniment
Malta rratifikat ukoll numru ta' Trattati tan-Nazzjonijiet Uniti - l-istatus tar-ratifika jista' jiġi vverifikat hawnhekk.

1.3 Konvenzjonijiet bilaterali prinċipali

Ma nafux b'xi konvenzjonijiet bilaterali li fihom dispożizzjonijiet dwar l-għażla tal-liġi li Malta hija firmatarja tagħhom.

2 L-implimentazzjoni tar-regoli dwar il-kunflitt ta' liġijiet

2.1 L-obbligu tal-imħallef li japplika b'inizjattiva tiegħu stess ir-regoli dwar il-kunflitt ta' liġijiet

Ir-regoli dwar il-kunflitti tal-liġijiet ma jistgħux jitqajmu *ex officio* mill-imħallef; dawn ir-regoli japplikaw biss jekk tal-inqas waħda mill-partijiet fil-kawża tkun sostniet illi hemm kunflitt ta' liġijiet. Il-parti li tqajjem din l-eċċezzjoni trid tagħti prova suffiċjenti lill-qorti dwar il-kontenut tal-liġi barranija. Fin-nuqqas ta' din l-eċċezzjoni, jew ta' prova sodisfaċenti, il-qrati nazzjonali għandhom jiddeċiedu skont il-liġi Maltija.

2.2 Rinviju dwar l-għażla ta' liġijiet

Il-pożizzjoni Maltija mhix ċara rigward l-applikazzjoni tad-duttrina ta' rinviju. Ir-regoli kodifikati dwar l-għażla tal-liġi huma limitati u għalhekk ta' spiss iridu jiġu applikati regoli mhux kodifikati tal-Dritt Internazzjonali Privat mill-qrati biex jiġi determinat liema liġi għandha tapplika fil-każ partikolari. Fil-fatt, il-Qrati Maltin qalu illi fin-nuqqas ta' leġiżlazzjoni li tirregola d-dritt internazzjonali privat, il-Qrati Maltin għandhom jirrikorru għall-prinċipji tad-Dritt Komuni Ingliż. Fid-dawl ta' dawn il-kunsiderazzjonijiet, il-qrati Maltin jadottaw l-applikazzjoni Ingliża tar-rinviju. Għalhekk, id-duttrina ta' rinviju tiġi miċħuda f'każ ta' delitti, assigurazzjoni u kuntratti. Madankollu hija tapplika f'każ tal-validità ta' testmenti, talbiet dwar propjetà immobbli barranija u kwistjonijiet dwar il-liġi tal-familja.

2.3 Bidla f'element ta' konnessjoni

Dan jiġi trattat billi jiġi speċifikat f'kull regola tal-għażla tal-liġi l-mument li fih jiġi identifikat il-fattur ta' konnessjoni.

2.4 Eċċezzjonijiet għall-applikazzjoni normali tar-regoli dwar il-kunflitt ta' liġijiet

Il-Qrati Maltin jistgħu jirrifjutaw illi japplikaw liġi barranija li tmur kontra l-politika pubblika Maltija u jekk dik il-liġi barranija tista' tiġi karatterizzata bħala dritt fiskali barrani jew liġi kriminali.

2.5 Prova ta' liġi barranija

L-eċċezzjoni ta' liġi barranija trid tiġi pruvata bħala kwistjoni ta' fatt u mhux bħala punt ta' dritt. Il-Qrati Maltin għandhom is-setgħa jinterpretaw il-leġiżlazzjoni domestika iżda mhux li jinterpretaw il-kontenut tal-liġi barranija huma stess. Sabiex tifhem il-liġi barranija, il-Qorti taħtar esperti dwar il-liġi barranija. Il-partijiet fil-kawża wkoll jistgħu jressqu rapporti mħejjija minn diversi esperti bħala parti mill-provi tagħhom.
L-oneru tal-provi jaqa' fuq il-parti li tqajjem l-eċċezzjoni, jiġifieri l-konvenut fil-kawża.

3 Ir-regoli dwar il-kunflitt ta' liġijiet

3.1 Obbligi kuntrattwali u atti legali

F'każijiet li jikkonċernaw l-obbligi kuntrattwali f'pajjiżi mhux fl-UE, tapplika l-Konvenzjoni ta' Ruma tal-1980, b'riżultat tal-Att li Jirratifika l-Konvenzjoni ta' Ruma fuq l-Obbligazzjonijiet Kuntrattwali, il-Kapitolu 482 tal-Liġijiet ta' Malta. Min-naħa l-oħra, l-obbligi kuntrattwali fi ħdan il-pajjiżi tal-UE huma regolati mir-Regolament Ruma I (ir-Regolament (KE) 593/2008 dwar il-liġi applikabbli għall-obbligazzjonijiet kuntrattwali.

3.2 Obbligi mhux kuntrattwali

Ir-regoli ta' kunflitt tal-liġijiet għall-obbligi mhux kuntrattwali huma regolati mir-Regolament (KE) 864/2007 dwar il-liġi applikabbli għall-obbligazzjonijiet mhux kuntrattwali (Ruma II).

3.3 L-istat personali, l-aspetti tiegħu marbuta mal-istat ċivili (isem, domiċilju, kapaċità)

Iċ-ċittadinanza Maltija tinkiseb mat-twelid, jekk l-omm jew missier it-tarbija jkunu ċittadini Maltin.
Bil-kontra taċ-ċittadinanza, ir-residenza abitwali tista' tintgħażel mill-individwu meta' jilħaq l-età maġġuri. Ir-residenza abitwali tingħata skont il-post fejn jgħix l-individwu flimkien mal-ħsieb li wieħed jgħix f'dik il-ġuriżdizzjoni rilevanti b'mod indefinit jew permanenti.

Il-kapaċità li wieħed jidħol għal ċerti obbligi, bħal pereżempju ż-żwieġ, kuntratt, attività kummerċjali, testment, eċċ hija determinata minn regoli speċifiċi għal dak il-qasam.

3.4 Li tiġi stabbilita r-relazzjoni bejn il-ġenituri u t-tfal, inkluża l-adozzjoni

3.4.1 Li tiġi stabbilita r-relazzjoni bejn il-ġenituri u t-tfal

Ir-responsabbiltajiet tal-ġenitur għat-tfal tiegħu huma determinati mill-Kodiċi Ċivili Malti, madankollu s-setgħa tal-ġenitur tieqaf *ipso jure* meta l-minuri jilħaq l-età ta' tmintax-il sena. Il-ġuriżdizzjoni tal-qorti Maltija hija determinata mir-Regolament (KE) 2201/2003 dwar il-ġurisdizzjoni u r-rikonoxximent u l-infurzar ta' sentenzi fi kwistjonijiet matrimonjali u kwistjonijiet ta' responsabbilità tal-ġenituri (Brussell IIa). Din tiġi diskussa aktar fil-fond fis-sezzjoni rilevanti.

3.4.2 L-adozzjoni

L-adozzjoni wkoll hija regolata mill-Kodiċi Ċivili Malti u jiġi applikat mill-Qrati Maltin kull meta jkollhom il-ġuriżdizzjoni. L-adozzjonijiet barranin huma rikonoxxuti mil-liġi Maltija skont it-termini tal-Konvenzjoni dwar il-Protezzjoni tal-Ulied u l-Kooperazzjoni f'Adozzjonijiet bejn Pajjiż u ieħor.

3.5 Iż-żwieġ, koppji mhux miżżewġin/li jikkoabitaw, sħubijiet, divorzju, separazzjoni ġudizzjarja, obbligi ta' manteniment

3.5.1 Żwieġ

Il-validità formali ta' żwieġ hija regolata mil-liġi tal-post fejn ġie ċċelebrat iż-żwieġ. F'Malta, il-formalitajiet għaż-żwieġ jinsabu fil-Kapitolu 255 tal-Liġijiet ta' Malta (l-Att dwar iż-Żwieġ). Dan l-Att jirregola, fost oħrajn, ir-restrizzjonijiet fuq iż-żwieġ. Waħda mir-restrizzjonijiet li jsemmi l-Att hija illi "żwieġ bejn persuni li waħda minnhom tkun taħt l-età ta' sittax-il sena jkun null."

Il-liġi applikabbli f'Malta hija li jitqies id-domiċilju tal-konjuġi.

3.5.2 Koppji mhux miżżewġin/li jikkoabitaw u sħubijiet

L-Unjonijiet Ċivili huma regolati mill-Kapitolu 530 tal-Liġijiet ta' Malta (l-Att dwar l-Unjonijiet Ċivili), li mbagħad jirreferi għall-Kapitolu 255. Għalhekk il-formalitajiet u r-rekwiżiti meħtieġa skont il-Kapitolu 255 jridu jiġu sodisfatti wkoll mill-unjonijiet ċivili.

3.5.3 Id-divorzju u s-separazzjoni ġudizzjarja

Qorti Maltija jkollha ġuriżdizzjoni fi proċedimenti ta' divorzju biss skont ir-Regolament (KE) 2201/2003 dwar il-ġurisdizzjoni u r-rikonoxximent u l-infurzar ta' sentenzi fi kwistjonijiet matrimonjali u kwistjonijiet ta' responsabbilità tal-ġenituri. Din tiġi diskussa aktar fil-fond fis-sezzjoni rilevanti.

3.5.4 L-obbligi ta' manteniment

Malta hija marbuta mir-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 4/2009 dwar il-ġurisdizzjoni, il-liġi applikabbli, ir-rikonoxximent u l-eżekuzzjoni tad-deċiżjonijiet u l-kooperazzjoni f'materji relatati ma' obbligi ta' manteniment. Din tiġi diskussa aktar fil-fond fis-sezzjoni rilevanti.

3.6 Reġimi matrimonjali dwar il-proprjetà

Il-liġi applikabbli f'Malta hija l-liġi tal-post fejn tinsab id-dar matrimonjali (lex situs). Skont l-Artikolu 1316 tal-Kodiċi Ċivili jipprovdi li kull żwieġ iċċelebrat Malta jagħti lok għar-reġim tal-komunjoni tal-akkwisti. Barra minn hekk, fir-rigward ta' żwieġ iċċelebrat barra minn Malta bejn konjuġi li mbagħad jistabbilixxu r-residenza tagħhom f'Malta, il-komunjoni tal-akkwisti ssir ir-reġim matrimonjali ta' bejniethom hekk kif jistabbilixxu r-residenza tagħhom f'Malta, sakemm ma jkunux għamlu ftehim minn qabel li jeskludi l-komunjoni tal-akkwisti.

3.7 Testmenti u s-suċċessjoni

Fil-każ ta' wirt u testmenti, il-Qrati Maltin dejjem adottaw id-dritt komuni. Għalhekk f'"każijiet ta' suċċessjoni *ab intestato*" (jiġifieri meta ma jkunx sar testment) għas-suċċessjoni ta' propjetà mobbli tapplika l-liġi tad-domiċilju tat-testatur fil-mument tal-mewt; għas-suċċessjoni tal-proprjetà immobbli tapplika l-liġi tal-qorti fejn tinsab il-propjetà. F'każijiet li jinvolvu testmenti, il-kapaċità tat-testatur biex jagħmel testment hija ddeterminata mil-liġi tal-pajjiż tad-domiċilju tat-testatur fid-data tat-testment. Legatarju għandu l-kapaċità jirċievi propjetà mobbli jekk ikollu l-kapaċità jew taħt il-liġi tad-domiċilju tiegħu stess jew inkella skont il-liġi tad-domiċilju tat-testatur. Barra minn hekk, testment jitqies validu formalment jekk jikkonforma ma' xi waħda minn dawn il-liġijiet li ġejjin: il-liġi tal-post fejn ġie eżegwit it-testment (jiġifieri normalment fejn jiġi ffirmat bix-xhieda) fiż-żmien li ġie eżegwit; il-liġi tad-domiċilju, tar-residenza abitwali jew tan-nazzjonalità tat-testatur fil-ħin li ġie eżegwit it-testment; il-liġi tad-domiċilju, tar-residenza abitwali jew tan-nazzjonalità tat-testatur fil-mument li ġie eżegwit it-testment. Testment huwa formalment validu wkoll b'mod illi jkun jista' jittrasferixxi l-propjetà immobbli jekk ikun konformi mal-liġi tal-ġuriżdizzjoni fejn tinsab il-proprjetà.

3.8 Proprjetà reali

3.9 Insolvenza

Malta hija marbuta bir-Regolament (KE) 1346/2000 dwar proċedimenti ta' insolvenza, kif emendat. Ir-Regolament jipprevedi, fost l-oħrajn, ir-regoli rilevanti fi proċedimenti li jinvolvu l-iżvestiment totali jew parzjali tad-debitur u l-ħatra ta' stralċjarju meta l-interessi ewlenin tad-debitur ikunu fi Stat Membru tal-UE. F' każijiet li ma jaqgħux taħt ir-Regolament (KE) 1346/2000, il-liġi Maltija tiġi applikata fejn il-qorti Maltija jkollha ġuriżdizzjoni, jiġifieri meta l-kumpanija tkun reġistrata Malta.

L-aħħar aġġornament: 11/04/2018

Il-verzjoni bil-lingwa nazzjonali ta' din il-paġna tinżamm mill-punt ta' kuntatt tan-NĠE rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-oriġinal mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidhirx fit-traduzzjonijiet. La l-NĠE u lanqas il-Kummissjoni Ewropea ma jaċċettaw ebda responsabbiltà fir-rigward ta' kwalunkwe informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Jekk jogħġbok innota li l-verżjoni bil-lingwa oriġinali ta' din il-paġna pl ġiet emendata reċentement. Il-verżjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment qed tiġi ppreparata mit-tradutturi tagħna.

Liema liġi tapplika - Polonja

AVVIŻ: It-tweġibiet mogħtija hawn isfel MA JAPPLIKAWX għal sitwazzjonijiet regolati mil-liġi tal-UE

1 L-għejun tar-regoli fis-seħħ

1.1 Regoli nazzjonali

L-Att dwar id-Dritt Internazzjonali Privat tal-4 ta Frar 2011 (il-Ġurnal tal-Liġijiet 2011/80, partita 432, kif emendat) (il-"PILA")

1.2 Konvenzjonijiet internazzjonali multilaterali

Il-Konvenzjoni tal-Aja tas-17 ta' Lulju 1905 dwar iċ-ċaħda tad-drittijiet ċivili u miżuri simili ta' protezzjoni

Il-Konvenzjoni tal-Aja tal-5 ta' Ottubru 1961 dwar il-kunflitti ta' liġijiet relatati mal-forma ta' dispożizzjonijiet testamentarji

Il-Konvenzjoni tal-Aja tal-5 ta' Ottubru 1961 dwar is-setgħat tal-awtoritajiet u tal-liġi applikabbli fir-rigward tal-protezzjoni tat-tfal

Il-Konvenzjoni tal-Aja tal-4 ta' Mejju 1971 dwar il-liġi applikabbli għall-inċidenti tat-traffiku

Il-Konvenzjoni tal-Aja tat-2 ta' Ottubru 1973 dwar il-liġi applikabbli għall-obbligi ta' manteniment

Il-Konvenzjoni dwar il-liġi applikabbli għall-obbligi kuntrattwali nfetħet għall-iffirmar f'Ruma fid-19 ta' Ġunju 1980

Il-Konvenzjoni tal-Aja tad-19 ta' Ottubru 1996 dwar il-ġuriżdizzjoni, il-liġi applikabbli, ir-rikonoxximent, l-eżekuzzjoni u l-kooperazzjoni fir-rigward tar-responsabbiltà tal-ġenituri u l-miżuri għall-protezzjoni tat-tfal

1.3 Konvenzjonijiet bilaterali prinċipali

Il-Polonja ffirmat numru ta’ ftehimiet bilaterali fuq tranżazzjonijiet legali, li kienu jipprevedu wkoll ir-regoli dwar il-kunflitt tal-liġijiet. Dawn jinkludu ftehimiet kemm mal-Istat Membri tal-UE u ma’ pajjiżi terzi. Minħabba li l-istrumenti li jorbtu lill-Istati Membri tal-UE u li jinkludu regoli dwar il-kunflitt tal-liġijiet rigward diversi oqsma jieħdu **preċedenza** fuq ftehimiet bilaterali ffirmati bejn l-Istati Membri, fil-prinċipju, il-ftehimiet ma’ pajjiżi terzi biss għandhom importanza prattika. Dawn jinkludu ftehimiet mal-Belarus (26 ta’ Ottubru 1994), mar-Russja (16 ta’ Settembru 1996), l-Ukrajna (24 ta’ Mejju 1993), ir-Repubblika Demokratika tal-Poplu tal-Korea (28 ta’ Settembru 1986), Cuba (18 ta’ Novembru 1982), il-Vjetnam (22 ta’ Marzu 1993) u b’suċċessjoni (abbażi tal-ftehim mal-Jugoslavja datat 6 ta’ Frar 1960), mal-Bożnija-Ħerzegovina, il-Montenegro u s-Serbja.

2 L-implimentazzjoni tar-regoli dwar il-kunflitt ta’ liġijiet

2.1 L-obbligu tal-imħallef li japplika b’inizjattiva tiegħu stess ir-regoli dwar il-kunflitt ta’ liġijiet

Iva, l-qorti tapplika r-regoli dwar il-kunflitt tal-liġijiet *ex officio*. Hija tapplika wkoll il-liġi barranija ex officio fejn regola dwar il-kunflitt tal-liġijiet tidentifika dik il-liġi bħala applikabbli wkoll għal kwistjoni speċifika.

2.2 Rinviju dwar l-għażla ta’ liġijiet

Skont l-Artikolu 5 tal-PILA, ir-rinvijju bil-maqlub biss huwa permess taħt il-liġi Pollakka.

Il-Paragrafu 1 ma japplikax jekk il-liġi applikabbli ġiet determinata:

1) bl-għażla tal-liġi;

2) skont il-forma tat-tranżazzjoni legali;

3) fir-rigward ta’ obbligi kuntrattwali, obbligu mhux kuntrattwali jew tranżazzjoni legali unilaterali li għalihom dan l-Att jistabbilixxi l-liġi applikabbli.

2.3 Bidla f'element ta' konnessjoni

2.4 Eċċezzjonijiet għall-applikazzjoni normali tar-regoli dwar il-kunflitt ta’ liġijiet

Id-derogi mill-applikazzjoni tal-liġi stipulati mir-regoli dwar il-kunflitt tal-liġijiet li għandhom x’jaqsmu mar-relazzjoni legali huma previsti fl-Artikoli 3 u 10 tal-PILA.

Artikolu 3(1). Fejn l-Att jeħtieġ l-applikazzjoni tal-lex patriae u ma jkunx possibbli li tiġi determinata n-nazzjonalità tal-persuna konċernata, jekk ma għandhiex nazzjonalità jew ma jistax jiġi determinat il-kontenut tal-lex patriae, tapplika l-liġi tad-domiċilju tal-persuna u, fejn ma jkollhiex domiċilju, tapplika l-liġi tar-residenza abitwali tagħha.

Artikolu 10(1). Fejn ikun impossibbli li jiġu stabbiliti ċ-ċirkostanzi li jiddeterminaw l-applikabbiltà tal-liġi, tapplika l-liġi li magħha hija l-aktar marbuta r-relazzjoni legali. Barra minn hekk, il-liġi Pollakka għandha tapplika fejn ikun impossibbli li jiġi determinat il-kontenut tal-liġi barranija applikabbli f’ammont ta’ żmien raġonevoli.

Barra minn hekk ukoll, l-Artikolu 67 tal-PILA jgħid illi fejn ma tiġi identifikata l-ebda liġi applikabbli fil-PILA, f’regolamenti speċifiċi, fi ftehimiet internazzjonali rratifikati u eżegwibbli fil-Polonja jew fil-liġi tal-UE, il-liġi li tirregola r-relazzjoni legali **għandha tkun il-liġi tal-pajjiż li magħha hija l-aktar marbuta r-relazzjoni legali.**

2.5 Prova ta’ liġi barranija

Il-qorti tidentifika u tapplika l-liġi barranija *ex officio* - l-Artikolu 1143 tal-Kodiċi Pollakk tal-Proċedura Ċivili.

3 Ir-regoli dwar il-kunflitt ta’ liġijiet

3.1 Obbligi kuntrattwali u atti legali

Ir-regoli dwar il-kunflitt tal-liġijiet rilevanti stabbiliti fil-PILA:

Artikolu 28(1). 1. Il-liġi applikabbli għall-obbligi kuntrattwali għandha tiġi determinata mir-Regolament Nru 593/2008 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-17 ta’ Ġunju 2008 dwar il-liġi applikabbli għall-obbligazzjonijiet kuntrattwali (Ruma I) (ĠU L 177, tal-4 ta’ Lulju.2008, p.6). Id-dispożizzjonijiet tar-Regolament għandhom japplikaw fejn hu xieraq għall-obbligazzjonijiet kuntrattwali esklużi mill-kamp ta’ applikazzjoni tiegħu mill-Artikolu 1(2)(j) tar-Regolament imsemmi fil-paragrafu 1.

Skont l-Artikolu 29(1) tal-PILA, fejn il-liġi Pollakka tipprovdi għal obbligu ta’ assigurazzjoni, il-kuntratt tal-assigurazzjoni għandu jiġi regolat mil-liġi Pollakka.

2. Fejn il-liġi ta’ Stat Membru taż-Żona Ekonomika Ewropea li jipprovdi għal obbligu ta’ assigurazzjoni teħtieġ illi tiġi applikata l-liġi ta’ dak l-Istat Membru għall-kuntratt ta' assigurazzjoni, għandha tapplika dik il-liġi.

L-Artikolu 30(1) Bl-eċċezzjoni tal-każijiet speċifikati fir-Regolament imsemmi fl-Artikolu 28, l-għażla tal-liġi applikabbli ta’ pajjiż ieħor li mhux Stat Membru taż-Żona Ekonomika Ewropea fir-rigward ta’ kuntratt li huwa marbut mill-qrib mat-territorju ta’ mill-inqas Stat Membru wieħed ma tistax iċċaħħad lill-konsumaturi mill-protezzjoni mogħtija lilhom mil-liġi Pollakka li tittrasponi d-direttivi li ġejjin:

1) Id-Direttiva tal-Kunsill 93/13 KEE tal-5 ta’ April 1993 dwar klawżoli inġusti f’kuntratti mal-konsumatur (ĠU L 95 tal-21 ta’ April 1993, p. 29); ĠU UE Edizzjoni Speċjali bil-Pollakk: Kapitolu 15 Volum 2 p. 288);

2) (imħassar);

3) Id-Direttiva 1999/44/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-25 ta' Mejju 1999 dwar ċerti aspetti tal-bejgħ ta' oġġetti tal-konsum u garanziji assoċjati magħhom (ĠU L 171 tas-7 ta’ Lulju 1999, p. 12); ĠU UE Edizzjoni Speċjali bil-Pollakk: Kapitolu 15 Volum 4 p. 223);

4) Id-Direttiva 2002/65/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-23 ta' Settembru 2002 li tikkonċerna t-tqegħid fis-suq b'distanza ta' servizzi finanzjarji ta' konsumaturi u li temenda d-Direttiva tal-Kunsill 90/619/KEE u d-Direttivi 98/7/KE u 98/27/KE (ĠU L 271 tad-9 ta’ Ottubru 2002, p. 16; ĠU UE Edizzjoni Speċjali bil-Pollakk: Kapitolu 6 Volum 4 p. 321);

5) Id-Direttiva 2008/48/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-23 ta' April 2008 dwar ftehim ta’ kreditu għall-konsumatur u li tħassar id-Direttiva tal-Kunsill 87/102/KEE (ĠU L 133, 22.5.2008, p. 66 kif emendata).

2. Fejn il-liġi applikabbli għal kuntratt li huwa kopert mid-Direttiva 2008/122/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal- 14 ta’ Jannar 2009 dwar il-protezzjoni tal-konsumatur rigward ċerti aspetti ta’ kuntratti ta’ timeshare, kuntratti dwar prodotti ta’ vaganza għal perijodu fit-tul, kuntratti ta’ bejgħ mill-ġdid u kuntratti ta’ skambju (ĠU L 33, 3.2.2009, p. 10) hija l-liġi ta’ pajjiż li mhux Stat Membru taż-Żona Ekonomika Ewropea, il-konsumaturi ma jistgħux jiġu miċħuda mill-protezzjoni li jgawdu minnha taħt il-liġi Pollakka li tittrasponi dik id-Direttiva:

1) jekk xi proprjetà immobbli tinsab f’wieħed mill-Istati Membri, jew

2) fir-rigward ta’ ftehim li ma għandux x’jaqsam direttament mal-proprjetà immobbli, jekk operatur ekonomiku jmexxi n-negozju tiegħu jew l-attività professjonali tiegħu f’wieħed mill-Istati Membri jew jittrasferixxi dik l-attività f’wieħed mill-Istati Membri b’xi mod u l-kuntratt jaqa’ taħt dik l-attività.

L-Artikolu 31. Obbligu minħabba titolu ta' sigurtà li mhux kambjala jew ċekk għandu jiġi regolat mil-liġi tal-pajjiż li fih ġie eżegwit jew maħruġ dak it-titolu.

L-Artikolu 32(1) Obbligu li jseħħ minħabba tranżazzjoni legali unilaterali għandu jiġi regolat mil-liġi magħżula mill-parti li qed twettaq dik it-tranżazzjoni. Meta’ ż-żewġ partijiet għal dan l-obbligu jiġu identifikati, il-liġi għanda tintagħżel, tiġi emendata jew imħassra bi ftehim bejn il-partijiet.

2. Fil-każijiet fejn ma ssir l-ebda għażla espressa tal-liġi, obbligu minħabba tranżazzjoni legali unilaterali jiġi regolat mil-liġi tal-pajjiż fejn il-persuna li qed twettaq dik it-tranżazzjoni għandha r-residenza abitwali jew uffiċċju reġistrat tagħha. Jekk il-fatti tal-każ jindikaw illi l-obbligu huwa aktar marbut mill-qrib mal-liġi ta’ pajjiż differenti, tapplika l-liġi ta’ dak il-pajjiż.

…

Skont *l-Artikolu 36 l-effetti ta' ċessjoni ta' riċevibbli fir-rigward ta' partijiet terzi għandhom jiġu determinati mil-liġi tal-pajjiż li għandu ġurisdizzjoni fuq ir-riċevibbli ċeduti.*

L-Artikolu 37. Il-liġi applikabbli għall-assunzjoni tad-dejn hija l-liġi tal-pajjiż b'ġurisdizzjoni fuq id-dejn assunt.

L-Artikolu 38. L-effett ta' bidla fil-valur ta' munita fuq l-ammont ta' dejn għandhom jiġu evalwati skont il-liġi applikabbli għad-dejn.

3.2 Obbligi mhux kuntrattwali

Ir-regoli dwar il-kunflitt tal-liġijiet rilevanti huma stabbiliti fil-PILA:

L-Artikolu 33. Il-liġi applikabbli għall-obbligi riżultanti minn avvenimenti għajr tranżazzjonijiet legali għandha tiġi determinata mir-Regolament (KE) Nru 864 /2007/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-11 ta' Lulju 2007 dwar il-liġi applikabbli għall-obbligazzjonijiet mhux kuntrattwali (ir-Regolament Ruma II) (ĠU L 199, tal-31 ta' Lulju 2007, p.40).

L-Artikolu 34. Il-Konvenzjoni tal-Aja tal-4 ta' Mejju 1971 dwar il-liġi applikabbli għall-inċidenti tat-traffiku (Ġurnal tal-Liġijiet 2003/63 partita 585) tiddetermina l-liġi applikabbli għar-responsabbiltà mhux kontrattwali ta' partijiet terzi minħabba inċidenti tat-traffiku.

L-Artikolu 35. Ir-responsabbiltà tal-partijiet terzi għall-azzjonijiet u omissjonijiet tal-korpi li jeżerċitaw awtorità pubblika f'pajjiż speċifiku għandha tiġi regolata mil-liġi ta' dak il-pajjiż.

3.3 L-istat personali, l-aspetti tiegħu marbuta mal-istat ċivili (isem, domiċilju, kapaċità)

Ir-regoli dwar il-kunflitt tal-liġijiet li japplikaw għall-istatus ta' persuna fiżika:

Il-kapaċità ġuridika ta' persuna fiżika u l-kapaċita tagħha biex twettaq tranżazzjonijiet legali*għandhom jiġu regolati mill-lex patriae tagħha (Artikolu 11(1)).*

2. Fejn persuna fiżika qed twettaq tranżazzjoni legali fi ħdan il-qafas tan-negozju tagħha, ikun suffiċjenti illi jkollha l-kapaċità biex twettaq din it-tranżazzjoni skont il-liġi tal-pajjiż fejn huwa bbażat in-negozju.

3. Il-paragrafu 1 ma jeskludix l-applikazzjoni tal-liġi li tirregola t-tranżazzjoni legali jekk hija tistabbilixxi rekwiżiti speċifiċi fir-rigward tal-kapaċità biex twettaq dik it-tranżazzjoni legali.

Skont l-Artikolu 12, meta jkun ġie ffirmat ftehim minn partijiet li jinsabu fl-istess pajjiż, persuna fiżika li għandha l-kapaċità tiffirma dak il-ftehim skont il-liġi ta' dak il-pajjiż tista' tinvoka inkapaċità skont il-liġi msemmija fl-Artikolu 11(1) biss jekk il-parti l-oħra ma kinitx taf b'dik l-inkapaċità meta ffirmat il-ftehim jew meta' l-parti l-oħra ma kinitx taf b'negliġenza b'dik l-inkapaċità dakinhar tal-iffirmar.

2. Persuna fiżika li twettaq tranżazzjoni legali unilaterali u li għandha l-kapaċità tagħmel hekk skont il-liġi tal-pajjiż fejn saret it-tranżazzjoni tista' tinvoka l-inkapaċità skont il-liġi msemmija fl-Artikolu 11(1) biss jekk din ma taffettwax ħażin lil kull persuna li, meta aġixxiet b'diliġenza dovuta, straħet fuq l-assunzjoni illi dik il-persuna li wettqet it-tranżazzjoni legali kellha l-kapaċità rikjesta biex tagħmel hekk.

3. Jekk persuna fiżika taġixxi permezz ta' rappreżentant, l-applikabilità tal-paragrafi 1 u 2 tiġi determinata miċ-ċirkostanzi rilevanti li jikkonċernaw ir-rappreżentant.

4. Il-paragrafi 1 u 2 ma japplikawx għat-tranżazzjonijiet legali fil-qasam tal-liġi tal-familja u tal-kurazija jew il-liġi tas-suċċessjoni, jew għal xi regolamenti dwar propjetà immobbli f'pajjiż li mhux il-pajjiż li fih twettqet it-tranżazzjoni legali.

Skont l-Artikolu 13(1), ***l-inkapaċità legali*** *għandha tiġi regolata mill-lex patriae tal-persuna fiżika inkapaċitata. Fejn Qorti Pollakka tiddeċiedi dwar l-inkapaċità ta' ċittadin barrani, tapplika l-liġi Pollakka.*

L-Artikolu 14(1) jeħtieġ l-applikazzjoni tal-lex patriae għall- ***preżunzjoni jew dikjarazzjoni tal-mewt****ta' persuna fiżika. Fejn Qorti Pollakka tiddeċiedi dwar il-preżunzjoni jew dikjarazzjoni tal-mewt ta' ċittadin barrani, tapplika l-liġi Pollakka.*

Skont l-Artikolu 16(1), ***id-drittijiet personali*** *ta' persuna fiżika jiġu regolati mil-lex patriae tagħhom.*

Persuna fiżika li d-drittijiet personali tagħha jiġu mhedda jew ġew miksura tista' titlob protezzjoni taħt il-liġi tal-pajjiż li fit-territorju tiegħu seħħ l-avveniment li kkawża din it-theddida jew vjolazzjoni, jew taħt il-liġi tal-pajjiż li fit-territorju tiegħu seħħew l-effetti tal-vjolazzjoni.

Jekk id-drittijiet personali ta' persuna fiżika ġew miksura mill-midja tal-massa, id-dritt ta' risposta, għal korrezzjoni jew għal miżura simili ta' protezzjoni għandhom jiġu regolati mil-liġi tal-pajjiż fejn għandu l-uffiċċju reġistrat jew residenza abitwali l-pubblikatur jew xandar.

3.4 Li tiġi stabbilita r-relazzjoni bejn il-ġenituri u t-tfal, inkluża l-adozzjoni

3.4.1 Li tiġi stabbilita r-relazzjoni bejn il-ġenituri u t-tfal

Ir-regoli dwar il-kunflitt tal-liġijiet applikabbli għar-relazzjonijiet bejn ġenituri u tfal (PILA):

'Il-parentela ta' tifel tista' tiġi stabbilità jew miċħuda *skont il-lex patriae tat-tifel meta twieled (l-Artikolu 55(1) tal-PILA). Jekk il-lex patriae tat-tifel meta' jitwieled ma tippermettix ir-rikonoxximent tal-paternità permezz ta' ordni tal-qorti, il-filjazzjoni paterna b'ordni tal-qorti tiġi regolata mil-lex patriae tat-tifel fil-mument meta' ġiet aċċertata l-filjazzjoni tat-tifel. Ir-rikonoxximent tal-filjazzjoni tat-tfal għandha tiġi regolata mil-lex patriae tagħhom fi żmien ir-rikonoxximent. Meta' l-liġi ma tipprovdix għar-rikonoxximent ta' tifel, tapplika l-lex patriae tat-tifel meta jitwieled, sakemm din tippermetti dan ir-rikonoxximent. Ir-rikonoxximent ta' wild konċeput iżda li għadu ma twelidx għandu jiġi regolat mil-lex patriae tal-omm fi żmien ir-rikonoxximent.*

Skont l-Artikolu 56(1) tal-PILA, il-Konvenzjoni tal-Aja tad-19 ta' Ottubru 1996 dwar il-ġuriżdizzjoni, il-liġi applikabbli, ir-rikonoxximent, l-eżekuzzjoni u l-kooperazzjoni fir-rigward tar-responsabbiltà tal-ġenituri u l-miżuri għall-protezzjoni tat-tfal (ĠU L 151 tal-11 Ġunju 2008, p. 39; Ġurnal tal-Liġijiet 2010/172, partita 1158) ***tiddetermina l-liġi applikabbli għar-responsabbiltà tal-ġenituri u d-drittjiet ta' kustodja.***

Meta l-post ta' residenza abitwali ta' tifel jinbidel għal pajjiż li mhux parti mill-konvenzjoni msemmija fil-paragrafu 1, il-liġi ta' dak il-pajjiż tibda tiddetermina l-kundizzjonijiet għall-applikazzjoni ta' miżuri fil-pajjiż tar-residenza abitwali preċedenti tat-tifel.

*Il-Konvenzjoni tal-Aja tad-19 ta' Ottubru 1996 dwar il-ġuriżdizzjoni, il-liġi applikabbli, ir-rikonoxximent, l-eżekuzzjoni u l-kooperazzjoni fir-rigward tar-responsabbiltà tal-ġenituri u l-miżuri għall-protezzjoni tat-tfal tiddetermina l-liġi applikabbli għall-****kurazija*** *tat-tfal* (l-Artikolu 59 tal-PILA).

Meta l-post ta' residenza abitwali ta' tifel jinbidel għal pajjiż li mhux parti mill-konvenzjoni msemmija fil-paragrafu 1, il-liġi ta' dak il-pajjiż tibda tiddetermina t-termini għall-applikazzjoni tal-miżuri imposti fil-pajjiż tar-residenza abitwali preċedenti tat-tifel.

3.4.2 L-adozzjoni

Skont l-Artikolu 57 tal-PILA, l-adozzjoni għandha tiġi regolata mil-lex patriae tal-ġenitur adottiv.

L-adozzjoni konġunta mill-konjuġi għandha tiġi regolata mil-lex patriae komuni tagħhom. Meta l-konjuġi ma għandhomx lex patriae komuni, il-liġi applikabbli tkun il-liġi tal-pajjiż fejn huma t-tnejn domiċiljati u, jekk ma jkunux domiċiljati fl-istess pajjiż, imbagħad il-liġi applikabbli tkun il-liġi tal-pajjiż fejn iż-żewġ konjuġi għandhom ir-residenza abitwali tagħhom. Meta l-konjuġi ma jkollhomx ir-residenza abitwali tagħhom fl-istess pajjiż, il-liġi applikabbli tkun il-liġi tal-pajjiż li miegħu huma aktar qrib il-konjuġi.

Kif stabbilit fl-Artikolu 58 tal-PILA, *l-adozzjoni tkun impossibbli mingħajr l-applikazzjoni tal-lex patriae tal-persuna li se tkun adottata rigward il-kunsens tagħha, il-kunsens tar-rappreżentant legali tagħha u l-kunsens tal-awtorità komptenti, kuf ukoll kull restrizzjoni fuq l-adozzjoni wara tibdil ta' domiċilju lejn pajjiż differenti.*

3.5 Iż-żwieġ, koppji mhux miżżewġin/li jikkoabitaw, sħubijiet, divorzju, separazzjoni ġudizzjarja, obbligi ta' manteniment

3.5.1 Żwieġ

Il-kapaċità biex wieħed jidħol għaż-żwieġ *tiġi determinata fir-rigward ta' kull waħda mill-partijiet mil-lex patriae fi żmien it-tieġ (;-Artikolu 48 tal-PILA.)*

Skont id-dispożizzjonijet tal-Artikolu 49(1), il-forma li biha jiġi ċelebrat iż-żwieġ tiġi regolata mil-liġi tal-pajjiż fejn ġie ċelebrat. Jekk iż-żwieġ jiġi ċċelebrat barra l-Polonja, ikun suffiċjenti illi wieħed iħares ir-rekwiżiti tal-lex patriae taż-żewġ konjuġi jew il-liġi tad-domiċilju jew residenza abitwali taż-żewġ konjuġi fiż-żmien taċ-ċelebrazzjoni taż-żwieġ.

Skont l-Artikolu 50 tal-PILA, il-liġi msemmija fl-Artikoli 48 u 49 għandha tapplika mutatis mutandis għall-effetti tal-inabilità għaċ-ċelebrazzjoni taż-żwieġ u n-nuqqas ta' osservazzjoni tar-rekwiżiti rigward il-forma li biha ġie ċċelebrat iż-żwieġ.

Ir-relazzjonijiet personali tal-konjuġi u r-reġim tal-propjetà matrimonjali għandhom jiġi regolati mil-lex patriae komuni tagħhom (l-Artikolu 51(1). Meta l-konjuġi ma għandhomx lex patriae komuni, il-liġi applikabbli tkun il-liġi tal-pajjiż fejn huma t-tnejn domiċiljati u, jekk ma jkunux domiċiljati fl-istess pajjiż, imbagħad il-liġi applikabbli tkun il-liġi tal-pajjiż fejn iż-żewġ konjuġi għandhom ir-residenza abitwali tagħhom. Meta l-konjuġi ma jkollhomx ir-residenza abitwali tagħhom fl-istess pajjiż, il-liġi applikabbli tkun il-liġi tal-pajjiż li miegħu huma aktar qrib il-konjuġi.

3.5.2 Koppji mhux miżżewġin/li jikkoabitaw u sħubijiet

L-ebda

3.5.3 Id-divorzju u s-separazzjoni ġudizzjarja

Skont l-Artikolu 54 tal-PILA, ix-xoljiment taż-żwieġ jiġi regolat mil-lex patriae komuni tal-konjuġi meta' jitolbu x-xoljiment taż-żwieġ. Meta l-konjuġi ma jkollhomx lex patriae komuni, il-liġi applikabbli tkun il-liġi tal-pajjiż fejn huma t-tnejn domiċiljati meta jitlobu x-xoljiment taż-żwieġ u, fejn ma jkollhomx domiċilju komuni meta' jitolbu x-xoljiment taż-żwieġ, il-liġi applikabbli tkun il-liġi tal-pajjiż fejn kellhom l-aħħar residenza abitwalit tagħhom, sakemm tibqa' r-residenza abitwali ta' xi ħadd minhhom. Il-liġi Pollakka għandha tapplika meta ma jkunx hemm ċirkostanzi li jippermettu d-determinazzjoni tal-liġi applikabbli.

Id-dispożizzjonijiet ta' hawn fuq għandhom japplikaw mutatis mutandis għas-separazzjoni legali.

3.5.4 L-obbligi ta' manteniment

Skont l-Artikolu 63, il-liġi applikabbli għall-manteniment tiġi determinata mir-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 4/2009 tat-18 ta' Diċembru 2008 dwar il-ġurisdizzjoni, il-liġi applikabbli, ir-rikonoxximent u l-eżekuzzjoni tad-deċiżjonijiet u l-kooperazzjoni f'materji relatati ma' obbligi ta' manteniment (ĠU L 7, 10.1.2009 p.1).

3.6 Reġimi matrimonjali dwar il-proprjetà

Ir-relazzjonijiet personali tal-konjuġi u r-reġim tal-propjetà matrimonjali għandhom jiġu regolati mil-lex patriae komuni tagħhom (l-Artikolu 51(1). Meta l-konjuġi ma għandhomx lex patriae komuni, il-liġi applikabbli tkun il-liġi tal-pajjiż fejn huma t-tnejn domiċiljati u, jekk ma jkunux domiċiljati fl-istess pajjiż, imbagħad il-liġi applikabbli tkun il-liġi tal-pajjiż fejn iż-żewġ konjuġi għandhom ir-residenza abitwali tagħhom. Meta l-konjuġi ma jkollhomx ir-residenza abitwali tagħhom fl-istess pajjiż, il-liġi applikabbli tkun il-liġi tal-pajjiż li miegħu huma aktar qrib il-konjuġi.

Skont l-Artikolu 52(1) tal-PILA, il-konjuħi jistgħu jagħżlu l-lex patriae ta' wieħed minnhom, jew il-liġi tal-pajjiż fejn huwa domiċiljat jew għandu r-residenza abitwali tiegħu wieħed minnhom bħala l-liġi applikabbli għar-reġim matrimonjali tagħhom. L-għażla tal-liġi tista' ssir ukoll qabel jiġi ċċelebrat iż-żwieġ.

Il-kuntratti dwar il-propjetà matrimonjali huma regolati mil-liġi magħżula mill-partijiet kif jgħid il-paragrafu 1. F'każijiet fejn ma ssir l-ebda għażla espliċita tal-liġi, il-kuntratt dwar il-propjetà matrimonjali jiġi regolat mil-liġi applikabbli għar-relazzjoni personali u r-reġim tal-propjetà matrimonjali tal-konjuġi, fiż-żmien meta kien ġie ffirmat il-kuntratt. Meta ssir l-għażla tal-liġi biex tirregola r-reġim ta' propjetà matrimonjali jew il-kuntratt matrimonjali, ikun biżżejjed illi tinżamm il-forma meħtieġa għall-kuntratti ta' propjetà matrimonjali skont il-liġi magħżula jew skont il-liġi tal-pajjiż fejn intagħżlet il-liġi.

3.7 Testmenti u s-suċċessjoni

Il-liġi applikabbli għas-suċċessjoni hija indikata fir-Regolament (UE) Nru 650/2012 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-4 ta' Lulju 2012 dwar il-ġuriżdizzjoni, il-liġi applikabbli, ir-rikonoxximent u l-infurzar ta' deċiżjonijiet u l-aċċettazzjoni u l-infurzar ta' strumenti awtentiċi fil-qasam tas-suċċessjonijiet u dwar il-ħolqien ta' Ċertifikat Ewropew tas-Suċċessjoni (ĠU L 201, 27.7.2012, p.107, kif emendat).

3.8 Proprjetà reali

Skont l-Artikolu 41(1) tal-PILA, is-sjieda u d-drittijiet oħra ta' proprjetà jiġu regolati mil-liġi tal-pajjiż fejn jinsab is-soġġett tagħhom. L-akkwist u t-telf tal-propjetà u l-akkwist, it-telf jew bidla fil-kontenut jew prijorità ta' drittijiet oħra ta' propjetà jiġu regolati mil-liġi tal-pajjiż fejn jinsab is-soġġett tagħhom meta seħħ l-avveniment li ta lok għall-effetti legali msemmija hawn qabel.

3.9 Insolvenza

Ir-regoli dwar il-kunflitt tal-liġijiet li jiddeterminaw il-liġi applikabbli għall-proċedimenti ta' falliment huma stabbilit fl-Att dwar il-Falliment tat-28 ta' Frar 2003 (test konsolidat: Ġurnal tal-Liġijiet tal-2015, partita 233):

Skont l-Artikolu 460 tal-Att dwar il-Falliment, il-liġi Pollakka għandha tapplika għall-proċedimenti ta' falliment imressqa fil-Polonja, sakemm id-dispożizzjonijiet ta' dan il-kapitolu ma jipprevdux mod ieħor.

Skont l-Artikolu 461 tal-Att dwar il-Falliment, ix-xogħol tal-ħaddiema impjegati fi Stat Membru ieħor tal-UE jew ta' Stat Membru tal-Assoċjazzjoni Ewropea tal-Kummerċ Ħieles (EFTA) li huwa parti għall-Ftehim dwar iż-Żona Ekonomika Ewropea jiġi regolat mill-kuntratt ta' impjieg tagħhom.

Il-liġi li tiddetermina jekk oġġett partikolari jikkostitwix propjetà immobbli hija l-liġi applikabbli fil-post fejn jinsab dak l-oġġett.

Ftehimiet dwar l-użu jew l-akkwist ta' proprjetà immobbli fi Stat Membru ieħor tal-UE jew ta' Stat Membru tal-Assoċjazzjoni Ewropea tal-Kummerċ Ħieles (EFTA) li huwa parti għall-Ftehim dwar iż-Żona Ekonomika Ewropea jiġu regolati mil-liġi tal-pajjiż fejn tinsab il-proprjetà immobbli.

Id-drittijiet marbuta ma' proprjetà immobbli fi Stat Membru ieħor tal-UE jew ta' Stat Membru tal-Assoċjazzjoni Ewropea tal-Kummerċ Ħieles (EFTA) li huwa parti għall-Ftehim dwar iż-Żona Ekonomika Ewropea, jew ma' bastimenti tal-baħar jew inġenji tal-ajru rreġistrati jiġu regolati mil-liġi tal-pajjiż fejn jinżamm ir-reġistru rilevanti.

Dikjarazzjoni ta' falliment ma tiksirx id-drittijiet tal-kredituri jew ta' partijiet terzi li rreġistraw ipoteka fuq l-assi jew propjetà oħra tal-parti falluta li jinsabu fi Stat Membru differenti tal-Unjoni Ewropea jew fi Stat Membru tal-Assoċjazzjoni Ewropea tal-Kummerċ Ħieles (EFTA) li huwa parti għall-Ftehim taż-Żona Ekonomika Ewropea, mingħajr l-esklużjoni ta' xi partijiet organizzati tal-propjetà u b'mod partikolari, id-dritt ta' trasferiment tal-propjetà biex tkopri dejn jew id-dritt li jiġi kopert id-dejn mill-benefiċċji mogħtija mill-propjetà, pleġġ u drittjiet ipotekarji, id-dritt li jintalab ir-rilaxx tal-propjetà mill-persuni responsabbli għaliha kontra l-volontà tal-parti awtorizzata jew id-dritt li l-propjetà tintuża bħala t-trustee tagħha (l-Artikolu 462 tal-Att dwar il-Falliment). Dan japplika għad-drittijiet u t-talbiet personali imniżżla fir-reġistru tal-artijiet u tal-ipoteki u f'reġistri pubbliċi oħra fejn l-eżerċizzju tagħhom jirriżulta fil-kreazzjoni tad-drittijiet imsemmija hawn fuq.

Skont l-Artikolu 463(1) tal-Att dwar il-Falliment, ir-riżerva tad-dritt ta' sjieda lill-bejjiegħ f'kuntratt ta' bejgħ ma tiskadix bħala riżultat ta' dikjarazzjoni ta' falliment ta' bank domestiku li huwa l-akkwirent tal-oġġett tal-ftehim jekk, meta' jiġi dikjarat il-falliment, l-oġġett tal-ftehim ikun jinsab fi Stat Membru differenti tal-Unjoni Ewropea jew fi Stat Membru tal-Assoċjazzjoni Ewropea tal-Kummerċ Ħieles (EFTA) li huwa parti għall-Ftehim dwar iż-Żona Ekonomika Ewropea.

Dikjarazzjoni ta' falliment ta' bank domestiku li qed jittrasferixxi ass ma tistax tipprovdi bażi għall-irtirar mill-kuntratt ta' bejgħ jekk l-oġġett tal-bejgħ kien trasferit qabel ġie ddikjarat il-falliment u l-oġġett tal-bejgħ kien jinsab barra l-pajjiż meta ġie ddikjarat il-falliment.

Skont l-Artikolu 464, l-eżerċizzju tad-drittijiet li, sabiex jinħolqu, jeżistu jew jiġu trasferiti, jridu jiġu mniżżla f'reġistru, żvelati f'kont jew depożitati f'depożitu ċentrali, jiġu regolati mil-liġi tal-pajjiż fejn jinżammu dawn ir-reġistri, kontijiet jew depożiti.

Mingħajr preġudizzju għall-Artikolu 464, id-dritt ta' riakkwist għandu jiġi regolat mil-liġi applikabbli għall-obbligi kuntrattwali li jirregolaw il-ftehim li ta lok għad-dritt.
Mingħajr preġudizzju għall-Artikolu 464, il-liġi applikabbli għall-obbligi kuntrattwali li jirregolaw it-tranżazzjonijiet konklużi f'suq regolat għandhom japplikaw għall-ftehimiet iffirmati fi ħdan il-qafas tat-tranżazzjonijiet imwettqa fis-suq regolat fi ħdan it-tifsira tal-Att dwar in-Negozju fl-Istrumenti Finanzjarji tad-29 ta' Lulju 2005.
It-tpaċija prevista fl-Artikolu 467 tal-Att dwar il-Falliment għandu jiġi regolat mil-liġi dwar l-obbligi kuntrattwali li japplikaw għall-ftehim ta' tpaċija.
Barra minn hekk, skont l-Artikolu 4671 tal-Att dwar il-Falliment, id-dikjarazzjoni ta' falliment ma tiksirx id-dritt tal-kreditur li jpaċi d-dejn tiegħu mad-dejn tal-parti falluta fejn dan huwa permess skont il-liġi applikabbli għad-dejn tal-parti falluta.
L-eżekuzzjoni u l-validità ta' tranżazzjoni legali mwettqa wara dikjarazzjoni ta' falliment u li tikkonsisti fit-trasferiment ta' proprjetà immobbli, ta' bastiment tal-baħar jew inġenju tal-ajru li jrid jitniżżel fir-reġistru, jew tat-trasferiment ta' drittijiet li, sabiex jiġu kreati, sabiex jeżistu jew jiġu trasferiti, jridu jitniżżlu f'reġistru, imniżżla f'kont jew iddepożitati f'depożitu ċentrali, għandhom jiġu regolati mil-liġi tal-pajjiż fejn tinsab il-propjetà jew fejn huma miżmuma dawn ir-reġistru, kontijiet jew depożiti.
Skont l-Artikolu 469 tal-Att dwar il-Falliment, id-dispożizzjonijiet dwar l-eżekuzzjoni u l-invalidità ta' tranżazzjoni legali mwettqa bi ħsara għall-kredituri ma japplikawx fejn il-liġi applikabbli għat-tranżazzjoni ma tippermettix li tranżazzjonijiet legali mwettqa bi ħsara għall-kredituri jitqiesu mhux eżegwibbli.
Skont l-Artikolu 470 tal-Att dwar il-Falliment, l-effetti ta' dikjarazzjoni ta' falliment fuq proċedimenti legali pendenti quddiem qorti ta' Stat Membru tal-Unjoni Ewropea jew Stat Membru tal-Assoċjazzjoni Ewropea tal-Kummerċ Ħieles (EFTA) li huwa parti għall-Ftehim dwar iż-Żona Ekonomika Ewropea jiġu evalwati skont il-liġi tal-pajjiż fejn huma pendenti l-proċedimenti.
L-aħħar aġġornament: 12/04/2018
Il-verzjoni bil-lingwa nazzjonali ta' din il-paġna tinżamm mill-punt ta' kuntatt tan-NĠE rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-oriġinal mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidhirx fit-traduzzjonijiet. La l-NĠE u lanqas il-Kummissjoni Ewropea ma jaċċettaw ebda responsabbiltà fir-rigward ta' kwalunkwe informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Liema liġi tapplika - Rumanija

1 L-għejun tar-regoli fis-seħħ

1.1 Regoli nazzjonali

Is-sorsi interni tad-dritt internazzjonali privat tar-Rumanija huma (pereżempju): il-Kostituzzjoni; il-Ktieb VII tal-Kodiċi Ċivili u l-Kodiċi tal-Proċedura Ċivili; diversi atti speċjali li jirrigwardaw id-dritt internazzjonali privat fuq l-aljeni; il-kumpaniji; ir-Reġistru Kummerċjali; iċ-ċittadinanza.

1.2 Konvenzjonijiet internazzjonali multilaterali

Il-Konvenzjonijiet tal-Konferenza tal-Aja dwar id-Dritt Internazzjonali Privat dwar il-proċedura ċivili; l-abolizzjoni tar-rekwiżit tal-legalizzazzjoni ta' dokumenti; in-notifika ta' dokumenti; il-kisba tal-evidenza; l-iffaċilitar tal-aċċess għall-ġustizzja; l-aspetti ċivili ta' ħtif internazzjonali ta' minuri; il-protezzjoni ta' minuri; l-adozzjoni; l-għażla tal-forum; l-obbligu ta' manteniment.
Il-Konvenzjonijiet tal-Kunsill tal-Ewropa dwar l-arbitraġġ kummerċjali; ir-rikonoxximent u l-eżekuzzjoni ta' sentenzi fi kwistjonijiet ta' kustodja ta' minuri; l-informazzjoni dwar id-dritt barrani; l-adozzjoni; l-istatus legali ta' minuri li twieldu barra miż-żwieġ; iċ-ċittadinanza.
Il-Konvenzjonijiet tan-Nazzjonijiet Uniti fi kwistjonijiet tad-drittijiet tan-nisa u l-minuri; l-irkupru ta' appoġġ ta' minuri barra mill-pajjiż; l-arbitraġġ; l-immunità; it-trasport; il-proprjetà intellettwali; ir-responsabbiltà mhux kontrattwali; ir-responsabbiltà ċivili għad-dannu tat-tniġġis; l-imbarkazzjoni; il-perjodu ta' limitazzjoni; il-kuntratt ta' bejgħ.

1.3 Konvenzjonijiet bilaterali prinċipali

It-trattati dwar l-assistenza legali f'każijiet ċivili konklużi mir-Rumanija mal-Albanija, l-Alġerija, l-Awstrija, il-Belġju, ir-Renju Unit, il-Bulgarija, ir-Repubblika Ċeka, ir-R.P. taċ-Ċina, ir-R.P. tal-Korea, Kuba, l-Eġittu, Franza, il-Greċja, l-Italja, il-Maċedonja, il-Marokk, il-Moldova, il-Mongolja, il-Polonja, ir-Russja, is-Serbja, is-Sirja, is-Slovakkja, is-Slovenja, Spanja, it-Tuneżija, it-Turkija, l-Ukrajna, l-Ungerija.

2 L-implimentazzjoni tar-regoli dwar il-kunflitt ta' liġijiet

L-applikazzjoni tal-liġi barranija f'relazzjoni legali b'element internazzjonali tista' tiġi invokata kemm *ex officio* mill-qorti u kemm mill-parti kkonċernata.
Il-qorti tista', abbażi tar-rwol attiv tagħha, tqajjem fuq l-inizjattiva tagħha stess, u tħalli lill-partijiet jiddibattu, l-applikazzjoni ta' liġi barranija meta r-regola dwar il-konflitt ta' liġijiet tagħmel referenza għaliha. Barra minn hekk, kull parti kkonċernata tista' tinvoka l-liġi barranija f'qorti, abbażi tal-prinċipju ta' disponibbiltà.

2.1 L-obbligu tal-imħallef li japplika b'inizjattiva tiegħu stess ir-regoli dwar il-kunflitt ta' liġijiet

Il-liġi barranija tinkludi d-dispożizzjonijiet tal-liġi sostanzjali (inkluż ir-regoli dwar il-konflitt ta' liġijiet), sakemm il-partijiet ma jkunux għażlu l-liġi barranija applikabbli; fil-każ ta' liġi barranija applikabbli għall-forma ta' atti legali u obbligi kuntrattwali; f'każijiet speċjali oħra previsti f'konvenzjonijiet internazzjonali li r-Rumanija hija parti fihom, mil-liġi tal-Unjoni Ewropea jew mil-liġi.
Meta l-liġi barranija tirreferi għal-liġi Rumena jew il-liġi ta' stat ieħor, il-liġi Rumena tapplika, sakemm mhux previst mod ieħor.
Ara l-Artikoli 2559 u 2560 tal-Kodiċi Ċivili.

2.2 Rinviju dwar l-għażla ta' liġijiet

Il-liġi barranija tinkludi d-dispożizzjonijiet tal-liġi sostanzjali (inkluż ir-regoli dwar il-konflitt ta' liġijiet), sakemm il-partijiet ma jkunux għażlu l-liġi barranija applikabbli; fil-każ ta' liġi barranija applikabbli għall-forma ta' atti legali u obbligi kuntrattwali; f'każijiet speċjali oħra previsti f'konvenzjonijiet internazzjonali li r-Rumanija hija parti fihom, mil-liġi tal-Unjoni Ewropea jew mil-liġi.
Meta l-liġi barranija tirreferi għal-liġi Rumena jew il-liġi ta' stat ieħor, il-liġi Rumena tapplika, sakemm mhux previst mod ieħor.
Ara l-Artikoli 2559 u 2560 tal-Kodiċi Ċivili.

2.3 Bidla f'element ta' konnessjoni

Każijiet meta l-liġi l-qadima tapplika anki jekk it-tibdiliet tal-punt ta' konnesjoni jkunu illustrattivi: il-liġi tal-aħħar ċittadinanza (deċiżjoni ta' preżunzjoni ta' mewt, assenza jew għajbien); il-liġi li, fid-data tat-twelid tal-minuri, tirregola l-effetti ta' żwieġ tal-ġenituri tal-minuri (filjazzjoni tal-minuri li twieled fi żwieġ); il-liġi nazzjonali tal-minuri mid-data tat-twelid tiegħu (filjazzjoni tal-minuri li twieled barra ż-żwieġ).
Każijiet meta l-liġi qadima tieħu preċedenza fuq il-liġi ġdida, anki jekk it-tibdiliet tal-punt ta' rabta jkunu illustrattivi: il-liġi tal-istat minn fejn tintbagħat il-merkanzija (merkanzija li trid tintbagħat); il-liġi tar-residenza / tal-uffiċċju reġistrat tad-debitur tal-prestazzjoni karatteristika mal-konklużjoni tal-kuntratt (li jistabbilixxi r-rabtiet l-iktar qrib ippreżentati minn kuntratt).
Każijiet li għalihom tista' tapplika l-liġi l-ġdida jew il-liġi l-qadima jekk it-tibdiliet tal-punt ta' rabta jkunu illustrattivi: il-liġi tal-post fejn tinsab il-proprjetà mobbli fil-ħin tal-okkorrenzi tal-fatt legali li ġġenera jew neħħa d-dritt (ħolqien, trażmissjoni jew terminazzjoni ta' drittijiet *in rem*); il-liġi applikabbli fil-ħin u l-post fejn jitwettqu l-forom ta' reklamar (proprjetà mobbli li kienet preċedentement imċaqalqa jew li għandha tiċċaqlaq f'pajjiż ieħor); il-liġi tal-istat fejn tinsab il-proprjetà fil-bidu tal-perjodu ta' pussess jew fejn ġiet imċaqalqa (pussess kuntrarju).

Każijiet meta tapplika l-liġi l-iktar favorevoli meta t-tibdiliet tal-punt ta' rabta jkunu illustrattivi: f'każ ta' tibdil ta' nazzjonalità f'relazzjoni mal-ħluq tal-età ta' maġġorenni; f'każ ta' filjazzjoni ta' minuri barra miż-żwieġ (li għandu żewġ nazzjonalitajiet mat-twelid).

2.4 Eċċezzjonijiet għall-applikazzjoni normali tar-regoli dwar il-kunflitt ta' liġijiet

L-applikazzjoni ta' liġi barranija titneħħa meta din tmur kontra l-politika pubblika dwar id-dritt internazzjonali privat Rumen (pereżempju, jekk din twassal għal riżultat li huwa inkompatibbli mal-prinċipji fundamentali tal-liġi Rumena jew tal-liġi tal-Unjoni Ewropea u mad-drittijiet fundamentali tal-bniedem) jew meta dik il-liġi barranija tkun saret infurzabbli minħabba twettiq ta' frodi għal-liġi Rumena. F'każ tat-tneħħija tal-applikazzjoni tal-liġi barranija, tapplika l-liġi Rumena.

Bħala eċċezzjoni, l-infurzar tal-liġi kif stabbilit f'konformità ma' regoli nazzjonali dwar id-dritt internazzjonali privat jista' jitneħħa meta r-relazzjoni legali jkollha rabta distanti ma' din il-liġi. F'dan il-każ, tapplika l-liġi li għandha l-eqreb rabtiet mar-relazzjoni legali.

Id-dispożizzjonijiet mandatorji skont il-liġi Rumena għar-regolazzjoni ta' relazzjoni legali b'element internazzjonali għandhom japplikaw b'mod prijoritarju. Id-dispożizzjonijiet mandatorji skont il-liġi ta' Stat ieħor jistgħu wkoll jiġu applikati direttament għar-regolazzjoni ta' relazzjoni legali b'element internazzjonali, meta r-relazzjoni legali turi rabtiet mill-qrib għal-liġi ta' dak l-istat, u l-interessi leġittimi tal-partijiet ikunu jirrikjedu hekk.

Ara l-Artikoli 2564 u 2566 tal-Kodiċi Ċivili.

2.5 Prova ta' liġi barranija

Il-kontenut tal-liġi barranija għandu jkun stabbilit mill-qorti permezz ta' ċertifikati miksuba minn korpi tal-istat li ordnawhom, permezz ta' opinjoni esperta jew b'mod xieraq ieħor. Il-parti li qiegħda tinvoka l-liġi barranija tista' tkun mitluba tipprova l-kontenut tagħha.

Ara l-Artikoli 2562 tal-Kodiċi Ċivili; L-Art. 30 tal-Liġi Nru 189/2003 dwar l-assistenza ġudizzjarja internazzjonali fi kwistjonijiet ċivili; il-Konvenzjoni Ewropea dwar Informazzjoni dwar Liġi Barranija, Londra 1968; it-trattati bilaterali konklużi mal-istati kif imsemmi fil-punt 1.3.

3 Ir-regoli dwar il-kunflitt ta' liġijiet

3.1 Obbligi kuntrattwali u atti legali

Is-sustanza tal-att legali huwa stabbilit mil-liġi magħżula mill-partijiet jew mill-awtur tagħha. Il-partijiet jistgħu jagħżlu l-liġi applikabbli fl-intier tagħha jew parti biss mill-att legali.

Fin-nuqqas ta' għażla, il-liġi tal-istat li d-dokument legali l-aktar li jirrigwarda mill-qrib (l-istat fejn id-debitur tal-prestazzjoni karatteristika jew l-awtur tal-att għandu, fid-data tal-konklużjoni tal-att, il-post ta' residenza normali jew l-uffiċċju reġistrat) u, meta din il-liġi ma tistax tiġi identifikata, tapplika l-liġi tal-post fejn kien konkluż l-att legali.

Ir-rekwiżiti formali ta' att legali huma stabbiliti mil-liġi li tirregola l-merti tiegħu. L-att huwa meqjus bħala validu jekk jissodisfa l-kundizzjonijiet stabbiliti minn waħda mil-liġijiet segwenti: il-liġi tal-post fejn ġie redatt; il-liġi taċ-ċittadinanza jew il-liġi tal-post abitwali ta' residenza tal-persuna li tkun qablet magħha; il-liġi applikabbli f'konformità mad-dritt internazzjonali privat tal-awtorità li tkun qed teżamina l-validità tal-att legali.

Il-liġi applikabbli għal obbligi kuntrattwali hija stabbilita skont ir-regolamenti tal-liġi tal-Unjoni Ewropea, u fi kwistjonijiet li ma jaqgħux fl-ambitu tagħhom, id-dispożizzjonijiet domestiċi tal-liġi applikabbli għall-att legali jkunu applikabbli, sakemm ma jiġix previst mod ieħor mill-konvenzjonijiet internazzjonali jew minn dispożizzjonijiet speċjali.

Ara l-Artikoli 2640-2646 tal-Kodiċi Ċivili.

3.2 Obbligi mhux kuntrattwali

Il-liġi applikabbli għal obbligi mhux kuntrattwali hija stabbilita f'konformità mar-regolamenti tal-liġi tal-Unjoni Ewropea, u fi kwistjonijiet li ma jaqgħux fl-ambitu tagħhom, il-liġi li tirregola l-merti tar-relazzjoni legali preċedenti bejn il-partijiet hija applikabbli, sakemm ma jiġix previst mod ieħor mill-konvenzjonijiet internazzjonali jew minn dispożizzjonijiet speċjali.

It-talbiet għar-rimedju fuq ksur ta' privatezza u d-drittijiet relatati mal-personalità huma rregolati, fuq l-għażla tal-vittma, mil-liġi tal-Istat: tal-post abitwali ta' residenza tal-vittma; fejn ġie prodott ir-riżultat detrimentali; fejn l-awtur tad-dannu għandu l-post abitwali ta' residenza tiegħu fih jew l-uffiċċju reġistrat tiegħu.

Id-Dritt ta' risposta kontra ksur relatat mal-personalità huwa suġġett għal-liġi tal-istat fejn inħarġet il-pubblikazzjoni jew fejn ixxandar il-programm.

Ara l-Art. 2641 u l-Art. 2642 tal-Kodiċi Ċivili.

3.3 L-istat personali, l-aspetti tiegħu marbuta mal-istat ċivili (isem, domiċilju, kapaċità)

L-isem tal-individwu huwa rregolat mil-liġi nazzjonali tiegħu. L-għoti tal-isem tal-minuri mat-twelid tiegħu huwa rregolat, skont l-għażla, mil-liġi tal-istat li kemm il-ġenituri u kemm il-minuri huma ċittadini tiegħu, jew il-liġi tal-istat fejn twieled u għex il-minuri sa minn twelidu.

Il-post ta' residenza tal-individwu huwa suġġett għal-liġi nazzjonali.

L-istat ċivili u l-kapaċità tal-individwi huwa rregolat mil-liġi nazzjonali tagħhom. L-inkapaċitajiet speċjali relatati ma' relazzjoni legali partikolari huma suġġetti għal-liġi applikabbli għal dik ir-relazzjoni legali. Il-bidu u t-tmiem ta' personalità jkunu stabbiliti mil-liġi nazzjonali ta' kull individwu.

Il-provvediment ta' kura lill-individwu b'kapaċità legali sħiħa huwa suġġett għal-liġi tal-Istat fejn ikollu l-post ta' residenza abitwali tiegħu fid-data tal-istabbiliment ta' kurazija jew fid-data li fiha tittieħed miżura ta' protezzjoni oħra.

Ara l-Art. 2570, 2572 - 2576, 2578 - 2579 tal-Kodiċi Ċivili.

3.4 Li tiġi stabbilita r-relazzjoni bejn il-ġenituri u t-tfal, inkluża l-adozzjoni

3.4.1 Li tiġi stabbilita r-relazzjoni bejn il-ġenituri u t-tfal

Il-filjazzjoni ta' minuri li twieled fiż-żwieġ tiġi stabbilita f'konformità mal-liġi li, fid-data tat-twelid, tirregola l-effetti ġenerali taż-żwieġ tal-ġenituri tiegħu. Jekk, qabel it-twelid tal-minuri, iż-żwieġ tal-ġenituri jiġi mitmum jew jiġi maħlul, tapplika l-liġi li fid-data tat-terminazzjoni jew tax-xoljiment irregolat l-effetti tiegħu . Dan jgħodd ukoll sabiex tiġi miċħuda l-paternità ta' minuri li twieled fiż-żwieġ, kif ukoll għall-kisba tal-isem tal-minuri.

Il-filjazzjoni ta' minuri li twieled barra miż-żwieġ hija stabbilita f'konformità mal-liġi nazzjonali tal-minuri sa mid-data tat-twelid, li tapplika għar-rikonoxximent tal-filjazzjoni u l-effetti tagħha u għall-kontestazzjoni tar-rikonoxximent tal-filjazzjoni. Meta l-minuri jkollu aktar minn nazzjonalità waħda barra minn dik Rumena, tapplika l-liġi tan-nazzjonalità l-aktar favorevoli għalih.

Ara l-Artikoli 2603-2606 tal-Kodiċi Ċivili.

3.4.2 L-adozzjoni

Il-kundizzjonijiet sostanzjali mitluba għall-adozzjoni huma stabbiliti mil-liġi nazzjonali tal-adottant u tal-minuri li għandu jiġi adottat. Dawn iridu wkoll jissodisfaw il-kundizzjonijiet li huma mandatorji għat-tnejn, kif stabbiliti minn kull waħda mil-liġijiet nazzjonali msemmija hawn fuq. Il-kundizzjonijiet sostanzjali mitluba mill-konjuġi li jadottaw konġuntament jew jekk wieħed mill-konjuġi jadotta l-minuri tal-ieħor huma stabbiliti mil-liġi li tirregola l-effetti ġenerali taż-żwieġ.

L-effetti tal-adozzjoni, ir-relazzjonijiet bejn l-adottant u min qiegħed jiġi adottat u x-xoljiment tal-adozzjoni huma rregolati mil-liġi nazzjonali tal-adottant, u jekk iż-żewġ konjuġi huma l-adottanti, il-liġi li tirregola l-effetti ġenerali taż-żwieġ.

Il-forma tal-adozzjoni hija suġġetta għal-liġi tal-istat fejn tiġi konkluża.

Ara l-Artikoli 2607-2610 tal-Kodiċi Ċivili.

3.5 Iż-żwieġ, koppji mhux miżżewġin/li jikkoabitaw, sħubijiet, divorzju, separazzjoni ġudizzjarja, obbligi ta' manteniment

3.5.1 Żwieġ

Ir-rekwiżiti sostanzjali mitluba għall-konklużjoni taż-żwieġ huma stabbiliti mil-liġi nazzjonali ta' kull wieħed mill-konjuġi futuri fil-ħin taċ-ċerimonja taż-żwieġ.

Il-forma ta' konklużjoni taż-żwieġ hija suġġetta għal-liġi tal-Istat fejn jiġi ċċelebrat.
Il-liġi li tirregola r-rekwiżiti legali għall-konklużjoni taż-żwieġ tapplika wkoll għall-invalidità ta' żwieġ u għall-effetti ta' tali invalidità.
L-effetti ġenerali ta' żwieġ huma suġġetti għar-residenza abitwali komuni u, fin-nuqqas ta' dan, għal-liġi dwar iċ-ċittadinanza komuni tal-konjuġi. Fin-nuqqas ta' nazzjonalità komuni, tapplika l-liġi tal-Istat fejn iż-żwieġ kien iċċelebrat.
Ara l-Artikoli 2585-2589 tal-Kodiċi Ċivili.

3.5.2 Koppji mhux miżżewġin/li jikkoabitaw u sħubijiet

3.5.3 Id-divorzju u s-separazzjoni ġudizzjarja

Ir-Rumanija tapplika r-Regolament Ruma III.
F'konformità mal-liġi nazzjonali, il-konjuġi jistgħu jagħżlu b'kunsens reċiproku waħda mil-liġijiet segwenti applikabbli għad-divorzju: il-liġi tal-Istat fejn il-konjuġi għandhom ir-residenza abitwali komuni tagħhom fid-data tal-ftehim dwar il-liġi applikabbli magħżula; il-liġi tal-Istat fejn il-konjuġi kellhom l-aħħar residenza abitwali komuni tagħhom jekk tal-inqas parti waħda minnhom għadha tgħix hemm fil-mument tal-ftehim dwar il-liġi applikabbli magħżula; il-liġi tal-Istat li parti waħda mill-konjuġi hija ċittadin tiegħu; il-liġi tal-Istat fejn il-konjuġi għexu għal tal-inqas tliet snin; il-liġi Rumena.
Il-ftehim dwar l-għażla tal-liġi applikabbli għad-divorzju jista' jiġi konkluż jew emendat mhux aktar tard mid-data ta' rinviju lill-awtorità responsabbli sabiex tiddeċiedi dwar id-divorzju. Madankollu, il-qorti tista' tieħu nota tal-ftehim tal-konjuġi mhux aktar tard mill-ewwel seduta għas-smigħ li l-partijiet ikunu ġew debitament notifikati biha.
Fin-nuqqas tal-għażla tal-liġi mill-konjuġi, il-liġi applikabbli għad-divorzju hija: il-liġi tal-Istat fejn il-konjuġi għandhom ir-residenza abitwali komuni tagħhom fid-data li fiha jsir ir-rikors għad-divorzju; fin-nuqqas ta' residenza abitwali komuni, il-liġi tal-Istat tal-aħħar residenza abitwali komuni tal-konjuġi jekk tal-inqas parti waħda mill-konjuġi għandha r-residenza abitwali tagħha fit-territorju ta' dak l-istat fid-data li fiha jsir ir-rikors għad-divorzju; fin-nuqqas ta' dan, il-liġi ta' ċittadinanza komuni tal-konjuġi fid-data li fiha jsir ir-rikors għad-divorzju; fin-nuqqas ta' ċittadinanza komuni tal-konjuġi, il-liġi tal-aħħar ċittadinanza komuni tal-konjuġi meta tal-inqas parti waħda minnhom żammet dik iċ-ċittadinanza fid-data li fiha jsir ir-rikors għad-divorzju; il-liġi Rumena, fil-każijiet l-oħra kollha.
Il-liġi li tirregola d-divorzju tapplika debitament għas-separazzjoni legali wkoll.
Ara l-Artikoli 2597-2602 tal-Kodiċi Ċivili.

3.5.4 L-obbligi ta' manteniment

Il-Liġi applikabbli għall-obbligu tal-manteniment għandha tkun stabbilita skont ir-regolamenti tal-liġi tal-Unjoni Ewropea (l-Art. 2612 tal-Kodiċi Ċivili).

3.6 Reġimi matrimonjali dwar il-proprjetà

Il-liġi applikabbli għar-reġim matrimonjali hija l-liġi magħżula mill-konjuġi (ir-residenza abitwali ta' parti waħda mill-konjuġi fid-data tal-għażla; il-liġi dwar iċ-ċittadinanza ta' parti waħda mill-konjuġi fid-data tal-għażla; il-liġi tal-ewwel residenza abitwali wara ċ-ċelebrazzjoni taż-żwieġ). Din tirregola l-miżuri pubbliċitarji u ta' infurzar kontra partijiet terzi u, b'mod alternattiv mal-liġi tal-post ta' konklużjoni, il-formalitajiet mitluba għall-konklużjoni tal-konvenzjoni matrimonjali.
Il-ftehim dwar l-għażla tal-liġi applikabbli għar-reġim tal-proprjetà matrimonjali jista' jiġi konkluż qabel iċ-ċelebrazzjoni taż-żwieġ, jew meta jiġi konkluż iż-żwieġ jew matul iż-żwieġ.
Il-kundizzjonijiet formali huma dawk previsti mil-liġi magħżula biex jiġi rregolat r-reġim matrimonjali jew mil-liġi tal-post fejn kien konkluż il-ftehim. Jekk il-konjuġi ma jkunux għażlu l-liġi applikabbli għar-reġim matrimonjali tagħhom, dan ikun suġġett għal-liġi applikabbli għall-effetti ġenerali taż-żwieġ.
Ara l-Artikoli 2590-2596 tal-Kodiċi Ċivili.

3.7 Testmenti u s-suċċessjoni

Ir-Rumanija tapplika r-Regolament (UE) Nru 650/2012.
Fil-liġi nazzjonali, il-liġi tal-Istat fejn id-*decujus* kellu r-residenza abitwali tiegħu mal-mewt tiegħu tirregola l-wirt tiegħu.
Individwu jista' jagħżel bħala l-liġi applikabbli għall-wirt il-liġi tal-Istat li jkollu n-nazzjonalità tiegħu. F'każ li jkun għażel il-liġi applikabbli, din tirregola l-eżistenza u l-validità tal-kunsens espress fid-dikjarazzjoni tal-għażla tal-liġi applikabbli.
It-tħejjija, il-modifika jew ir-revoka tat-testment għandhom jitqiesu validi jekk l-att jissodisfa r-rekwiżiti formali applikabbli, fid-data meta jkun ġie mħejji, modifikat jew revokat, jew mal-mewt tat-testatur, skont: il-liġi nazzjonali tat-testatur; il-liġi tal-post abitwali ta' residenza; il-liġi tal-post fejn ġie mħejji, modifikat jew revokat id-dokument; il-liġi tal-post tal-proprjetà immobbli jew il-liġi tal-qorti jew tal-korp li jwettaq il-proċedura tat-trażmissjoni tal-beni mill-wirt.
Meta, skont il-liġi applikabbli tal-wirt, is-suċċessjoni tkun vakanti, il-proprjetà li tkun tinsab fit-territorju tar-Rumanija tittieħed mill-Istat Rumen abbażi tal-liġi Rumena dwar l-għoti ta' proprjetà minn suċċessjoni vakanti.
Ara l-Artikoli 2633-2636 tal-Kodiċi Ċivili.

3.8 Proprjetà reali

Il-liġi tal-post fejn tinsab il-proprjetà (*lex rei sitae*) tirregola, b'mod illustrattiv: il-pussess, is-sjieda u drittijiet *in rem* oħra, inkluż il-garanziji; (mal-bidu tal-perjodu ta' sjieda) il-pussess kuntrarju; (meta jseħħ il-fatt legali li jġġenera, immodifika jew xolja dak id-dritt) il-ħolqien, it-trażmissjoni jew it-terminazzjoni ta' drittijiet *in rem* fuq proprjetà li biddlet il-post tagħha; (mal-konklużjoni ta' kuntratt ta' kreditu ipotekarju għal proprjetà immobbli) il-kundizzjonijiet ta' validità, reklamar u effetti ta' kreditu ipotekarju ta' proprjetà immobbli; il-forom ta' reklamar u dawk id-drittijiet ta' stabbiliment relatati ma' proprjetà immobbli; (fil-ħin tas-serq / tal-esportazzjoni jew fil-ħin tal-pretensjoni) il-pretensjoni ta' proprjetà misruqa jew esportata b'mod illegali.
Il-proprjetà li issa qed tiġi ttrasportata hija suġġetta għal-liġi tal-istat fejn kienet mibgħuta.
L-istabbiliment, it-trażmissjoni jew it-terminazzjoni ta' drittijiet *in rem* fuq mezz ta' trasport huma suġġetti: għal-liġi tal-bandiera mtajra mill-bastiment jew il-liġi tal-Istat ta' reġistrazzjoni tal-inġenju tal-ajru; għal-liġi applikabbli għall-istatus organiku tal-kumpanija tat-trasport bil-ferrovija u vetturi tat-triq tal-assi patrimonji tagħha.
L-assigurazzjoni ta' ishma jew bonds, f'forma reġistrata jew f'forma ta' portatur, hija suġġetta għal-liġi applikabbli għall-istatus organiku tal-persuna ġuridika ta' ħruġ.
L-istabbiliment, il-kontenut u l-iskadenza ta' drittijiet tal-awtur għal xogħol ta' ħolqien intellettwali għandhom ikunu suġġetti għal-liġi tal-Istat fejn dan sar pubbliku għall-ewwel darba.
L-istabbiliment, il-kontenut u l-iskadenza ta' drittijiet ta' proprjetà intellettwali għandhom ikunu suġġetti għal-liġi tal-istat li fih sar id-depożitu jew ir-reġistrazzjoni jew li fih saret it-talba għal depożitu jew reġistrazzjoni.
Ara l-Artikoli 2613-2632 tal-Kodiċi Ċivili.

3.9 Insolvenza

Id-dispożizzjonijiet dwar il-liġi applikabbli jinsabu fil-Liġi Nru 85/2014 dwar l-insolvenza u l-proċedimenti ta' prevenzjoni ta' insolvenza, li jiffaċilitaw l-applikazzjoni tar-Regolament (KE) Nru. 1346/2000.

L-aħħar aġġornament: 13/04/2018

Il-verzjoni bil-lingwa nazzjonali ta' din il-paġna tinżamm mill-punt ta' kuntatt tan-NĠE rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-oriġinal mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidhirx fit-traduzzjonijiet. La l-NĠE u lanqas il-Kummissjoni

Ewropea ma jaċċettaw ebda responsabbiltà fir-rigward ta' kwalunkwe informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Liema liġi tapplika - Slovenja

1 L-għejun tar-regoli fis-seħħ

1.1 Regoli nazzjonali

Il-liġi bażika li tistabbilixxi r-regoli ġenerali tad-dritt internazzjonali privat huwa l-Att dwar id-Dritt Internazzjonali Privat u l-Proċedura (*Zakon o mednarodnem zasebnem pravu in postopku*; imqassar bħala ZMZPP, Gazzetta Uffiċjali tar-Repubblika tas-Slovenja (*Uradni list RS)* Nru 56/99). Il-kunflitt speċifiku ta' liġijiet huwa rregolat mil-liġijiet fuq diversi temi (pereżempju, l-Att dwar l-Operazzjonijiet Finanzjarji, il-Proċedimenti ta' Insolvenza u x-Xoljiment Obbligatorju (*Zakon o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju*; imqassar bħala ZFPPIPP).

1.2 Konvenzjonijiet internazzjonali multilaterali

Il-konvenzjonijiet li huma rratifikati u ppubblikati fir-Repubblika tas-Slovenja huma applikabbli direttament u jipprevalu fuq il-liġijiet nazzjonali. Ir-regoli ta' konflitt ta' interess huma rregolati mir-Regolament (KE) Nru 593/2008 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-17 ta' Ġunju 2008 dwar il-liġi applikabbli għall-obbligazzjonijiet kuntrattwali (Ruma I), li jinkludi Stati Membri li huma obbligati li jagħmlu emendi lill-Konvenzjoni ta' Ruma tad-19 ta' Ġunju 1980 dwar il-liġi applikabbli għall-obbligazzjonijiet kuntrattwali u r-Regolament Nru 864/2007 (Ruma II) tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-11 ta' Lulju 2007 dwar il-liġi applikabbli għall-obbligazzjonijiet mhux kuntrattwali (Ruma II). Ir-regoli ta' konflitt ta' interess jinsabu wkoll f'konvenzjonijiet multilaterali adottati mill- Konvenzjoni tal-Aja dwar id-dritt internazzjonali privat, li r-Repubblika tas-Slovenja hija firmatarja tagħha.

1.3 Konvenzjonijiet bilaterali prinċipali

Ir-regoli ta' konflitt ta' interess jinsabu wkoll f'konvenzjonijiet bilaterali dwar l-għajnuna legali konklużi mal-Awstrija, il-Bulgarija, ir-Repubblika Ċeka, Franza, l-Ungerija, il-Mongolja, il-Polonja, ir-Rumanija u l-Federazzjoni Russa. Il-lista ta' konvenzjonijiet hija disponibbli fis- siti web tal-Ministeru.

2 L-implimentazzjoni tar-regoli dwar il-kunflitt ta' liġijiet

2.1 L-obbligu tal-imħallef li japplika b'inizjattiva tiegħu stess ir-regoli dwar il-kunflitt ta' liġijiet

Il-qorti hija marbuta bil-liġi li tirregola l-kunflitt ta' liġijiet iżda l-partijiet huma liberi li jiftiehmu b'liema liġi huma jixtiequ li jirregolaw ir-relazzjoni legali tagħhom. Fit-tali każ, tapplika l-liġi magħżula mill-partijiet. Barra minn dan, il-liġi li tapplika normalment skont l-Att dwar id-Dritt Internazzjonali Privat u l-Proċedura, ma tkunx applikabbli meta, abbażi taċ-ċirkustanzi kollha, ikun ċar li ma jkun hemm l-ebda rabta sinifikanti għal-liġi li għandha tiġi applikata mar-relazzjoni legali inkwistjoni iżda jkun hemm rabta eqreb sinifikanti ma' xi liġi oħra.

2.2 Rinviju dwar l-għażla ta' liġijiet

Id-duttrina tar-rinviju hija stabbilita fl-Artikolu 6 tal-Att dwar id-Dritt Internazzjonali Privat u l-Proċedura, li jipprovdi li meta jiġi deċiż liema liġi hija applikabbli, u r-regoli ta' Stat barrani jindikaw il-liġi Slovena, f'dak il-każ il-liġi Slovena tapplika mingħajr ma jittieħdu inkunsiderazzjoni l-istruzzjonijiet Sloveni dwar liema liġi hija applikabbli. Din id-dispożizzjoni ma tapplikax meta l-partijiet jagħżlu l-liġi applikabbli.

2.3 Bidla f'element ta' konnessjoni

Regola speċifika dwar għażla tal-liġi li tirregola fatturi marbuta li jistgħu jinbidlu tiddefinixxi normalment ukoll iż-żmien li fih it-tali regola għandha tapplika. Xi fatturi ta' rabta jinkludu ż-żmien li huwa deċiżiv fl-għażla ta' liġi applikabbli stabbilita fir-regola ta' kunflitt ta' liġijiet (pereżempju: in-nazzjonalità ta' testatur meta jikteb testment) filwaqt li f'ċirkustanzi oħra t-tibdil fiċ-ċirkustanzi ta' rabta jista' ifisser li tapplika l-liġi ta' sistema legali differenti. F'każijiet ta' relazzjonijiet permanenti, huwa meħtieġ li jiġi applikat il-prinċipju ta' rikonoxximent ta' drittijiet diġà miksuba.

2.4 Eċċezzjonijiet għall-applikazzjoni normali tar-regoli dwar il-kunflitt ta' liġijiet

Il-liġi stabbilita mill-Att dwar id-Dritt Internazzjonali Privat u l-Proċedura ma tapplikax meta l-effett tal-applikazzjoni tagħha tkun kuntrarja għas-sistema legali Slovena. Il-kunċett ta' ordni pubbliku huwa standard legali espress permezz tal-ġurisprudenza. Fil-parti l-kbira tal-każijiet, dan huwa bbażat fuq ir-regoli kostituzzjonali tal-Istat, il-prinċipji fundamentali ta' liġijiet nazzjonali u l-prinċipji morali.

2.5 Prova ta' liġi barranija

Il-qorti jew awtorità kompetenti oħra tistabbilixxi fuq l-inizjattiva tagħha stess il-kontenut tal-liġi barranija li għandha tiġi applikata bl-użu ta' notifika ta' liġi barranija mill-ministeru responsabbli għall-ġustizzja jew teżamina l-kontenut tagħha b'xi metodu adegwat ieħor. Il-partijiet jistgħu jissottomettu dokument pubbliku jew dokument ieħor ta' awtorità jew istituzzjoni kompetenti barranija dwar il-kontenut tal-liġi barranija. Meta l-kontenut tal-liġi barranija ma jistax jiġi stabbilit f'każ partikolari, tapplika l-liġi Slovena.

3 Ir-regoli dwar il-kunflitt ta' liġijiet

3.1 Obbligi kuntrattwali u atti legali

Fir-rigward tal-Istati Membri, ir-Regolament (KE) Nru 593/2008 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-17 ta' Ġunju 2008 dwar il-liġi applikabbli għall-obbligazzjonijiet kuntrattwali huwa applikabbli għar-Repubblika tas-Slovenja u jħassar il-liġijiet nazzjonali li jirregolaw il-liġi sostantiva. Għal kwistjonijiet li r-Regolament mhuwiex applikabbli għalihom, japplikaw il-konvenzjonijiet bilaterali meta jkunu rilevanti. Meta ma jkunx hemm konvenzjonijiet bilaterali, tapplika l-liġi nazzjonali li tirregola l-kunflitt ta' liġijiet f'relazzjonijiet kuntrattwali (l-Att dwar id-Dritt Internazzjonali Privat u l-Proċedura).

Ir-regola ġenerali dwar il-kunflitt ta' liġijiet:

L-Att dwar id-Dritt Internazzjonali Privat u l-Proċedura jipprevedi li tapplika l-liġi magħżula mill-partijiet kuntrattwali għall-kuntratt tagħhom sakemm ma jkunx previst mod ieħor mil-liġi jew minn konvenzjoni internazzjonali. Ir-rieda tal-partijiet dwar l-għażla tal-liġi tista' tiġi stabbilita espressament, jew id-dispożizzjonijiet kuntrattwali jew ċirkustanzi oħra jistgħu jindikaw b'mod ċar li ġiet magħżula liġi partikolari. Il-validità tal-kuntratt jiġi mbagħad eżaminat skont il-liġi magħżula. Meta l-partijiet ma jkunux għażlu liema liġi għandha tapplika, f'dak il-każ tapplika l-liġi li hija assoċjata mill-iktar qrib. Meta ċ-ċirkustanzi ma jindikawx liġi oħra, tapplika l-liġi tal-Istat fejn il-parti bl-obbligazzjoni li twettaq l-elementi essenzjali tal-kuntratt ikollha r-residenza permanenti jew il-post prinċipali tan-negozju tagħha.

Il-liġi tal-Istat fejn ħaddiem abitwalment iwettaq xogħlu tirregola l-ftehimiet ta' impjieg. Meta jaqblu mal-applikazzjoni ta' liġi differenti f'kuntratt ta' impjieg, il-partijiet ma jistgħux jeskludu dispożizzjonijiet mandatorji dwar il-protezzjoni tad-drittijiet tal-impjegati inklużi fil-liġi tal-Istat li kienet tkun applikabbli li kieku l-partijiet ma kinux għażlu l-liġi l-oħra.

Kuntratt konkluż minn konsumatur huwa kuntratt għat-trasferiment ta' prodotti, drittijiet u / jew servizzi lil konsumatur. Konsumatur huwa persuna li jikseb prodotti, drittijiet jew servizzi, l-aktar għall-użu personali jew għad-dar. Kuntratt konkluż minn konsumatur ma jinkludix kuntratt ta' trasport jew kuntratt għall-forniment ta' servizzi lil konsumatur meta dak il-kuntratt huwa mwettaq bis-sħiħ barra minn dak l-Istat fejn il-konsumatur għandu r-residenza permanenti tiegħu. Minkejja d-dispożizzjonijiet tal-Att dwar id-Dritt Internazzjonali Privat u l-Proċedura, kuntratt konkluż minn konsumatur huwa rregolat mil-liġi tal-Istat fejn il-konsumatur għandu r-residenza tiegħu, meta l-kuntratt ġie konkluż suġġett għal offerta jew reklamar f'dak l-Istat, jew meta l-konsumatur ħa l-passi meħtieġa biex jikkonkludi l-kuntratt f'dak l-Istat, jew meta l-konsumatur ikun parti kokontraenti jew ir-rappreżentant tagħha jikseb l-ordni tal-konsumatur f'dak l-Istat, jew meta l-kuntratt ta' bejgħ kien konkluż fi Stat ieħor, jew il-konsumatur ikun ta l-ordni fi Stat ieħor, jew fejn l-ivvjaġġar kien organizzat mill-bejjiegħ bil-ħsieb li jippromwovi l-konklużjoni ta' tali kuntratti.

Fil-każijiet imsemmija hawn fuq, il-partijiet għall-kuntratt ma jistgħux jiftiehmu dwar l-applikazzjoni ta' liġi li teskludi d-dispożizzjonijiet mandatorji dwar id-drittijiet ta' protezzjoni tal-konsumatur applikabbli fl-Istat fejn il-konsumatur ikollu r-residenza permanenti tiegħu.
Għal kuntratti relatati ma' proprjetà immobbli, tapplika dejjem il-liġi tal-Istat fejn tinsab il-proprjetà immobbli.
Meta l-partijiet kuntrattwali ma jkunux qablu mod ieħor, tapplika r-regola ġenerali dwar il-kunflitt ta' liġijiet għar-relazzjoni bejn il-partijiet kontraenti sabiex jiġi deċiż minn liem żmien 'il quddiem akkwirent ta' proprjetà mobbli għandu dritt għall-prodotti u l-frott tiegħu u biex jiġi deċiż iż-żmien minn meta akkwirent jaċċetta r-riskji dwar il-prodott.
Barra minn dan, meta l-partijiet kontraenti ma jkunux ftiehmu mod ieħor, il-metodu tal-konsenja tal-prodott u l-miżuri meħtieġa meta l-konsenja tiġi rrifjutata huwa rregolat mil-liġi tal-Istat fejn il-prodott kellu jiġi kkonsenjat.
Rigward l-effett ta' trasferiment ta' kreditu jew assunzjoni ta' dejn: l-istatus legali ta' kwalunkwe debitur jew kreditur li mhuwiex involut direttament fil-kreditu jew fil-preżunzjoni huwa rregolat mill-istess liġi li tirregola t-trasferiment jew il-preżunzjoni nfisha.
Il-liġi applikabbli għat-tranżazzjoni prinċipali tapplika għal tranżazzjoni awżiljarja sakemm ma jkunx deċiż b'mod ieħor.
Il-liġi tal-istat tar-residenza permanenti jew is-sede tad-debitur tapplika għal tranżazzjoni legali waħda biss.

3.2 Obbligi mhux kuntrattwali

Rigward l-obbligi mhux kuntrattwali mhux irregolati minn konvenzjoni internazzjonali jew ir-Regolament Nru 864/2007 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-11 ta' Lulju 2007 dwar il-liġi applikabbli għall-obbligazzjonijiet mhux kuntrattwali (Ruma II), ir-regoli ta' kunflitti ta' liġijiet jipprevedu li tapplika l-liġi nazzjonali.
L-Att dwar id-Dritt Internazzjonali Privat u l-Proċedura jipprevedi li l-liġi tal-istat fejn ikun sar l-att tapplika għall-obbligazzjonijiet mhux kuntrattwali. Il-liġi tal-istat fejn titbata l-konsegwenza tapplika meta dik il-liġi tkun aktar favorevoli għall-vittma, sakemm il-vittma kellha jew setgħet tipprevedi l-post tal-konsegwenzi. Meta t-tali liġi ma għandhiex rabta mill-qrib għar-relazzjoni iżda teżisti rabta ma' liġi oħra, f'dak il-każ tapplika dik il-liġi l-oħra.
Meta tkun qamet kwistjoni fuq bastiment fil-baħar internazzjonali jew fuq ajruplan, li għaliha jkun hemm lok ta' kumpens, il-liġi applikabbli hija preżunta li tkun il-liġi tal-Istat fejn huwa rreġistrat il-bastiment jew l-ajruplan.

3.3 L-istat personali, l-aspetti tiegħu marbuta mal-istat ċivili (isem, domiċilju, kapaċità)

Meta ċittadin tar-Repubblika tas-Slovenja jkun ċittadin ukoll ta' Stat ieħor, dik il-persuna hija meqjusa bħala ċittadina Slovena biss għall-għanijiet tal-Att dwar id-Dritt Internazzjonali Privat u l-Proċedura. Meta persuna li mhijiex ċittadina tar-Repubblika tas-Slovenja iżda li hija ċittadina ta' żewġ Stati jew aktar, il-liġi tal-Istat li fih dik il-persuna għandha r-residenza permanenti tagħha tkun applikabbli għall-għanijiet tal-Att dwar id-Dritt Internazzjonali Privat u l-Proċedura. Meta persuna ma jkollhiex residenza permanenti f'xi wieħed mill-Istati li hija ċittadina tiegħu, il-liġi tal-Istat dik il-persuna għandha l-eqreb rabta tagħha miegħu tkun applikabbli għall-għanijiet tal-Att dwar id-Dritt Internazzjonali Privat u l-Proċedura.
Meta persuna ma jkollhiex in-nazzjonalità jew in-nazzjonalità tagħha ma tistax tiġi stabbilita, tapplika l-liġi tal-Istat tar-residenza permanenti tagħha. Meta persuna ma jkollhiex residenza permanenti jew din ma tistax tiġi stabbilita, tapplika l-liġi tal-Istat tar-residenza temporanja tagħha. Meta ma jkunx possibbli li tiġi stabbilita anki residenza temporanja, tapplika l-liġi Slovena.
Il-liġi tal-Istat li persuna tkun ċittadina tiegħu hija applikabbli għat-tibdil ta' isem personali.
Il-liġi tal-Istat li persuna tkun ċittadina tiegħu hija applikabbli għall-kapaċità ta' persuna fiżika biex tagħmel kuntratt. Persuna fiżika li, skont il-liġi tal-Istat li tkun ċittadina tiegħu ma jkollhiex il-kapaċità li tagħmel kuntratt hija preżunta li jkollha dik il-kapaċità jekk ikollha l-kapaċità skont il-liġi tal-istat fejn jirriżulta l-obbligu.
It-telf jew ir-restrizzjonijiet tal-kapaċità ta' persuna fiżika biex tagħmel kuntratt huma rregolati mill-Istat li l-persuna tkun ċittadina tiegħu.

3.4 Li tiġi stabbilita r-relazzjoni bejn il-ġenituri u t-tfal, inkluża l-adozzjoni

3.4.1 Li tiġi stabbilita r-relazzjoni bejn il-ġenituri u t-tfal

Il-ħatra jew it-terminazzjoni ta' kurazija u r-relazzjonijiet bejn kuratur u l-persuna taħt kurazija (persuna f'kura) hija rregolata mil-liġi tal-Istat li l-persuna tkun ċittadina tiegħu. Il-miżuri temporanji ta' kura tas-saħħa maħruġa kontra ċittadin barrani jew persuna apolida fir-Repubblika tas-Slovenja huma rregolati mil-liġi Slovena u jibqgħu fis-seħħ sakemm Stat kompetenti jiddeċiedi dwar il-miżura jew jannullaha, kif xieraq. Din ir-regola tapplika wkoll għall-protezzjoni ta' proprjetà ta' ċittadin barrani jew persuna apolida li tinsab fir-Repubblika tas-Slovenja.
Ir-relazzjonijiet bejn il-ġenituri u l-minuri huma rregolati mil-liġi tal-Istat li jkunu ċittadini tiegħu. Meta l-ġenituri u l-minuri jkunu ċittadini ta' Stati differenti, tapplika l-liġi tal-Istatfejn ikollhom kollha residenza permanenti. Meta l-ġenituri u l-minuri jkunu ċittadini ta' Stati differenti u ma jkollhomx residenza permanenti fl-istess Stat, tapplika l-liġi tal-Istat li l-minuri jkun ċittadin tiegħu.
Il-proċedura għar-rikonoxximent, l-iffissar u l-kontestazzjoni tal-paternità u l-maternità hija rregolata mil-liġi tal-Istat li l-minuri jkun ċittadin tiegħu.
L-obbligu li jiġi pprovdut manteniment għad-dixxendenti, bl-esklużjoni tal-ġenituri lejn il-minuri, u l-obbligu li jiġi pprovdut manteniment għal qraba bi żwieġ (jiġifieri qraba li mhumiex marbuta bid-demm), huwa rregolat mil-liġi tal-Istat li l-persuna li qiegħda titlob manteniment tkun ċittadina tiegħu.
Il-proċess li bih minuri jiġi leġitimizzat huwa rregolat mil-liġi tal-Istat li l-ġenituri jkunu ċittadini tiegħu jew mil-liġi tal-Istat tal-ġenitur li skontha l-adozzjoni għandha tkun valida meta l-ġenituri ma jkunux ċittadini tal-istess Stat. Il-fatt ta' qbil għal-leġittimizzazzjoni minn minuri, persuna jew entità nazzjonali oħra huwa rregolat mil-liġi tal-Istat li l-minuri jkun ċittadin tiegħu.

3.4.2 L-adozzjoni

Il-kundizzjonijiet u t-terminazzjoni ta' adozzjoni jiġu deċiżi mil-liġi tal-Istat li l-adottant u l-persuna adottata jkunu ċittadini tiegħu. Meta l-adottant u l-persuna adottata jkunu ċittadini ta' Stati differenti, il-kundizzjonijiet u t-terminazzjoni ta' adozzjoni jkunu rregolati konġuntament mill-Istati li jkunu ċittadini tiegħu. Meta l-konjuġi jadottaw flimkien, il-kundizzjonijiet u t-terminazzjoni ta' adozzjoni jkunu rregolati mil-liġi tal-Istat li l-persuna adottata tkun ċittadina tiegħu u anki tal-Istati li parti waħda mill-konjuġi tkun ċittadina tiegħu. Il-forma tal-adozzjoni hija rregolata mil-liġi tal-Istat li fih saret l-adozzjoni. L-effett tal-adozzjoni huwa rregolat mil-liġi tal-Istat li l-adottant u l-persuna adottata jkunu ċittadini tiegħu fil-ħin tal-għoti tal-adozzjoni. Meta l-adottant u l-persuna adottata jkunu ċittadini ta' Stati differenti, tapplika l-liġi tal-Istat fejn ikollhom ir-residenza permanenti tagħhom. Meta l-adottant u l-persuna adottata jkunu ċittadini ta' Stati differenti u ma jkollhomx residenza permanenti fl-istess Stat, tapplika l-liġi tal-Istat li l-persuna adottata tkun ċittadina tiegħu.

3.5 Iż-żwieġ, koppji mhux miżżewġin/li jikkoabitaw, sħubijiet, divorzju, separazzjoni ġudizzjarja, obbligi ta' manteniment

3.5.1 Żwieġ

Il-kundizzjonijiet għal dħul fi żwieġ huma rregolati mil-liġi tal-Istat li kull persuna tkun ċittadina tiegħu fil-ħin tal-ikkuntrattar taż-żwieġ. Il-forma taż-żwieġ hija rregolata mil-liġi tal-Istat fejn ġie kkuntrattat iż-żwieġ. L-invalidità taż-żwieġ hija rregolata mil-liġi li skontha sar iż-żwieġ permezz tar-regoli ta' kunflitti ta' liġijiet deskritti hawn fuq.

3.5.2 Koppji mhux miżżewġin/li jikkoabitaw u sħubijiet

L-Att dwar id-Dritt Internazzjonali Privat u l-Proċedura ma jipprevedi l-ebda dispożizzjoni speċjali dwar koppji mhux miżżewġin / koppji li jgħixu flimkien. Madankollu, billi l-konsegwenzi ta' sħab li mhux miżżewġin / li jgħixu flimkien huma l-istess bħal dawk ta' żwieġ, jista' ikun li d-dispożizzjonijiet li jirregolaw iż-żwieġ japplikaw għal sħab li mhux miżżewġin / li jgħixu flimkien ukoll.
Ir-relazzjonijiet ta' patrimonju bejn żewġ persuni li jgħixu fi sħubija / f'koabitazzjoni huma rregolati mil-liġi tal-Istat li huma ċittadini tiegħu. Meta l-persuni ma jkunux tal-istess nazzjonalità, tapplika l-liġi tal-Istat fejn għandhom ir-residenza komuni tagħhom. Għal relazzjonijiet ta' patrimonju kuntrattwali bejn persuni li jgħixu fi sħubija / f'koabitazzjoni, il-liġi applikabbli hija l-liġi applikabbli għar-relazzjoni ta' patrimonju tagħhom meta ġie konkluż il-kuntratt.

L-Att dwar id-Dritt Internazzjonali Privat u l-Proċedura ma jipprevedix xi dispożizzjonijiet speċjali dwar sħubijiet bejn persuni tal-istess sess u l-kundizzjonijiet tagħhom. Madankollu, billi l-konsegwenzi ta' sħubijiet bejn persuni tal-istess sess huma l-istess bħal dawk taż-żwieġ, l-istess dispożizzjonijiet li jirregolaw iż-żwieġ jistgħu japplikaw.

3.5.3 Id-divorzju u s-separazzjoni ġudizzjarja

Id-divorzju huwa rregolat mil-liġi tal-Istat li ż-żewġ konjuġi huma ċittadini tiegħu meta jsir ir-rikors għad-divorzju. Meta l-konjuġi jkunu ċittadini ta' Stati differenti meta jsir ir-rikors għad-divorzju, id-divorzju jiġi rregolat konġuntament mill-Istati li jkunu ċittadini tagħhom. Meta d-divorzju ma jistax ikollu lok abbażi tar-regoli preċedenti, id-divorzju jkun mbagħad irregolat mil-liġi Slovena, jekk parti waħda mill-konjuġi kellha r-residenza permanenti tagħha fir-Repubblika tas-Slovenja meta sar ir-rikors għad-divorzju. Meta parti waħda mill-konjuġi tkun ċittadina Slovena iżda ma jkollhiex residenza permanenti fis-Slovenja u d-divorzju ma jkunx jista' iseħħ abbażi tar-regoli preċedenti, id-divorzju mbagħad ikun irregolat mil-liġi Slovena.

L-Att dwar id-Dritt Internazzjonali Privat u l-Proċedura ma jipprevedi l-enda dispożizzjoni speċjali dwar it-terminazzjoni ta' sħubijiet bejn persuni tal-istess sess. Madankollu, billi l-konsegwenzi ta' sħubija bejn persuni tal-istess sess huma l-istess bħal dawk ta' żwieġ, l-istess dispożizzjonijiet li jirregolaw id-divorzju jistgħu japplikaw.

3.5.4 L-obbligi ta' manteniment

Ir-relazzjonijiet bejn il-ġenituri u l-minuri huma rregolati mil-liġi tal-Istat li jkunu ċittadini tiegħu. Meta l-ġenituri u l-minuri jkunu ċittadini ta' Stati differenti, tapplika l-liġi tal-Istatfejn ikollhom kollha residenza permanenti. Meta l-ġenituri u l-minuri jkunu ċittadini ta' Stati differenti u ma jkollhomx residenza permanenti fl-istess Stat, tapplika l-liġi tal-Istat li l-minuri jkun ċittadin tiegħu.

3.6 Reġimi matrimonjali dwar il-proprjetà

Ir-relazzjonijiet personali u ta' patrimonju bejn il-konjuġi huma rregolati mil-liġi tal-Istat li huma ċittadini tiegħu. Meta l-konjuġi jkunu ċittadini ta' Stati differenti, tapplika l-liġi tal-Istat fejn ikollhom ir-residenza permanenti taghom. Meta l-konjuġi la jkollhom l-istess nazzjonalità u lanqas l-istess residenza permanenti fl-istess Stat, tapplika l-liġi tal-Istat fejn kellhom l-aħħar residenza konġunta tagħhom. Meta l-liġi applikabbli ma tistax tiġi stabbilita abbażi ta' dawn ir-regoli, imbagħad tapplika l-liġi li jkollhom l-eqreb rabta magħhom.

Ir-reġimi ta' patrimonju kuntrattwali bejn il-konjuġi huma rregolati mil-liġi tal-Istat li rregolat ir-relazzjoni personali u ta' patrimonju meta ġie konkluż il-kuntratt. Meta din il-liġi tipprevedi li l-konjuġi jistgħu jagħżlu liġi li tirregola l-ftehimiet ta' patrimonju tagħhom, tapplika l-liġi li jagħżlu.

Meta żwieġ jiġi annullat jew xolt, l-istess regoli ta' kunflitt ta' liġijiet li japplikaw għal reġimi personali u ta' patrimonju bejn il-konjuġi, japplikaw għal reġimi personali u ta' patrimonju konġunt.

3.7 Testmenti u s-suċċessjoni

Il-liġi tal-Istat li d-*decujus* kien ċittadin tiegħu meta miet tirrregola l-wirt tiegħu. Il-kapaċità testamentarja hija rregolata mil-liġi tal-Istat li t-testatur kien ċittadin tiegħu meta saret l-eżekuzzjoni tat-testment.

Il-forma tat-testment tkun valida jekk tkun valida skont waħda mis-sistemi legali li ġejjin: il-liġi tal-Istat fejn ġie redatt it-testment; il-liġi tal-Istat li t-testatur kien ċittadin tiegħu meta ġie redatt it-testment jew mal-mewt tiegħu; il-liġi tal-Istat fejn it-testatur kellu r-residenza permanenti tiegħu meta ġie redatt it-testment jew mal-mewt tiegħu; il-liġi Slovena; jew il-liġi tal-Istat fejn tinsab il-proprjetà immobbli fir-rigward ta' proprjetà immobbli.

Forma ta' revoka ta' testment tkun valida abbażi ta' kwalunkwe liġi li skontha r-redazzjoni tat-testment tkun valida, kif spjegat.

3.8 Proprjetà reali

Għal relazzjonijiet ta' patrimonju u drittijiet *in rem* oħra, tapplika l-liġi tal-istat fejn jinsab l-oġġett. Għal relazzjonijiet ta' patrimonju dwar oġġetti fi tranżitu, tapplika l-liġi tal-istat ta' destinazzjoni. Għal relazzjonijiet ta' patrimonju dwar vetturi tat-trasport, il-liġi tal-Istat fejn jinsabu dawn il-vetturi, sakemm il-liġi Slovena ma tistipulax mod ieħor.

3.9 Insolvenza

Ir-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 1346/2000 tad-29 ta' Mejju 2000 dwar proċedimenti ta' falliment japplika direttament fis-Slovenja għal kwistjonijiet li jaqgħu fl-ambitu tal-applikabbiltà tagħha u tal-Istati Membri tal-UE. Meta r-Regolament ma jkunx applikabbli, il-liġi applikabbli tkun il-liġi nazzjonali Slovena, b'mod partikolari l-Att dwar l-Operazzjonijiet Finanzjarji, il-Proċedimenti ta' Insolvenza u x-Xoljiment Obbligatorju *(Zakon o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju*; imqassar bħala ZFPPIPP, UL RS, ZFPPIPP-UPB7, Nru 63/2013).

F'dan l-Att, il-kapitolu li huwa intitolat "Proċedimenti ta' insolvenza b'element internazzjonali" fih regoli ġenerali dwar proċedimenti ta' insolvenza b'element internazzjonali, jirregola l-aċċess ta' kredituri u amministraturi barranin għal qorti nazzjonali, u jirregola l-kooperazzjoni mal-qrati barranin u l-amministraturi barranin. Dan jirregola wkoll ir-rikonoxximent ta' proċedimenti ta' insolvenza barranin u miżuri temporanji, miżuri paralleli dovuti għal insolvenza, u l-liġi biex jiġu applikati l-konsegwenzi ta' proċedimenti ta' insolvenza.

Il-qorti nazzjonali li jkollha ġuriżdizzjoni fuq proċedimenti ta' insolvenza nazzjonali, tista' tiddeċiedi dwar ir-rikonoxximent ta' proċedura barranija u l-kooperazzjoni mal-qrati barranin. Il-qrati nazzjonali lokali kompetenti biex jiġġestixxu proċedimenti ta' insolvenza nazzjonali huma: 1. meta debitur li jkun entità ġuridika jew imprenditur nazzjonali, ikun stabbilit fir-Repubblika tas-Slovenja: il-qorti fit-territorju fejn id-debitur ikun stabbilit; 2. meta debitur li jkun persuna barranija ikollu fergħa fir-Repubblika tas-Slovenja: il-qorti fit-territorju fejn il-fergħa tad-debitur ikollha l-post tan-negozju prinċipali tagħha; 3. fil-każijiet l-oħra: il-Qorti Distrettwali ta' Ljubljana (Okrožno sodišče v Ljubljani).

Rigward il-liġi li tirregola l-konsegwenzi legali ta' proċedimenti ta' insolvenza, ir-regola ġenerali hija li tapplika l-liġi tal-Istat fejn isiru l-proċedimenti, sakemm il-liġi ma tipprevedix mod ieħor għal każ partikolari. Hemm regoli dwar il-liġi applikabbli fl-Att dwar l-Operazzjonijiet Finanzjarji, il-Proċedimenti ta' Insolvenza u x-Xoljiment Obbligatorju dwar kuntratti li jolqtu l-użu ta' proprjetà immobbli miksuba, inkwantu tapplika l-liġi tal-istat fejn tinsab il-proprjetà immobbli. Japplikaw regoli speċjali dwar il-liġi ta' drittijiet irreġistrati f'reġistru (il-liġi tal-Istat li huwa awtorizzat li jiġġestixxi r-reġistru) dwar il-liġi biex jiġu applikati sistemi ta' pagament u s-swieq finanzjarji (il-liġi tal-Istat li hija applikata għat-tali sistemi ta' pagament / swieq finanzjarji), dwar il-liġi li għandha tiġi applikata għal kuntratti ta' kumpens u kuntratti ta' riakkwist u l-liġi dwar il-kuntratti ta' impjieg.

L-aħħar aġġornament: 17/04/2018

Il-verzjoni bil-lingwa nazzjonali ta' din il-paġna tinżamm mill-punt ta' kuntatt tan-NĠE rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-oriġinal mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidhirx fit-traduzzjonijiet. La l-NĠE u lanqas il-Kummissjoni Ewropea ma jaċċettaw ebda responsabbiltà fir-rigward ta' kwalunkwe informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Liema liġi tapplika - Svezja

1 L-għejun tar-regoli fis-seħħ

1.1 Regoli nazzjonali

Id-dritt internazzjonali privat fl-Iżvezja huwa kodifikat parzjalment biss, u jikkonsisti minn taħlita tal-liġi statutorja u tal-ġurisprudenza. Il-liġi statutorja fil-maġġoranza tagħha hija mmirata biex tagħti effett lil konvenzjonijiet internazzjonali li l-Iżvezja hija msieħba magħhom. Il-leġiżlazzjoni prinċipali hija kif ġej:

Żwieġ u tfal

Il-Kapitolu 3, l-Artikoli 4 u 6 tal-Att dwar ċerti Relazzjonijiet Ġuridiċi Internazzjonali fir-rigward ta' Żwieġ u Tutela (*Lagen (1904:26 s. 1) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap och förmynderskap,* magħruf ukoll bit-taqsira Żvediża 'IÄL')
L-Artikoli 9, 12 u 13 tal-Ordinanza dwar ċerti Relazzjonijiet Ġuridiċi Internazzjonali fir-rigward ta' Żwieġ, Adozzjoni u Tutela (*Förordningen (1931:429) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap, adoption och förmynderskap*, 'NÄF')
L-Artikolu 2 tal-Att dwar Relazzjonijiet Ġuridiċi Internazzjonali fir-rigward tal-Adozzjoni (*Lagen (1971:796) om internationella rättsförhållanden rörande adoption*, 'IAL')
L-Artikoli 2, 3 u 6 tal-Att dwar il-Kwistjonijiet ta' Paternità Internazzjonali (*Lagen (1985:367) om internationella faderskapsfrågor*, 'IFL')
L-Artikoli 3-5 tal-Att dwar ċerti Kwistjonijiet Internazzjonali rigward Relazzjonijiet ta' Proprjetà bejn Konjuġi jew Koabitanti (*Lagen (1990:272) om internationella frågor rörande makars och sambors förmögenhetsförhållanden*, 'LIMF')
L-Artikolu 1 tal-Att dwar il-Konvenzjoni tal-Aja tal-1996 (*Lagen (2012:318) om 1996 års Haagkonvention*) u l-Artikoli 15-22 tal-istess Konvenzjoni tal-Aja tal-1996 dwar il-Ġuriżdizzjoni, il-Liġi Applikabbli, ir-Rikonoxximent, l-Infurzar u l-Kooperazzjoni fir-rigward ta' Responsabbiltà tal-Ġenituri u Miżuri għall-Protezzjoni tat-Tfal
L-Artikolu 15 tar-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 4/2009 tat-18 ta' Diċembru 2008 dwar il-ġuriżdizzjoni, il-liġi applikabbli, ir-rikonoxximent u l-eżekuzzjoni tad-deċiżjonijiet u l-kooperazzjoni f'materji relatati ma' obbligi ta' manteniment u l-Protokoll tal-Aja tal-2007 dwar il-Liġi Applikabbli għal Obbligi ta' Manteniment
Wirt
L-Artikoli 20-38 tar-Regolament (UE) Nru 650/2012 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-4 ta' Lulju 2012 dwar il-ġuriżdizzjoni, il-liġi applikabbli, ir-rikonoxximent u l-infurzar ta' deċiżjonijiet u l-aċċettazzjoni u l-infurzar ta' strumenti awtentiċi fil-qasam tas-suċċessjonijiet u dwar il-ħolqien ta' Ċertifikat Ewropew tas-Suċċessjoni
Kuntratti u xiri
Ir-Regolament (KE) Nru 593/2008 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-17 ta' Ġunju 2008 dwar il-liġi applikabbli għall-obbligazzjonijiet kuntrattwali ("ir-Regolament Ruma I")
L-Artikoli 79-87 tal-Att dwar il-Kambjali (*Växellagen* 1932:130)
L-Artikoli 58-65 tal-Att dwar iċ-Ċekkijiet (*Checklagen* 1932:131)
L-Att dwar il-Liġi Applikabbli għall-Bejgħ ta' Oġġetti (*Lagen (1964:528) om tillämplig lag beträffande köp av lösa saker*, 'IKL')
L-Artikoli 25a, 31a u 42a tal-Att dwar il-Kodeterminazzjoni fuq il-Post tax-Xogħol (*Lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet*, 'MBL')
L-Att dwar il-Liġi Applikabbli għal ċerti Kuntratti tal-Assigurazzjoni (*Lagen (1993:645) om tillämplig lag för vissa försäkringsavtal*)
Il-Kapitolu 13, l-Artikolu 4, u l-Kapitolu 14, l-Artikolu 2, tal-Kodiċi tat-Trasport Marittimu (*Sjölagen* 1994:1009)
L-Artikolu 14 tal-Att dwar il-Kuntratti tal-Konsumaturi (*Lagen (1994:1512) om avtalsvillkor i konsumentförhållanden*)
Il-Kapitolu 1, l-Artikolu 4 tal-Att dwar il-Protezzjoni tal-Konsumaturi fi Ftehimiet dwar Timeshares Residenzjali jew Prodotti tal-Btajjel fuq Terminu Twil (*Lagen (2011:914) om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt*)
Il-Kapitolu 2, l-Artikolu 14, tal-Att dwar Kuntratti ta' Distanza u Bejgħ Bieb Bieb (*Lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler*)
L-Artikolu 48 tal-Att dwar il-Bejgħ lill-Konsumatur (*Konsumentköplagen* 1990:932)
Kumpens għal korriment
Ir-Regolament (KE) Nru 864/2007 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-11 ta' Lulju 2007 dwar il-liġi applikabbli għall-obbligazzjonijiet kuntrattwali ("ir-Regolament Ruma II")
L-Artikoli 8, 14 u 38 tal-Att dwar il-Korrimenti tat-Traffiku tat-Triq (*Trafikskadelagen* 1975:1410)
L-Artikolu 1 tal-Att b'konnessjoni mal-Konvenzjoni tad-9 ta' Frar 1972 bejn l-Iżvezja u n-Norveġja dwar ir-Ragħa tar-Renniet (*Lagen (1972:114) med anledning av konventionen den 9 februari 1972 mellan Sverige och Norge om renbetning*)
L-Artikolu 1 tal-Att b'konnessjoni mal-Konvenzjoni dwar il-Protezzjoni tal-Ambjent tad-19 ta' Frar 1974 bejn id-Danimarka, il-Finlandja, in-Norveġja u l-Iżvezja (*Lagen (1974:268) med anledning av miljöskyddskonventionen den 19 februari 1974 mellan Danmark, Finland, Norge och Sverige*)
Liġi tal-insolvenza
L-Artikoli 4, 8-11, 14, 15, 28 u 43 tar-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 1346/2000 tad-29 ta' Mejju 2000 dwar proċedimenti ta' falliment ("ir-Regolament ta' Insolvenza") (il-Parlament Ewropew u l-Kunsill adottaw regolament emendat li għandu jidħol fis-seħħ fis-sajf 2015)
L-Artikoli 1, 3 u 5-8 tal-Att li jistabbilixxi r-Regoli li jirregolaw l-Insolvenzi li jinvolvu l-Proprjetà fid-Danimarka, il-Finlandja, l-Iżlanda jew in-Norveġja (*Lag (1934:67) med bestämmelser om konkurs, som omfattar egendom i Danmark, Finland, Island eller Norge*)
L-Artikoli 1, 4-9 u 13 tal-Att li jikkonċerna l-Effetti li jikkonċernaw l-Insolvenzi li jiġru fid-Danimarka, il-Finlandja, l-Iżlanda jew in-Norveġja (*Lag (1934:68) om verkan av konkurs, som inträffat i Danmark, Finland, Island eller Norge*)
L-Artikoli 1, 3-8 u 12 tal-Att dwar l-Insolvenzi li jinvolvu l-Proprjetà f'Pajjiż ieħor Nordiku (*Lag (1981:6) om konkurs som omfattar egendom i annat nordiskt land*)
L-Artikoli 1, 4-9, 13 u 14 tal-Att dwar l-Effetti tal-Insolvenzi li jiġru f'Pajjiż ieħor Nordiku (*Lag (1981:7) om verkan av konkurs som inträffat i annat nordiskt land*)

1.2 Konvenzjonijiet internazzjonali multilaterali

L-Iżvezja hija parti mill-konvenzjonijiet internazzjonali multilaterali li ġejjin li jistabbilixxu regoli li jiddeterminaw id-dritt applikabbli. L-Iżvezja tieħu approċċ "duwalist" għal trattati internazzjonali, li jfisser li konvenzjonijiet multilaterali jridu jiġu inkorporati wkoll fil-liġi domestika Żvediża: ara hawn fuq.
Il-Lega tan-Nazzjonijiet
Il-Konvenzjoni tal-1930 għas-Soluzzjoni ta' ċerti Konflitti tal-Liġijiet b'konessjoni mal-Kambjali u ċ-Ċedoli
Il-Konvenzjoni tal-1931 għas-Soluzzjoni ta' ċerti Konflitti tal-Liġijiet b'konessjoni maċ-Ċekkijiet
Konferenza tal-Aja dwar id-Dritt Internazzjonali Privat
Il-Konvenzjoni tal-1955 dwar il-Liġi Applikabbli għall-Bejgħ Internazzjonali tal-Oġġetti
Il-Konvenzjoni tal-1961 dwar il-Konflitti tal-Liġijiet li jirrigwardaw il-Forma tad-Dispożizzjonijiet Testamentarji
Il-Konvenzjoni tal-1996 dwar il-Ġuriżdizzjoni, il-Liġi Applikabbli, ir-Rikonoxximent, l-Infurzar u l-Kooperazzjoni fir-rigward tar-Responsabbiltà tal-Ġenituri u l-Miżuri għall-Protezzjoni tat-Tfal
Il-Protokoll tal-Aja tal-2007 dwar il-Liġi Applikabbli għall-Obbligi Kuntrattwali
L-Unjoni Ewropea
Il-Konvenzjoni tal-1980 dwar il-Liġi Applikabbli għal Obbligi Kuntrattwali (ir-Regolament Ruma I jieħu post il-Konvenzjoni għal kuntratti li jkunu ġew stipulati wara s-17 ta' Diċembru 2009)
Konvenzjonijiet Nordiċi
Il-Konvenzjoni tal-1931 bejn id-Danimarka, il-Finlandja, l-Iżlanda, in-Norveġja u l-Iżvezja li tistabbilixxi r-Regoli tad-Dritt Internazzjonali Privat dwar iż-Żwieġ, l-Adozzjoni u t-Tutela (emendata l-aħħar b'konvenzjoni ta' emenda tal-2006)

Il-Konvenzjoni tal-1933 bejn l-Iżvezja, id-Danimarka, il-Finlandja, l-Iżlanda u n-Norveġja dwar l-Insolvenza ("il-Konvenzjoni Nordika tal-Insolvenza")
Il-Konvenzjoni tal-1934 bejn id-Danimarka, il-Finlandja, l-Iżlanda, in-Norveġja u l-Iżvezja dwar is-Suċċessjoni, it-Testmenti u l-Amministrazzjoni tal-Wirt (emendata l-aħħar b'konvenzjoni ta' emenda tal-2012)
Il-Konvenzjoni tal-1974 dwar il-Protezzjoni tal-Ambjent bejn id-Danimarka, il-Finlandja, in-Norveġja u l-Iżvezja

1.3 Konvenzjonijiet bilaterali prinċipali

Il-Konvenzjoni tal-1972 bejn l-Iżvezja u n-Norveġja dwar ir-Ragħa tar-Renniet (*1972 års konvention mellan Sverige och Norge om renbetning*)

2 L-implimentazzjoni tar-regoli dwar il-kunflitt ta' liġijiet

2.1 L-obbligu tal-imħallef li japplika b'inizjattiva tiegħu stess ir-regoli dwar il-kunflitt ta' liġijiet

Ma hemm l-ebda regola fil-liġi Żvediża li tirrikjedi lil qorti li tapplika liġi barranija *ex officio*. Il-kwistjoni ġiet indirizzata prinċipalment fil-ġurisprudenza, u jidher li hemm diviżjoni bejn proċedimenti dwar kwistjonijiet li l-partijiet ikunu liberi li jsolvu barra mill-qorti (*dispositiva mål*) u proċedimenti dwar kwistjonijiet li jistgħu jiġu determinati biss minn qorti (*indispositiva mål*). F'każijiet ta' litigazzjoni ċivili meta l-partijiet ikunu intitolati jilħqu soluzzjoni bejniethom, jidher li l-liġi barranija tiġi applikata biss jekk waħda mill-partijiet tinvokaha. Kien hemm ħafna każijiet b'element barrani ċar li fihom il-liġi Żvediża ġiet applikata mingħajr mistoqsija minħabba li l-ebda parti ma invokat il-liġi barranija. Fi proċedimenti fejn ma tkunx possibbli soluzzjoni barra mill-qorti, min-naħa l-oħra, li jinvolvu l-istabbiliment ta' paternità, pereżempju, kien hemm każijiet fejn il-qrati applikaw liġi barranija *ex officio*.

2.2 Rinviju dwar l-għażla ta' liġijiet

Id-dritt internazzjonali privat Żvediż bħala regola ġenerali ma jaċċettax id-duttrina tar-rinviju. Madankollu, hemm eċċezzjoni fl-Artikolu 79(2) tal-Att dwar il-Kambjali u l-Artikolu 58(2) tal-Att dwar iċ-Ċekkijiet, rigward il-kapaċità ta' ċittadini barranin li jidħlu fi tranżazzjonijiet li jinvolvu kambjali jew ċekkijiet. Ir-raġuni hija li dawn id-dispożizzjonijiet huma bbażati fuq konvenzjonijiet internazzjonali. Hemm eċċezzjoni oħra fl-Artikolu 9(2) tal-Att dwar l-Effetti ta' Insolvenzi li jiġru f'Pajjiż ieħor Nordiku. Finalment, dwar il-validità formali ta' żwieġ, rinviju huwa rikonoxxut fl-Artikolu 1(7) tal-Att dwar ċerti Relazzjonijiet Legali Internazzjonali fir-rigward ta' Żwieġ u Tutela.

2.3 Bidla f'element ta' konnessjoni

Id-dritt internazzjonali privat Żvediż ma għandux regola ġenerali għall-effett ta' kambjament fil-fattur ta' konnessjoni: il-kwistjoni hija speċifikament regolata f'kull statut separat. Pereżempju, l-Artikolu 4(1) tal-Att dwar ċerti Kwistjonijiet Internazzjonali li jirrigwardaw Relazzjonijiet ta' Proprjetà bejn Konjuġi jew Koabitanti jiddikjara li "Jekk id-dritt applikabbli ma ġiex determinat bi ftehim, id-dritt applikabbli għandu jkun il-liġi tal-Istat li fih il-konjuġi kellhom ir-residenza abitwali tagħhom (*hemvist*) meta żżewġu", u l-Artikolu 4(2) tal-istess Att jgħid li "Jekk iż-żewġ konjuġi sussegwentement stabbilew residenza abitwali fi Stat ieħor u għexu hemm għal mill-inqas sentejn, għandha tapplika l-liġi ta' dak l-Istat".

2.4 Eċċezzjonijiet għall-applikazzjoni normali tar-regoli dwar il-kunflitt ta' liġijiet

Huwa meqjus bħala prinċipju ġenerali tad-dritt internazzjonali privat Żvediż li dispożizzjoni tal-liġi barranija ma għandhiex tiġi applikata jekk l-applikazzjoni tagħha tkun inkompatibbli b'mod ċar mal-aspetti fundamentali tas-sistema ġuridika f'dan il-pajjiż. Id-dispożizzjonijiet għal dan l-għan jistgħu jinsabu f'ħafna leġiżlazzjoni tad-dritt internazzjonali privat, iżda ma għandux jiġi inferit li restrizzjoni tal-ordni pubbliku tirrikjedi bażi fil-leġiżlazzjoni. Kien hemm ftit sentenzi li sabu li l-liġi barranija ma setgħetx tiġi applikata minħabba l-ordni pubbliku.
Id-determinazzjoni ta' liem regoli tal-liġi Żvediża huma obbligatorji ġeneralment hija kwistjoni għall-ġudikatura.

2.5 Prova ta' liġi barranija

Jekk il-qorti ssib li liġi barranija hija applikabbli, u l-qorti ma tkunx midħla tad-dispożizzjonijiet sostantivi tas-sistema barranija tal-liġi, hemm żewġ metodi li tista' tagħżel minnhom. Jew twettaq investigazzjoni hija stess, jew titlob lil parti biex tippreżenta l-informazzjoni neċessarja. L-alternattiva tingħażel skont dak li huwa l-iktar espedjenti. Jekk il-qorti tiddeċiedi li tinvestiga l-kwistjoni hi stess, hija tista' tikseb l-assistenza tal-Ministeru tal-Ġustizzja. B'mod ġenerali, il-qorti jkollha rwol iktar attiv fil-proċedimenti li jistgħu jiġu deċiżi biss minn qorti (ara hawn fuq); fi proċedimenti fejn il-partijiet ikunu liberi li jsibu soluzzjoni bejniethom, f'ħafna mill-każijiet il-qorti tista' tħalli l-investigazzjoni lill-partijiet.

3 Ir-regoli dwar il-kunflitt ta' liġijiet

3.1 Obbligi kuntrattwali u atti legali

L-Iżvezja hija parti għall-Konvenzjoni ta' Ruma tal-1980 dwar il-Liġi Applikabbli għall-Obbligi Kuntrattwali. F'xi oqsma japplikaw regoli tal-liġi oħra. Ir-Regolament Ruma I jieħu post il-Konvenzjoni f'dak li jirrigwarda kuntratti konklużi wara s-17 ta' Diċembru 2009.
Il-**bejgħ ta' oġġetti** huwa rregolat mill-Att dwar il-Liġi Applikabbli għall-Bejgħ ta' Oġġetti, li jinkorpora l-Konvenzjoni tal-Aja tal-1955 dwar il-Liġi Applikabbli għal Bejgħ Internazzjonali ta' Oġġetti fil-liġi domestika. L-Att għandu preċedenza fuq ir-regoli fir-Regolament Ruma I. Madankollu ma jkoprix kuntratti konklużi minn konsumaturi. L-Artikolu 3 jippermetti li x-xerrej u l-bejjiegħ jiddeterminaw il-liġi applikabbli bi ftehim. L-Artikolu 4 jiddikjara li jekk il-partijiet ma jagħżlux il-liġi applikabbli, il-liġi li tapplika tkun dik tal-pajjiż tar-residenza abitwali tal-bejjiegħ. Hemm eċċezzjonijiet għal din ir-regola jekk il-bejjiegħ jaċċetta l-ordni fil-pajjiż ta' residenza abitwali tax-xerrej, u għal xiri fuq skambju jew fi rkant.
Hemm eċċezzjoni oħra mir-regoli tar-Regolament Ruma I għal xi **kuntratti tal-konsumaturi**. Hemm regoli speċjali maħsuba biex jipproteġu l-konsumaturi minn klawżoli dwar l-għażla tal-liġi applikabbli fl-Artikolu 48 tal-Att dwar il-Bejgħ lill-Konsumatur, l-Artikolu 14 tal-Att dwar il-Kuntratti tal-Konsumaturi, il-Kapitolu 1, l-Artikolu 4, tal-Att dwar il-Protezzjoni tal-Konsumatur fi Ftehimiet dwar Timeshares Residenzjali jew Prodotti tal-Btajjel fuq Terminu Twil, u l-Kapitolu 3, l-Artikolu 14, tal-Att dwar il-Kuntratti mill-Bogħod u Bejgħ Bieb Bieb. Huma jipprovdu li taħt ċerti ċirkostanzi għandha tiġi applikata l-liġi ta' pajjiż ŻEE jew toffri protezzjoni aħjar għall-konsumatur.
Hemm regoli speċifiċi għal **kambjali u ċekkijiet** fl-Artikoli 79-87 tal-Att dwar il-Kambjali u l-Artikoli 58-65 tal-Att dwar iċ-Ċekkijiet. Dawn huma bbażati fuq il-Konvenzjoni ta' Ġinevra tal-1930 għas-Soluzzjoni ta' ċerti Kunflitti tal-Liġijiet b'konnessjoni ma' Kambjali u Ċedoli u l-Konvenzjoni ta' Ġinevra tal-1931 dwar is-Soluzzjoni ta' ċerti Kunflitti tal-Liġijiet b'konnessjoni maċ-Ċekkijiet.
Ċerti kuntratti **tal-assigurazzjoni tal-indennizz** huma regolati mill-Att dwar il-Liġi Applikabbli għal Ċerti Kuntratti tal-Assigurazzjoni.

3.2 Obbligi mhux kuntrattwali

Il-kwistjoni tal-liġi applikabbli għal obbligi mhux kuntrattwali hija regolata mir-Regolament Ruma II.

3.3 L-istat personali, l-aspetti tiegħu marbuta mal-istat ċivili (isem, domiċilju, kapaċità)

Fid-dritt internazzjonali privat Żvediż il-fattur ta' konnessjoni deċiżiv għall-istabbiliment ta' status personali dejjem kien in-nazzjonalità. Iżda issa tant hemm każijiet fejn in-nazzjonalità kellha ċċedi postha għal residenza abitwali bħala l-fattur ta' konnessjoni prinċipali li huwa dubjuż jekk għadx hemm fattur ta' konnessjoni prinċipali għall-istatus personali. Fid-dritt internazzjonali privat Żvediż, "l-istatus personali" huwa mifhum li jinkludi essenzjalment mistoqsijiet ta' kapaċità u isem ġuridiċi.
Skont il-Kapitolu 1, l-Artikolu 1, tal-Att dwar ċerti Relazzjonijiet Legali Internazzjonali fir-rigward ta' Żwieġ u Tutela, il-**kapaċità li persuna tiżżewweġ** quddiem awtorità Żvediża fil-prinċipju għandha tiġi stabbilita skont il-liġi Żvediża jekk kwalunkwe waħda mill-partijiet tkun ċittadin Żvediż jew tkun resident abitwali fl-Iżvezja. Regoli simili japplikaw fil-qafas Nordiku skont l-Artikolu 1 tal-Ordinanza dwar ċerti Relazzjonijiet Legali Internazzjonali fir-rigward taż-Żwieġ, l-Adozzjoni u t-Tutela.

Fil-Kapitoli 4 u 5 tal-Att dwar ċerti Relazzjonijiet Legali Internazzjonali fir-rigward taż-Żwieġ u t-Tutela u fl-Artikoli 14-21a tal-Ordinanza dwar Ċerti Relazzjonijiet Legali Internazzjonali fir-rigward ta' Żwieġ, Adozzjoni u Tutela jeżistu regoli speċjali dwar **it-tutela u l-kurazija**.

Fir-rigward tal-kwistjoni tal-liġi applikabbli għall-**kapaċità li tkun parti f'kuntratt**, tingħata tweġiba parzjali mill-Artikolu 13 tar-Regolament Ruma I. Il-kapaċità li wieħed jidħol fi tranżazzjonijiet li jinvolvu kambjali jew ċekkijiet hija regolata minn regoli speċjali fl-Artikolu 79 tal-Att dwar il-Kambjali u l-Artikolu 58 tal-Att dwar iċ-Ċekkijiet.

Hemm regola speċjali dwar **il-kapaċità li tħarrek jew li titħarrek** fil-Kapitolu 11, l-Artikolu 3, tal-Kodiċi tal-Proċedura Ġudizzjarja (*rättegångsbalken*), li tiddikjara li barrani li f'pajjiżu ma jistax iwettaq proċedimenti legali jista' madankollu jagħmel dan fl-Iżvezja jekk ikollu l-kapaċità skont il-liġi Żvediża.

Id-dritt internazzjonali privat Żvediż iqis **kwistjonijiet ta' isem** bħala li jagħmlu parti mil-liġi tal-istatus personali. Dan ifisser, pereżempju, li meta konjuġi jieħu l-kunjom tal-konjuġi l-ieħor dan ma jkunx ikklassifikat bħala kwistjoni tal-effetti legali taż-żwieġ fl-isfera personali. Skont l-Artikolu 50 tal-Att dwar l-Ismijiet Personali (*namnlagen*, 1982:670), l-Att ma japplikax għal ċittadini Żvediżi li huma residenti abitwali fid-Danimarka, in-Norveġja jew il-Finlandja; għall-kuntrarju, jista' jiġi determinat li japplika għal ċittadini Żvediżi f'pajjiżi oħra. L-Artikolu 51 tiddikjara li l-Att japplika wkoll għal ċittadini barranin li huma residenti abitwali fl-Iżvezja.

3.4 Li tiġi stabbilita r-relazzjoni bejn il-ġenituri u t-tfal, inkluża l-adozzjoni

Id-dritt sostantiv Żvediż ma jagħmilx differenza bejn **tfal leġittimi u dawk illeġittimi**, u d-dritt internazzjonali privat Żvediż ma għandu l-ebda regola speċifika dwar il-konflitt ta' liġijiet biex jiġi determinat jekk wild għandux jitqies bħala mwieled ġewwa jew barra ż-żwieġ, jew jekk wild jistax isir leġittimat sussegwentement.

Fir-rigward tal-liġi applikabbli għall-istabbiliment tal-**paternità**, hemm regoli differenti għall-preżunzjoni ta’ paternità u għall-istabbiliment tal-paternità minn qorti jew liġi. Il-preżunzjoni ta' paternità hija regolata mill-Artikolu 2 tal-Att dwar Kwistjonijiet Internazzjonali dwar Paternità. Dan jistipula li raġel li huwa jew kien miżżewweġ lill-omm ta' wild huwa meqjus li huwa missier il-wild jekk din hija l-konsegwenza tal-liġi tal-Istat li l-wild sar residenti abitwali tiegħu mat-twelid, jew, fejn din il-liġi ma tqisx lil ħadd bħala missier, jekk hija l-konsegwenza tal-liġi tal-Istat li l-wild sar ċittadin tiegħu mat-twelid. Jekk ir-residenza abitwali tal-wild mat-twelid tkun l-Iżvezja, madankollu, il-mistoqsija dejjem tkun deċiża skont il-liġi Żvediża. Jekk il-paternità trid tiġi stabbilita fil-qorti, il-qorti tapplika l-liġi tal-pajjiż li il-wild kien resident abitwali tiegħu fiż-żmien tas-sentenza fl-ewwel istanza.

Skont l-Artikolu 2(1) tal-Att dwar Relazzjonijiet Legali Internazzjonali fir-rigward tal-Adozzjoni, qorti Żvediża li tqis applikazzjoni għall-**adozzjoni** għandha tapplika l-liġi Żvediża. L-Artikolu 2(2) tispjega, madankollu, li jekk l-applikazzjoni tirrigwarda wild ta' età taħt it-18-il sena, il-qorti trid tqis jekk l-applikant jew il-wild humiex konnessi ma' Stat barrani bin-nazzjonalità, ir-residenza abitwali jew mod ieħor, u jekk dan jistax jiġi mistenni li jikkawża diffikultà għall-wild jekk l-adozzjoni ma tkunx rikonoxxuta f'dak il-pajjiż.

Fir-rigward tal-effetti legali tal-adozzjoni, meta ordni ta' adozzjoni barranija tkun valida fl-Iżvezja, il-wild adottat jiġi meqjus bħala l-wild tal-ġenitur adottiv fi żwieġ Żvediz għall-għanijiet ta' kustodja, tutela u manteniment. F'każ ta' suċċessjoni, madankollu, il-liġi tirrikjedi trattament indaqs tat-tfal adottati u tat-tfal proprji tal-ġenitur adottiv biss jekk l-adozzjoni tkun seħħet fl-Iżvezja. Jekk l-adozzjoni tkun seħħet barra mill-pajjiż, l-intitolament tal-wild adottiv li jiret jiġi kkunsidrat skont il-liġi li ġeneralment tirregola l-intitolament li wieħed jiret, jiġifieri l-liġi tal-pajjiż tan-nazzjonalità.

Il-mistoqsija tal-liġi applikabbli għall-**manteniment tat-tfal** hija regolata mill-Protokoll tal-Aja tal-2007 dwar il-Liġi Applikabbli għal Obbligi ta' Manteniment. Ir-regola ġenerali hija li l-obbligi ta' manteniment huma regolati mil-liġi tal-Istat fejn il-wild huwa resident abitwali. Jekk il-wild ma jkunx kapaċi jikseb manteniment mill-parti li tkun obbligata li tipprovdih skont dik il-liġi, il-liġi li għandha tiġi applikata hija l-liġi tal-pajjiż fejn tkun il-qorti. Jekk il-wild ma jkunx kapaċi jikseb manteniment mill-parti li tkun obbligata tipprovdih skont waħda minn dawk il-liġijiet, u ż-żewġ partijiet ikunu ċittadini tal-istess Stat, il-liġi li għandha tiġi applikata hija l-liġi ta' dak l-Istat.

3.5 Iż-żwieġ, koppji mhux miżżewġin/li jikkoabitaw, sħubijiet, divorzju, separazzjoni ġudizzjarja, obbligi ta’ manteniment

Fir-rigward tal-**kapaċità li persuna tiżżewweġ**, ara l-punt 3.3 hawn fuq. Ir-regola ġenerali hija li żwieġ jitqies li jkun validu fil-forma tiegħu jekk ikun validu fil-pajjiż fejn ġie ċċelebrat (il-Kapitolu 1, l-Artikolu 7, tal-Att dwar ċerti Relazzjonijiet Legali Internazzjonali fir-rigward ta' Żwieġ u Tutela).

L-effetti legali taż-żwieġ jistgħu jiġu maqsuma f'żewġ kategoriji prinċipali, dawk fl-isfera personali u dawk relatati mal-proprjetà tal-konjuġi (ara l-punt 3.6 hawn taħt). L-effett prinċipali taż-żwieġ f'termini personali huwa li l-konjuġi għandhom obbligu reċiproku li jmantnu lil xulxin. Fid-dritt internazzjonali privat Żvediż, mistoqsijiet tal-intitolament tal-konjuġi li jirtu, l-akkwiżizzjoni tagħhom tal-kunjom tal-konjuġi l-ieħor jew id-dover tagħhom li jmantnu l-konjuġi l-ieħor mhumiex meqjusa bħala effetti legali taż-żwieġ, u l-liġi applikabbli hija determinata mir-regoli ta' konflitt ta' liġijiet li jirregolaw il-wirt, il-kunjomijiet personali eċċ.

Il-kwistjoni tal-liġi applikabbli għall-**manteniment ta' konjuġi** hija regolata mill-Protokoll tal-Aja tal-2007 dwar il-Liġi Applikabbli għal Obbligi ta' Manteniment. Ir-regola ġenerali hija li l-obbligi ta' manteniment huma regolati mil-liġi tal-Istat fejn il-parti bl-obbligu li tipprovdi manteniment tkun resident abitwali. Jekk xi ħadd mill-konjuġi joġġezzjona kontra l-applikazzjoni ta' dik il-liġi, u l-liġi ta' Stat ieħor ikollha konnessjoni iktar mill-qrib għaż-żwieġ (speċjalment il-liġi tal-Istat fejn kellhom ir-residenza abitwali konġunta l-iktar reċenti), għandha tiġi applikata l-liġi ta' dak l-Istat l-ieħor.

F'mistoqsijiet ta' **divorzju**, il-Kapitolu 3, l-Artikolu 4(1), tal-Att dwar ċerti Relazzjoniijiet Legali Internazzjonali fir-rigward taż-Żwieġ u t-Tutela juri li l-qrati Żvediżi għandhom japplikaw l-liġi Żvediża. L-Artikolu 4(2) jagħmel eċċezzjoni jekk iż-żewġ konjuġi jkunu ċittadini barranin u l-ebda wieħed minnhom ma kien resident abitwali fl-Iżvezja għal mill-inqas sena.

Il-liġi sostantiva Żvediża ma tikkontemplax l-istituzzjonijiet legali tas-**separazzjoni legali** jew l-**annullament taż-żwieġ**, u ġeneralment ma hemm l-ebda regoli dwar il-konflitt ta' liġijiet appikabbli li jistgħu japplikaw għal dawn il-każijiet. Sa fejn huma kkonċernati l-pajjiżi Nordiċi, l-Artikolu 9 tal-Ordinanza dwar ċerti Relazzjoni Legali Internazzjonali fir-rigward ta' Żwieġ, Adozzjoni u Tutela tiddikjara li f'każijiet ta' separazzjoni legali l-qorti għandha tapplika l-liġi tagħha.

3.6 Reġimi matrimonjali dwar il-proprjetà

Il-liġi applikabbli għall-proprjetà ta' persuni miżżewġa hija regolata fl-Att dwar ċerti Kwistjonijiet Internazzjonali li jirrigwardaw Relazzjonijiet ta' Proprjetà bejn Konjuġi jew Koabitanti. L-Artikolu 3 tal-Att jippermetti li persuni miżżewġa jew koppji li qed jaħsbu biex jiżżewġu jkunu jistgħu jikkonkludu ftehim bil-miktub li jistipula li s-sistema li tirregola l-beni matrimonjali tagħhom għandha tiġi regolata mil-liġi ta' pajjiż li wieħed minnhom ikun resident abitwali jew ċittadin tiegħu fiż-żmien tal-konklużjoni tal-ftehim.

Jekk il-konjuġi ma jkunux daħlu fi ftehim validu talgħażla talliġi applikabbli, l-Artikolu 4 tal-Att jiddikjara li l-liġi applikabbli tkun il-liġi tal-pajjiż fejn jistabbilixxu r-residenza abitwali tagħhom wara ż-żwieġ. Jekk iż-żewġ konjuġi sussegwentment jistabbilixxu r-residenza abitwali tagħhom f'pajjiż ieħor, u jgħixu hemm għal mill-inqas sentejn, minflok tiġi applikata l-liġi ta' dak il-pajjiż. Jekk iż-żewġ konjuġi diġà kienu residenti abitwali f'dak l-Istat matul iż-żwieġ tagħhom, jew jekk it-tnejn li huma jkunu ċittadini ta' dak l-Istat, il-liġi ta' dak l-Istat tiġi applikata mill-mument li jistabbilixxu r-residenza abitwali tagħhom hemmhekk.

L-Artikolu 5 tal-Att jiddikjara li ftehim dwar l-għażla tal-liġi applikabbli jkun validu jekk ikun konsistenti mal-liġi applikabbli għal-proprjetà tal-konjuġi meta sseħħ it-tranżazzjoni. Jekk il-ftehim dwar l-għażla tal-liġi applikabbli jiġi konkluż qabel iż-żwieġ, ikun validu jekk ikun konsistenti mal-liġi li ssir applikabbli meta l-konjuġi jiżżewġu. Ftehim dwar l-għażla talliġi applikabbli jkun validu fil-forma jekk jissodisfa l-ħtiġijiet formali tal-liġi fl-Istat fejn jiġi konkluż jew fejn il-konjuġi jkunu residenti abitwali.

Għal kawżi Nordiċi hemm regoli speċjali stabbiliti fl-Ordinanza dwar ċerti Relazzjonijiet Legali Internazzjonali fir-rigward taż-Żwieġ, l-Adozzjoni u t-Tutela.

3.7 Testmenti u s-suċċessjoni

Il-mistoqsija tal-kunflitti tal-liġijiet rigward it-testmenti u s-suċċessjonijiet hija regolata mir-Regolament (UE) Nru 650/2012 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-4 ta' Lulju 2012 dwar il-ġuriżdizzjoni, il-liġi applikabbli, ir-rikonoxximent u l-infurzar ta' deċiżjonijiet u l-aċċettazzjoni u l-infurzar ta' strumenti awtentiċi fil-qasam tas-suċċessjonijiet u dwar il-ħolqien ta' Ċertifikat Ewropew tas-Suċċessjoni. Ir-regoli dwar l-għażla tal-liġi fir-Regolament japplikaw irrispettivament minn jekk ir-rabta internazzjonali hijiex ma' Stat Membru jew kwalunkwe Stat ieħor.
Għall-validità formali ta' testment, madankollu, hemm dispożiżżjonijiet speċjali fil-Kapitolu 2, l-Artikolu 3, tal-Att dwar is-Suċċessjoni f'Sitwazzjonijiet Internazzjonali (*Lagen (2015: 417) om arv i internationella situationer*), li jinkorpora fil-liġi domestika l-Konvenzjoni tal-Aja tal-1961 dwar il-Kunflitti tal-Liġijiet rigward l-Għamla tad-Dispożizzjonijiet Testamentarji. Testment huwa meqjus validu fil-forma jekk il-forma tiegħu tikkonforma mal-liġi tal-post fejn ikun għamlu t-testatur, jew jekk le tal-post fejn it-testatur kellu r-residenza abitwali tiegħu, jew ta' post li t-testatur kien ċittadin tiegħu, jew fiż-żmien li sar jew fiż-żmien ta' mewtu. Dispożizzjoni li tirrigwarda l-proprjetà immobbli hija valida fil-forma jekk il-forma tagħha tikkonforma mal-liġi tal-post fejn tinsab il-proprjetà. L-istess regola tapplika għar-revoka tat-testmenti. Revoka hija valida wkoll jekk tikkonforma ma' kwalunkwe mil-liġijiet li skont it-termini tagħha t-testment kien validu fil-forma.

3.8 Proprjetà reali

Fil-liġi tal-proprjetà hemm miktubin regoli dwar l-għażla tal-liġi għal ċerti każijiet biss dwar bastimenti u inġenji tal-ajru, strumenti finanzjarji u oġġetti kulturali mneħħija kontra l-liġi, u għal ċerti sitwazzjonijiet regolati fil-Konvenzjoni Nordika ta' Insolvenza u r-Regolament ta' Insolvenza.
L-effetti fil-liġi tal-proprjetà ta' xiri jew self ipotekarju ta' proprjetà mobbli jew immobbli, pereżempju, għandhom jiġu determinati skont il-liġi tal-pajjiż fejn tinsab il-proprjetà fil-mument tax-xiri jew tas-self ipotekarju. Dik il-liġi tiddetermina n-natura ta' kwalunkwe dritt ta' proprjetà, kif kull dritt ta' proprjetà jibda u jintemm, xi ħtiġijiet formali jista' jkun hemm u xi drittijiet jikkonferixxi d-dritt ta' proprjetà kontra partijiet terzi.
Fir-rigward ta' drittijiet ta' garanzija barranin, filġurisprudenza hemm stabbilit li jekk fil-mument li nħoloq dritt ta' garanzija l-bejjiegħ kien jaf li l-proprjetà kellha tittieħed fl-Iżvezja, u d-dritt ta' garanzija ma kienx validu fl-Iżvezja, il-bejjiegħ minflok kellu jikseb garanzija li kienet tissodisfa r-rekwiżiti tal-liġi Żvediża. Barra minn hekk, dritt tal-garanzija barrani ma jingħatax effett legali jekk jgħaddi ż-żmien minn meta l-proprjetà ttieħdet fl-Iżvezja. Huwa meqjus li l-kreditur barrani kellu żmien jew biex jikseb garanzija ġdida jew biex jirkupra d-dejn.

3.9 Insolvenza

F'insolvenza Żvediża l-liġi Żvediża hija applikabbli għall-proċedimenti nnifishom jew għal kwistjonijiet oħra ta' insolvenza bħall-kundizzjonijiet għal proċedimenti istitwenti.
F'każijiet li jinvolvu pajjiż Nordiku ieħor hemm regoli speċjali li jiddeterminaw il-liġi applikabbli li huma bbażati fuq il-Konvenzjoni Nordika dwar l-Insolvenza tal-1933 u li huma inkorporati fil-liġi Żvediża skont il-leġiżlazzjoni adottata fl-1981. Fir-rigward tal-Finlandja, madankollu, japplika r-Regolament dwar l-Insolvenza (ara hawn taħt); u fir-rigward tal-Iżlanda, ir-regoli huma dawk ta' leġiżlazzjoni iktar antika datata mill-1934. Ir-regola ġenerali tal-Konvenzjoni Nordika dwar l-Insolvenza hija li proċediment ta' insolvenza fi Stat kontraenti jinkludi l-proprjetà li hija ta' debitur li tinsab fi Stat ieħor kontraenti. Kwistjonijiet bħad-dritt ta' debitur li jikkontrolla l-proprjetà tiegħu u dak li għandu jiġi inkluż fil-proprjetà ta' insolvenza huma ġeneralment regolati bil-liġi tal-pajjiż fejn iseħħ il-proċediment ta' insolvenza.
Hemm regoli speċjali għal kwistjonijiet li jinvolvu Stati Membri tal-UE oħrajn fir-Regolament ta' Insolvenza.

L-aħħar aġġornament: 13/04/2018

Il-verzjoni bil-lingwa nazzjonali ta' din il-paġna tinżamm mill-punt ta' kuntatt tan-NĠE rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-oriġinal mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidhirx fit-traduzzjonijiet. La l-NĠE u lanqas il-Kummissjoni Ewropea ma jaċċettaw ebda responsabbiltà fir-rigward ta' kwalunkwe informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.